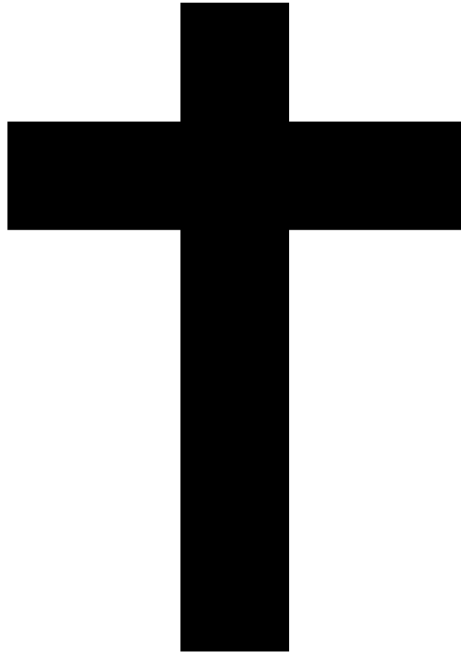

Хӑнты Перевод Библии

Portions of the Holy Bible in the Khanty language of Russia:

Хӑнты Перевод Библии (Portions)

Хӑнты Перевод Библии

Portions of the Holy Bible in the Khanty language of Russia: Хӑнты Перевод Библии (Portions)

copyright © 2021 Institute for Bible Translation, Finland

Language: хӑнты ясаң (Khanty)

Contributor: Institute for Bible Translation, Finland

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 23 Aug 2023 from source files dated 13 Apr 2023

2910874d-7153-5578-998e-5a69c9cc97dd

Contents

Олэң элты нэпек	1
Турэм айкел туты ху Иона нэпек	63
Лука элты улты Евангелие	66
Апостолэт Верэм Верэт	114

Олэң элты нэпек

Мўв опсантэм щир

- 1 Олэңэн Турэм* турэм пә мўв тыйәлтәс.
- 2 Мўв ватлы-хөрлы пә тал ус, патылы йиңкәң тәха нўмпийән пәтлам ус, Турэм Лыләл йик нўмпийән йәңхәс.
- 3 Турэм йастәс: «Нөвийа ат йил». Пә нөвийа йис.
- 4 Щәлта Турэм шийаләслы, нөви щит йәм, пә пәтлам элты нөви атәлт үслы.
- 5 Турэм нөви хәтла нәмәтсәлы, пәтлам пә ата нәмәтсәлы. Йәтән ус пә аләңсәхат ус: олэң хәтәл.
- 6 Турэм йастәс: «Йик күтән турэм лөңәл† ат питәл, йиңкәт атәлт ат үллы».
- 7 Турэм турэм лөңәл тыйәлтәс, нўм йиңкәт илта йиңкәт элты атәлт үслы. Пә щиты щиты питәс.
- 8 Турэм щиты турэм лөңәл турэм хәра нәмәтсәлы. Йәтән ус пә аләңсәхат ус: кимет хәтәл.
- 9 Турэм йастәс: «Турэм илпийән йиңкәт и тәхайа ат әктәщләт пә сорәм тәха ат әтәл». Пә щиты щиты питәс.
- 10 Сорәм тәха Турэм мўва нәмәтсәлы, йәха әктәм йиңкәт щарса нәмәтсәлы. Турэм шийаләслы, щит йәм.
- 11 Турэм йастәс: «Мўв вөсты төрнәт пә йүхәт ат әнмәләл, төрнәт әнәмты сәмәт ат тайләт пә ләвпәсәң йүхәт, кашәң йүх әнмәлтәм ләвпәсләлән нохәр сәм лүв сырәл щирән мўвән ат тайәл». Пә щиты щиты питәс.
- 12 Мўв вөсты төрнәт пә ләвпәсәң йүхәт әнмәлтәс: кашәң төрән төрән сәмләл пилән лүв сырәл щирән; пә йүхәт, кашәң йүх әнмәлтәм нохәр сәмәң ләвпәс лүв сырәл щирән тайәс. Турэм шийаләслы, щит йәм.
- 13 Йәтән ус пә аләңсәхат ус: хулмет хәтәл.
- 14 Щәлта Турэм йастәс: «Турэм хәрән хутләты өтәт ат питләт, ат пә хәтәл ләра уйәтты урәңән, пә щәлта поса ат улләт: йисәт, тәләт, хәтләт ләрапты урәңән.
- 15 Пә турәм хәрән хутләптәты өтәта ат питләт, мўв хутләптәты урәңән». Пә щиты щиты питәс.
- 16 Турәм кәт вөлаң хутләптәты өтәңән тыйәлтәс: уншәк өт хәтәлән лойты урәңән, айшәк өт атән лойты урәңән, пә хусәт тыйәлтәс;
- 17 Турәм щиты өтәт турәм хәра ләщатсәлы, мўв хутләптәты,
- 18 пә ат пә хәтәл мөрт пөрайән пайтылыты, пә нөви пә пәтлам кәтна тайты урәңән. Турәм шийаләслы, щит йәм.
- 19 Йәтән ус пә аләңсәхат ус: һәлмет хәтәл.
- 20 Турәм йастәс: «Кәмән хөрпи ваңкәтлыты, ущилыты вой тащ йик ат тыйәлтәл, пә мўв нўмпийән, турәм хәр хүват төхләң войәт ат йәхләт».
- 21 Турәм ун хүл шикет пә ар сыр ваңкәтлыты, ущилыты йикән вөшиты арат лыләң өт пә ар сыр төхләң вой тыйәлтәс. Турәм шийаләслы, щит йәм.
- 22 Турәм лывилал йәмән мәслы, пөгәртман: «Пөшхашатты, ара йүваты, щарсәтән йиңкәт тәкнәпталән, төхләң войәт мўв хөща па ара ат йиләт».
- 23 Йәтән ус пә аләңсәхат ус: ветмет хәтәл.
- 24 Турәм йастәс: «Лыләң өтәт сырләл щирән мўв ат тыйәлтәл: йош войәт, ут войәт, ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт хөл сырләл щирән». Пә щиты щиты питәс.
- 25 Ут войәт сырләл щирән, йош войәт сырләл щирән, ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт сырләл щирән Турәм тыйәлтәс. Турәм шийаләслы, щит йәм.

* **1:1 1:1** Турәм – щит Нөви Турәм, Нўм Турәм, Сорњи Турәм, Турәм Ащи; † **1:6 1:6** турәм лөңәл– небесная твердь;

26 Турэм йастэс: «Мўң хōрасэв пā Мўң хōрпев хōйат тыйэлтлув. Пā щāлта щарэс хўлэт нўмпийэн, тōхлэң войэт нўмпийэн, йош войэт нўмпийэн, омэсты мўв нўмпийэн, мўвэн ваңкэтлыты, ущилыты, хухэтлыты войэт нўмпийэн кущайа лўв ат ул».

27 Турэм хōйат Лўв хōрасэл щира, Турэм хōрас щира, тыйэлтсэлы; йох хōйат пā нэ хōйат тыйэлтэс.

28 Турэм лынан йāmэн мāsлы пā Турэм лынана йастэс: «Пōшхашатэн, ара йўваты, мўв тэknэпталэн, мўв лōватэн кущайа улаты, пā щарэс хўлэт, пā тōхлэң войэт нўмпийэн, пā мўвэн ваңкэтлыты, ущилыты, хухэтлыты войэт нўмпийэн кущайа улатэн».

29 Турэм йастэс: «Тāта щи, мўв лōватэн энэмты кāmэн хōрпи лат сэмэң тōрэн пā кāmэн хōрпи лэвпэсэң йўх, мўва йōвэлты нохэр сэмлал пилэн Ма нынана мāsэм: щит нынана лэтōта питэл.

30 Ут войэта, тōхлэң войэта пā ар сыр ваңкэтлыты, ущилыты, хухэтлыты войэта – хōл лылэң войэта энэмты тōрнэт, лыптэт лэтōта Ма мāsэм». Щиты щи питэс.

31 Щāлта Турэм ватсэлы, мўй Лўв тыйэлтэс пā щит шек йām. Йэтэн ус пā алэңсāхат ус: хутмет хātэл.

2

1 Щиты турэм пā мўв опсантэм щир йэтшэс, турэмэн пā мўвэн улты ѓтэт тыйэлтты вер йэтшэс.

2 Лапэтмет хātэл унты Турэм Лўв верэм верлал йэтшэптэслы, щāлта лапэтмет хātэлэн Лўв верэм верлал элты щўтщэс.

3 Лапэтмет хātэл Турэм йāmэн мāsлы, йэмэңа версэлы, щи хātэлэн Лўв тыйэлтэм пā йэтшэптэм верлал элты щўтщэс.

Адам пā Ева

4 Тām турэм пā мўв опсантэм щир, тыйэлтэм щир. Турэм Куща* мўв пā турэм тыйэлтмалэн, 5 кāmэн хōрпи хār мўв варэс пā кāmэн хōрпи хār мўв тōрэн хōлна ат эммас, Турэм Куща мўва йэрт хōлна ат китылыийэс, пā мўв хār лэщатты хōйат антом ус, щишэн.

6 Туп мўв элты шив нōх этлыийэс пā мўв сōх аратэл иса посмэлтыслы.

7 Щāлта Турэм Куща мўв хиш элты хōйат тыйэлтэс пā нōл ўсэла улты лылэн пōлэтсэлы, пā хōйат лылэңа йис.

8 Щāлта Турэм Куща хālэвэт пелэк мўвэн, Едэмэн, ар сыр йўхэт опсэс, щи ѓйэң-щўңэң тāхайэн тыйэлтэм хōйатэл улты хайсэлы.

9 Турэм Куща ар хōрпи йўхэт умэщлыты кеша пā йām лэвпэс урэңэн энмэлтэс, пā щāлта, щи ѓйэң-щўңэң тāха кўтэпэн улэпса йўх энмэлтэс пā йām пā атэм ѓша пайэтты щир тайты йўх щита энмэлтэс.

10 ѓйэң-щўңэң тāха йикэн пōшэлтэты урэңэн, Едэм мўв элты йōхан ѓвэс, йэллы щи йōхан лакки нāл йōхана йохарщийэс.

11 Йитэл нэмэл Фисон: лўв Хавила мўв керэтман ѓвэл, щита, хōта сорњи ул,

12 сорњи щи мўвэн йām; хōлна щита эплэң ух пā оникс кев ул.

13 Кимет йōхан Гихон: Куш мўв керэтман лўв ѓвэл.

14 Хулмет йōхан Хиддекель: Ассирия мўв йэлпийэн лўв ѓвэл. Нāлмет йōхан Евфрат.

15 Турэм Куща хōйат ўслы, пā Едэм ѓйэң-щўңэң тāхайэн лўвел улты хайсэлы, щи мўвэн мōлты энмэлты пā шавиты урэңэн.

16 Турэм Куща хōйата партэс, щиты йастэман: «Тām ѓйэң-щўңэң тāхайэн кашэң йўх элты нāң лэты верэтлэн,

17 туп йām пā атэм ѓша пайэтты йўх элты ал лэва, щи хātэл, хун щи йўх элты мōлты лэлэн ки, нāң хāллэн».

18 Щāлта Турэм Куща йастэс: «Хōйата утща улты атэм, лўвела нōтты лўв хōрпел пил тыйэлтлув».

* 2:4 2:4 Турэм Куща – Господь, а здесь и в стихах 2:5–3:24 – Господь Бог.

19 Мўв хиш элты Турэм Куща хӧл ут войэт тыйэлтсэлы, хӧл тӧхлэң войэт тыйэлтсэлы, щӧлта лывилал хӧл хӧйат хӧща туслы, ватгыя, хӧты хӧйатэн нэмэтлайэт; хӧты хӧйатэн кашэң лылэң ӧт нэмэтла, щиты нэмэл ат питэл.

20 Щӧлта хӧйат кашэң шӧши войа, тӧхлэң войа, ут войа нэм мӧс; туп хӧйата лўвела ӧотты лўв хӧрпел пил ӧт лѳикмӧс.

21 Щӧлта Турэм Куща хӧйат так олма пайэтсэлы; хун лўв вӧйӧпса, и хӧнлӧхэл нӧх ўслы, щит лот ӧӧхелэн лӧп пӧтсэлы.

22 Щӧлта Турэм Куща хӧйат элты ўйӧм хӧнлӧхэл элты нӧ хӧйат тыйэлтӧс, пӧ лўвел хӧйат хӧща туслы.

23 Щӧлта хӧйат йастӧс:

«Тӧта щит, тӧм лӧв ма лӧвлам элты
пӧ тӧм ӧӧхи ма ӧӧхем элты;
лўв имийа нэмэтты питла:
икел элты ўйман улла».

24 Щишӧн, йох хӧйат лўв ащел пӧ лўв аӧтӧл хӧйлӧлы пӧ лын ита йилтӧн.

25 Адам пӧ лўв имел кинтак ӧар элэн усӧн, лын ӧт йӧламтысӧн.

3

Олэң кӧрӧк

1 Турэм Куща тыйэлтӧм ут войэт элты ӧхты вой мет ӧщмарӧн ус. Лўв нӧ пела йастӧс: «Турэм мўй йӧна йастӧс: ‘Тӧм ӧйӧн-щўӧн тӧхайӧн нэмэлты йўх элты ал лӧватӧн?’»

2 ӧхты войа нӧ йастӧс: «Мин йўхӧтӧн энмӧм лӧвпӧсӧт лӧты верӧтлӧмӧн,

3 туп Турэм щиты йастӧс: ‘ӧйӧн-щўӧн тӧха кўтӧпӧн энӧмты йўх элты лӧвпӧсӧт ал лӧватӧн пӧ ал кетмалӧн, нынана ӧт пӧрты урӧн».

4 ӧхты вой нӧна йастӧс: «ӧнта, ӧт пӧрлӧтӧн,

5 Турэм уйӧтлӧлы, щит хӧтӧлӧн, хун нын щилта лӧлтӧн, нын ӧшӧн йӧхӧтлайтӧн, щӧлта Турэм иты йӧм пӧ атӧм уйӧтты питлӧтӧн».

6 Щитӧлӧн нӧ шийӧлӧслы, щит йўх сӧмӧн ватты умӧщ пӧ лӧвпӧсӧл йӧм хӧрпи, пӧ щӧлта йўхӧл мосӧл, ӧшӧн нӧмӧс мӧл, щитшӧн; щикӧнща, энмӧм лӧвпӧс лўв ўс пӧ лӧс; пӧ лӧвпӧс икелла па мӧслы, лўв па лӧс.

7 Щӧлта лын ӧшӧн йӧхӧтсайтӧн, пӧ ӧарлӧмӧлты улты верӧн велщит мӧштӧслӧн, пӧ смоква йўх лыптӧт элты эл сайлӧты ӧнтӧпӧн версӧтӧн.

8 Щӧлта Турэм Куща сый хултмӧстӧн, хӧты Лўв щит ӧйӧн-щўӧн тӧхайӧн хӧтӧл йолӧх сӧмӧн шушилыйӧс; Адам нӧнӧл пилӧн Турэм Куща элты йўхӧт кўтӧн хӧнӧмӧстӧн.

9 Турэм Куща пӧ Адам ўвалсӧлы пӧ йастӧс: «Нӧн хӧта?»

10 Лўв йастӧс: «ӧйӧн-щўӧн тӧхайӧн Нӧн шушилтыты сыйӧн ма хултсӧм, пӧ пӧлтамӧсӧм ӧарлӧмӧлты улмем урӧн, щитшӧн хӧнӧмӧсӧм».

11 Турэм иӧщӧссӧлы: «Хӧй нӧнӧна йастӧс нӧн ӧарлӧмӧлты улты верӧн? Алт пӧ нӧн щит йўх элты лӧсӧн, хӧлща Ма нӧнӧна лӧты ӧт эсӧлсӧм?»

12 Адам йӧхлы йастӧс: «Нӧнӧн, Нӧн мӧнӧма мийӧм нӧнӧнӧн, щит йўх элты мӧсайӧм, пӧ ма лӧсӧм».

13 Щӧлта Турэм Куща нӧна йастӧс: «Мўйа нӧн щиты версӧн?» Нӧ йастӧс: «ӧхты вой мӧнӧм лӧпӧлсӧлы, щитшӧн ма лӧсӧм».

14 Щӧлта Турэм Куща ӧхты войа йастӧс:

«Щит вермен урӧн, мўлман улты питлӧн
йош войӧт пӧ ут войӧт кўтӧн,
тӧлта йӧллы хӧн пӧтӧнӧн хӧтылыты нӧн питлӧн
пӧ ултӧн хўват мўв хиш лӧты питлӧн;

15 пǎ щǎлта нǎң пǎ нэ,
нын күтэнэн атмаш улты щир верлэм,
нǎң энмэлты ǒтлан пǎ лǔв энмэлты ǒтлал күтэн
йэллы ищи атмаш улты щир пǒнлэм;
хǒйат нǎңен ǒхен элты велты питлǎлы,
нǎң пǎ лǔвел күр йǒтлаң элты пǒрэмэлэн».

16 Нэңа йастэс:

«Лавэртат ултэнэн кǎшилан шек ара верлǎлам;
муш пилэн нǎврэм тǎйты питлэн;
нǎң икен нǎңен мосты питэл,
лǔв пǎ нǎң кущайэн питэл».

17 Адама пǎ йастэс:

«Нэңен йасңа хулэтмен урэңэн
пǎ щи йǔх элты лэвмен урэңэн,
хǒлща Ма нǎңена лэты ǎт эсэлсэм,
щи йастылысэм: ‘Щилта ал лэва’,
тǎлта йэллы нǎң урңенэн
мǔв мǔлман улты питэл;
ултэн хǔват шукащман
мǔв элты лэтǒт мǒщатты питлэн;

18 пелантыты тǒрнэт нǎңена мǔв энмэлтэл,
мǔв хǎрэн энэмты тǒрнэт элты лэты питлэн;

19 шǎк йик күтэн нǎңэн лэты питлэн,
мǔва ил питтэн унты,
хǒлща нǎң уйман уллэн,
нǎң мǔв хиш пǎ мǔв хиша па йилэн».

20 Адам* имел нэмэн мǎслы: Ева†, лǔв хǒл улты хǒйатэт аңџийа йис.

21 Турэм Куща Адама пǎ лǔв имела лумэтты сǒхэт нǔки элты верэс пǎ лынан лумэттэслы.

22 Турэм Куща йастэс: «Тǎта щи, хǒйат Мǔң итэва йис, йǎм пǎ атэм уйэтты питэс, щишэн,
ǎт рǎхэл лǔвел щиты йэл эсэлты, хǒлна улэпса йǔх элты лэвпэс ўты верэтэл, щилта лэл ки,
веккеша улты питэл».

23 Щишэн, Турэм Кущайэн Едэм ǒйэң-щǔнэң тǎха элты лǔв воштэса, мǔвэн ат рупитэл,
хǒлща лǔв тǔйэлтса.

24 Щиты хǒйат воштэслы, пǎ Едэм ǒйэң-щǔнэң тǎха пǔнэлэн хǎтэл этты пелэк сǎхат
херувим‡ ǒт пǎ щǎлта лǎрыты тǔтэң алтты кеши, улэпса йǔх хǒща мǎнты йуш шавиты урэңэн
лощэлтэс.

4

Каин пǎ Авель

1 Адам Ева пилэн устэн, щǎлта нэңэл Каин нэмпи пǒх тǎйэс, пǎ йастэс: «Турэм Кущайэн
нǎврэмэн партсайэм».

2 Щǎлта пǎ ху апщел сэма питэс, Авель. Авель ош тащэт шавийэс, Каин пǎ мǔв хǎрэн рупитэс.

3 Мǒлты күт хǎщэман, Каин энмэлтэм лэвпэслал элты Турэм Кущайа мойлэпса тус,

4 Авель ищи, мет олэң пǔш опсэм войлал пǎ щи войлал вǒй мойлэпсайа туслы. Турэм Куща
Авель пела пǎ лǔв мойлэпсайлал пела йǎм сэмэн вантэс,

* 3:20 3:20 Адам – «хǒйат»; † 3:20 3:20 Ева – «хǒл улты хǒйатэт аңџи»; ‡ 3:24 3:24 херувим – ангелэт күтэн вǒлаң
ǒт;

5 Каин пела пә лүв мойлэпсайлал пела йам сэмэн ат вантэс. Каин лыкэн йОхэтса пә вешэл лык элты питыйа йис.

6 Щәлта Турэм Куца Каина йастэс: «Мүйа нәң лыкэн йОхэтсайэн? Мүйа веншен па хӨрпийа йис?»

7 Йам верлэн ки, вешкат вешэн ватлэн. Атэм верлэн ки, ов пүңлэнэн кәрэк Ёлэл, лүв нәңен кәлщәлтлэлы, нәң пә лүв нүмпелэн йурәңа ула».

8 Щәлта Каин Авель апщел пилэн потәртэс. Мүв хәрэн улманэн, Каин Авель апщел хоща щәкәс пә лүвел велсәлы.

9 Щәлта Турэм Куца Каин иңщәссәлы: «Авель апщен хӨта?» Лүв йастэс: «Ат уйәтлэм: ма лүвел ватман хун уллэм?»

10 Щәлта Турэм Куца йастэс: «Мүй нәң версэн? Апщен үр үвты сый Мәнэма мүв элты щәщәл;

11 ин нәң мүйтсайэн, мүвен элты воштысайэн, мүв пелки лоңхиләс, нәң йошенэн мәнәлтәм апщен кәлы ұты урәңән;

12 тәлта йәллы мүв хәрэн рупиттәнэн, лүв нәң урңенэн йур ат мәл; нәң мүв лөватән шөшилы-хотлы хөйата питлән».

13 Щәлта Турэм Куцайа Каин йастэс: «Мәнэма щи мүйтәм верэн шек лавәрт, ма ат верәмләм;

14 ин Нәң мәнэм ма мүвем элты нухәллән, пә Нәң элтән па хәңәмәләм, шөшилы-хотлыя улты питләм; пә йәщәлт йОхәтты олэң Ётән ма щи веллайәм».

15 Щәлта Турэм Куца лүвела йастэс: «Каин велты Ёта, лапәт пүш нүра ула». Щәлта Турэм Куца Каина щимәщ пос ләщатәс, щәха уйтаныты Ётәтән лулән ат ат велса.

16 Щәлта Турэм Куца элты Каин мәнәс пә Едәм элты хәтәл этты пеләкән Нод мүвән улты питәс.

Каин тыхәл

17 Каин имел пилән устән; имел Енох нәмпи пөх тайәс. Пә щәлта Каин вош опсәс, вошәл пөхәл нәмән пөтсәлы: Енох.

18 Енох Ирад пөх тайәс; Ирад Мехиаель пөх тайәс; Мехиаель Мафусал пөх тайәс; Мафусал пә Ламех пөх тайәс.

19 Ламех кәт нә үйлыйәс: йитәл нәм Ада, кимет нәңәл нәм Цилла.

20 Ада Иавал пөх тайәс: лүв элтәл пирщин хотәтән улты пә вой тащәт шавиты хөйатәт йәллы мйтсәт.

21 Лүв ху апщел нәмәл Иувал ус: лүв элтәл нарәс йүхән пә төмранән йөтты хөйатәт йәллы мйтсәт.

22 Цилла пә Тувалкаин тайәс, лүв пәтәр Ёх пә карты элты ар сыр пөрмасәт верәс. Тувалкаин Ноема нәмпи нә апщи тайәс.

23 Щәлта Ламех именеәлләла йастэс:

«Ада пә Цилла! Ма пөтрәм хуләнтатән;
Ламех именеән! Ма йасәңлам хуләнтатән:
ху хөйат мәнэм мушмәлтмал урәңән ма велсәм
пә айлат хөйат мәнэм хәтщәмал урәңән ма велсәм.

24 Каин урәңән лапәт пүш нүра ўла,
Ламех урәңән лапәтйаң пүш лапәт нүра ўла».

Сиф пә Енос

25 Щәлта Адам имел хөлна пөх тайәс, Сиф* нәмән мәслы, пөтәрман: «Каинән веләм Авель йүкәна Турэм мәнэма һаврәм па мәс».

26 Сиф ищи пөх тайәс, Енос нәмән мәслы; щи йис элты Турэм Куца пела пойәкщәты питса.

* 4:25 4:25 Сиф – (евр.) «мәты» йасәң хөрпи;

5

Адам тыхэл тэл

1 Тәм Адам и рут хойатэт: Турэм, хойат тыйэлтмалэн, Турэм Лүв хөрпелә лүвел тыйэлтсәлы,

2 йох хойат пә нә хойат тыйэлтәс, пә лынан йәмән мәслы, пә щәлта лынан тыйэлтәм хәтәлән 'хойат' нәмән лынан мәслы.

3 Адам, нуптәл сот хольмаң тәл улмалән, лүв хөрпел пә лүв хөраспел пөх тайәс, пә Сиф нәмән лүвел мәслы.

4 Сиф сәма питәм йүпийән Адам хөлна нийәлсот тәл ус, пә эвет-пөхәт тайәс.

5 Иултыя Адам нуптәл йәрәтйаңсот хольмаң тәл ус; щәлта лүв пәрәс.

6 Сиф, нуптәл сот вет тәл улмалән, Енос пөх тайәс.

7 Енос сәма питәм йүпийән, Сиф хөлна нийәлсот лапәт тәл ус, пә эвет-пөхәт тайәс.

8 Иултыя Сиф нуптәл йәрәтйаңсот кәтхөщйаң тәл ус; пә лүв пәрәс.

9 Енос, нуптәл йәрсот тәл улмалән, Каинан пөх тайәс.

10 Каинан сәма питәм йүпийән, Енос хөлна нийәлсот ветхөщйаң тәл ус, пә эвет-пөхәт тайәс.

11 Енос нуптәл йәрәтйаңсот вет тәл ус; пә лүв пәрәс.

12 Каинан, нуптәл лапәтйаң тәл улмалән, Малелеил пөх тайәс.

13 Малелеил сәма питәм йүпийән, Каинан хөлна нийәлсот һәлйаң тәл ус, пә эвет-пөхәт тайәс.

14 Каинан нуптәл йәрәтйаңсот йаң тәл ус; пә лүв пәрәс.

15 Малелеил, нуптәл хутйаң вет тәл улмалән, Иаред пөх тайәс.

16 Иаред сәма питәм йүпийән, Малелеил хөлна нийәлсот хольмаң тәл ус, пә эвет-пөхәт тайәс.

17 Малелеил йәрәтйаңсот тәл унты вет тәләл әт услы; пә лүв пәрәс.

18 Иаред, нуптәл сот хутйаң кәт тәл улмалән, Енох пөх тайәс.

19 Енох сәма питәм йүпийән, Иаред нийәлсот тәл ус, пә эвет-пөхәт тайәс.

20 Иаред нуптәл йәрәтйаңсот хутйаң кәт тәл ус; пә лүв пәрәс.

21 Енох, хутйаң вет тәл улмалән, Мафусал пөх тайәс.

22 Мафусал сәма питәм йүпийән, Енох хуләмсот тәл Турэм пилән ус, пә эвет-пөхәт тайәс.

23 Иултыя Енох хуләмсот хутйаң вет тәл ус.

24 Енох Турэм пилән ус; щәлта антома йис, лүв Турәмән уса.

25 Мафусал, нуптәл сот нийәлйаң лапәт тәл улмалән, Ламех пөх тайәс.

26 Ламех сәма питәм йүпийән, Мафусал лапәтсот нийәлйаң кәт тәл ус, пә эвет-пөхәт тайәс.

27 Мафусал нуптәл йәрәтйаңсот лапәтйаң пелә йәрәтйаң тәл ус; пә лүв пәрәс.

28 Ламех, нуптәл сот нийәлйаң кәт тәл улмалән, пөх тайәс,

29 Ной* нәмән лүвел мәслы пә йастәс: «Турәм Кущайән мўләм мўвевән лавәрт рупатайэвән тәм пөх мўңев торапләллы».

30 Ной сәма питәм йүпийән, Ламех хутсот тәл унты вет тәләл әт услы, пә эвет-пөхәт тайәс.

31 Ламех нуптәл лапәтсот лапәтйаң лапәт тәл ус; пә лүв пәрәс.

32 Нойа ветсот тәл ус, хун лүв хөщайәл сәма питсәт: Сим, Хам пә Иафет.

6

Мўв пәрәтты нөмәс

1 Мўвән хойатәт ара йисәт пә лыв хөщайәл эвет сәма питсәт,

2 пә Турәм пөхәтән хойат рут эвет кашаләсайәт, муй хөрпи лыв хөрасәңәт, пә хой лывилалә рәхәс, нәңа ұты питсәлал.

* 5:29 5:29 Ной – (евр.) ноах– «йәм, шитам уләпса»;

³ Щәлта Турәм Куща йастәс: «Ма лылэм век хун хойатәт хоща ул, хойатәт пәрләт* , нупәтлал сот хус тәл ат ул».

⁴ Щи пöрайән мўвән пәлатәң-лöватәң хойат шикет усәт, метшопәң щи пöра элты, хöты Турәм пöхәт хойат эвет хоща лöңтыты питсәт, пә һаврәмәт лыв элтылал тайты питсәт: щит йис тәлән щашәм йурәң уртәт.

⁵ Щәлта Турәм Куща шийаләслы, мўвән улты хойатәт лыв күтлалән шек улыһайа улләт, нöмәслал пә сәмлал иса лйкәңәт;

⁶ хойат тыйәлтмал урәңән, Турәм Куща нöпсәл шәкәс пә Лүв сәмәл кәшийән тәкәтса.

⁷ Турәм Куща йастәс: «Мўвән улты Ма тыйәлтәм хойат рутәм, хойатәт элты уйман, йош войәт, ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт, пә тöхләң войәт унты хöл хöлтлылам, лывилал тыйәлтмем урәңән Ма нöпсәм шәкәс, щишән».

Ковчег верәм щир, Ной лылңа хайты урәңән

⁸ Туп Ной пела Турәм Куща йәм сәмән вантәс.

⁹ Тәта щи Ной уләпса: щи ишән уләм хойатәт күтән туп Ной тўңа-щира ус, атәм әт верылыһәс; Турәм пилән Ной ус.

¹⁰ Ной хуләм пöх тайәс: Сим, Хам пә Иафет.

¹¹ Турәм ватман мўв уқщәм уләпсайән пә лйкәң верәтән тәкнәс.

¹² Турәм шийаләслы, хöты мўв шәкатәм, кашәң лыләң öт шушты йушәл уқщәма вермал, щишән.

¹³ Щәлта Турәм Ной пела йастәс: «Ма кашәң лыләң öт хöлтләм, мўв лыв элтайәл лйкәң верәтән тәкнәс; щишән, Ма лывилал пәрәтләлам.

¹⁴ Гофер йўх элты ковчег хоп һәңена вера; хопен йәтәңа веры, щәлта лыпел пә элтәл ухән нэры.

¹⁵ Пә щиты веры: хўватәлән ковчег хоп хуләмсот күш оләң, утатәлән ветйаң күш оләң, пәлатәлән хöлмаң күш оләң ат питәл.

¹⁶ Ковчег хоп лоңәлән веры, нумән хот щур пәлатәл и күш оләң лöват ат ул; и пелкәлән ов вера; лыпелән пә, илән, күтәпән пә нумән, улты йәт ат тайәл.

¹⁷ Пә щәлта, Ма ун йик мўва партләм, турәм илпийән улты лыләң öтәт хöл пәрәтты урәңән; мўвән улты öтәт хöл пәрләт.

¹⁸ Туп һәң пиләнән Ма йастантәпса верләм: щи ковчег хопа һәң лöңлән, щәлта һәң пöхлан, щәлта һәң имен, щәлта пöхлан имет һәң пиләнән лöңләт.

¹⁹ Щәлта ковчег хопа хöл войәт элты лöңәлта, кашәң вой сыр элты кәтәнән, нэ вой пә ху вой, лыв һәң пиләнән лылңа ат хәщләт.

²⁰ Тöхләң войәт элты кашәң сыр войңән, йош войәт элты, хöл мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт элты кашәң сыр войңән ат улләңән. Лыв һәң хöщайән лöңләт, лылңа хәщты урәңән.

²¹ Нәң пә ар сыр ләвпәс уйа, мүй хöрпи мосәл, пә һәң хöщайән сопаслы; щит һәңена пә лывилала ләтöта питәл».

²² Ной иса щиты версәлы: хöты Турәм лүвелә партәс, лүв щиты щи версәлы.

7

Ун йик

¹ Щәлта Турәм Куща Нойа йастәс: «Нәң пә һәң тыхлән хöл ковчег хоп лыпийа лöңаты, Ма йәлпемән тәм ишән улты хойатәт күтән туп һәңен вещката лүңәтләм.

² Сыстам йош войәт* элты кашәң вой сыр элты кәтәнән лапәт пўш уйа, ху войәт пә нэ войәт, әнта сыстам йош войәт элты кәтәнән уйа, ху войәт пә нэ войәт,

³ Тöхләң войәт элты ищи кәтәнән лапәт пўш кашәң вой сыр элты, ху войәт пә нэ войәт, йәллы мўв лöватән вой сыр шавиты урәңән,

* **6:3** 6:3 Ма лылэм век хун хойатәт хоща ул, хойатәт пәрләт– тәмиты па йастәты рәхәл: «Ма Лылэм иса хун хойатәтән эртман тайты питла, хойат кәрәкәң»; * **7:2** 7:2 Сыстам йош войәт – щиты әйәлсайәт йира туты рәхты войәт;

4 лапәт хәтәл хәшты йўпийән һәлйаң хәтәл пә һәлйаң ат Ма мўва йәрт шошәмләм; мўвән улты лыләң Өтәт, хөйтат Ма тыйәлтсәм, хөл пәратләлам».

5 Ной щиты щи верәс, хөты лўвел Турәм Куща партәс.

6 Ун йик мўва йөхтәмән, Ной нуптәл хутсот тәл ус.

7 Щәлта Ной пә лўв пөхлал, пә лўв имел, пә пөхлал имет ковчег хопа лөксәт ун йик элты шаващты урәңән.

8 Щәлта сыстам йош войәт элты, әнта сыстам йош войәт элты, төхләң войәт элты пә мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт элты

9 кәтәнән, ху войәт пә нә войәт, Нойа Турәм партәм щирән Ной хөща ковчег хопа лөксәт.

10 Лапәт хәтәл хәщәм йўпийән, ун йик мўва йөхтәс.

11 Ной нупәт хутсотмет тәлән, кимет тыләщән лапәтхөщйаңмет хәтәлән, щи хәтәл пәтылы тәха йиңкәт ким шошатсәт пә опәл овәт пелки пўншатсәт;

12 щәлта һәлйаң хәтәл пә һәлйаң ат мўва йәрт щошийәс.

13 Щи хәтәлән щи Ной, щәлта Сим, Хам пә Иафет – Ной пөхәт, пә лўв имел, пә пөхлал хуләм ими лыв пилләлән ковчег хопа лөксәт.

14 Лывәт пә хөл ут войәт лыв сырәл щирән, йош войәт лыв сырәл щирән, мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт лыв сырәл щирән пә хөл төхләң войәт лыв сырәл щирән,

15 хөл лыләң Өтәт кәтәнән Ной хөща ковчег хоп лыпийа лөксәт;

16 ху войәт пә нә войәт ар сыр Өтәт элты, Турәм Нойа партәм щирән лөксәт. Щәлта Турәм Куща ов лўв йўпелән ләп тухәртсәлы.

17 Щәлта һәлйаң хәтәл сыс мўвән йик әптәс, шек ар йиңка йис пә йикән ковчег хоп нөх хўвәтса, лўв мўв нўмпийа нөх әлләс.

18 Мўвән йик шек уна йис пә ковчег хоп йик сөх элты нопәтса.

19 Щи арат ар йиңка йис пә турәм илпийән улты мет пәл Кевәт йик илпийа петсәт;

20 ветхөщйаң күш оләң пәлатән Кевәт йикән ләп ўсайәт.

21 Мўй лыләң Өт ус пә мўвән шушилыйәс, иса пәрсәт – төхләң войәт, йош войәт, ут войәт, мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт пә хөйәтәт хөл;

22 сорәм мўвән лыл тайәм Өтәт хөл пәрсәт.

23 Мўв пәлатән уләм лыләң Өтәт хөл пәратсайәт: хөйәтәт әлт уйман йош войәт, мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт пә төхләң войәт унты, мўвән щитәт хөл пәратсайәт; Ной пә лўв пилләлән ковчег хоп лыпийән уләм Өтләл туп хәщсәт.

24 Сот ветйаң хәтәл мўвән йик и йурәңа, и йурәңа йис.

8

Йик сорәм вер

1 Ной, пә лўв пилләлән ковчег хопән уләм ут войәт пә йош войәт Турәм иса нөмәсән тайсәлы; Турәм мўва вот китәс пә йиңкәт иса вөлысәт.

2 Мўв пәтылы тәха йиңкәт ләп пентатсәт пә йик шошмәм опәл овәт тухратсәт пә йәрт турәм элты сөхнәс.

3 Йик айән-айән мўв элты йөхлы мәнты питәс, сот ветйаң хәтәл хәщәм йўпийән йик айа йиты питәс.

4 Лапәтмет тыләщ лапәтхөщйаңмет хәтәлән ковчег хоп Арарат Кевәт хөща ил лойәс.

5 Йаңмет тыләщ унты йик әйәлта сорәс, йаңмет тыләщ оләң хәтәлән Кев тайәт әтсәт.

6 Пә һәлйаң хәтәл хәщәм йўпийән Ной ковчег хопән верәм ишнәл пўшсәлы

7 пә хуләх ким әсәлсәлы, щитәл пурләс, мәнылуйәс пә йөхлы йөхтылуйәс, мўв йик элты сорты унты.

8 Щәлта голубь вой лўв ким әсләс, ваттыяа, мўвән йик шимла йис мўй әнта,

9 туп голубь күр пурәмты сорәм мўв әт уйтәс пә йөхлы Ной хөща, ковчег хопа йөхтәс, йик хөлна мўв лөватән ус; Ной йошәл йәл шәшсәлы пә лўвел ўслы, пә йөхи ковчег хоп лыпийа әсәлсәлы.

10 Щалта лүв па лапэт хатэл лавлэсэс пә голубь ковчег хоп элты па ким эсэлсэлы.

11 Голубь йэтна пела йохлы йохтэс пә, нолэлэн оливка йүх йалэп восты лыпэт тус, щиты Ной мостэслы, йик мүв элты манмал.

12 Лүв холна лапэт хатэл лавлэсэс, щалта голубь па ким эсэлсэлы; лүв хошайэл голубь йохлы ат йохтэс.

13 Ной нупэт хутсот олэңмет талэлэн олэң тылэщ олэңмет хатэлэн мүв сөх элты йик сорэс; Ной ковчег хоп лоңлэл пүшсэлы, ким аңкэрмэс, пә мүв сөх нөх сормал.

14 Кимет тылэщэн, хус лапэтмет хатэл унты мүв нөх сорэс.

15 Щалта Турэм Нойа йастэс:

16 «Ковчег хоп элты нәң, нәң имен, нәң пөхлан, нәң пөхлан имилал нәң пилэнэн ким этаты;

17 нәң пилэнэн улэм войлан, кашәң вой сыр элты, ким этэлталэн – төхләң войэт, йош войэт, мүвән ваңкэтлыты, ущилыты, хухэтлыты войэт: мүв хүват лыв ат манлэт, ара ат йилэт, мүв лөватэн ат пөшхашлэт».

18 Ной пөхлал пилэн, имел пилэн, пөхлал имет пилэн ким этэс.

19 Ут войэт, мүвән ваңкэтлыты, ущилыты, хухэтлыты войэт пә төхләң войэт, – хөл мүв лөватэн йахты өтэт сырлал щирэн ковчег хоп элты ким этсэт.

Турэм Ной пилэн йастантәпса верэл

20 Турэм Кушайа йиасты нөрэм Ной верэс пә кашәң сыстам йош вой сыр элты пә кашәң сыстам төхләң вой сыр элты и войән ус пә нөх үщитты йиасты нөрма лүв туслы.

21 Турэм Куша щи йам пусәң эпэл эпсатмал кемән Лүв, сәмәл нөхләман, йастэс: «Па йэллы, хойат урәңән, мүв мүлты ат питлэм, хойат сәм нөпсәт – айтәлән лик тайлэт; хөты Ма ин версәм, пә нәмәлты пөрайән лыләң өтэт тәмиты пәратты ат питләлам:

22 йэллы мүв ултал хүват

лэвпэс энмәлты вер* пә лэвпэс әкәтты вер†,

ищки пә рүв,

лүң пә тәл,

ат пә хатэл ат хөлалэт».

9

1 Щалта, Турэм Ной пә пөхлал йәмән мәслы пә лывилала йастэс: «Пөшхаштаты, ара йүваты, мүв тәкнәптаты;

2 нын элтан хөл ат пәллэт: хөл мүвән улты войэт, хөл турәмән йахты войэт, хөл мүвән йахты өтэт, хөл щарэс йикән улты войэт – лыв хөл нын йошләна мийман уллэт;

3 мүй лыләң өт ул, мүй нөхал, щит нынана лэтөта питэл; йэлпи восты төрнәт нынана миймем иты, ин хөл нынана мәлэм;

4 туп үр тайты нөхи ал лэваты, үр щит лыл йур;

5 нын үрән, хөта нын лылән йур ул, Ма ищипа нөх кәшлэм; кашәң вой элты нөх кәшлэм, кашәң хойат элты ван хойатәл лыл йур нөх кәшлэм;

6 хойат үр шошмәм өт ищи хойат йош элты лүв үрәл мәнәл: хәтнәху Турэм хөрас щира тыйәлтман ул;

7 нын пә пөшхаштаты, ара йүваты, мүв тәкнәптаты пә мүв лөватән уллаты».

8 Щалта, Ной пә пөхлал пела, Турэм щиты йастэс:

9 «Ма нын пиләнән пә нын һаврәмлән пилән Ма йастантәпсайэм верлэм,

10 пә кашәң нын пиләнән улты лыләң өт пилән, ковчег хоп элты нын пиләнән этәм войэт пилән, иса мүвән улты войэт пилән, төхләң войэт, йош войэт, ут войэт пилән;

* 8:22 8:22 ләтөт энмәлты вер – лат сэм мұва йовәлла пә энәмәл; † 8:22 8:22 ләтөт әкәтты вер – энмәм лат төрән сәварла, сорәлтла, пәркатла;

11 Ма нын пи́ланэн йастантэпсайэм верлэм: тәлта йәллэ ун йикән лылэң Өт ат пәратла, ун йикән мұв талә ат пайәтла».

12 Щәлта Турәм йастәс: «Щи йастантэпсайэм посән лэщатлэм, щит Ма нын пи́ланэн верлэм, пә нын пи́ланэн улты ар сыр лылэң Өтәт пилән, пә йәллэ улты рута веккеша хайлэм.

13 Пәлнәт күтән Ма нүл йүхем лошлэм, щит Ма мұв пилән верты йастантэпсайэма пос питәл.

14 Щиты питәл, хун Ма пәлнәт әкәтлэм, щита пәлнәтән нүл йүхем лошщатәл;

15 щиты Ма нын пи́ланэн пә ар сыр лылэң Өтәт пилән верәм йастантэпсайэм нумты питлэм; йәллэ хәл лылэң Өтәт ун йикән пәратты ат питлайәт.

16 Нүл йүхем пәлнәтән этталән, Ма лүвел шийаләлэм пә мұвән улты кашәң лылэң Өт пилән улты веккеша йастантэпсайэм нумты питлэм».

17 Турәм Ной пела йастәс: «Тәм йастантэпса пос, Ма щит ар сыр мұвән улты лылэң Өтәт пилән версәм».

Ной пәхәт

18 Ковчег хоп элты этәм Ной пәхләл усәт: Сим, Хам пә Иафет. Хам щит Ханаан ащи ус.

19 Щит Ной хуләм пәх ус, лыв элтылал мұв хөйатәңа йис.

20 Ной мұвән рупитты питәс пә виноград йүхәт опсәс;

21 щәлта виноград йүх ұна лүв йиңшәс пә күтшәса, пә һарлөмәлты пирщин хотәлән Өләс.

22 Щәлта Хам, щит Ханаан ащи, лүв ащел һар элән кашәләслы, пә ким этмәлән кәт йайнәлала щит элты пәтәртсәлы.

23 Сим пә Иафет сәх үстән пә ләңкәрләнә пәнман, шәш тәхәт лөксәтән пә лын ащан ләп лаксәлән; лын вешлән йөхлы керәтман устән, ащан һар эл лын ат вәтсәлән.

24 Ной йиңшәм ұнайәл элты нөх сайкәмтәс пә мөштәслы, мүй ай пәхәл лүв пиләлән верәс;

25 пә йастәс:

«Ханаан мұлса,
митйох митйоха
лүв йайлал хөща улты питәл».

26 Щәлта пә йастәс:

«Турәм Кущайа, Сим ики Турма – йәм йасәң ат йастәләт,
щәлта Ханаан пә Сим митхуйа питәл;

27 пә Турәм Иафет мұвәт ләшқама ат верләлы,
пә Сим хотәтән Иафет ат ул;
пә Ханаан лүвела митхуйа питәл».

28 Ной ун йик йүпийән хуләмсот ветйәң тәл хөлна ус.

29 Ной уләм нуптәл йәрәтйәңсот ветйәң тәл арат ус, пә лүв пәрәс.

10

Мирәт поста́м нэпек

1 Тәми Ной пәхәт тыхәл тәләт: Сим, Хам пә Иафет. Ун йик йүпийән лыв һаврәмәт сәма пайәтсәт.

Иафет пәхәт

2 Иафет пәхәт: Гомер, Магог, Мадай, Иаван, Фувал, Мешех пә Фирас.

3 Гомер пәхәт: Аскеназ, Рифат пә Фогарма.

4 Иаван пәхәт: Елиса, Фарсис, Киттим пә Доданим.

5 Лыв элтылал щарәс ләпәң пә пухрәң рутәт лыв мұвләлән улты питсәт, кашәң рут утща йасәңә йис, кашәң мир лыв рутлал щирән улты питсәт.

Хам пәхәт

6 Хам пәхәт: Хуш, Мицраим, Фут пә Ханаан.

7 Хуш пәхәт: Сева, Хавила, Савта, Раама пә Савтеха. Раама пәхәт: Шева пә Дедан.

8 Хуш хõлна Нимрод пõх тайяс, лүв мет олэң вõлаң куцайа йис.

9 Турэм Куца йэлпийән лүв йурэң велпәсләты хуйа ус, щисән, щи йастәла: «Нимрод хõрпи йурэң велпәсләты ху Турэм Куца йэлпийән».

10 Лүв мұвәлән олэң вошәт усәт: Вавилон, Эрех, Аккад пә Халне Сеннаар мұвән.

11 Щи мұв элты этәс пә Ассур мұва мәнәс пә Ниневия, Реховоф-ир пә Калах вош опсәс,

12 пә Ресен, Ниневия пә Калах күтән, опсәс, щит вõлаң вош.

13 Мицраим элты луд йох, анам йох, легав йох, нафтух йох,

14 патрус йох, кафтор йох пә каслук йох мәтсәт, каслук йох элты филистимәт йәллү мәтсәт.

15 Ханаан элты сәма питсәт: олэң пõхәл Сидон, щәлта Хет,

16 иевус йох, амор йох, гергес йох,

17 ев йох, арк йох, син йох,

18 арвад йох, цемар йох пә химаф йох. Йухәт Ханаан рутәт лакки мәтсәт.

19 Сидон вош элты Герар вош пәла Газа вош унты Ханаан мұв кимләт усәт, щилта йәллү Содом, Гоморра, Адма пә Цевоим вошәт пәла Лаша унты.

20 Щит Хам пõхәт, рутлал щирән, йасәңлал щирән, лыв улты мұвлалән, лыв мирлал щирән.

Сим пõхәт

21 Сим, Иафет ун йайәл, һаврәмәт ищи тайяс. Сим – лүв Евер хõл пõхәт опраш.

22 Сим пõхәт: Елам, Ассур, Арфаксад, Луд пә Арам.

23 Арам пõхәт: Уц, Хул, Гефер пә Маш.

24 Арфаксад Сала тайяс, Сала Евер тайяс.

25 Евер кәт пõхәт тайяс; итәл Фалек, лүв улмал ишән мұв ара ортәм урәңән щи нәмән пõтса; кимет пõхәл нәм Иоктан.

26 Иоктан тайяс: Алмодад, Шаләф, Хацармавеф, Иерах,

27 Гадорам, Узал, Диклу,

28 Овал, Авимаил, Шева,

29 Офир, Хавила пә Иовав. Щит иса Иоктан пõхәт.

30 Уләм лотлал Меша элты Сефар унты, хәлэвәт пәләк ун Кев унты, усәт.

31 Щит Сим элты мәнәм пõхәт рут йохлал щирән, лыв йасәңлал, лыв мұвлал, лыв мирлал пилән.

32 Тәми иса Ной пõхәт элты мәнәм рутәт, лыв рутлал пә мирлал щирән. Лыв элтылал ун йик йүпийән мұв лõватән мирәт лакки мәтсәт.

11

Вавилон башня элты пõтәр

1 Мұв лõватән иса туп и йасәң, и пõтәр ус.

2 Хәлэвәт пәләк элты касәлман, Сеннаар мұвән хәр мұв лыв уйәтсәт пә щита улты питсәт.

3 Пә лыв күтәлән йастатсәт: «Кирпищәт верлув пә тütән такапләлув». Кев йүкана кирпищ питәс, пә мұв ух вõщләх йүкана питәс.

4 Лыв йастатсәт: «Мұв лõвата лакки мәнтәв йәлпийән, мұңева ун вош пә турма хойты пәл хот омәслув, нәмлүв такан щәщты урәңән».

5 Хõйатәт опсәм вош пә пәл хот ватты урәңән Турэм Куца мұва ил õхләс.

6 Щәлта Турэм Куца йастәс: «Тәм, и мир, йасәңел па ит; ванты, тәм мүй лыв верты питсәт, пә ин мүй нõмәс үләт, щит тәлаңа вертәл унты, әт вõлыләт;

7 щисән, ил õхәллүв пә лыв йасәңел щиты лыләтләв пә лыв күтләлән йасәң әт ат мõштыләт».

8 Щиты Турэм Куца лывилал щилта мұв лõвата лакки китсәлы; вош омәсты лыв нõх вõлысәт.

9 Щисән, щи вош Вавилон* нәмән пõтса: щита Турэм Куца мұв лõватән улты йасәң лыләтсәлы, пә щилта Турэм Куца лывилал мұв лõвата лакки китсәлы.

* 11:9 11:9 Вавилон – щи вош нәм «лыләтты» йасәң хõрпи;

Сим элты Аврам унты улэм тыхэл тэл

10 Тата щи Сим тыхэл тэл: Сим сот тэл л'оватэн, ун йик й'упийэн кят тэл хящэман, Арфаксад п'ох тайэс;

11 Арфаксад сэма питэм й'упийэн Сим ветсот тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

12 Арфаксад х'ольмаң вет тэл л'оватэн Сала п'ох тайэс.

13 Сала сэма питэм й'упийэн Арфаксад һ'алсот хулэм тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

14 Сала х'ольмаң тэл ус п'а Евер п'ох тайэс.

15 Евер сэма питэм й'упийэн Сала һ'алсот хулэм тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

16 Евер х'ольмаң һ'ал тэл ус, п'а Фалек п'ох тайэс.

17 Фалек сэма питэм й'упийэн Евер һ'алсот х'ольмаң тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

18 Фалек х'ольмаң тэл ус п'а Рагав п'ох тайэс.

19 Рагав сэма питэм й'упийэн, Фалек кятсот й'арэтиаң тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

20 Рагав нуптэл х'ольмаң кят тэл ус, п'а Серух п'ох тайэс.

21 Серух сэма питэм й'упийэн, Рагав кятсот лапэт тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

22 Серух х'ольмаң тэл ус, п'а Нахор п'ох тайэс.

23 Нахор сэма питэм й'упийэн, Серух кятсот тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

24 Нахор нуптэл хус й'арэтиаң тэл ус, п'а Фарра п'ох тайэс.

25 Фарра сэма питэм й'упийэн, Нахор сот й'архус тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

26 Фарра лапэтиаң тэл ус, п'а Аврам, Нахор п'а Аран п'охэт тайэс.

Фарра тыхэл тэл п'а л'ув каслэм верэл Халдея м'ув элты Харран унты

27 Тами Фарра тыхэл тэл: Фарра Аврам, Нахор п'а Аран п'охэт тайэс. Аран Лот нэмпи п'ох тайэс.

28 Аран, Фарра ащел улман, л'ув сэма питэм м'увэлэн, Халдея м'увэн Ур нэмпи т'аха х'оща п'арэс.

29 Аврам п'а Нахор нэ тустэн; Аврам ими нэм Сара; Нахор ими нэм Милка, л'ув Аран эви, Аран – щит Милка п'а Иска ащи.

30 Сара ат лавэртэмэса, һ'аврэм ат тайэс.

31 Щ'алта Фарра Аврам п'охэл услы, п'а Аран п'ох, Лот хилэл, п'а Сара меңэл, Аврам п'охэл ими, п'а л'ыв пилэлэн Халдея м'ув Ур нэмпи т'аха элты Ханаан м'ув пела м'анэс, туп Харран унты й'охэтмелэн, щита х'ащсэт.

32 Фарра кятсот вет тэл ус, п'а Харран м'увэн Фарра п'арэс.

12

Аврам вохэм вер п'а щи х'уват х'ол мирэт й'амэн мийэм щир

1 Турэм Аврама йастэс: «Н'аң м'увэн элты, н'аң рутэн элты п'а н'аң ащэн хот элты эта п'а х'олта Ма н'аңена аллэм, щи м'ува м'ана;

2 щ'алта Ма н'аң элтэн в'олаң мир тыйэлтлэм п'а н'аңен й'амэн м'аллэм, н'аң нэмен н'ох элэтлэм, н'аң х'уватэн мир й'амэн питла;

3 Ма, н'аңена й'ам йасэң йастэты отэта, й'ам м'аллэм, п'а н'аңен м'улты отэт м'уллэлам; н'аң х'уватэн м'ув л'оватэн улты мирэт х'ол й'амэн м'алайэт».

4 Щ'алта, Турэм Куща йастэм щирэн, Аврам м'анэс; Лот ики ищи л'ув пилэлэн м'анэс. Аврам, Харран элты м'анмалэн, нуптэл һ'ийэлиаң пела вет тэл ус.

5 Аврам Сара имел п'атэн услы; апщел п'ох Лот ики, тайэм войлал п'а п'ормаслал п'а Харранэн л'увела рупитэм митйохлал ищи п'атэн услы; Ханаан м'ув пела м'атсэт; п'а Ханаан м'ува й'охэтсэт.

6 Аврам щи м'ув х'уват Сихем унты м'анман, Море ун дуб й'ух унты й'охтэс. Щи м'увэн щи ишэн ханаан йох усэт.

7 Щ'алта Турэм Куща Аврам х'оща этэс п'а йастэс: «Й'эллы улты һ'аврэмлана т'ам м'ув Ма м'аллэм». Л'ув х'ощайэл этлй'ам Турэм Куща урэнэн щита йирасты н'орэм верэс.

⁸ Щилта лүв Кев пела мәнэс, Вефиль элты хатэл этты пелка; щалта пирщин хотэл щиты лощсэллы пә Вефиль лүв элтайэл хатэл лонты пелка питэс, Гай пә хатэл этты пелка питэс; щита Турэм Куцайа йирасты нбрэм верэс, пә Турэм Куца пела пойэкщэс.

⁹ Щалта Аврам йэллы мәнэс, Негев морты мүв пела каслэс.

Аврам пә Сара Египет мұва каслэм вер

¹⁰ Щи мүвэн лэллы пбра ус. Щишэн, Египет мүв унты Аврам йохтэс пә щита ронэс, йэша улты урэнэн, Ханаан мүвэн лэллы пбра шек тарэм ус.

¹¹ Египет мұва ванамамалэн, Сара пела, лүв имел пела йастэс: «Ма уйэтлэм, нән хбрасэн нэ;

¹² Египет мүв хойатэт нәнэн шийалэтэлэн, йастэлэт: ‘Тәм лүв имел’; мәнэм веллэл, нән пә лылңа хайлайэн;

¹³ йаста, мятты ки нән ма нэ апщем, щишэн, нән хуватэн мәнэм йам питэл, пә ма лулэн лылңа хашлэм».

¹⁴ Щиты щи ус, Аврам Египет мұва йохэтмалэн, Египет мүв хойатэтэн кашалэса, Сара шек хбрасэн нэ;

¹⁵ фараон куцайэтэн ищи кашалэса, лыв фараона щи айкел тусэл; пә Сара фараон хон хота улты ўса.

¹⁶ Аврама пә лүв урнэлэн ищи йам ус; ош тащэтэн пә мис тащэтэн, осёл войэтэн, митйохэтэн пә митнэнэтэн, осёл нэ войэтэн пә верблюд войэтэн тайты ма́са.

¹⁷ Туп Турэм лавэрт мушэт фараона пә лүв хотэла Аврам ими Сара урэнэн китэс.

¹⁸ Щалта фараон Аврам вохсэлы пә йастэс: «Мўй нән ма пилэмэн версэн? Мўйа нән мәнэма ат йастэсэн, щит нән имен?

¹⁹ Мўйа нән йастэсэн: ‘Лүв ма нэ апчем’? Ма лүвел нэңа ўты ўтщисэм. Тата щи нән имен, ўйи лүвел пә ма́на».

²⁰ Щалта фараон хойатлал партсэлы, Аврам имел пилэн пә тайэм тащлал-пормаслал пилэн щи мүв элты китса.

13

Аврам пә Лот кятна мәнэм верэн

¹ Пә Аврам имел пилэн, тащлал-пормаслал пилэн Египет элты йохлы, Морты мүв пела мйтсэт, Лот ики па лүв пилэлэн мәнэс.

² Аврам шек ар тащ, сорњи ох пә щел ох тайэс.

³ Морты мүв элты Вефиль пела лүв йэллы каслэс, щи та́ха унты, хота щи йэлпийэн Вефиль пә Гай күтэн пирщин хот лонщилыйэс,

⁴ щи та́ха унты, хота лүв мет олэңэн йирасты нбрэм верэс; щита Аврам Турэм Куца пела пойэкщэс.

⁵ Аврам пилэн каслуйэм Лот нэмпи хилэл ищи ош тащэт, мис тащэт, пирщин хотэт тайэс.

⁶ Лын шек ар тащ йа́ха тайсэтэн, щишэн мүвэн йэрмата йис, йэллы щиты улты ат верэтсэтэн.

⁷ Аврам пә Лот ики тащ шавиты йохлэн күтэңа йисэт. Ханаан йох пә ферез йох щи мүвэн щи пбрайэн усэт.

⁸ Аврам Лот пела щиты йастэс: «Мин күтэңа улты ат питлэмэн, тащ шавиты йохлэмэн ищи күтэңа улты ат питлэт, мин нән пилэнэн рутнэн;

⁹ мўй арат мүв нән йэлпенэн ат ул? Кятна мәнлэман: нән ки шанша, ма венша; нән ки венша, ма пә шанша».

¹⁰ Иордан йохан лэп мүвэт Лот ики хол ватсэлы пә кашалэслы, щи мүв Сигор унты йикэн йа́ма пошла, Турэм Куца ойэң-шўнэң та́ха иты, Египет мүв иты. Щит щи йэлпийэн ус, хун Турэм Куца Содом пә Гоморра вошнэн шўкатсэлы.

¹¹ Иордан йохан лэп мүв Лот ики хол лүв пелайэл ўслы; щишэн, лүв хатэл этты мүв пела мәнэс. Кят та́хайэн лын улты питсэңэн.

12 Аврам Ханаан мўвэн улты питэс; Лот ики пә Иордан йōхан лэп мўв вошэтэн улты питэс пә Содом унты пирщин хотэт лоңщилыйэс.

13 Содомэн улты хōйатэт ликэңэт усэт, Турэм Куща йэлпийэн ар кәрэк верылысэт.

14 Лот утща улты питмал йўпийэн, Турэм Куща Аврама йастэс: «Ин лойты мўвен элты ар таха пела аңкәртыйа: овэс мўв пела пә морты мўв пела, хәтэл этты пә хәтэл лōңты пелэк пела;

15 хōл ватты мўвлан Ма нәңена пә нәң һаврэмлана веккеша тайты мәллам;

16 щәлта нәң тыхлэн сэй хиш иты ара верлэм; щи сэй хиш мәтты ътэн лўңэтты верэтла ки, нәң тыхлэн ищи щиты лўңэтты питла;

17 мана, щи мўв хўватэл, ўтатэл хōл йәңхи, Ма лўвел нәңена мәлэм».

18 Аврам пирщин хотлал лосэтсэлы, пә мәнэс, пә Хеврона каслэс, Мамре дуб йўхәң ут пўңэлэн улты питэс; щита лўв Турэм Кущайа йирасты нōрэм верэс.

14

Аврам нәрэмиман тутлыйэм Лот хилэл йōхлы туслы

1 Щит Амрафел, Сеннаар мўв хон, Ариох, Елласар хон, Кедорлаомер, Елам хон, Фидал, Гоим хон – щи хонэт улэм ишэн ус,

2 Бера йэщалт, Содом хон, Бирша йэщалт, Гоморра хон, Шинав йэщалт, Адма хон, Шемевер йэщалт, Севоим хон, Бела (Сигор) вош хон йэщалт ләлэсты лыв мәтсэт.

3 Щи хонэт хōл Сиддим лот мўвэн, хōта ин Сōлаң щарэс, йўрлал йәха пōнмел.

4 Кәтхōщйаң тәл лыв Кедорлаомер хон илпийэн усэт, хулметхōщйаң тәлэн ләлә эллэсэт.

5 Нәлхōщйаңмет тәлэн Кедорлаомер пә лўв пилэлэн улэм хонэт йōхэтсэт пә рефа йох Аштероф-Карнаим вōшэн, зуз йох Гам вошэн, эм йох Шаве-Кириафаимэн ил пайэтсэлал,

6 пә хоррей йох Сеир кевэтэн, Эл-Фаран унты, щит тал хишәң мўв сылэл хōща.

7 Щилта йōхлы йōхәтмел йўпийэн, лыв, Кадеса айәлтты, Мишпат лыләң йик лот унты йōхәтсэт, пә ләләсман, амалик йох мўв нōх ўсэл, пә Хацацон-Фамарән улэм амор йох элты ищи нōх питсэт.

8 Щәлта Содом хон, Гоморра хон, Адма хон, Севоим хон, Бела (Сигор) хон этсэт пә лыв пилэлэн Сиддим лот мўвэн ләләссэт,

9 Кедорлаомер, Елам хон пилән, Фидал, Гоим хон пилән, Амрафел, Сеннаар хон пилән, Ариох, Елласар хон пилән, – нәл хон вет хон йэщалт ус.

10 Сиддим мўвэн ух кәшты мўв ўсэт усэт. Хун Содом пә Гоморра хонңэн хухәлман хōнтаты питсэтэн, лын щи мўв ўсәта рәкәтсәтэн, хәщәм ътэт Кевән хәңэмәсэт.

11 Нōх питәм ътэт Содом пә Гоморра тащәт-пōрмасәт пә хōл ләтът сопасәт ўслал пә мәтсэт.

12 Пә Содомэн улэм Лот ики, Аврам хилы, тащлал-пōрмаслал пилән ищи пәтән тусэл.

13 Щәлта лылңа хәщәм ътэт элты ит хōнтамал, пә щи вер элты, Мамре дуб йўхәң ут пўңэлэн улэм, Аврам еврей икийа пōтәртәс. Щита улэм Мамре амор ики пә лўв ханам йохлал Эшкол пә Анер Аврам пилән и пела усэт.

14 Аврам, лўв Лот хилэл катлэм пә тўвәм вер, хулмал кемән, лўв хотлалән сәма питәм хуләмсот һийәлхус ләлэсты верәтты йох әктәс пә нәл хон йўпел элты Дан унты һухәлсэлы,

15 Аврам атәлән ләл йохлал ар похла ортсэлы, һухләм ътлал элты йōхәтсэлы пә ләләсман нōх питэс, пә Хова унты, Дамаск элты ъвэс пела ләләсман һухәлсэлы.

16 Аврам ләлән мōщатәм тащәт-пōрмасәт йōхлы керәтсэлы, Лот хилэл пōрмаслал пилән йōхлы туслы, нәңат пә хōйатәт ищи йōхлы туслы.

Аврам Мелхиседек пилән уйтантыйәл

17 Кедорлаомер хон пә лўв пилэлән улэм хонэт элты нōх питмал йўпийэн, йōхлы йўвмалән, Шаве лот мўвэн, Содом хон лўв йэщалтәл этәс, щит ин Хон лот мўва айәлла;

18 пә Мелхиседек, Салим хон, һаң пә ўна ким тус, лўв Нўм Турма йир верты хōйата ус,

19 щәлта лўвела Турәм элты йәм вохәс пә йастэс: «Аврам Нўм Турәмән йәмән ат мәла, турәм пә мўв Тайты ът элты,

²⁰ пә Нүм Турма йаьм йасэң ат йастэлэт, хорахщет нәң йошена миймал урәңән». Аврам шитәм Өтлал элты лүвелә и йаңметәл мәс.

²¹ Щәлта Содом хон Аврама йастәс: «Хйатлам мәнәма мийалән, пөрмаслам нәңена хйалән».

²² Аврам пә щиты Содом хон пела йастәс: «Турәм Куща Нүм Турмем пела, турәм пә мұв Тайты Өтәм пела йошем нөх шәшләм пә йасэң мәләм,

²³ и сөхәм, и кел нәң пөрмаслан элты әт уләм, щәха нәң әт ат йастәсэн: 'Аврам ма ташәңа версәм',

²⁴ мәнәма нәмәлты әт мосәл, ләләсәм йохәт ләвәм Өт түмпийән пә ма пиләмән йаңхәм хйатәта ортты пөрмас түмпийән; Анер, Эшкол пә Мамре, шитәм пөрмасәт элты, лывилала мосты арат ат үлэт».

15

Турәм йастантәпса Аврам пилән

¹ Щи верәт хәщәм йүпийән Турәм Куща уләмән Аврам пела йастәс: «Ал пәла, Аврам; Ма нәң сайләпсайән, нәң мойләпсайән шек ун».

² Аврам йастәс: «Вөсху Турәм Куща! Мүй Нәң мәнәма мәлән? Ма һаврәм әт тайләм, пөрмасәм пә ташем, Дамаск вош элты улты, Елиезер нәмпи хот шавиты кущайәма хәщәл».

³ Щиты Аврам йастәс: «Нәң мәнәма һаврәм әт мәсэн, щишән, ма хотәмән сәма питәм митхуйәма хотәм пә ташем хәщәл».

⁴ Щәлта Турәм Куща лүвелә йастәс: «Лүвелә хотән пә ташен әт питәл, туп хй нәң элтән тыйәл, щитәна нәң ташен питәл».

⁵ Щәлта Турәм Куща лүвелә ким этәлтәслы пә йастәс: «Турәм хәр пела ванта пә хусәт лүңталән, лүңәтты верәтлән ки». Пә лүвелә йастәс: «Щи арат нәң тыхлән питәл».

⁶ Аврам Турәм Куща йасәңа эвләс, щишән Турәм Куща лүвелә вешкәта лүңәтсәлы.

⁷ Щәлта лүвелә йастәс: «Ма Турәм Куща, Ма нәңен Халдея мұвән улты Ур нәмпи тәха элты ты тусәм, тәм мұв нәңена тайты мәты урәңән».

⁸ Авраам пә йастәс: «Вөсху Турәм Куща! Мүй щирән ма мөштәләм щи мұв мәнәма питты вер?»

⁹ Турәм Куща лүвелә йастәс: «Хуләм тәла йүвәм нә мис, хуләм тәла йүвәм коза, хуләм тәла йүвәм ош, горлица вой пә энәмты голубь вой Мәнәм тұва».

¹⁰ Аврам щиты щи верәс, пә войлал хүватлал щирән хөл кәтна вәщсәлы, и пеләклал кимет пеләклал йәщәлт пөтсәлы; туп төхлән войңилал кәтна әт эвәтсәлы.

¹¹ Вой хәлайәт хөща күркәт, хулхәт, вөрңайәт йөхәтсәт; пә Аврам лывилал йәл воштәслы.

¹² Най лөңәмән Аврам так олма питәс, щәлта түрма лүв элтәл питәс пә пәлщамән йөхәтса.

¹³ Щәлта Турәм Куща Аврама йастәс: «Уйты, нәң элтән тыйты мирән па мұва касләм хйатәта питләт, тынлы-пеллы рупата һүрты питләт, пә щиты йәрмәлты уләпсайән һәлсәт тәл улты питләт,

¹⁴ туп Ма щи мир хөща сүт верләм, хй хөща лыв тынлы-пеллы рупата һүрты питләт; щи йүпийән лыв ташлал-вешлал пилән йөхәтләт,

¹⁵ нәң пә йәмән ацилан хөща мәнлән, нуптән йәма улман ил лоттәлайән;

¹⁶ туп хилылан һаврәмәт тыйәлт йөхлы йөхәтләт, хун амор йох атәм верәт тәкәнты үша йиләт».

¹⁷ Най лөңәмән пәтлама йис, пә щи, пусңиләты кур сәма питәс пә түт һаләм пусәң пилән кәтна эвтәм войәт күтән мәнәс.

¹⁸ Щи хәтәлән Турәм Куща Аврам пилән йастантәпса верәс, йастәман: «Тәм мұв йәллы улты һаврәмлана Ма мәләм, Египет йөхан элты Евфрат ас унты:

¹⁹ кен йох, кенез йох, кедмон йох мұвәт,

²⁰ хет йох, фәрез йох, рефа йох мұвәт,

²¹ амор йох, ханаан йох, гергес йох пә иевус йох мұвәт».

16

Агарь пә Измаил

- ¹ Сара Аврам ийикела һаврэм әт тайәс. Лүв хощайәл Египет мұв нә, Агарь нәмпи митнә ус.
- ² Аврам пелә Сара щиты йастәс: «Турәм Кушайән һаврэмән әт партсайәм. Мәна, митнәнем пилән ула. Мосәң, лүв мәнәма һаврэм тайты питәл». Аврам Сара йасңәт пелә хуләнтәс.
- ³ Щиты, Ханаан мұвән йаң тәл улман йүпийән, Сара Аврам ийикела Египет мұв Агарь митнәңәл ай нәна тайты мәслы.
- ⁴ Аврам Агарь пилән ус, пә лүв нә щирән лавәрта йис. Щиты питмал кемән, лүв кушә нәңәл элты лүвел унашәк тайты питсәлы.
- ⁵ Сара Аврама йастәс: «Ма һәңәна митнәнем мәсәм; лүв һаврэм щирән ул пә мәнәм нәмәлтыяа әт тайләлы. Щишән, һәң урңенән ма лыкән этлайәм; Турәм Кушә мәнәма пә һәңәна сүт верты Өта ат ул».
- ⁶ Аврам Сара пелә йастәс: «Лүв һәң митнәңен, мүй ләңхалайән, щит лүв пиләлән вера». Щишән, Сара митнәңәла рупата һурты партәс пә Агарь лүв әлтәл хонтәс.
- ⁷ Турәм Кушә ангел тал хишәң мұвән йик ұты үс пүңәлән, Сур пелә мәнты йушән, лүвел йәйтсәлы.
- ⁸ Пә йастәс: «Агарь, Сара митнә, хөлшә йөхәтсән пә хөлта мәнлән?» Лүв йастәс: «Ма Сара кушә нәнем элты хөнтәләм».
- ⁹ Турәм Кушә ангел лүвәла йастәс: «Кушә нәңен хөшә йөхлы мәна пә лүв пеләйәл хуләнта».
- ¹⁰ Щәлта Турәм Кушә ангел лүвәла йастәс: «Энәмты тыхлән щи лөват ара верләм, лүңәтты йур әт йөхәтәл».
- ¹¹ Хөлна Турәм Кушә ангел лүвәла йастәс:

«Һәң ин һаврэм щирән уллән
пә пөх сәма пайәтлән,
Измаил* нәмән лүвел пөнлән,
Турәм Кушә һәң лавәрт уләпсайән хултсәлы;

¹² лүв ут вой иты хөйәтәт күтән улты питәл:
лүв иса мир йәщәлт питәл,
мир пә лүв йәщәлтәл питәл,
йайлал-апщиләл пилән күтәңа улты питәл».

¹³ Щишән, Агарь лүв пиләлән пөтәртәм Турәм Кушә нәмән мәслы: «Һәң – Мәнәм ватман тайты Турәм». Щиты лүв йастәс: «Йәна тәта, Мәнәм ватман тайты Өт, ма ватсәм».

¹⁴ Щишән, щи йик ұты үс щиты әйәлтлә: Беэр-лахай-рои†. Кадес лот пә Баред вош күтән лүв ул.

¹⁵ Агарь Аврама пөх сәма пайтәс; Агарь элты тайәм пөхәл Аврам Измаил нәмән пөтсәлы.

¹⁶ Аврама һийәлйәң хут тәл ус, хун Агарь Измаил пөхәл сәма пайтәс.

17

Эвәтты щир йастантәпса

- ¹ Аврама йәрсот йәрәтйәң тәл ус, хун Турәм Кушә лүв йәщәлтәл әтәс пә лүвәла йастәс: «Ма Иса Верәтты Турәм, Ма йәлпемән йәңха пә вәцката ула;
- ² Ма йастантәпсайәм мин күтәмәнән верләм пә щәлта шек-шек ара һәңен рутмәлтләм».
- ³ Аврам мұва хөмта рәкнәс. Турәм пә лүв пиләлән йәллы пөтәртәс пә щиты йастәс:
- ⁴ «Тәм Ма йастантәпсәм һәң пиләнән: ар сыр мир ащияа һәң питлән,
- ⁵ Аврам нәмен хәйлән, пә тәлта йәллы һәң нәмен питәл: Авраам*, Ма һәңен ар сыр мир ащияа верләм;

* **16:11** 16:11 Измаил – (евр.) «Турәм хуләл»; † **16:14** 16:14 Беэр-лахай-рои – (евр.) «Мәнәм ватман тайты Лыләң Өт нәм тайты йик ұты үс»; * **17:5** 17:5 Авраам – (евр.) «ар сыр мир ащи»;

6 пә шек-шек нәңен рутмәлтләм, пә нәң элтән Ма ар сыр мир этәлтәләм, пә хонәт нәң элтән этләт;

7 Ма йастантәпсайәм мин күтәмәнән пә йәллы улты нәң һаврәмлан пилән верләм, щит веккеша улты йастантәпса, щиты Ма нәң Турмена пә нәң йүпен һаврәмлана Турма улты питләм;

8 ин нәң па мүвәң хойат иты улты Ханаан мүвен нәңена пә нәң йүпенән рутәмты һаврәмлана хөл мәләм, веккеша тайты мәләм; пә лывилала Турма улты питләм».

9 Щәлта Турәм Авраама йастәс: «Нәң пә нәң пелкен элты Ма йастантәпсайәм тўңа-щира веры, нәң пә нәң йүпенән энәмты һаврәмлан пә йәллы улты лыв һаврәмлал һаврәмәт ищи.

10 Щит Ма йастантәпсайәм, щит мин күтәмәнән пә нәң йүпенән йәллы улты нәң һаврәмлан һаврәмәт пилән тўңа-щира верты верән ул: хөл йох рут сәма питәм йох һаврәмәт пилән эвәтты щира† питәл;

11 хөл йох хойатәта сәма питәм йох һаврәмәт пилән эвәтты щир вераты: щит Ма нын пиләнән йастантәпсайәм поса питәл.

12 Кашәң сәма питәм йох һаврәм нын рутлән хоща, нәң пә нәң йүпенән энәмты һаврәмлан пә лыв һаврәмлал һаврәмәт хоща һийәл хәтлә йиталән эвәтты щирән ат верлайәт. Шōши хотән сәма питәм пә щел ӧх сәхат па рут хойат элты лутәм ӧт, хой аңтом нәң рутән элты, эвәтты щирән ат верлайәт.

13 Щишән, нәң хотәнән сәма питәм ӧт пә щел ӧх сәхат лутәм ӧт эвәтты щирән ат верла, щиты Ма йастантәпсайәм нын эләнән веккеша йастантәпсайа питәл.

14 Ат эвтәм йох хойат, хой эвәтты щирән ат верла, лүв мирәл элты эртла, Ма йастантәпсайәм шōппи ўшмал урәңән».

15 Щәлта Турәм Авраама йастәс: «Сара имен пә ал айәлты Сара нәмалән, лүв нәмәл питәл: Сарра.

16 Ма лүвел йәмән мәләм пә нәңен пӧхән лүв элтәл мәләм; лүвел йәмән мәләм, пә мирәт лүв элтәл этләт, хонәт лүв элтәл этләт».

17 Авраам хӧмта рәкнәс пә һәхән йӧхәтса пә лүв сәхатәл йастәс: «Сот тәлпи ики элты пӧх хун ул? Йәрсот тәлпи Сарра мүй щирән һаврәм сәма пайәтәл?»

18 Пә щәлта Авраам Турма йастәс: «Измаил күш кепа Нәң йәлпенән лылңа пә йәма ат ул!»

19 Турәм пә йастәс: «Вӧллы нәң имен Сарра нәңена пӧх сәма пайәтәл, нәң пә лүвел Исаак‡ нәмән пӧнлән; Ма пә йастантәпсайәм лүв пиләлән веккеша йастантәпсайа верләм, пә лүв йүпелән улты һаврәмлала.

20 Измаил элты Ма нәңен ищи хултсәм: Ма лүвел йәмән мәләм, тыхләл ара верләм, пә шек-шек лүвел рутмәлтләм; кәтхӧщияң кәнащ лүв элтәл сәма питләт; Ма лүв элтайәл вӧлаң мир этәлтәләм.

21 Туп Ма йастантәпсайәм Исаак пилән верләм, папуш и тәм пӧрайән Саррайән нәңена тайты пӧхен пилән».

22 Щитәлән Турәм Авраам пилән пӧтәртты вӧллыәс пә нӧх элләс.

23 Щи хәтәлән Авраам Измаил пӧхәл эвәтты щирән версәлы. Пә лүв хотәлән сәма питәм йох хойатәт пә щел ӧхәл сәхат лутәм ӧтәт ищи щиты версәлы, хӧты Турәм лүвел йастәс.

24 Авраама, эвәтты щир верәмән, йәрсот йәрәтйаң тәл ус.

25 Измаил пӧхәла эвәтты щир верәмән хуләмхӧщияң тәл ус.

26 Вӧллы щи хәтәлән Авраам Измаил пӧхәл пилән эвәтты щирән версайтән.

27 Лүв пиләлән лүв хотәң йох хойатлал, лүв хотәлән сәма питәм пә па мир хойатәт элты щел ӧх сәхат лутәм ӧтәт хӧл эвәтты щирән версайәт.

18

Авраам хуләм мойәң ху

† 17:10 17:10 эвәтты щир – еврейәт хоща сәма питәм йӧх һаврәм һийәлмет хәтәлән ху пӧрмасәл хоща лыпащ поңам шүкәл хӧлт эвәтмәла; ‡ 17:19 17:19 Исаак – (евр.) «лүв һәхәл»;

1 Мамре дуб йүхэң ут хоща, хятэл күтэп рүвэн пирщин хот овэл пүңэлэн Авраам омэсмалэн, лүв хощайэл Турэм Куща этэс.

2 Авраам сэмңилал нөх алэпсэлы пә шийалэслы, хулэм йох хойат лүв элтэл йэлэншэк лойлэт. Лывилал шийалэмал кемэн, пирщин хот овэл элты лыв хощайэл йэщалт хухэлмэс пә мүв унты ил нүрщэман өх пөнэс,

3 пә йастэс: «Вөлаң Куща! Нәң йәм сэмэн ма пелайэм ватлэн ки, Нәң митхуйэн хот мөхты ал мана;

4 күрлэн лөхэтты йикэн тулайты, щалта тәм йүх илпийэн щүтщаты,

5 ма пә һаң тулэм, нын сәмлэн лэщтэты урәңэн, щалта йэллы мәнты верэтлэты; ищипа щин нын митхуйэн хоща йөхэтсэты». Лыв йастэсэт: «Хөты пөтэртлэн, щиты веры».

6 Щалта Авраам пирщин хота, Сарра хоща, тэрматыман лөңемэс пә йастэс: «Хулэм мера арат йәм лат соращэк рүвта пә палэм һаң вера».

7 Щалта тащэл хоща Авраам хухэлмэс, мет йәм ай мис пөшэх пирыйэс, айкем митхуйэла мәслы пә щитэл лэтөт сора верты питэс.

8 Щалта вөй пә мис йик, пә йәлпа кавэртэм нөхи үс, пә лыв йәлпилалэн омэссэлы, лүв пә лыв пүңлэлэн йүх илпийэн лойэс. Лыв пә лэсэт.

9 Щалта лүвелә йастэсэт: «Сарра иимен пә хөта?» Лүв йастэс: «Тата, пирщин хотэн».

10 Итэл йастэс: «Папуш и тәм пөрайэн Ма нәң хощайэн па йөхэтлэм, пә Сарра иимен пөх тайты питэл». Сарра пә пирщин хот ов сайэн лойэс пә хулэнтэс.

11 Авраам пә Сарра уна пелка йүвэм хөйатнэн уснэн, Сарра нэ верлал йэтшэсэт.

12 Сарра һахэн йөхэтса пә лүв сәхатэл йастэс: «Үө, Ма пә, пирщамэмем йүпийэн, һаврэм мүй щирэн мөщатлэм? Иикем па пирэщ».

13 Турэм Куща Авраам пела йастэс: «Мүйә пә Сарра һахэс, йастэман: ‘Пирэщ турэмэн мүй щирэн ма һаврэм мөщатлэм?’

14 Турэм Кущайә мөлты лавэрт вер хун ул? Папуш, йастэм хятлэмэн, Ма нәң хощайэн йөхэтлэм, Сарра пә пөх тайты питэл».

15 Сарра пәлтамэс пә йастэс: «Ма ат һахсэм». Турэм Куща пә йастэс: «Анта, нәң һахсэн».

Содом вош тәлаңа хайты урәңэн Авраам пойкацәл

16 Щалта щин йох хөйатэт нөх лойсэт пә Содом вош пела мәтсэт; Авраам ищин лыв пиллэлэн төхишэк унты йәңхэс.

17 Щалта Турэм Куща йастэс: «Ма мүй верты үтщилэм, Авраам элты хәһатлэм хун?»

18 Авраам элты вөлаң пә йурәң мир йәна рутмәл, мүвэн улты мирэт хөл лүв хүватэлэн йәмэн мәлайәт,

19 Ма лүвелә щин урәңэн пирысэм, щәха лүв, һаврэмлала пә хилылала, Турэм Куща аләм йуш хүват, түңа-щира пә вешката улман, шушты ат партлэлы, Турэм Куща пә мүй Авраама йастэс, ищин верлэлы».

20 Турэм Куща йастэс: «Содом пә Гоморра вошнэн хөйатэт улэпса элты ар холлөпәң үв шащэл, кәрәкел шек лавэрт,

21 ил өхэллэм пә ватлэм, йәна мүй лыв щиты уллэт, хөты Ма хуллылэм, мосәң, анта, щит лэраплэм».

22 Щин хөйатнэн карэмәснэн пә Содом пела мәтсәңнэн; Авраам пә Турэм Куща йэщалт хөлна лойэс.

23 Авраам Лүв хощайэл ванашэк мәнэс пә йастэс: «Нәң кәрәкәң хөйатэт пиллэн вешкат хөйатэт мүй па пәратлэлән?»

24 Мосәң, тәм вошән ветйәң вешкат хөйат ул? Пәр мөлты Нәң щин тәха пәратлән, щита улты щин ветйәң вешкат хөйат урәңэн ат щальэтлән?

25 Нәң щиты ат верлән, вешкат хөйатэт атәм хөйатэт пиллэн пәратлэлән хун, атәм хөйатэт иты вешкат хөйатэт сүтэтлылан хун, Нәң элтэн щит ат питэл! Иса мүй Сүт верты От йөвра верэл хун?»

26 Турэм Куща йастэс: «Содом вошэн ветйаң вещькат хойат Ма уйэтлэм ки, Ма лыв урңелэн хой ши тәха щальэтлэм».

27 Авраам пә йастэс: «Ма пә Вёсху пилэн пётэртты йасңем хойна этэл, ма, тал хиш пә нампэр:

28 мосэң, ветйаң вещькат хойат унты вет туп ат тәрмэл? Нәң тәлаң вош ши ат тәрэмты вет хойат урәңэн пәратлэн хун?» Лүв йастэс: «Ат пәратлэм, һәлийаң вет щита уйэтлэм ки».

29 Авраам Лүв пиләлэн йәллы пётэртэс пә йастэс: «Мосэң, һәлийаң щита ликмэл?» Лүв йастэс: «Һәлийаң хойат урәңэн Ма щит ищи ат верлэм».

30 Щәлта Авраам йастэс: «Вёсху ат ат ликащәл, ма па йастәлэм: мосэң, щита туп хольман хойат питәл?» Лүв йастэс: «Ат верлэм, хольман щита ликмэл ки».

31 Авраам йастэс: «Ма пә Вёсху пилэн пётэртты йасңем хойна этэл: мосэң, щита хус ликмэл?» Лүв йастэс: «Хус урәңэн ат пәратлэм».

32 Авраам йастэс: «Вёсху ат ат ликащәл, ма и пуш па иньщәслэм: мосэң, щита йаң туп питәл». Лүв йастэс: «Йаң урәңэн ат пәратлэм».

33 Щәлта Турэм Куща мәнәс, Авраам пилэн пётэртты вольйәс; Авраам пә лүв улты тәхайәла йохлы мәнәс.

19

Лот ики лыңа хәцәм щир пә Содом пә Гоморра вошәң шүкатәм вер

1 Ши ангелнән йэтна пела Содома йохәтсәтән, хун Лот ики Содом вош овәт пүңәлән опсәс. Лот ики лынан кашаләмал кемән, нох лойәс пә лын йәщалтан мәнәс пә мұв унты, ох пөнман, ил һүрәс

2 пә йастэс: «Кущайңәлам! Митхуйән хота лөңатән пә холатән, күрлән лөхиталән, аләңсәхат нох килләтән пә йәллы нын йушән хұват мәнләтән». Лын пә йастәстән: «Анта, мин камән холләмән».

3 Лүв пә шек такан лынан пойәксәлы; пә лын лүв йүпелән мәтсәтән, пә лүв хотәла лөксәтән. Лүв йәм эпләң ләтөт пә паләм һаң верәс, пә лын ләстән.

4 Лын хойна ил ат олсәтән, хун Содом вош йох, әйәл-унәлән, кашәң вош оләң элты, ши хот, керәтман, ләп үсәл.

5 Лот ики ким вохсәл пә лүвел йастәсәт: «Хөта нәң хөщайән холты йохтәм хойатңән? Лынан мұң хөщайәв ким тұвалән; мұң лын пиланән па краслыты ләңхалайув».

6 Лот ики лыв хөщайәл ким этәс, пә хөт овәл лүв йүпелән ләп тухәрсәлы,

7 пә йастэс: «Хәнам йох, атәм ал вераты;

8 тәта ши ма эвеңәлам, лын хойна йох хойат пилән ат устән; ма лынан нын хөщайән этәлтыллам, мүй ләңхалайты, лын пиланән вераты, туп тәм йохтәм хойатңәна нәмәлты ал вераты, лын ма мойәң хойатңәлам, ма лынан сайләты верәм ул».

9 Лывәт пә йастәсәт: «Ты йүва». Пә йастәсәт: «Тәм хойат па мұв элты йохтәм өт, пә мұңев сүтәтты үтцийәл? Ин мұң нәңәна лынан элты аршәк атәм верлув». Щәлта ши хойат, Лот ики, пүңла ипәртты питсәл, пә ов шүкатты үтщисәл.

10 Щиңәңща ши йохнән йошлән ким һиншәмтыслән пә Лот ики йөхи һәрәмәслән, пә ов ләп тухәрсәлән;

11 ов пүңәлән уләм хойатәт әйәл-унәлән сәмлы пайәтсәлән, щишән щитәт, ов кәшман, воллы шукащәт.

12 Ши йохнән Лот ики пела йастәсңән: «Хөйтылан тәта хойна улләт? Веңлан мүй, пөхлан мүй, эвилан мүй пә па хойатлан тәм вош элты хой йәл тұвалән,

13 мин тәм тәха иса тала верләмән, Турэм Куща унты шек ун холләпәң үв тәм мөхет уләпса элты йохтәс, щишән, Турэм Куща тәм тәха иса тала верты урәңән минәмән китсәлы».

14 Лот ики ким этәс пә веңа верты үтцийәм өтңилал пилән пётэртэс, пә йастэс: «Нох лойатән, тәм тәха элты мәнәтән, Турэм Куща тәм вош пәратләлы». Туп лын лүвәла ат әвәлсәтән.

15 Алэңсэхата йўвмалэн, ангелнэн Лот ики тэрматты питсэлэн, щиты йастэман: «Нõх кила, имен пã эвеңэлан уйалэн, тãлта йэл мánаты, нынана лылңа хãщты урэңэн, вош атэм верэт нãнена ат ат хойсэт».

16 Лўв пã ат тэрматыйэс, щিশэн, щи хõйатнэн лўвел пã лўв имел пã лўв эвеңэлал йошлэн элты катэлман, ўслэн пã вош кимпийа туслэн, Турэм Куща йãм сэмэн Лот ики пела ватмал урэңэн.

17 Вош кимпийа лывилал тўвманэн, итэл йастэс: «Нãн лылэн шавийи; йõхлы ал ванта пã тãм пайлы мўвэн ил ал лойлыя; нãн ат ат пãртсэн, Кев ўрэн шаваща».

18 Лот ики пã лынана йастэс: «Анта, Вõлаң Куща!»

19 Тãта щи, Нãн митхуйэн пела Нãн йãм сэмэн ватсэн, ма улэпсайэм шавиты урэңэн Нãн щи лõват йãм версэн; туп ма Кев ўр унты хухэлты ат верэтлэм, тãм шук элты ат шаващсэм пã лылңа ат хãщсэм,

20 тўм воша хухэлты ваншэк, лўв ай; щи хухэлты мánэм эслы, – лўв ай; лылэм па шавилэм».

21 Пã лўвела йастэс: «Нãн урэненэн щит Ма па верлэм: нãн айэлты вошен ат шўкатлэм;

22 тэрматыя, щита хãнэма, нãн щи ат йõхэттэн унты Ма верэм верты ат верэтлэм».

Щишэн, щи вош Сигор* нэмэн мãса.

23 Най нõх этэс, хун Лот ики Сигор унты йõхтэс.

24 Щãлта, Турэм Куща Содом пã Гоморра вошнэн Турэм Куща элты турэм элты тўтэн кевэтэн пã тўтэн йэрт иты шошэпсэлы,

25 щи вошнэн, пã щи пайлы мўвэт, пã щи вошнэн хõл хõйатэт, пã мўвэн энмэм õтэт хõлалтсэлы.

26 Лот ики йўпийэн йўвэм имел йõхлы аңкэрмэс, пã сõлаң акла мõхты йис.

27 Авраам алэңсэхат алэң нõх килэс пã щи тãхайа мánэс, хõта Турэм Куща йэщалт щи йэлпийэн лойяс,

28 Содом пã Гоморра вошнэн пã йõхан лэпэн улты мўвэт пела аңкэрмэс пã кашалэслы: щи мўв элты, алэм кур иты, пусэң нõх этэс.

29 Щиты ус, хун Турэм пайлы мўв вошэт пãратсэлы, Турэм Авраам нõмэсэн иса тãйсэлы пã вошэт шўкатэм тãха элты Лот ики йэл китсэлы, хõта Лот ики ус.

Лот ики пã лўв эвеңэлал

30 Сигор элты Лот ики мánэс, Кев ўрэн эвеңэлал пилэн улты питэс, лўв Сигор вошэн улты пãлэс. Щита эвеңэлал пилэн хõшапэң кев лыпийэн ус.

31 Щãлта õпел апщела йастэс: «Ащемэн пирэщ, пã йõх хõйат тãм мўвэн аңтом, мин пилэмэнэн улты урэңэн, хõты мўв лõватэн уллыял,

32 щишэн, ащемэн ўнайэн йищэлтэлэмэн, пã ащемэн элты рутэмэн йэллы тулэмэн».

33 Щи атэн лын ащан йищэлтэслэн; ун эвел лўв хõщайэл лõнтыяс; ащел пã ат уйтэс, хун лўв õллыяс пã хун нõх килэс.

34 Кимет хãтэл õпел апщела йастэс: «Мõлхатэл ма ащем хõща лõнтысэм; тãм ат лўвел ўнайэн па йищэлтэлэмэн; пã нãн лõнтыя, ащемэн элты рутэмэн йэллы тулэмэн».

35 Щи ат ащан ўнайэн па йищэлтэслэн; пã ай эвел лўв хõщайэл лõнтыяс; ащел па ат уйтэс, хун лўв õллыяс пã хун нõх килэс.

36 Щиты Лот ики эвеңэлал лын ащан элты кинтак лавэрта йиснэн.

37 Ун эвел пõх тãйяс, нэмэн мãслы: Моав†. Лўв ин тãм унты моав йох ащи.

38 Ай эвел ищи пõх тãйяс, нэмэн лўвел мãслы: Бен-Амми‡. Лўв ин тãм унты аммон йох ащи.

20

Авраам пã Сарра Авимелех хон хõща

1 Авраам йэллы Морты мўв пела каслэс, Кадес лот пã Сур мўв кўтэн улты питэс; мõлты сыс Герар вошэн ус.

* **19:22** 19:22 Сигор – (евр.) «ай, айийэ»; † **19:37** 19:37 Моав – (евр.) «ащем элты» йаснэт хõрпи; ‡ **19:38** 19:38 Бен-Амми – (евр.) «ма мирэм пõх»;

² Авраам Сарра имел элты щиты йастэс: «Лүв ма нэ апщем». Авимелех, Герар вош хон, Сарра лүв хощайэл туты партсэлы.

³ Атэлэн улэмэн Авимелех хоща Турэм йохтэс пә лүвела йастэс: «Тәм ими үймен урәңэн нәң сорма питлән, лүв ики тайәл».

⁴ Авимелех пә щи нэ хоща ат кетмийэс пә йастэс: «Вөсху! Нүрлы мир пәр мүй пәрәтлән?»

⁵ Авраам мәнэм йастэс: «Лүв ма нэ апщем»? Сарра пә йастэс: «Лүв ма йайәм». Ма щит йәм нөмәсэн версэм пә йошлам сыстамэт».

⁶ Щәлта Турэм лүвел улэмэн йастэс: «Ма ищи уйәтләм, щит нәң йәм нөмәсэн версэн, щишән, нәңен Ма йәлпемән кәрэк элты сайләптәсэм пә лүв хощайәл нәңен кетәмты ат эсәлсэм»;

⁷ ин пә икелә имел йохлы мийи, лүв Турэм айкел туты хөйат пә нәң урәңән пойәкшәл, щиты нәң лылңа хәщлән; йохлы ат мälән ки, уйты, хотәң өтлан пилән нәң сорма питлән».

⁸ Авимелех аләңсәхат аләң нөх киләс, митйохлал хөл вохсәлы, щи йасңәт лывилал хөл пөтәртсәлы; пә щи хөйатәт шек пәлтәмәсәт.

⁹ Щәлта Авимелех Авраам вохсәлы пә лүвела йастэс: «Мүй нәң мүй пиләвән версэн! Мүй атәм вермем урәңэн нәң мәнэм пә ма хон мүвем ун кәрәка пайәтсән? Нәң ма пиләмән ат рәхты верәт версэн».

¹⁰ Щәлта Авимелех Авраама йастэс: «Хөты нәң нумәссән, тәмиты верменән?»

¹¹ Авраам йастэс: «Ма щиты нумәссәм, тәм тәхайән Турэм элты пәлты вер әнтом пә ма имем урәңән ма веллайәм»;

¹² лүв пә йәна ма нэ апщем: лүв ма ащем эви, туп әнта ма аңтәм тайәм эви; щәлта ма имема йис»;

¹³ Турэм мәнэм ащем хот элты мүй хүват йәхты китмалән, ма лүвела щиты йастәсәм: «Щи лөват йәм вера, хөлта кепә мин ат йохәтләмән, иса ма элтәм пөтәрта: «Щит ма йайәм»».

¹⁴ Щәлта Авимелех ай пә ун йош вой, митйох пә митнәңәт Авраама мәслы; Сарра имел па йохлы мәслы.

¹⁵ Щәлта Авимелех йастэс: «Тәта щи, ма мүвем нәң йәлпенән; ула, хөта нәңена ләщәләл».

¹⁶ Саррайа пә йастэс: «Тәта щи, ма нәң йайәна щөрәс сикль щел өх мәсәм; тәм мойләпса нәңена, нәң хөйәтлан ат уйәтләл, нәң иса вәщкәт пә нәмәлты атәм ат версэн».

¹⁷ Щәлта Авраам Турэм пела пойәкшәс, пә щәлта Авимелех, пә лүв имел, пә лүв митнәлал Турәмән хөл йәмәлсайәт, пә лыв һаврәм тайты питсәт»;

¹⁸ Авраам Сарра имел урәңән Авимелех хотән һаврәм тайты вер Турэм Куща вөлытыслы.

21

Исаак сәма питәм вер

¹ Турэм Куща, йастымал щирән, Сарра пела щи арат йәм ус пә, хөты лүвела йастылыиәс, щиты версәлы.

² Сарра лавәрта йис пә Авраама пөх сәма пайтәс, Авраам пирщамәм йүпийән, вөллы щи пөрайән, хөты Турәмән лүвела йастылыса»;

³ Авраам лүв хощайәл сәма питәм пөхәла, Саррайән лүвела тайәм пөхәла, Исаак нәм пөнәс»;

⁴ щәлта, Авраам Исаак пөхәл эвәтты щирән һийәлмет хәтәлән версәлы, хөты Турәм лүвела партәс.

⁵ Исаак пөхәл лүв хощайәл сәма питәмән, Авраам нуптәл сот тәл ус.

⁶ Сарра йастэс: «Турәмән һәхты партсайәм; хөй ма элтәм хуләл, ма пиләмән һәхты питәл».

⁷ Щәлта па йастэс: «Хөй Авраама, лулән, йастэс: «Сарра һаврәм эсәмән лапәтты питәл»? Лүв пирща йүвмал йүпийән ма пөх тайсәм».

⁸ һаврәм энмәс пә эсәм элты вөлытса; Исаак эсәм элты вөлытәм хәтәлән Авраам йәм ләтотәң пәсан верәс.

Агарь пә Измаил воштылайңән

⁹ Щәлта Сарра кашаләслы, хөты Египет нә Агарь тайәм пөх лүв Исаак пөхәл элты һәхәл,

10 пә Авраама йастәс: «Тәм митнэ пӧхэл пилэн вошты, ищипа тәм митнэ пӧх ма Исаак пӧхем пилэн нӧн хайты ташен ортты ӧт питлӧлы».

11 Авраама щит щикем ӧт лӧщалӧс, Измаил ищи лӧв пӧхэл ус.

12 Турэм пә Авраама щиты йастәс: «Нӧпсэн ӧт ат шӧкӧл энәмты пӧхен пә митнӧнен урӧнӧн; мӧй Сарра нӧнена йастӧл, иса лӧвӧл хулӧнта, туп Исаак хӧват тайты тыхлӧнӧн Ма нӧнена партӧм ӧаврӧмлам питлӧт;

13 митнӧнен пӧх элты Ма ищи мир энмӧллӧм, лӧв ищи нӧн ӧаврӧмен».

14 Авраам алӧнсӧхат алӧн килӧс, ӧаӧ пә йик тайты хир ӧс, пә щит иса Агарь лӧкра пӧтсӧлы, пә пӧхэл пилэн лӧвӧл йӧл китсӧлы. Агарь мӧнӧс пә Вирсавия тал хишӧн мӧвӧн тӧпӧс,

15 хирӧн йиӧкӧл хӧлас пә пӧхэл варӧс похӧл илпийӧн хӧйсӧлы,

16 щӧлта йӧлшӧк мӧнӧс, и ӧол йӧвӧтты хӧватӧн ил опсӧс. Щиты лӧв йастәс: «Энәмты пӧх пӧрты щир ватты ӧт лӧнхалайӧм». Лӧв опсӧс пә ӧвты питӧс пә холлӧс;

17 Турэм энәмты пӧх тӧр сый хултсӧлы; Турэм ангел турэм элты Агарь ӧвалтсӧллы пә йастәс: «Хӧты йисӧн, Агарь? Ал пӧла; Турэм энәмты пӧх тӧр сый щилта, хӧта лӧв ул, хӧлтсӧлы;

18 нӧх лойа, энәмты пӧхен нӧх лощӧлты пә йошӧл элты катлы, Ма вӧлаӧн мир лӧв элтӧл ӧтӧлтӧлӧм».

19 Щӧлта, Турӧмӧн йушӧн алса пә, лӧв йик ӧты мӧв ӧс кашалӧс, щи мӧнӧс, хирӧл йикӧн тӧкӧптӧслы пә пӧхэл йищӧлтӧслы.

20 Турэм энәмты пӧх пилӧн ус, лӧв энмӧс, пә тал хишӧн мӧвӧн улты питӧс, ӧолӧн-йухлӧн вой велты хуйа йис.

21 Фаран нӧмпи тал хишӧн мӧвӧн лӧв ус; Египет мӧв элты аӧтӧлӧн нӧнӧн ӧса.

Авраам пә Авимелех йастантӧпса версӧтӧн

22 Щи ишӧн Авимелех хон, Фихол лӧль йох кущайӧл пилӧн, Авраама йастәс: «Турэм иса нӧн пилӧнӧн, мӧй вер кӧпа нӧн ӧт верлӧн;

23 щишӧн, Турэм ватман мӧнӧма тӧта йасӧн мийа, нӧн мӧнӧма, ма пӧхема, ма хилӧма атӧм ӧт верлӧн; хӧты ма нӧн пилӧнӧн йӧма верӧт версӧм, хун нӧн тӧм мӧва улты йӧхӧтсӧн, щиты нӧн па, ма пилӧмӧн пә тӧм мӧв пилӧн, верӧт верты питлӧн».

24 Авраам йастәс: «Ма йасӧн мӧлӧм».

25 Авраам Авимелех пӧла туп йик ӧты мӧв ӧс урӧнӧн ӧшмащӧс, Авимелех митйохӧтӧн нӧх ӧйӧм урӧнӧн.

26 Авимелех пә йастәс: «ӧт уйӧтлӧм, хӧй щит верӧс, нӧн пә мӧнӧма ӧт йастӧсӧн; ма щит элты ин тӧм унты ӧт хуллӧсӧм».

27 Щӧлта Авраам ошӧт пә мисӧт ӧс пә Авимелеха мӧслы, щиты лын йастантӧпса версӧтӧн.

28 Лапӧт нӧ ош вой тащ элты Авраам атӧлт ӧслы.

29 Авимелех пә Авраама йастәс: «Мӧйа лапӧт нӧ ош нӧн атӧлт ӧсӧн?»

30 Авраам йастәс: «Тӧм лапӧт нӧ ош ма йошӧм элты ӧйи, щит щӧха нумты урӧнӧн, тӧм йик ӧты мӧв ӧс ма хирсӧм, лӧв мӧнӧм».

31 Щишӧн, щи лот Вирсавия* нӧмӧн мӧслы, щита лын кӧтӧнӧн йасӧн мӧстӧн.

32 Щиты лын Вирсавия нӧмпи тӧхайӧн йастантӧпса версӧтӧн. Авимелех хон лӧв Фихол лӧль йох кущайӧл пилӧн лойсӧт пә филистимӧт мӧва йӧхлы мӧтсӧт.

33 Вирсавия хӧща Авраам дуб йӧхӧн йохӧм опсӧс, щита Турӧм Куща пӧла, веккеша улты Турӧм пӧла, пойӧкщӧс.

34 Авраам филистимӧт мӧвӧн ӧл йӧхтылыты хӧйат щирӧн йӧм хӧв кӧт ус.

22

Авраам эвалты вер Турӧм арталӧс

1 Щиты ус, Турӧм щи верӧт йӧпийӧн Авраам эвалты вер арталӧслы. Пә щиты лӧвела йастәс: «Авраам!» Лӧв йӧхлы йастәс: «Ма щи».

* **21:31** 21:31 Вирсавия – (евр.) «йасӧн мийӧм йик ӧты мӧв ӧс» мӧй пә «лапӧт ӧт йик ӧты мӧв ӧс»;

² Турэм йастэс: «Сам вѡшэн тайты аратэл и пѡхен, Исаак пѡхен, уйи пѡ Мориа мѡва мѡна; пѡ щита и кев ѳр Ма нѡнен алѡлэм, щита лѡвел йира туты урѡнэн нѡх ѳщиты».

³ Авраам алѡнсѡхат алэң нѡх килѡс, осѡл войѡл нѡх киртсѡлы, кѡт энѡмты митху пѡ Исаак пѡхэл пѡтэн ѳслы; йир ѳщитты урѡнэн тѳт йѳх хѡлытѡс, пѡ щѡлта нѡх лѡйѡс пѡ Турэм алѡм тѡха пѡла мѡнѡс.

⁴ Хулмет хѡтѡлэн Авраам хѡвелта щи тѡха шийалѡслы.

⁵ Энѡмты митхуйѡна Авраам йастѡс: «Нын тѡта осѡл войѡн пилѡн хѡщатѡн, мин пѡ пѡхем пилѡн тѡхи мѡнлѡмѡн пѡ пойѡкщѡлмѡн, пѡ щѡлта нын хѡщайѡн йѡхлы йѡхѡтлѡмѡн».

⁶ Авраам йир ѳщитты тѳт йѳх ѳс, пѡ Исаак пѡхѡла шѡнша пѡтсѡлы; лѡв пѡ йѡша тѳт пѡ кеши ѳс, пѡ лын йѡха мѡтсѡтѡн.

⁷ Щѡлта Исаак Авраам ащел пѡла пѡтѡртты питѡс, пѡ йастѡс: «Ащийѡ!» Лѡв пѡ йѡхлы йастѡс: «Хѡты, пѡхийѡ». Пѡхэл йастѡс: «Тѡта тѳт йѳх пѡ тѳт, хѡта пѡ йира ѳщитты ош пѡшѡх?»

⁸ Авраам йастѡс: «Турэм Лѡвѡла йира ѳщитты ош уйѡтѡл, пѡхийѡ». Пѡ лын йѡха йѡллы мѡтсѡнѡн.

⁹ Щѡлта Турэм йастѡм тѡхайѡ йѡхѡтсѡтѡн; Авраам щита йирасты нѡрѡм верѡс, тѳт йѳхѡт пѡнѡс, пѡ Исаак пѡхэл йѡрман йирасты нѡрма йѳхѡт элты пѡтсѡлы.

¹⁰ Щѡлта Авраам нѡншѡмтыѡс пѡ кеши алѡмѡс, пѡхэл пѡткѡты урѡнѡн.

¹¹ Туп Турэм Куща ангел турѡм элты лѡв пѡлайѡл ѳвалтѡс: «Авраам! Авраам!» Лѡв йастѡс: «Ма щи».

¹² Ангел йастѡс: «Пѡхен элты йѡшен ал алми пѡ лѡв пилѡлѡн нѡмѡлты ал верѡ, ин Ма уйѡтлѡм, Турэм элты нѡн пѡллѡн, пѡ аратѡл и пѡхен Мѡнѡма мѡты ѡт щѡлѡтсѡн».

¹³ Щѡлта Авраам йѡхлы ѡнкарѡмѡс пѡ кашѡлѡслы: тѡта щи, лын йѡпанѡн хѡш похѡлѡн ѡѡтлѡлѡн ош йѡвѡртымѡл. Авраам мѡнѡс, ош ѳслы пѡ пѡхэл йѡкана йира ѳщитты туслы.

¹⁴ Авраам щи тѡха нѡмѡн мѡслы: Иегова-ирѡ* . Щишѡн интѡм унты йастѡла: «Турѡм Куща кевѡн уйѡтты питла».

¹⁵ Щѡлта Турѡм Куща ангел кимѡт пѡш турѡм элты Авраам пѡла йасѡн тѡйѡс

¹⁶ пѡ щиты йастѡс: «Мѡнѡмѡн йасѡн мѡлѡм, Турѡм Куща йастѡл, тѡм вер вермен урѡнѡн, нѡн пѡхен, аратѡл и пѡхен ѡт щѡлѡтсѡн,

¹⁷ щишѡн Ма нѡнен ар йѡмѡн мѡлѡм пѡ нѡн тыхѡл тѡлѡн арѡл ара йил, турѡм хусѡт арѡта пѡ шарѡс сыл сѡй хиш арѡта; лѡв пиллѡлѡн лѡлѡсты ѡтѡт вошлѡл нѡн тыхѡл тѡлѡн лѡв йѡшлѡла пѡйѡтлѡлѡл;

¹⁸ нѡн тыхлѡн хѡват мѡв лѡватѡн улты мирѡт хѡл йѡмѡн мѡлайѡт нѡн Ма йасѡма хултмѡмен урѡнѡн».

¹⁹ Щѡлта Авраам энѡмты митхуйѡнѡлѡл хѡща йѡхтѡс, пѡ щѡлта хѡл йѡха Вирсавияѡ мѡтсѡт; Авраам Вирсавия тѡхайѡн улты хѡщѡс.

Нахор тыхѡл тѡл

²⁰ Щи верѡт йѡпийѡн Авраам айкѡлѡн йѡхѡтсѡ, йастѡсѡ: «Нахор апщѡна Милка имѡл ищи пѡхѡт сѡма пѡйѡтмѡл;

²¹ олѡн ѡтѡл Уц, Вуз апщѡл, Кѡмуил, Арам ащи,

²² Кесѡд, Хѡзо, Пилдаш, Идлаф пѡ Вафуил».

²³ Вафуил элты Ревѡкка сѡма питѡс. Нѡйѡл пѡх Милка сѡма пѡйтѡс, Нахор икѡла, Авраам апщийѡ.

²⁴ Нахор Реума нѡмпи ай нѡнѡл Тевах, Гахам, Тахаш пѡ Мааха ищи сѡма пѡйтѡс.

23

Сарра шавиты урѡнѡн Авраам мѡв шуң лутѡл

¹ Сарра улѡм нуптѡл сот хус лапѡт тѡл арат ус: щит Сарра улѡм тѡлѡт;

² Кириаф-Арба хѡща, щит ин Хеврон, щита Ханаан мѡвѡн Сарра пѡрѡс. Авраам лѡв урѡнѡлѡн холлѡты пѡ йирѡнѡлтыты йѡхтѡс.

* **22:14** 22:14 Иегова-ирѡ – (евр.) «Турѡм Куща уйѡтѡл»;

³ Щалта пәрэм Өтэл элты йэлшэк мәнэс пә хет йох пилэн пӨтэртты питэс, пә йастэс:

⁴ «Ма нын хОщайэн пүңэлта йОхтэм пә мўвемэм хОйат, пәрэм Өтэм ил шавиты урэңэн мәнэма йОра тайты мўв тыныйаты».

⁵ Хет йох Авраама щиты йОхлы йастэсэт:

⁶ «Куща ики, мўн йасцева хулэнта; нәң мўн күтэвэн Турэм кәнащ; мет йәмшэк лоттэты тәхайлувэн нәң пәрэм Өтэн шавийи; мўн йОра лоттэты тәхайлувэн нәң пәрэм Өтэн шавитэн урэңэн, нэмэлты хОйат мўн элтэв нәңена шОппи йасэң ат йастэл».

⁷ Авраам нОх лойэс пә щи мўв мир пела, хет йох пела, Ох пОнман, ил һүрэс;

⁸ пә Авраам лывилала йастэс: «Нын щиты кашащлэты ки, пәрэм Өтэм ат лоттэсэм, щишэн, мәнэм хулэнталэн, Цохар пОх Ефрон ма урңемэн иңщэсаты,

⁹ лўв мўв хәрэл сылэн Махпела хОща улты хОшапәң кев, лоттэты урэңэн, мОрт тынэн мәнэма нын ватман ат тыныллы».

¹⁰ Ефрон пә хет йох күтэн опсэс; пә щалта Ефрон, хет ху, вошәң пушасэл ун ова лОңтыты хет йох хОл хулман, Авраам пела щиты йастэс:

¹¹ «Анта, кущайэм, мәнэм хулэнты: мўв хәр пә щита улты хОшапәң кев ма нәңена мәлэм, мирэм ватман, нәңена мойлэлэм, нәң пәрэм Өтэн лотты».

¹² Авраам щи мўвәң мир йэщалт, Ох пОнман, ил һүрэс,

¹³ пә, мир хулэтман, Ефрон пилэн пӨтэртэс пә йастэс: «Ма пелайэм хултмәлэн ки, ма нәңена щи мўв хәр урэңэн тын мәлэм; ма элтэм үйи, пә ма пәрэм Өтэм щита лоттәлэм».

¹⁴ Ефрон Авраам пела йОхлы пӨтэртэс пә йастэс:

¹⁵ «Кущайэм! Мәнэм хулэнта: щи мўв тынәл щел Охән һәлсот сикль*»; нәңена пә мәнэма щит мўй ар? Пәрэм Өтэн лотты».

¹⁶ Авраам Ефрон пилэн кашащэс пә Ефрона Авраам щел Ох пусмеклэс пә мäs, мўй арат лўв, хет мир хулэтман, йастэс, щел Охән һәлсот сикль, вОсийох тынасты щирән.

¹⁷ Щиты Ефрон мўв хәр, Махпела хОща, Мамре пүңэлән, щи тәха пә щита улты хОшапәң кев, керәтман энәмты йүхәт пилән,

¹⁸ щит иса, вошәң пушас ун ова лОңтыты хет йох ватман, Авраам йоша питэс.

¹⁹ Щи йүпийән Авраам, Сарра, лўв имел, лоттэслы, Махпела хОща улты хОшапәң кев лыпийән, Мамре пүңэлән, щит тәм пОрайән Хеврон вош, Ханаан мўвән.

²⁰ Щиты хет йох элты мўв хәр Авраам йоша питэс, пә щита улты хОшапәң кев, лўв мОхилал лоттэты урэңэн па.

24

Исаак пә Ревекка

¹ Авраам пирщамэса пә тәллал арәт усәт. Турэм Кущайән кашәң вер хОща Авраам йәмән мäsа.

² Щалта Авраам хотәлән улты, лўв тайты хОл мОлтылал лэщатты, куща митхуйәла йастэс: «Ма пещем илпийа йошен пОнылгыи

³ пә Турэм Кущайән, опәл Турәмән пә мўв Турәмән, мәнэма йасэң мийа, ханаан йох эвет элты, хОйат күтән ма уллэм, нәң ма пОхема нә ат үлән,

⁴ пә ма мўвема, ма энмәм мўвема йәхлән пә Исаак пОхема нә щилта үлән».

⁵ Митхуйәл лўвела йастэс: «Мосәң, тәм мўва щи нә ма пиләмән йиты ат кашащәл, мосәң, нәң мўвена, хОлща нәң этсән, пОхен туты мосәл?»

⁶ Авраам лўвела йастэс: «Ма элтэм пәллән ки, пОхем тОхи ал тўви;

⁷ Турэм Куща, опәл Турәм, ХОй ащем хот элты мәнэм сәма питәм мўвем элты үслы, пә ХОй мәнэм йасэң мäs, пӨтэртман: 'Йәллы улты һаврәмлана тәм мўв мәлэм', – Лўв ангеләл нәң йәлпенән китләлы, пә нәң пОхема щилта нә үлән;

⁸ нәң пиләнән щи нә йиты ат ки кашащәл, мәнэма мийәм тәм йасңен элты нәң веләк питлән; туп пОхем тОхи ал тўви».

* **23:15** 23:15 щел Охән һәлсот сикль – (евр.) щит 4.5 кила щел Ох;

9 Авраам куцайэл пещ илпийа митхуйэл йошэл пѳтсэлы пѳ лүвела йасэң мѳс.

10 Куцайэл верблюдѳт элты митхуйэл йаң верблюд ѳс пѳ мѳнѳс. Куцайэл элты ар сыр тынѳн мойлѳпсайѳт лүв пѳтѳн тѳйѳс. Месопотамия мѳва, Нахор улѳм воша, лүв мѳнѳс.

11 Йѳм хѳв мѳнман, лүв йѳтна пѳла йик ѳты мѳв ѳс пѳңѳлѳн, вош кимѳлѳн, верблюдлал ил лойѳлттѳслы, щѳ пѳрайѳн, хун нѳнѳт йик алтты йѳхтылылѳт,

12 пѳ йастѳс: «Турѳм Куца, Авраам куцайѳм Турѳм! Тѳм хѳтѳл эви ма йѳщѳлтѳм киты пѳ Авраам куцайѳма щѳ лѳват йѳм ѳтѳлта;

13 тѳта щѳ ма, йик ѳты тѳхайѳн лойлѳм, пѳ вошѳн хѳйѳтѳт ѳвет йик ѳмѳртты йѳхтылылѳт;

14 и эви, хѳйѳа ма йастѳлѳм: ‘Сѳхта пѳтѳн илшѳк ѳслыѳи, ма йик йѳщлѳм’, хѳй пѳ мѳнѳма йастѳл: ‘Йѳнѳща, ма нѳн верблюдлана па йѳщты мѳлѳм’, – щѳ эви щѳ Нѳн Исаак митхуйѳна Нѳн лѳщѳтсѳн; щѳиты ма мѳштѳлѳм, Нѳн ма Авраам куцайѳма щѳ лѳват йѳм ѳтѳлтѳсѳн».

15 Лүв хѳлна поѳѳкѳщѳты ѳт йѳтшѳс, тѳта щѳ, сѳхта пѳт лѳкра пѳнман Ревекка ѳтѳс, хѳй Вафуил элты сѳма питѳс, Вафуил щѳт Нахор пѳ Милка пѳх, Нахор пѳ Авраам апщѳи ус;

16 эви хѳрасѳн ус, ху сайѳн ѳт улѳм айлат нѳ. Лүв йик алтты тѳхайѳа ѳхлѳс, сѳхта пѳтѳл тѳкѳптѳслы пѳ нѳхлы шушѳс.

17 Митху лүв йѳщѳлтѳл хухѳлмѳс пѳ йастѳс: «Сѳхта пѳтѳн элты мѳнѳм йик йѳщты йѳша мийѳа».

18 Лүв йастѳс: «Йѳнѳща, куцайѳм». Ищѳ мѳхты сѳхта пѳтѳл йѳша ил ѳсѳлсѳлы пѳ лүвел йѳщѳлтѳслы.

19 Лүвел йѳщѳлтѳмал йѳпийѳн йастѳс: «Верблюдлан урѳнѳн йик ѳмѳртты ищѳи верѳтлѳм, мѳрта йѳщѳтѳл унты».

20 Ищѳи мѳхты йѳнѳкѳл сѳхта пѳтѳл элты хѳрыѳа шошѳпсѳлы, щѳлта пѳ йик ѳты мѳв ѳс хѳща йик ѳмѳртты хухѳлмѳс, щѳиты хѳл лүв верблюдлал урѳнѳн йик ѳмѳртѳс.

21 Щѳи хѳйѳат мѳшйѳйѳн лүв пѳлайѳл вантѳс, шѳк такан нумѳсѳс, йѳна мѳй Турѳм Куцайѳн йѳхтѳм йушѳл йѳмѳн мѳса.

22 Хун верблюдѳт йѳщты йѳтшѳсѳт, щѳи хѳйѳат нѳлѳн тѳйты сорнѳн луйѳт ѳс, и сикль шуп лавѳрт арат, пѳ кѳт сорнѳн йѳш сур кѳсы, кашѳн ѳт йѳн сикль лавѳрт арат, пѳ эвиѳа щѳитѳт мѳслы;

23 пѳ йастѳс: «Нѳн хѳй эви? Мѳнѳм йѳста, нѳн ащѳн хотѳн мѳнѳв холты тѳха ул мѳй?»

24 Лүв йастѳс: «Ма Вафуил эви, лүв Нахор пѳ Милка пѳх».

25 Щѳлта хѳлна лүвела йастѳс: «Мѳн хѳщѳйѳв сорѳм тѳрѳн пѳ вой лѳпѳтты лат ул, холты тѳха ищѳи ул».

26 Щѳи хѳйѳат, ѳх пѳнман, ил нѳурѳс пѳ Турѳм Куца ишѳксѳлы,

27 пѳ йастѳс: «Турѳм Куцайѳа ун ишѳк йѳсѳн, Авраам куцайѳм Турѳма, Хѳй ма куцайѳм Лүв йѳм верѳлѳн пѳ Лүв вѳщкатѳлѳн ѳт хѳйсѳлы! Турѳм Куца тѳн йушѳн куцайѳм апщѳл хѳта мѳнѳм туслы».

28 Эви хухѳлмѳс пѳ щѳит элты анѳѳл хотѳн пѳтѳртѳс.

29 Ревекка Лаван нѳмпи йѳй тѳйѳс. Лаван йик ѳты тѳхайѳа щѳи хѳйѳат хѳща хухѳлмѳс.

30 Хун лүв нѳлѳн тѳйты сорнѳн луйѳт пѳ йѳш сурѳн тѳйты кѳсѳт лүв апщѳл хѳща кашѳалѳс, пѳ Ревекка апщѳл йѳснѳт хулѳс: «Щѳиты ма пѳлѳмѳн тѳм хѳйѳат пѳтѳртѳс», лүв щѳи хѳйѳат хѳща йѳхтѳс, пѳ тѳта щѳи, лүв верблюдѳт пѳнѳлѳн йик ѳты тѳхайѳн лойѳл;

31 Лаван йастѳс: «Турѳм Куцайѳн йѳмѳн мийѳѳм хѳйѳат, мѳйѳа кѳмѳн лойлѳн? Йѳхи лѳнѳа, хот пѳ верблюдлан ѳлты тѳха ма лѳщѳтсѳм».

32 Щѳи хѳйѳат хѳта лѳнѳс. Лаван верблюдѳт ѳсѳлсѳлы пѳ сорѳм тѳрѳнѳн пѳ лѳтѳн мѳслы, пѳ щѳлта, лүвела пѳ лүв пѳлѳлѳн йѳхтѳм хѳйѳатлѳла, кѳрлѳл лѳхѳтты йик тус;

33 пѳ пѳсан верса, туп лүв йастѳс: «Верѳм пѳтѳртѳтѳм унты лѳты ѳт пѳтлѳм». Пѳ йастѳсѳт: «Пѳтѳрта».

34 Лүв йастѳс: «Ма Авраам митху»;

35 Турѳм Куца ма куцайѳм ар йѳмѳн мѳслы, пѳ лүв тѳщѳнѳа йѳс: ѳшѳт пѳ хор мѳсѳт, щѳл ѳх пѳ сорнѳи, мѳтйѳхѳт пѳ мѳтнѳнѳт, верблюдѳт пѳ ѳсѳл войѳт Авраама Лүв мѳс;

36 кущайэм Сарра имел, пирща йүвмал йүпийэн, кущайэма пӧх сэма пайтэс, пӧ Авраам кущайэм мүй тайэс, иса лүвелжа мӧслы;

37 кущайэм ма элтэм йасэң үс, йастэман: ‘Ханаан йох эвет элты, хӧйтат күтэн ма уллэм, нӧң ма пӧхема нэ ал үйа,

38 пӧ ащем хота пӧ рутлам хӧща йӧңха, пӧ пӧхема нэ щилта үлэн’.

39 Кущайэма ма йастэсэм: ‘Мосэң, ма пилэмэн нэ ӧт мӧнэл’.

40 Лүв мӧнэма йастэс: ‘Турэм Куща, Хӧй йӧлпийэн ма уллэм, Лүв ангелэл нӧң пилэнэн китлӧлы пӧ йушен йӧмэн пӧртлӧлы, пӧ рутлам элты ащем хӧт элты пӧхема нэ үлэн;

41 мӧнэма мийэм йасӧен элты нӧң велӧк питлӧн, хун рутлам хӧща йӧхлӧн; лыв нӧңена нэ ӧт ки мӧлӧт, мийэм йасӧен элты велӧк питлӧн’.

42 Щӧлта йик үты тӧхайа ма тӧм хӧтӧл йӧхӧтсэм пӧ йастэсэм: ‘Турэм Куща, Авраам кущайэм Турэм! Нӧң ма мӧнты йушем йӧмэн партлӧн ки,

43 тӧта щи, йик үты тӧхайэн ма лойлӧм, пӧ эви, хӧй йик ӧмӧртты этӧл, лүвелжа ма йастӧлӧм: ‘Сӧхта пӧтэн элты мӧнэма йӧша йищты мийа’,

44 хӧй пӧ мӧнэма йастӧл: ‘Нӧң йиӧща, верблюдлана йик ищи ӧмӧртлӧм’, – щит щи нэ, хӧй Турэм Куща ма кущайэм пӧха лӧщатсӧлы’.

45 Щи нӧпсэм хӧлна пӧтӧл унты ӧт тусэм, хун Ревекка этӧс, пӧ сӧхта пӧтӧл лӧкрӧлӧн, йик үты тӧхайа ӧхлӧс, йик ӧмӧртӧс; пӧ ма лүвел йастэсэм: ‘Мӧнэма йик йищты мийа’.

46 Лүв ищи кумэн сӧхта пӧтӧл ил эсӧлсӧлы пӧ йастӧс: ‘Йиӧща, верблюдлан ищи йищӧлтӧллӧм’. Пӧ ма йищсэм, верблюдлам пӧ лүв йищӧлтӧслы.

47 Ма лүвел иӧщӧссэм пӧ йастэсэм: ‘Нӧң хӧй эви?’ Лүв йастӧс: ‘Вафуил эви, лүв Нахор пӧ Милка пӧх’. Щӧлта ма лүвел нӧлӧн тайты сорӧӧң луйӧт пӧ йош сур күсӧт йошӧилала пӧтсэм.

48 Ма пӧ, ӧх пӧнман, ил нӧүрсэм пӧ Турэм Куща ишӧксэм, пӧ Турэм Кущайа йӧм йасӧң йастэсэм, Авраам кущайэм Турма, Хӧй тӧң йуш хӧват мӧнэм ты туслы, кущайэм апщи хилынэ лүв пӧхӧла нӧңа үты урӧңэн.

49 Ин пӧ мӧнэма йастаты, ма кущайэма щи лӧват йӧм пӧ вещькат вер верты нӧмӧс нын тайлӧты мүй ӧнта? Щит щи мӧнэма йастаты, мӧнэма йӧллы верӧт тӧңашира верты урӧңэн».

50 Лаван пӧ Вафуил йӧхлы йастӧстэн: «Турэм Куща элты тӧм вер ул; мӧң нӧңена атэм пӧ йӧм йастӧты ӧт верӧтлӧв;

51 тӧта щи, Ревекка нӧң йӧлпенэн; лүвел үйи пӧ мӧна; Турэм Куща йастэм щирӧн, кущайэн пӧх имийа лүв ат питӧл».

52 Авраам митху лын йасӧңлӧн хулмӧлӧн, мӧв унты, ӧх пӧнман, ил нӧүрӧс пӧ Турэм Куща ишкӧс.

53 Щӧлта митху щел ӧх пӧ сорӧӧң пӧрмасӧт этӧлтӧс, пӧ лумӧтты сӧхӧт, пӧ Ревеккайа мӧслы; йайӧла пӧ аӧтӧла ищи тынӧң мойлӧпсайӧт мӧс.

54 Щӧлта лүв пӧ лүв пилӧлӧн улӧм хӧйатӧт лӧсӧт, йищсӧт пӧ холсӧт. Алӧңсӧхат нӧх килмӧлӧн, лүв йастӧс: «Кущайэм хӧща мӧнэм эслӧлӧн».

55 Туп йайӧл пӧ аӧтӧл йастӧсӧн: «Эвев мӧң пилӧвэн йаӧлӧм хӧтӧл ат ул, щи йӧпийэн мӧнлӧн».

56 Лүв пӧ лынана йастӧс: «Мӧнэм ал рӧналталӧн, Турэм Куща ма йушем йӧмэн партсӧлы; мӧнэм эслӧлӧн, кущайэм хӧща ма мӧнлӧм».

57 Лын йастӧсӧн: «Эвемэн вохлӧмэн пӧ иӧщӧслӧмэн, мүй лүв йастӧл».

58 Ревекка вохсӧлӧн пӧ лүвелжа йастӧсӧн: «Тӧм хӧйат пилӧн мӧнлӧн?» Лүв йастӧс: «Мӧнлӧм».

59 Щӧлта Ревекка, лыв апщел, пӧ лүвел эсэмэн лаптэм ими, пӧ Авраам митху хӧйатлӧл пилӧн, Ханаан мӧва китсӧлӧл.

60 Ревеккайа Турэм элты йӧм вохсӧт пӧ лүвел йастӧсӧт:

«Апщийӧв! Щӧрсӧң щӧрсӧт
нӧң элтэн сэма ат питлӧт,
нӧң тыхлӧн нӧврӧмӧт пелӧ лик туы ӧтӧт вошлӧл

лыв йошлала ат питлэт!»

⁶¹ Ревекка митнэлал пилэн лойс, верблюдэт шанша омэссэт, пә щит хойат йүпийэн мятсэт. Щиты митху Ревекка ўслы пә мәнэс.

⁶² Исаак Беэр-лахай-рои элты йохтэс, лүв Негев морты мүвэн ус.

⁶³ Йэтна пела Исаак тёрнэң-лыптэң хара шушилыты мәнэс, йэл ватман кашалэслы: верблюдэт йилэт.

⁶⁴ Ревекка пә Исаак кашалэслы, пә верблюд элты ил охлэс.

⁶⁵ Щәлта митхуйа йастэс: «Хой щит хойат, мүн йэщалтэв мүв хәр хүват йил?» Митху йастэс: «Щит ма кущайэм». Щит йаснэт хултмал кемэн, лүв охшам ўс пә оха пөтсэлы, пә йэмэлман венша илшәк эсэлсэлы.

⁶⁶ Митху Исаак пела иса, мүй лүв верэс, пөтэртэс.

⁶⁷ Исаак, Сарра аңтэл пирщин хота, эви лөңэлсэлы, Ревекка нэңа ўслы, пә лүв имела йис, сәмәңа тайты питсэлы; щиты аңтэл пәрэм йүпийэн Исаак нөпсэл лярпилэс.

25

Авраам йөхи хәщилыйэм тәллал пә сөрмәл

¹ Авраам хөлна нә үйлыйэс, Хеттура нәмәл.

² Лүв Зимран, Иокшан, Медан, Мадан, Ишбак пә Шуах пөхэт лүвелә сәма пайтэс.

³ Иокшан Шева пә Дедан пөхән тайэс. Дедан пөхэт усэт: Ашурим, Летушим пә Леюмим.

⁴ Мадан пөхэт: Ефа, Ефер, Ханох, Авидә пә Елдага. Щит иса Хеттура хилэт.

⁵ Авраам мүй тайэс, иса Исаак пөхәла мәслы,

⁶ ай нәңлал пөхәта, Авраам хөлна лүв улмалэн мойләпсайэт мәс пә Исаак пөхәл элты йәл китсэлы, хәтәл этты мүва.

⁷ Авраам уләм хәтлэт сот лапәтйаң вет тәл арат ус;

⁸ щәлта Авраам пәрэс, пирща уләм хәтәллал йәма услы, уләпсайәл тәлән ус, пә пәрэм өтлал хөщә мәнэс.

⁹ Исаак пә Измаил пөхәлалән Мамре пүнәлән Цохар хет ики Ефрон пөхәл мүв хәрән Махпела хөшапәң кевән лүв лоттәса,

¹⁰ хет хөйатәт элты Авраам лутәм мүв хәрән. Щита Авраам пә Сарра имел лоттәман уллэтән.

¹¹ Авраам пәрэм йүпийән Турәм Куща Исаак пөхәл йәмән мәслы. Беэр-лахай-рои хөщә Исаак ус.

Измаил тыхәл

¹² Тәм пә Авраам Измаил пөхәл тыхәл тәл, Сарра митнә, Египет нә Агарь Авраама тайәм пөх тыхәл тәл.

¹³ Тәм Измаил пөхәт нәмәт, сәма питмел щирән: Измаил олэң пөхәл Наваиоф, лүв йүпелән Кедар, Адбеел, Мивсам,

¹⁴ Мишма, Дума, Масса,

¹⁵ Хадад, Фема, Иетур, Нафиш пә Кедма.

¹⁶ Щит Измаил пөхәл нәмәт, лыв нәмләлән лыв уләм куртлал пә лыв каслыйэм хот вөллал нәмәтсайәт. Щит кәтхөщйаң ох туты ху нәм рутлал щирән.

¹⁷ Измаил сот хөлмаң лапәт тәл ус; лүв пәрэс пә пәрэм өтлал хөщә мәнэс.

¹⁸ Хавила элты Сур унты лыв усәт, щит Ассирийа мүв пела мәнтыйән Египет ләпән улты мүв. Измаил йох Авраам па хилэт пилэн күтәңа пә ләләсман усәт.

Исаак пөхәт – Иаков пә Исав

¹⁹ Тәм Авраам Исаак пөхәл тыхәл тәл элты пөтәр. Авраам Исаак пөх тайэс.

²⁰ Исаак һәлйаң тәл лөватән Ревекка нэңа туслы, Месопотамия мүвән улты Вафуил арамей ху эви, Лаван арамей ху апши.

²¹ Турәм Кущайа Исаак имел урәңән пойәкшәс, лүв һаврәм әт тайэс; Турәм Кущайән лүв хултмәса, Ревекка имел лавәрта йис.

22 Пõхчэлал пәтлам хотән пõткатты питсәтән, пә лүв йастәс: «Щиты ки питәл, муйа мәнәма щит?» Пә Турәм Куща иңщәсты мәнәс.

23 Турәм Куща лүвел йастәс:

«Нәң утрәнән кәт рут,
кәт сыр мир нәң элтән этәл;
и мирәл киметәл элты йурәңшәк питәл,
уншәк õtәл айшәк õtәл илпийән питәл».

24 Һаврәм сәма питты пõра йõхтәс: пә щи, пилаң һаврәмңән пәтлам хотән улман.

25 Оләңән сәма питәм һаврәм эләл үрты, пә эләл лõватәлән пүнән ус, пүнән сõх хõрпи;
щишән лүв Исав* нәмән пõтса.

26 Щәлта апщел этәс, йошәлән Исав күр йõтлаңа катәлман; лүвела мийәм нәм Иаков†. Исаака хутйаң тәл ус, хун лын сәма питсәңән.

Исав уна улты верәл тыныллы

27 Һаврәмңән энәпсәтән, Исав таксар вой велты хуйа йис, мүвән йәхты хõйата; Иаков пә ром хõйат ус пә пирщин хотәтән ус.

28 Исаак Исав сәмәңашәк тәйсәлы, туты войәл лүвел йәм ус, Ревекка пә Иаков сәмәңа тәйсәлы.

29 Ипуш Иаков ләтõт кавәртәс; Исав пә мүв хәр элты метман йõхтәс.

30 Щәлта Исав Иакова йастәс: «Щи үрты, үрты ләтõт элты мәнәма мийа, ма метсәм». Щишән, лүв хõлна Едом‡ нәмән мәса.

31 Иаков пә йастәс: «Оләңән нәң унашәк улты верән мәнәма мийи».

32 Исав йастәс: «Ма ләллы щи хәлләм, муй йәм мәнәма щи унашәк улты вер хõща?»

33 Иаков йастәс: «Оләңән мәнәма йасәң мийа». Лүв йасәң мәс пә олңа сәма питәм верәл Иаков апщела мәслы.

34 Иаков Исава һаң пә аңкәш соламат мәс; лүв ләс пә йиңщәс, нõх лойәс пә мәнәс; щиты Исав олңа сәма питәм верәл әт шавислы пә уштәслы.

26

Исаак пә Ревекка Авимелех хон хõща

1 Авраам уләм ишән мүвән ләллы йәт ус, ин ләллы пõра па йõхтәс; Авимелех хõща, филистимәт хон хõща, Герар мұва, Исаак мәнәс.

2 Турәм Куща лүв хõщайәл этәс пә йастәс: «Египет мұва ал мәна; Ма нәңена йастәләм, мәты мүвән нәңена улты,

3 тәм мүвән ула, Ма нәң пиләнән питләм, пә йәмән нәңен мәләм, нәңен пә йәллы улты һаврәмлана тәм мүвәт мәләм пә Авраама, нәң ацена, мийәм йастәпсайәм Ма тәлаңа верләм;

4 турәм хусәт иты нәң тыхәл тәлән ара верләм, пә нәң тыхәл тәләнә тәм мүвәт мәләм; нәң тыхлән хүват мүвән улты мирәт хõл йәмән мәлайәт,

5 Авраам Ма йасңема хуләтмал урәңән пә Ма партәм щирәмән улмал урәңән: Ма партәпсайлам, Ма йастәпсайлам пә Ма законлам щирән улмал урәңән».

6 Исаак Герар мүвән улты питәс.

7 Щита уләм хõйатәт лүвел Ревекка имел элты иңщәссәл, лүв пә йастәс: «Щит ма нә апщем»; лүв пәләс йастәты: «Щит ма имем», лүв нумәсәс, щита улты хõйатәтән, Ревекка хõрасәң урәңән, лүв әт ат велса.

8 Йәм хүв күт лүв щита улман, ипүш филистимәт хон Авимелех, ишңи элты кашаләслы, хõты Исаак Ревекка имел воцхиллы.

9 Авимелех Исаак вохсәлы пә йастәс: «Тәм нәш нәң имен; муйа нәң йастәсән: ‘Лүв ма нә апщем?’» Исаак лүвел йастәс: «Ма нумәссәм, лүв урңәлән пәрты верәтләм».

* 25:25 25:25 Исав – (евр.) «пүнән»; † 25:26 25:26 Иаков – (евр.) «күр йõтлаң» пә «лүв õлмашийәл» йасәң хõрпи;
‡ 25:30 25:30 Едом – (евр.) щит «үрты» пә «питы үрты»;

10 Авимелех щиты йастэс: «Мўй нāн мўн пилэвэн версэн? Мātты йōх хōйат ма мирэм элты нāн имен хōща лōнэс ки, нāн мўнэв нўрэңа пайэтсэн, лулэн».

11 Авимелех хōл мирэла партэпса мās, йастэман: «Хōй тām хōйат хōща мўй пā лўв имел хōща кетмэл, щит сōрма пайэтла».

Филистимэт пилэн йик ўты мўв ўсэт урэңэн йāха хойлыям вер

12 Исаак щи мўв хāратэн лат сэм опсэс пā щи тāлэн сот пўш аршэк ячмень лат тōрэн энмэс: щиты Турэм Кущайэн йāmэн мāsа.

13 Щиты щи хōйат ташэңа йис, ташэл энмэс пā энмэс, шек ташэңа йўвмал унты.

14 Ай йош вой пā ун йош вой ташэт тāйэс пā ар мўв хāр, филистимэт лўв пелайэл сāmлал шарыты питсэт.

15 Щāлта Авраам ащел улэпса ишэн митйохлалэн хирэм йик ўты мўв ўсэт филистимэтэн мўвэн лāп йовэлсайэт.

16 Исаак пела Авимелех йастэс: «Мўн элтэв йэл мāна, нāн мўн элтэв йурэңашэк йисэн».

17 Щишэн, Исаак щилта мāнэс, пā Герар йōхан пўнэлэн пирщин хотэт лоньцэс, пā щита улты питэс.

18 Щāлта Исаак йик ўты мўв ўсэт пā йāлпа хирсэлы, Авраам ащел ишэн хирылыям йик ўты мўв ўсэт, Авраам пāрэм йўпийэн филистимэтэн мўвэн лāп йовлылысайэт; щāлта ащел катра пōнылыям нэматэн нэмэтсэлы.

19 Исаак митйохэт Герар сорэм йōхан курэн мўв хирсэт пā лылэң йикпи мўв ўс уйэтсэт.

20 Герар мўв тащ шавиты йох Исаак тащ шавиты йох пилэн йāха питсэт, йастэман: «Мўн йиңкев». Щишэн, лўв щи йик ўты мўв ўс нэмэн мāsлы: Есек*, щита йāха питылыям урэңэн.

21 Кимет йик ўты мўв ўс хирсэт; щита ищи йāха питылысэт; щит лўв Ситна† нэмэн нэмэтсэлы.

22 Лўв щилта йэл мāнэс, йик ўты мўв ўс па хирэс, щита йāха āт питылысэт, пā нэмэтсэлы: Реховоф‡, щāлта йастэс: «Ин мўнэва Турэм Куща лāщкам мўв мās, тāта мўн ара йилув».

23 Щилта лўв Вирсавияя мāнэс.

24 Щи ат Турэм Куща лўв хōщайэл этэс пā йастэс: «Ма Авраам ащэн Турэм; ал пāла, Ма нāн пилэнэн; Авраам Ма митхуйэм урэңэн нāңен йāmэн мāлэм, тыхлэн ара верлэм».

25 Щита лўв йирасты нōрэм верэс пā Турэм Куща пела пойэкщэс. Лўв щита пирщин хотлал лощсэлы, пā Исаак митйохлал щита йик ўты мўв ўс хирсэт.

26 Авимелех, Ахузаф лухсэл пилэн, Фихол лāл йох кущайэл пилэн, Герар элты лўв хōщайэл йōхэтсэт.

27 Исаак лывилала йастэс: «Мўйа нын ма хōщайэм йōхэтсэты, нын ма пелайэм лйик тусты пā мāнэм йэл воштэслын?»

28 Лыв йастэсэт: «Мўн йāпсыя кашалысэв, Турэм Куща нāн пилэнэн, щишэн мўн щиты нумэслув: ‘Мўн нāн пилэнэн йастатлув пā и нōмэсэн улты питлув’,

29 нāн мўнэва атэм āт ат версэн, мўн нāңен ищи āт кетэпсэв, иса йām нāңена версув пā йām нōмэсэн нāңен эсэлсэв; Турэм Кущайэн нāн йāmэн мāsайэн».

30 Лўв лывилал йām пāсанэн версэлы, лыв лэсэт пā йищсэт.

31 Алэңсāхат алэң килман, лыв кўтэлэн йастатсэт; Исаак лыв пиллалэн паймулэм верэс, лыв йām нōмэсэн лўв элтэл мātсэт.

32 Щи хātэл Исаак митйохлал йōхэтсэт пā лыв хирэм йик ўты мўв ўс элты айкел версэт, пā йастэсэт: «Мўн йик уйэтсув».

33 Пā Шива§ нэмэн нэмэтсэл. Интām хātэл унты щи вош нэмэл Беэршива.

Исав имет

34 Исава нāлйаң тāл ус, хун Беэр нэмпи хет ики эви Иегудифа нэңа лўв ўслы, пā Елон нэмпи хет ики эви Васемафа нэңа ўслы.

35 Исаака пā Ревеккайа лын пиланэн улты шук хōрпи ус.

* 26:20 26:20 Есек – (евр.) «йāха хойты вер»; † 26:21 26:21 Ситна – (евр.) «лйик туты вер»; ‡ 26:22 26:22 Реховоф – (евр.) «лāщкам мўв»; § 26:33 26:33 Шива – (евр.) «йастантэпса» мўй пā «лāпэт»;

27

Иаков ащел йам йасэң лэпэлтман нӧх у́ллы

¹ Исаак пирщамэса пӓ сэмлал у́ртлы́яа йисэт; Исавэл, ун пӧхэл, вана вохсэлы пӓ лүвела йастэс: «Пӧхийэ!» Лүв йастэс: «Ма щи».

² Исаак йастэс: «Ма пирщамэсайэм, сӧрма питты хӓтлэм ванамэс;

³ велпэс пӧрмаслан у́йалэн пӓ, йухлэн пӓ ӧоллан, велпэслэты йӓңха пӓ вой ӧӧхи тӓва,

⁴ мӓнэма рӓхты эплэң лэтӧт вера пӓ мӓнэма лэты тӓви, пӓртэм йэлпийэн ма нӓңен йӓмэн мӓлэм».

⁵ Ревекка хӓлтсэлы, хӧты Исаак Исав пӧхэла щит пӧтэртэс. Щӓлта Исав вой мӧщатты пӓ вой ӧӧхи туты мӓнэс.

⁶ Ревекка пӓ Иаков пӧхэла йастэс: «Ма хултсэм, хӧты ащен Исав йайэна йастэс:

⁷ ‘Вой ӧӧхи мӓнэма тӓва пӓ эплэң лэтӧт мӓнэма вера; ма лэлэм пӓ Турэм Куща ватман пӓртэм йэлпийэн нӓңен йӓмэн мӓлэм’.

⁸ Ин, пӧхийэ, ма йасӓема хулэнта, мӓй ма нӓңена партлэм:

⁹ Таща йӓңха пӓ кӓт йӓм коза пӧшӓх щилта у́йа, ма пӓ нӓң ащена щилта лүвела рӓхты эплэң лэтӧт верлэм,

¹⁰ нӓң пӓ ащена тулэн, щӓлта лүв лэл пӓ пӓртал йэлпийэн нӓңен йӓмэн мӓллы».

¹¹ Иаков Ревеккайа, аӧтэла, йастэс: «Исав йайэм пӓнэң хӧйат, ма пӓ элэм ӧар;

¹² мосэң, ащем мӓнэм малэсты питлэлы, ма пӓ лүвел лэпэллэм пӓ мӓлэсты йасэңэн йастэлайэм, йӓм йасэң йӓкана».

¹³ Аӧтэл лүвел йастэс: «Пӧхийэ, нӓңен мӓлты йасэң мӓнэма ат хойэл, туп ма йасӓема хулэнта, йӓңха пӓ мӓнэма щи коза пӧшӓхӓн тӓвалэн».

¹⁴ Лүв мӓнэс, коза пӧшӓхӓн у́с, пӓ аӧтэла туслы; аӧтэл пӓ лэтӧт верэс, ащела рӓхты лэтӧт.

¹⁵ Щӓлта Ревекка лүв хотэлэн улэм Исав ун пӧхэл тынэң сӧхэт у́слы, Иаков ай пӧхэл щи сӧхэта лумэттэслы;

¹⁶ йошлал пӓ ӧар саплэл коза пӧшӓх сӧхэтэн йӧвэртсэлы;

¹⁷ щӓлта лүв лэщатэм эплэң лэтӧтэл пӓ ӧаӧэл Иаков пӧхэл йоша мӓслы.

¹⁸ Лүв ащел хӧща лӧнэс пӓ йастэс: «Ащийэ!» Щитэл йастэс: «Ма щи; нӓң пӓ хӧй, пӧхийэ?»

¹⁹ Иаков ащела йастэс: «Ма Исав, олэң пӧхен; нӓң партмен щирэн ма версэм; нӧх кила, опса пӓ вой ӧӧхи лэва, мӓнэм йӓмэн мӓты урӓңэн».

²⁰ Щӓлта Исаак пӧхэла йастэс: «Пӧхийэ, щикем сора нӓң вой уйэтсэн?» Лүв йастэс: «Турэм Куща, нӓң Турмен щи вой мӓнэма йэщалт китсэлы».

²¹ Щӓлта Исаак Иакова йастэс: «Вана йӓңха, пӧхийэ, ма нӓңен малэслэм, нӓң йӓна ма Исав пӧхем мӓй аӧнта?»

²² Иаков Исаак ащел хӧща ванамэс пӓ ащел лүвел малэссэлы пӓ йастэс: «Тӓр сыйэн Иаков тӓр сый; йошлан пӓ Исав йошэт».

²³ Щиты лүвел ӓт мӧштэслы, йошлал Исав йайэл йошэт иты пӓнэңэт усэт; пӓ йӓмэн мӓслы.

²⁴ Щӓлта па иньщэссэлы: «Нӓң ма Исав пӧхем?» Лүв йастэс: «Йӓна щи, ма».

²⁵ Исаак йастэс: «Мӓнэма мийи, нӓң тӓвэм вой ӧӧхен элты лэлэм, нӓңен йӓмэн мӓты урӓңэн». Иаков лүвела мӓс пӓ лүв лэс, у́найэн лүвел па туслы, пӓ лүв иньщэс.

²⁶ Исаак ащел лүвела йастэс: «Вана йӓңха, пӧхийэ, мӓнэм мосэлты».

²⁷ Лүв вана мӓнэс пӓ лүвел мосэлтэслы. Исаак лүв сӧхлал эпэл мӧштэс пӓ йӓмэн мӓслы. Лүв йастэс:

«Тӓта щи пӧхем элты йиты эпэл,
лат сэман опсэм мӓв хӓр эпэл хӧрпи,
Турэм Кущайэн йӓмэн мийэм мӓв хӓр эпэл хӧрпи;

²⁸ турэм ат йик элты
пӓ тэлэң мӓв элты
Турэмэн ат мӓлайэн,

ар Һаң латэн пә ўнайэн ат мәлайэн;

²⁹ мирэт һаңена ат рупитлэт,

Өх пӧнман, ил һурман

һаң йэлпенэн мирэт ат лойлэт;

ханама йохлан һумпийэн кушайа ула,

аһтэн пӧхэт һаң йэлпенэн,

Өх пӧнман, ил ат һурлэт;

һаңен мӱлты ӧтэт – мӱллайэт;

һаңена йам йасэң йастэты ӧтэт – йамэн мәлайэт!»

³⁰ Исаак Иаков йамэн миймал йӱпийэн, Исаак ащел элты Иаков туп этэс, Исав йайэл велпэс элты йӧхтэс.

³¹ Лӱв ищи эплэң лэтӧт верэс, щӱлта ащела туслы, пә ащела йастэс: «Ащи, нӧх кила пә пӧхен тӱвэм вой һӧхи лэва, мӱнэма йам мәты урәңэн».

³² Исаак ащел пә лӱвела йастэс: «Һаң хӧй?» Лӱв йастэс: «Ма һаң пӧхен, олэң пӧхен, Исав».

³³ Исаак такан тӱрыты питэс пә йастэс: «Тӱм пә хӧй ус, хӧй велпэслэты йӱңхэс, мӱнэма вой һӧхи тус? Ма пә щилта лэсэм һаң йӧхэттэн йэлпийэн, щӱлта лӱвел йамэн мәсэм. Лӱв щи йам тайты питэл».

³⁴ Исав, ащел йасңэт хулмалэн, сӱмәл похман такан ӱвты питэс пә ащела йастэс: «Ащи! Мӱнэм ищи йамэн мийи».

³⁵ Лӱв пә йастэс: «Апщен лэпәлтман йӧхтэс пә һаң йӱкан йамен ӱслы».

³⁶ Щӱлта Исав йастэс: «Ӱл хун лӱв Иаков нэм тайәл, кӱт пӱш мӱнэм лэпәлтсәлы? Ма олэң сәма питәм верэм ӱслы, ин пә ма йӱкан йамен ӱслы». Щӱлта пә Исав ащела йастэс: «Ма урәнемэн пә йам йасэң һаң вӧллы ӱт хӱйсән?»

³⁷ Исаак Исав йастэс: «Ма лӱвел һаң һумпенэн кушайа пӧтсэм пә ханама йохлал лӱв хӧщайәл митйоха питлэт; һаңэн пә ўнайэн лӱвел мойләптэсэм; һаң урәненэн ма нәмәлты ӱт верәтләм верты, пӧхийә».

³⁸ Исав пә ащела йастэс: «Ащи, һаң мӱй туп и йам йасэң тайлән? Ащи, мӱнэм ищи йамэн мийи!» Исав такан йәл холлантэс.

³⁹ Исаак ащел лӱвела щиты йастэс:

«Һаң улты щирән мӱв тәл элты

пә турәм ат йик элты улты питэл;

⁴⁰ һаң пә алтты кешен тайман улты питлән,

апщен урәңән рупитты питлән;

пӧра йӧхәтәл, хун һаң апщен пилән ләләсты питлән,

пә лӱв элтәл велка йилән».

Иаков Лаван хӧща Харран воша хӧнтал

⁴¹ Иаков ащелән йамэн мийәм урәңән Исавән лӱкән этты питса; Исав лӱв сӱхатәл щиты йастэс: «Ащем холләп хӱтлэт вана йӧхәтсәт, щи йӱпийэн ма Иаков апщем велләм».

⁴² Исав ун пӧхәл йасңэт Ревеккайа йастәсайәт; лӱв Иаков ай пӧхәл лӱв хӧщайәл вохты партсәлы, пә лӱвела йастэс: «Исав йайән һаңен велты ӱтциллы;

⁴³ пӧхийә, ма йасңема хуләнта, Харран воша Лаван йайәм хӧща хӧнта,

⁴⁴ щита йам кӱт ула, йайән лӱкәл мӱнтал унты,

⁴⁵ йайән лӱкәл мӱнәл пә лӱв йӧрәмәллы, мӱй һаң лӱвела версән: щи пӧрайән ма һаңен йӧхи вохты китләм; мӱй урәңән ма нынан и хӱтәлән уштәллам?»

⁴⁶ Щӱлта Исаака Ревекка йастэс: «Хет нәннән урәңән ма уләпсайәм кашлы; хет әвет элты, тӱм мӱв элты, тӱм нәннән хӧрпи нә Иаков тул ки, мӱйа мӱнэма улты?»

28

¹ Щӱлта Исаак Иаков вохсәлы, пайәмуләм верэс, пә щиты лӱвела партәс пә йастэс: «Ханаан мӱв әвет элты нә ал тӱва;

² майна, Месопотамия мўва йаңха, Вафуил хота, наң аңтэн ащи хота, щилта наңена нэ тўва, Лаван эвет элты, наң аңтэн йай эвет элты.

³ Иса Верэтты Турэмэн наң йамэн ат майлайэн, пә наң ат рутмәллайэн, пә наң ара ат верлайэн, пә ар рут мир наң элтэн ат питәл,

⁴ пә Авраама мийәм йам, Турэмэн наңена ищи ат майла, наңена пә наң пилэнэн наң тыхлэна, мўң йохтәм мўвев, Турэмэн Авраама мийәм мўв, наңена хайты урәңэн!»

⁵ Исаак Иаков йам нөмәсэн китсәлы, пә лўв Месопотамия мўва Лаван хоща мәнәс, Вафуил арамей ики пөх хоща, Иаков пә Исав Ревекка аңтан йай хоща.

⁶ Исав мөштәслы, Иаков пөхәл Исаак йамән мәслы, пә, йам йасәңэн йастәмалән, Месопотамия мўва лўвел нэ туты китсәлы, пә такан партсәлы: «Ханаан мўв эвет элты нэ ал тўва»,

⁷ пә хөты ащел пела пә аңтәл пела Иаков хуләнтәс пә Месопотамия мўва мәнәс.

⁸ Исав оша пайәтсәлы, Ханаан мўв эвет Исаак ащела әт рәхләт;

⁹ Исав Измаил хоща мәнәс пә Махалафа нәңа ўслы, Авраам Измаил пөхәл эви, Наваиоф ащи, щит тайәм имеңәлал тўмпийән.

Вефильән Иаков вантәм уләм пә Турәм так йасәң

¹⁰ Иаков Вирсавия элты этәс пә Харран пела мәнәс,

¹¹ щәлта и тәхайа йохтәс пә, най лөңмән щита холты хәщәс. Щи тәхайән кевәт элты и кев өсма пөтсәлы, пә щита ил өләс.

¹² Щәлта улмийәс: хомтәп мўв элты лойәл пә нўм олңәл турма хойәл; пә щилта Турәм ангеләт итләл нөхлы мәнләт, киметләл иллы өхәлләт.

¹³ Щәлта Турәм Куща щита хомтәпән лойәл пә пөтәртәл: «Ма Турәм Куща, Авраам ащән Турәм, пә Исаак Турәм. Мўвен, хөта наң өллән, Ма наңена пә йәллы улты һаврәмлана майләм;

¹⁴ наң тыхлән мўв сәй хиш арата йил; щарәс пела пә хәтәл этты пелка, пә өвәс пела пә морты мўв пела наң ләрпиләлән; пә наң хўватән пә наң тыхәл тәлән хўват мўв лөватән улты мирәт хөл йамән майләт;

¹⁵ тата щи Ма наң пиләнән, наңен шавиләм, хөлта кепә наң әт мәнлән; тәм мўва наңен йөхлы керәтләм, щишән, Ма наңен әт хайләм, Ма йастәм йасңем пәтәла тутәм унты».

¹⁶ Иаков улмәл элты нөх верләс пә йастәс: «Йәна щи тәм тәхайән Турәм Куща ул; ма пә әт уйәтсәм!»

¹⁷ Щәлта хөрщәмән йөхәтсә пә йастәс: «Тәм тәха щикем пәлщәм хөрпи! Алт пә тата Турәм хот, тәм пә турәм ов».

¹⁸ Иаков аләңсәхат аләң нөх киләс, өсма пөнылыям кевәл ўслы пә нумты кевә омәссәлы, пә оливка вөйән* элты шошәпсәлы.

¹⁹ Пә щи тәха нәмән пөтсәлы: Вефиль†, щи вош йәлпи нәмәл ус: Луз.

²⁰ Щәлта Иаков так йасәң мәс, йастәман: «Турәм ма пиләмән питәл ки пә мәнты йушемән мәнәм шавиллы, пә ләты һаң май пә лумәтләты сөх май,

²¹ пә ащем хота ма тәлаңа йөхлы йөхәтләм, щитәмән Турәм Куща ма Турмем питәл, –

²² пә щәлта тәм кев, нумты кевә ма лошсәм, Турәм хота питәл; пә Наң, Турәм, мәнәма мойләты өтән элты йаңмет шупәл Наңена майләм».

29

Иаков Харрана йөхтәс

¹ Щәлта Иаков йәллы мәнәс пә хәтәл этты пеләкән улты мирәт мўва йөхтәс.

² Төхи ванаималән, кашаләслы: ләщкам мўвән йик ўты мўв ўс пўңәлән хуләм ош таш өләл, щи мўв ўс элты ташәт йикән йищәлтәсайәт. Мўв ўс ун кев шупән ләп пайәтман ус.

³ Хун ош ташәт хөл щита әктәщисәт, йик ўты мўв ўс элты кев шуп йәл пертылыса пә ошәт йищәлтәсайәт; щәлта кев шуп пә өләм тәхайәла, йик ўты мўв ўс элты пөнылыса.

* **28:18** 28:18 оливка вөйән – (евр.) щиты лўв щи кев йәмәңа версәлы, Турма йүкатсәлы; † **28:19** 28:19 Вефиль – (евр.) «Турәм хот»;

⁴ Иаков ош шавиты йоха йастэс: «Хәнам йох! Хӧлща нын уллэты?» Лыв йастэсэт: «Мӱң Харран вош элты».

⁵ Лӱв лывилал иңщэсэс: «Нахор пӧх Лаван уйэтлэлэн?» Лыв йастэсэт: «Уйэтлэв».

⁶ Лӱв пӧ хӧлна лывилал иңщэсэс: «Тӱмтака лӱв ул?» Лыв йастэсэт: «Тӱмтака ул; тӱта щи Рахиль эвел ошлал пилэн йил».

⁷ Иаков йастэс: «Хӧтэл хӧлна хӱв; тащэт акэтты хӧлна алэң; ошлэн йищэлталэн пӧ щӧхра вошталэн».

⁸ Лыв йастэсэт: «Тащэт хӧл актэщтэл унты щит верты ат верэтлув, кев шуп йик ӱты ӱс элты йэл пайэтла пӧ велщи ошэт йищэлтэты питлэлув».

⁹ Лӱв хӧлна лыв пиллалэн пӧтэртэс, хун Рахиль ащел ошэт пилэн вана йӧхтэс, лӱв ош тащ шавийэс.

¹⁰ Хун Иаков аңтэл йай Лаван Рахиль эви пӧ Лаван ошэт кашалэс, лӱв йик ӱты мӱв ӱс элты кев шуп перэтсэлы пӧ аңтэл йай Лаван ошэт йищэлтэслы.

¹¹ Иаков Рахиль мосэлтэслы пӧ такан йэл холлалтэс.

¹² Щӧлта Иаков Рахиль пела пӧтэртэс, лӱв Ревекка пӧх пӧ лӱв ащела рута ул. Рахиль хухэлмэс пӧ ащела щит йастэслы.

¹³ Иаков элты, нэ апщел пӧх элты хулмал кемэн, Лаван йэщалт ким хухэлмэс, лӱвел апэлсэлы пӧ мосэлтэслы, пӧ хотэла лӧңэлсэлы; Иаков пӧ Лавана иса щит пӧтэртэс.

¹⁴ Лаван пӧ лӱвела йастэс: «Йӧна нӧң ма лӧвем пӧ ма нӧхем». Иаков лӱв хӧщайэл тӧлаң тылэщ ус.

Иаков нэ туты вер

¹⁵ Щӧлта Лаван Иакова йастэс: «Кӱш нӧң мӧнэма рута уллэн, пӧ щӧлта тынлы-пеллы хун ма хӧщайэм рупитты питлэн? Йаста мӧнэма, мӱйэн нӧңен сӧхэптэты?»

¹⁶ Лаван кӧт эви тӧйэс; ун эвел нэм Лия, айшӧк эвел нэм Рахиль.

¹⁷ Лия сэмэн ватман ӱртлы ус, Рахиль пӧ хӧрасэң пӧ нӧрӧк эви ус.

¹⁸ Иаков Рахиль пела сӧмэл питэс пӧ йастэс: «Рахиль ай эвен урӧнэн лапэт тӧл нӧңена рупитты питлэм».

¹⁹ Лаван йастэс: «Нӧңена мӧлэм ки, йӧмшӧк, па хӧйата мӧтэм мушэн; ма хӧщайэм ула».

²⁰ Иаков Рахиль урӧнэн лапэт тӧл рупитэс; кӧмэтса хӧтэл йӧкана щи тӧлэт хӧщӧпсэт, лӱв Рахиль шек сӧмӧңа тӧйсэлы.

²¹ Пӧ щӧлта Иаков Лавана йастэс: «Имийа мӧнэма мийи, лӱв пиллалэн улты пӧрайэм йӧхтэс».

²² Лаван щита ванэн улэм хӧйатэт вохсэлы пӧ поры верэс.

²³ Йэтнайэн Лия эвел ӱслы пӧ Иаков хӧща лӧңэлсэлы.

²⁴ Лаван Зелфа митнӧңэл Лия эвела митнӧңа мӧслы.

²⁵ Алӧңсӧхат лӧрамэс, щит Лия улмал. Иаков Лавана йастэс: «Мӱйа нӧң щиты ма пилэмэн версэн? Ма нӧң хӧщайэн Рахиль урӧнэн ат рупитсэм? Мӱйа нӧң мӧнэм лӧпэлсэн?»

²⁶ Лаван йастэс: «Мӱң улты тӧхайэвэн щиты ат верла, хун ай ӧтэл ун ӧтэл йӧлпийэн ху сайа мӧла;

²⁷ тӧм эвем поры лапэт йэтшӧпты пӧ кимет эвем нӧңена мӧлэв, щӧлта лӱв урӧнлэн хӧлна лапэт тӧл рупитты питлэн».

²⁸ Иаков щиты щи версэлы пӧ щи поры лаптэл йэтшӧптэслы. Щӧлта Лаван Рахиль эвел лӱвела нӧңа па мӧслы.

²⁹ Лаван Валла митнӧңэл Рахиль эвела митнӧңа мӧслы.

³⁰ Иаков Рахиль пиллалэн па ус, Лия элты Рахиль сӧмӧңашӧк тӧйсэлы; пӧ хӧлна лапэт тӧл Лаван хӧща рупитэс.

Иаков нӧврэмэт

³¹ Лия сӧмӧңа ат тӧйты вер Турэм Куща мӧштэслы пӧ нӧврэмэн лӱвел партсэлы, Рахиль пӧ нӧврэм ат тӧйэс.

32 Лия лавэрта йис пә Иакова пӧх сэма пайтэс, нэмэн мӓслы: Рувим^{*}, щиты лӱв йастэс: «Ма шукем Турэм Куща мӧштэслы, тӓлта йӓллы сэма мосман икемэн тӓйты питлайэм».

33 Щӓлта па лавэрта йис пә пӧх сэма пайтэс, пә йастэс: «Турэм Куща хултсэлы, ма сэма ӓт мослэм, па пӧхэн мӓсайэм». Нэмэн мӓслы: Симеон[†].

34 Щӓлта па лавэрта йис пә пӧх сэма пайтэс, пә йастэс: «Ин хӧты икем ма пилэмэн улты питэл, ма лӱвел хулэм пӧхэн тӓйсэм». Щишэн, пӧхэл нэмэн мӓса: Левий.[‡]

35 Щӓлта пә лавэрта йис пә па пӧх сэма пайтэс, пә йастэс: «Ин ма Турэм Куща ишӓклэм». Щишэн, пӧхэл нэмэн мӓслы: Иуда[§]. Пә Һаврэм тӓйты вӧлуйӓс.

30

1 Рахиль пә Иакова Һаврэм ӓт тӓйӓс, щишэн, Рахиль Лия ӧпел пела ӱшмащты питэс, пә Иакова йастэс: «Мӓнэма Һаврэм мийа, ӓнтом ки, ма пӓрлэм».

2 Иаков Рахиль пела ӓикащӓс пә йастэс: «Ма ӓнта Турэм, Лӱв Һӓҗена Һаврэм ӓт партэс».

3 Лӱв пә йастэс: «Тӓта щи ма митнӓҗем Валла; лӱв пилӓлэн ула; лӱв ма шаншема Һаврэм сэма ат пайӓтэл, ма ищи, лулэн, лӱв мӧхтӓл Һаврэм ат тӓйсэм».

4 Пә Валла митнӓҗӓл ай нӓҗа лӱвел мӓслы; Иаков лӱв пилӓлэн ус.

5 Валла лавэрта йис пә Иакова пӧх сэма пайтэс.

6 Рахиль йастэс: «Турэм ма верэм тӱҗа пайӓтсэлы пә мӓнэм хӱлсэлы, пә пӧх мӓнэма мӓс». Щишэн, Дан^{*} нэмэн лӱвел пӧтсэлы.

7 Щӓлта Рахиль Валла митнӓҗӓл па лавэрта йис пә кимет пӧх Иакова сэма пайтэс.

8 Щӓлта Рахиль йастэс: «ӧпем пилэн мин шек такан йӓха хойлысмэн, пә ма нӧх питсэм». Пә Неффалим[†] нэмэн лӱвел пӧтсэлы.

9 Лия пә, Һаврэм тӓйты вӧлымалэн, Зелфа митнӓҗӓл ӱслы пә Иакова ай нӓҗа мӓслы.

10 Щӓлта Зелфа, Лия митнӓ, Иакова пӧх сэма пайтэс.

11 Лия йастэс: «Шек йӓм». Гад[‡] нэмэн лӱвел пӧтсэлы.

12 Щӓлта Зелфа, Лия митнӓ, кимет пӧх Иакова сэма пайтэс.

13 Лия пә йастэс: «Ма ӧйэма, нӓҗӓт мӓнэм ӧйӓҗа айӓлты питлӓл». Асир[§] нэмэн лӱвел пӧтсэлы.

14 Лат тӧрэн сӓвӓрты пӧрайӓн Рувим пӧхӓл мӱв хӓра мӓнӓс пә мандрагор^{*} энӓмты лӓвпӓсӓт ӱтӓс, Лия аҗтӓла щитӓт туслы. Рахиль Лияйа йастэс: «Пӧхен тӱвӓм мандрагор энӓмты лӓвпӓсӓт элты мӓнэма мийа».

15 Лия пә лӱвела йастэс: «Икем нӧх ӱсэн, щит Һӓҗена шимӓл, пӧхем тӱвӓм мандрагорӓт па лӓҗхаллан?» Рахиль йастэс: «Тӓм йӓтэн лӱв Һӓҗ хӧщайӓн ат лӧҗтыӓл, пӧхен мандрагорӓт сӓхат».

16 Иаков йӓтна пела мӱв хӓр элты йӧхӓтмалэн Лия лӱв йӓщӓлтӓл ӓтӓс пә йастэс: «Ма хӧщайӓм лӧҗтыӓа, ма Һӓҗен пӧхем мандрагорӓт сӓхат лутсэм». Щи ат Иаков лӱв хӧщайӓл холӓс.

17 Турэм Лия хултмӓслы, лӱв лавэрта йис пә Иакова ветмет пӧх сэма пайтэс.

18 Щӓлта Лия йастэс: «Турэм мӓнэм мойлӓптӓслы, митнӓҗем икема миймем урӓҗӓн». Иссахар[†] нэмэн лӱвел мӓслы.

19 Лия па лавэрта йис, щӓлта хутмет пӧх Иакова сэма пайтэс.

20 Щиты Лия йастэс: «Турэм мӓнэма йӓм мойлӓпса мӓс; икем ма хӧщайӓм улты питэл, ма лӱвела хут пӧх сэма пайӓтсэм». Завулон[‡] нэмэн лӱвел пӧтсэлы.

21 Щӓлта эви тӓйӓс, Дина нэмэн лӱвел пӧтсэлы.

22 Турэм Рахиль нӧмӓсэн иса тӓйсэлы, Турэм лӱвел хултсэлы пә Һаврэмэн партсэлы.

* 29:32 29:32 Рувим – (евр.) «лӱв ма шукем шийӓлӓслы» йасӓҗӓт хӧрпи; † 29:33 29:33 Симеон – (евр.) «лӱв хулсэлы» йасӓҗӓт хӧрпи; ‡ 29:34 29:34 Левий – (евр.) «вана рӓхӓлтӓты» йасӓҗӓт хӧрпи; § 29:35 29:35 Иуда – (евр.) «ишӓкты» йасӓҗӓт хӧрпи; * 30:6 30:6 Дан – (евр.) «лӱв вер тӱҗа пайтӓс»; † 30:8 30:8 Неффалим – (евр.) «йӓха хойлӓты вер» йасӓҗӓт хӧрпи; ‡ 30:11 30:11 Гад – (евр.) «шек йӓм»; § 30:13 30:13 Асир – (евр.) «ӧйӓҗ»; * 30:14 30:14 мандрагор – нӓҗӓта Һӧтты лӓвпӓс; † 30:18 30:18 Иссахар – (евр.) «йӓм мойлӓпса» йасӓҗӓт хӧрпи; ‡ 30:20 30:20 Завулон – (евр.) «лӱв ма пилӓмэн ул» йасӓҗӓт хӧрпи;

23 Лүв лавэрта йис пә пӧх тайэс, пә йастэс: «Турэм йэлэмем нӧх үслы».

24 Иосиф[§] нэмэн пӧтсэлы пә йастэс: «Турэм мәнэма кимет пӧх па мӓл».

Иаков тащэңа йүвэм вер

25 Рахиль Иосиф сэма пайэтмал йүпийэн, Иаков Лавана йастэс: «Мәнэм эслы, ма ма тахайэма, ма мүвема мӓнлэм»;

26 Һаврэмлам пә имилам мийалэн, ма лыв урҗелэн нӓҗена рупитсэм, щӓлта ма мӓнлэм, нӓҗ уйэтлэн, хӧты ма нӓҗен йӓма рупитсэм».

27 Лаван пә лүвела йастэс: «Йӓм сэмэн ма пелайэм ватлэн ки, тӓта хӓща. Ма мӧштэсэм, Турэм Куща нӓҗ хүватэн мӓнэм йӓм мӓл».

28 Пә йастэс: «Нӓҗ тынэн ма элтэм мәнэма йасты, пә ма мӓлэм».

29 Иаков лүвела йастэс: «Нӓҗ уйэтлэн, хӧты ма нӓҗена рупитсэм пә ма ултэм сыс хӧты нӓҗ ташлан энәпсэт»;

30 ма йӧхэтмемэн, шимэл ус, ин пә ара йис; Турэм Куща нӓҗен йӓмэн мӓслы ма йӧхэтмем йүпийэн; ма пә ма хот тэлэм урҗэн хун рупитты питлэм?»

31 Лаван йастэс: «Мүй нӓҗен мӓты?» Иаков йастэс: «Нэмэлты мӓнэм ал мийа. Ма йастэтэм щирэн верлэн ки, ма пә йэллы нӓҗ ташлан тайты пә шавиты питлэлам.

32 Ма тӓм хӓтэл нӓҗ ош ташлан хӧл ватлэлам; хӓншаҗ, лотэҗ пә питы ошэт пә хӓншаҗ пә лотэҗ козайэт хӧл атэлт йӓалэн. Щимӓщ войэт мӓнэма тына питлэт.

33 Щӓха, ватты йӧхэттэнэн, ма нӓҗ йэлпенэн вешкат ат усэм. Ӑнта хӓншаҗ, ӓнта лотэҗ коза пә ӓнта питы ош ма хӧщайэм лыкмэл ки, щит лолмэм ӧта лүҗтэсты питэл».

34 Лаван йастэс: «Йӓм, нӓҗ йасҗен щирэн ат питэл».

35 Щи хӓтэл хӧл хӓншаҗ, лотэҗ козайэт пә козэлэт, нӧви лот тайты войэт, пә питы ошэт лүв атэлт үслы, пә пӧхлала шавиты мӓслы;

36 пә хулэм хӓтэл сыс мӓнты хүвата щи войэт йэл туты партсэлы. Иаков пә, Лаван йош войэт шавиты хӓщэс.

37 Щӓлта Иаков тополь, миндаль пә чинар йүхэт элты велщи сӓврэм нүвлал хӧща йүх карлал шумлэҗа Һӧхӓрсэлы, нӧви Һар йүх унты карэл хӧпӓтман;

38 щимӓщ шумлэҗ нүвӓт войэт йищӓлтэты хүрӓт лыпийа пӧтсэлы, хӧлта войэт йищты йӧхтылысӓт. Вохатты сыс йищты йӧхтылыийэм войэт,

39 щи нүвӓт йӓлпийӓн вохатсӓт, щишӓн, опсэм пӧшхӓт хӓншаҗӓт пә лотӓҗӓт усӓт.

40 Иаков щи ош пӧшӓхлал атэлт тайсӓлы; щӓлта пә, вохатты пӧрайӓн нӧви войэт щиты лощӓлтылыслы, лыв Лаван хӓншаҗ пә питы войэт пелы ат ватсӓт; лүв ташлал атэлт тайсӓлы, Лаван войэт пилӓн ӓт лылӓтсӓлы.

41 Кашӓҗ пүш, хун йурӓҗ нӓ войӓт хүрӓт хӧща йик йищты йӧхтылысӓт, хүрӓт лыпийа войӓт сэм йӓлпийа Иаков шумӓлтэм нүвӓт пӧнылыийӓс, лыв щита ат вохатсӓт.

42 Хун пә вевлы войӓт усӓт, щи пӧрайӓн нүвӓт ӓт пӧнылыийӓс. Щишӓн, вевлы войӓт Лаван пела питсӓт, йурӓҗ ӧтӓт пә Иаков пела.

43 Щишӓн, щи хӧйат шек-шек тащӓҗа йис, ар ош тащ, тайӓс, митнӓҗӓт, митйох, верблюд пә осӓл войӓт тайӓс.

31

Иаков тыхлӓл пилӓн Лаван элты хӧнтэм щир

1 Щӓлта Лаван пӧхӓт йасҗӓт Иаков хултсӓлы, лыв щиты пӧтӓртсӓт: «Ащев тайӓм тащ Иаков иса нӧх үймал, щишӓн лүв тащӓҗа йис».

2 Иаков Лаван вешӓл кашалӓс пә, лүв ӓнта мӧлхатӓл хӧрпи, ин пә иса мӧлты хӓрӓх-мӧрӓх.

3 Щӓлта Турэм Куща Иакова йастэс: «Ацилан мүвӓта, нӓҗ мүвена йӧхлы керла; Ма пә нӓҗ пилӓнӓн питлэм».

4 Иаков айкел китӓс, Рахиль пә Лия вохты, лүв шавиты ош ташлал хӧща лынан йӧхӓтты партсӓлы.

§ 30:24 30:24 Иосиф – (евр.) «нӧх ұты» мүй пә «аршӓк мӓты» йасҗӓт хӧрпи;

⁵ Пă лынана йастэс: «Ма ваттэмэн, ащан вешэл анта щи йэлпи хӧрпи, ин пă иса хăрэх-мӧрэх; туп ма ащем Турэм иса ма пилэмэн ул;

⁶ нын уйэтлэллэн, йурэмэн нын ащана ма рупитсэм,

⁷ ащан пă мăнэм лэпэлтыслы пă сӧхэптэты тынэл йаң пўш пелтылыслы; туп Турэм лўвелла атэм верты мăнэма ат эсэлсэлы.

⁸ Хун лўв йастэс: ‘Лотэң войэт нăңена тына питлэт’, иса лотэң войэт сэма питсэт. Хун пă лўв йастэс: ‘Ханшаң войэт нăңена тына питлэт’, иса ханшаң войэт сэма питсэт.

⁹ Щиты Турэм нын ащан элты тащ нӧх ўслы пă мăнэма мăслы.

¹⁰ Ипуш ма улэмэн ватсэм, вохатты питмелэн козёл хор войэт иса ханшаңэт пă лотэңэт усэт.

¹¹ Турэм ангел мăнэма улэмэн йастэс: ‘Иаков!’ Ма йастэсэм: ‘Ма щи’.

¹² Лўв йастэс: ‘Аңкэрма пă ванта: козёл хор войэт вохатты питмелэн иса лотэңэт пă ханшаңэт усэт. Мăнэма иса ныла, мўй Лаван нăң пилэнэн верэл.

¹³ Ма Вефильэн нăң хӧщайэн этлуйэм Турэм, хӧта нăң оливка вӧй кев элты шошэпсэн пă Мăнэма так йасэң мăсэн. Ин нăң нӧх лойа, тăм мўв хайи пă нăң сэма питэм мўвена йӧхлы мăна’».

¹⁴ Рахиль пă Лия лўвел йӧхлы йастэсэңэн: «Ащемэн хот элты мин йўканэмэна хайэм мӧлты пӧрмэс ул а мўй?

¹⁵ Алт пă пўнэл ӧтэта минэмэн лўңэтлэлы? Минэмэн тыныслы пă шитэм щел ӧхэл ищи посатсэлы;

¹⁶ Щишэн, Турэмэн ащемэн элты нӧх ўйэм тащ мўңева пă мўң Һаврэмлува ул; щишэн, хӧты нăңена Турэм йастэс, хӧл щиты веры».

¹⁷ Иаков нӧх лойэс, Һаврэмлал пă имилал верблюдэт шăнша опсэлсэлы,

¹⁸ шитэм тащлал пă пӧрмаслал пătэн ўслы, Месопотамия мўвэн лўв шитэм тащлал пă пӧрмаслал, Ханаан мўва Исаак ащел хӧща мăнты урэңэн.

¹⁹ Лаван пă, ошлал лӧртты мăнмалэн, Рахиль эвелэн лухлал нӧх лӧлэпсайэт.

²⁰ Иаков пă Лаван арамей ики лэпэлсэлы, лўв элтэл хӧнтаман мăнэс, мăнты айкелэн ат версэлы.

²¹ Мўй тайэс, щитэл пилэн мăнэс; йӧхан ўшсэлы пă Галаад кев ўр пела мăнэс.

Лаван Иаков пилэн йастэпса верлэтэн

²² Хулмет хătэлэн Иаков мăнэм вер Лавана йастэса.

²³ Лўв рутлал лўв пилэлэн ўс пă лапэт хătэл лўв йўпелэн Һухлэсэс, Галаад кев ўр хӧща элты йӧхэтсэлы.

²⁴ Атэн Лаван арамей ики хӧща улэмэн Турэм йӧхтэс пă лўвелла йастэс: «Пăллэн ки, Иакова йăм ал йаста, атэм ал йаста».

²⁵ Лаван Иаков элты йӧхэтсэлы; Иаков пирщин хӧтлал кев ўр хӧща лоцсэлы, Лаван пă рутлал пилэн ищи Галаад кев ўрэн пирщин хӧтлал лоцсэлы.

²⁶ Щăлта Лаван Иакова йастэс: «Мўй нăң версэн? Мўйа нăң мăнэм лэпэлсэн пă эвеңэлам лалэсты иты, Һăрэмэман, туслан?

²⁷ Мўйа нăң хăңайэн мătсэн, ма элтэм хăңэмэсэн, мăнэма ат йастэсэн? Ма, лулэн, нăңен каш пилэн, ар пилэн, тимпанэн пă нарэс йўхэн йӧтман эсэлсэм.

²⁸ Нăң мăнэма хилылам пă эвилам мосэлтэты ат эсэлсэн; нăң щит ат нумэсман версэн.

²⁹ Нынан атэм верты йур ма тайлэм; туп нын ащан Турэм мӧлха атэн мăнэма йастэс: ‘Пăла, Иакова атэм ал йаста, йăм ал йаста’.

³⁰ Ат ул, нăң мătсэн, ащэн хота нăң мăнты шек лăңхасайэн, – туп мўйа нăң ма лухлам лолэпсэлан?»

³¹ Иаков Лаван пела йастэс: «Ма пăлсэм, щиты нумэссэм, нăң эвеңэлан йурэн нӧх ат ат ўслан, лўлэн.

³² Хӧй хӧща лухлан уйэтлэлэн, щит лылңа улты ат питэл; рутлэмэн улман ванты, мўй нăң ӧтэн элты ма хӧщайэм ул, пă нăңена ўйи». Иаков ат уйэтсэлы, щит Рахильэн лолэпсайэт.

³³ Иаков пирщин хота Лаван йăңхэс, пă Лия пирщин хота, пă митнэңэн пирщин хота, туп нэмэлты ат уйтэс. Щăлта, Лия пирщин хот элты этмалэн, Рахиль пирщин хота лӧңэс.

34 Рахиль щи йэлпийэн лухлал ўслы пә верблюд шәнша хушәм хира пөтсәлы, щәлта элты омәссәлы. Лаван пирщин хот хөл кәшсәлы пә нәмәлты әт уйтәс.

35 Лүв ащела щиты йастәс: «Кущайәм әт ат лыкащәл, ма лүв йәлпелән нөх лойты әт верәтләм, нә верән улләм». Пә Лаван кәншатәс, туп лухлал әт уйтәсәлы.

36 Иаков лыкащәс пә Лаван пилән лавәтты питәс. Иаков пөтәртты питәс пә Лавана йастәс: «Мүй хөрпи нүр тайләм, мүй хөрпи кәрәк версәм, ма йүпем нәң тулән?

37 Хөл пөрмаслам нәң вәтсәлан, нәң хотән пөрмасәт элты нәң мүй уйтәсэн? Этәлтыйи тәта нәң рутлан йәлпийән пә ма рутлам йәлпийән; лыв минәмән ат сүтәтләл.

38 Хус тәл ма нәң хөщайән усәм; коза пә ош нә войәт әт мушмилысәт, ташен элты ош ма әт ләсәм;

39 войән веләм өт нәңена ма әт тутлысәм, щит ма сөхәптисәм; нәң ма әлтәм иса нөх кәшсән, мүй хәтләлән ушәс, мүй атәлән тәпәс,

40 хәтләлән рүв элты, атәлән ищки элты шукащсәм, өлмем әт өллисәм.

41 Щиты хус тәл нәң хотәнән усәм. Нәлхөщйәң тәл эвеңәлан урәңән рупитсәм пә хут тәл ташен урәңән, нәң пә сөхәптәты тынән йәң пүш пелтылысән.

42 Ащем Турәм ма пиләмән әт ки ус, Авраам Турәм пә Исаак пәлты өт, нәң мәнәм талты китсән, лулән. Ма шукащты верәм пә ма йошлам рупата Турәм кашаләслы пә хәщәм атән мәнәм элт питсәлы».

43 Щәлта Лаван пөтәртәс пә Иакова щиты йастәс: «Эвеңәлам – ма эвеңәлам; һаврәмәт – ма һаврәмлам; тащ – ма ташем, иса, мүй нәң ватлән, щит мәнәм: ма эвеңәлам пилән пә лын тайәм һаврәмлән пилән мүй верты верәтләм?

44 Ин ма пә нәң йастатләмән күтләмәнән йәма улты, щи йастантәпса минәмән нумты ат питәл».

45 Иаков кев шуп ўс пә нумты кева омәссәлы.

46 Щәлта Иаков рутлала йастәс: «Кевәт әктаты». Лыв кевәт әкәтсәт пә кев пай версәт, щи кев пай лоңәлән ләсәт.

47 Лаван кев пай щиты нәмәтсәлы: Иегар-Сагадуфа^{*}; Иаков пә кев пай Галаада[†] нәмәтсәлы.

48 Щәлта Лаван йастәс: «Тәм хәтәл тәм кев пай мин күтәмәнән вер вантәм өта питәл». Щишән, нәмән пөтса: Галаад,

49 хөлна пә: Мицпа[‡], щит Лаван йастәм урәңән: «Турәм Куща мәнәм пә нәңен ватман ат тайләлы, хун улты күтәмән хүва питәл;

50 эвеңәлам пилән атма улты питлән ки мүй пә ма эвеңәлам түмпийән хөлна имет үлән ки, күш щит ватты хөйат әнто, нәң уйты, Турәм ищипа ватәл».

51 Щәлта Лаван Иакова йастәс: «Тәта щи кев пай пә нумты кев, щит мин күтәмәнән ма лощсәм;

52 тәм кев пай вер вантәм өта питәл, па нумты кев ищи вер вантәм өта питәл, тәм кев пай пә нумты кев атәм верты урәңән нәң ма пелкема әт ўшлән пә ма нәң пелкена әт ўшләм;

53 Авраам Турәм пә Нахор Турәм, лын ащан Турәм, мин күтәмәнән ат сүтытәл». Исаак ащел пәләм Турәмән Иаков йасәң мәс.

54 Иаков щи кев үрән йир тус пә рутлал порылыты вохсәлы; лыв порылысәт пә щи кев үрән холсәт.

55 Аләңсәхат аләң Лаван нөх киләс, хилылал пә эвеңәлал мосәлтәслы пә йәм йасәңән мәслы. Щәлта Лаван мәнәс пә лүв хотәла йөхтәс.

32

Иаков Исав йайәла мойләпса ләщатәл

¹ Иаков пә лүв йушәлән мәнәс. Турәм ангеләт лүв йәщәлтәл этсәт.

* 31:47 31:47 Иегар-Сагадуфа – (арам.) «вер вантәм кев пай»; † 31:47 31:47 Галаад – (евр.) «вер вантәм кев пай»;

‡ 31:49 31:49 Мицпа – (евр.) «шавашты пос»;

² Лывилал кашалэмалэн, Иаков йастэс: «Там Турэм лал йох улты тәха». Цишэн, ци тәха нэмэтсэлы: Маханаим*.

³ Щалта Иаков Исав йайэл хоща Сеир кев мұва, щит Едом мұвэн, айкел туты хойатэт лүв йэлпелэн китсэлы,

⁴ лывилала партсэлы: «Исав кущайэма щиты йастаты: Иаков митхуйэн тамиты пөтэртэл: 'Лаван хоща там хатэл унты ма усэм;

⁵ хор мисэт пә осёл войэт, ош тащ, митйохэт пә митнэңэт ма тайлэм; кущайэма ма элтэм айкел ма китлэм, йам сэмэн митхуйэл пела ат вантэс, лулэн'».

⁶ Айкел түвэм йох Иаков хоща йохлы йохэтсэт пә йастэсэт: «Исав йайэн хоща йахсүв; лүв нәң пелайэн йэщалт йил, лүв пилэлэн нәлсот хойат».

⁷ Иаков шек пәлтамэс пә сәмәл мәнәс; щалта лүв пилэлэн йүвэм хойатлал, ошлал, козайлал, мислал, верблюдлал катна ортсэлы.

⁸ Пә йастэс: «Исав и пелкәл велты питлэлы ки, кимет пелкәл лыләл этәл».

⁹ Щалта Иаков йастэс: «Авраам ащем Турэм пә Исаак ащем Турэм, Турэм Куща, мәнэма тамиты йастылыям От: 'Мүвена йохлы мана, сәма питәм мүвена, пә Ма нәңен йамән верты питлэм!»

¹⁰ Нәмәлтыя ат рәхты митхуләңкена ци арат йам пә ци арат ой Нәң мәсэн; мәнмемән, ма нәмәлты ат тайсәм, туп шушты сүвем пилән там Иордан йохан үшсәм, ин пә кәт хот тәл тайлэм.

¹¹ Исав йайәм йош элты мәнәм шавийи, ма щит элты пәлләм, лүв йохәтталән, мәнәм пә нәврәмәт аңчилал пилән велләлы.

¹² Нәң йастэсэн: 'Ма нәңен йамән верты питләм пә тыхәл тәлән щарәс сәй хиш иты ара верләм, ци аратәл лүңәтты ат верәтлә'».

¹³ Ци ат Иаков щита холәс. Тайәм өтәл элты Исав йайәла мойләпса ләщатәс:

¹⁴ кәтсот коза нә вой, хус козәл хор вой, кәтсот нә ош, хус хор ош,

¹⁵ хольмаң пусты верблюд нә вой лыв пөшәхлал пилән, нәлйаң мис, йаң хор мис, хус осёл нә вой, йаң осёл хор вой.

¹⁶ Митйохлал йоша кашәң тащ атәлт мәслы пә митйохлала йастэс: «Ма йәлпемән мәнаты пә күтән-күтән тащлән хайалән».

¹⁷ Мет оләң өтәла щиты йастэман, партәс: «Щәха, Исав йайәм нәң пиләнән уйтатталән, лүв нәңен иңщәсләлы: 'Нәң хой? Пә хөлта мәнлән? Пә хой тащ нәң воштәлән?»

¹⁸ нәң щиты йаста: 'Иаков митхуйән тащ; Исав кущайәла мойләпсайа лүв китсэлы; лүв пә мүн йүпевән йил'».

¹⁹ Щиты кимет, хулмет пә хөл тащәт шавийәм митйоха йастәты партәс: «Тамиты Исава йастаты, хун лүв пиләлән уйтатлыты;

²⁰ пә йастаты: 'Иаков митхуйән пә мүн йүпевән йил'». Лүв щиты нумәсәс: «Лүвел кашаләтәм йәлпийән, олңа китәм мөйләпсайламән сәмәл ләптапләм, мосәң, лүв мәнәм вана үллы».

²¹ Щиты Иаков мойләпсайлал олңа мәтсәт, лүв пә ци ат пирщин хотәлән холәс.

Иаков Израиль нәмән майа

²² Щалта атәлән нөх киләс, имеңалал пә митнәңәлал үслы, пә ихөщйаң пөхәл үслы, пә Иавок йохан күрән шөппи үшсәлы;

²³ лывилал йохан шөппи туслы пә мүй лүв тайәс, хөл йохан шөппи үншәптәслы.

²⁴ Щалта Иаков утща хәщәс. Аләң хүщәл унты лүв пиләлән Ахой катлантыйәс;

²⁵ ат верәмтал мөштымалән, Лүв Иаков пеш лөв йәта хойлыәс пә Иаков пеш лөв йәт мушмәлтсәлы, хун лүв Лүв пиләлән катлантыйәс.

²⁶ Пә йастэс: «Эслы Мәнәм, хущәл этәс». Иаков йастэс: «Ат эсәлләм Нәңен, мәнәм йамән ат мәтән унты».

²⁷ Щалта йастэс: «Нәң нәмен хөты?» Лүв йастэс: «Иаков».

* 32:2 32:2 Маханаим – (евр.) «кәт хот вөл»;

28 Пә йастәс: «Тәлта йэллы нәң нэмен Израиль† питәл, Иаков нэмен хайлән, нәң Турәм пилән катлантысән, пә хойатәт элты нӧх питты питлән».

29 Иаков ищи лүвел иньщәссәлы, щиты йастәман: «Нәң нэмен йасты». Пә Лүв йастәс: «Мүйа нәң Ма нэмен иньщәслән?» Пә щиты тәхайән Иаков йәмән мәслы.

30 Иаков щиты тәха нэмәтсәлы: Пенуэл‡; лүв щиты пӧтәртыйәс: «Ма Турәм веш ванән ватсәм пә лылҗа хәщсәм».

31 Най этәс, хун лүв Пенуэл мӧхты мәнәс; пешәл урәңән нохман шушәс.

32 Щишән, интәм унты израиль мир хойатәт пешән улты лон әт ләләт, щит Катлантыйәм Ӧт Иаков пеш лӧв мушмәлтмәлән щит лона хойлымәл урәңән.

33

Иаков Исав пилән уйтатсәтән

1 Щәлта Иаков кашаләслы, хӧты Исав пә лүв пиләлән нәлсәт хойат йил. Щәлта Иаков Лия, Рахиль пә митнәнҗәләл һаврәмләл пилән иса атәлт лоцәлтәслы.

2 Митнәнҗәләл һаврәмләл пилән олҗа лоцәлтәслы, Лия һаврәмләл пилән лыв йүпелән, Рахиль пә Иосиф мет йӧлта.

3 Лүв пә лыв йәщәлтәл мәнәс пә йайәл хӧща ванамәмәлән, мүв унты лапәт пүш, ӧх пӧнман, ил һүрылыиәс.

4 Исав пә лүв йәщәлтәл хухәлмәс, пә сапләл элты лүвел әпәлсәлы, мосәлтәслы, пә холләстән.

5 Имет пә һаврәмәт кашаләс пә иньщәссәлы: «Щит хойтылан?» Иаков йастәс: «Турәмән мәнәма, нәң митхуйәна, мойләм һаврәмәт».

6 Щәлта митнәнҗәт һаврәмләл пилән вана йисәт пә, ӧх пӧнман, ил һүрсәт;

7 Лия һаврәмләл пилән ищи вана йис пә, ӧх пӧнман, ил һүрсәт; мет йухәт Иосиф пә Рахиль вана йистән пә, ӧх пӧнман, ил һүрсәтән.

8 Щәлта Исав йастәс: «Мүйа нәң тәм ташлан ма йәщәлтәм китсәлән?» Иаков йастәс: «Куцайәм йәм сәмән ма пелайәм, ат вантәс, лүлән».

9 Исав йастәс: «Апщийәм, ма тәйты ӧтәм ар; нәң ӧтән нәң хӧщайән ат ул».

10 Иаков йастәс: «Анта, нәң ма пелайәм йәм сәмән ватлән ки, мойләпсайәм ма йошем элты үйи, нәң веншен ваттәмән щит Турәм веш ваттәм хӧрпи, нәң пә ма пелайәм щит арат йәм усән;

11 нәҗена түвәм мойләпсайәм үйи, щит Турәм мәнәма мойләс, щишән, ма мүй иса тәйләм». Щиты Иаков Исав пойәксәлы, пә лүв үслы

12 пә йастәс: «Нӧх лойлув пә мәнлув; ма нәң йәлпенән мәнләм».

13 Иаков лүвелә йастәс: «Куцайәм уйәтләлы, һаврәмәт вевләт, щәлта, пусты мисәт пә ошәт тәйләм: и хәтәл сыс такан воштәты ки, войәт хӧл хәлләт;

14 куцайәм митхуйәл йәлпийән ат мәнәл, ма пә айәлта, таш мәнты кемән, пә һаврәмләм хӧты шушләт, пә куцайәм хӧща Сеир мұва йӧхәтләм».

15 Исав йастәс: «Ма хойәтләм элты кәмәтса нәң пиләнән хайләм». Иаков йастәс: «Мүй урәңән? Йәм сәмән куцайәм ма пелайәм ватәл ки, щит щиты йи!»

16 Щиты Исав ищи хәтәлән Сеир мұва йӧхлы мәнәс.

17 Иаков пә Сокхоф пелә мәнәс, щита хот опсәс, вой шавиты варәс хотәт ищи верәс. Щишән, щиты тәха щиты нэмәтсәлы: Сокхоф*.

18 Иаков, Месопотамия элты йӧхәтмәлән, Ханаан мұвән улты Сихем воша йәма йӧхтәс, щита вош йәлпийән улты питәс.

19 Щәлта мұв хәр щиты пеләк, хӧта лүв пиршин хотләл верәс, сәт щел ӧх сәхат Еммор пӧхәт элты, Сихем пә лүв апщиләл элты, Иаков лүвелә лутсәлы.

20 Щәлта щита йирасты нӧрәм лүв верәс пә Турәм Куца пелә, Израиль Турәм пелә, пойәкщәс.

† 32:28 32:28 Израиль – (евр.) «Турәм катлантыйәл»; ‡ 32:30 32:30 Пенуэл – (евр.) «Турәм веш»; * 33:17 33:17 Сокхоф – (евр.) «варәс хотәт»;

34

Сихем мōхет пāратэм вер

¹ Дина, щит Иаков элты Лия тāйэм эви, щи мўвəң эвет пилəн уйтантыты мāнэс.

² Пā щи мўв кāнащ ики, Еммор ев ики, Сихем нэмпи пōхəн лўв кащалəса, лўв эви йурəн катəлсəлы пā лўв пилəлəн олэс.

³ Щāлта Иаков Дина эви пелa нōпсəл питэс пā лўвелa эви сāма рāхэс, пā лўв эвийa тўпан йасчəт пōтəртэс.

⁴ Еммор ащелa Сихем щиты йастэс: «Щи эви мāнэма нэңa ўйи».

⁵ Иаков хултсəлы, хōты Еммор пōх лўв Дина эвел пилəн атэм вер верэс, туп пōхлал ташцел пилəн щāхэрəн усəт, щишəн, лыв йōхəттəл унты Иаков мāшйаа ус.

⁶ Еммор, Сихем ащи, Иаков хōщa пōтəртты йōхтэс.

⁷ Иаков пōхəт щāхэр элты йōхəтмелəн щи вер элты хултсəл, щи йох нōпсəл шāкэс пā шек лыкащсəт, Израйля атэм вер верəм урəңəн, Иаков эви пилəн Сихем олмал урəңəн. Щиты верты āт рāхэс.

⁸ Еммор лыв пилəлəн пōтəртты питэс пā йастэс: «Сихем пōхем нын эван пелa нōпсəл шек ул, щишəн имийa лўвелa мийалəн;

⁹ рута мўң пилəвəн улaты; нын эвилəн мўңева мийлыйалəн, мўң эвилув пā ўйлыйалəн;

¹⁰ щāлта мўң пилəвəн улaты; тām мўв нын йэлпанəн, каслыйaты пā тām мўвəн улaты, пā нынана тāйты йōра мўва луталəн».

¹¹ Сихем пā эви ащйа пā йайлaлa йастэс: «Йāм сэмəн ма пелайəм ватлəты ки, мўй āт йастəлты, ма иса мāлəм;

¹² мет ун тын пā мойлəпсайəт йастaты, ма мāлəм, мўй мāнэма āт йастəлты, туп эви мāнэма имийa мийалəн».

¹³ Иаков пōхəт Дина апщел атэм верa пайтэм урəңəн, Сихема пā Еммор ащелa нāлмиман йōхлы пōтəртсəт;

¹⁴ пā щиты Симеон пā Левий йастэсчəн: «Эвтэм вер āт тāйты хōйат сайa апщев мāты мўң āт верəтлув, щит мўңева йэм, āт рāхэл;

¹⁵ туп нын пиланəн и верəн и нōпса йōхəтлув, хун нын мўң итəва йилты, хун хōл йох рутəн эвтэм вер тāйты питəл;

¹⁶ щи пōрайəн мўң эвилув нынана мāты питлəлув пā нын эвилəн мўңева ўты питлəлув, йāха улты питлув пā и мира йилув;

¹⁷ щи эвəтты верəн мўңев āт хултəлəты ки, эвев нōх ўлэв пā мāнлув».

¹⁸ Еммора пā Сихем пōхəлa щи йасчəт рāхсəт.

¹⁹ Энəмты пōх мōхты щи вер верты лэщатыйəс, Иаков эви лўвел шек сāма рāхэс. Ащел хотəн лўв мет лāтəңa лўңтэсэс.

²⁰ Щāлта Еммор Сихем пōхəл пилəн вошəң пушас ун ова йōхəтсəңəн пā вошəң йох пелa пōтəртты питсəңəн пā йастэсчəн:

²¹ «Тām хōйатəт мўң пилəвəн йāма улты лāңхалайəт; ат уллəт пā каслылəт тām мўвəн; мўв тāта лāщкам. Лыв эвилал нэңa ўты питлəлув, мўң эвилув пā лывилaлa мāллув.

²² Туп щи щирəн щи хōйатəт мўң пилəвəн и мир иты улты кашащлəт, мўң йохлув па хōлыйə, лыв итəлəн эвəтман ат усəт, лулəн.

²³ Лыв ташлал, пōрмаслал алт мўңева питлəт? Ин лыв пиллалəн кашащлув, пā лыв мўң пилəвəн йāха улты питлəт».

²⁴ Щāлта вошəң пушас ун ов хōщa āктəщиты йох, Еммор пā Сихем пōхəл йасчəтa хōл эвəлсəт: вошəң йох хōл эвəтты верəн версайəт.

²⁵ Хулмет хātəлəн, хун лыв эвтэм нўлəмлал кāшəтсəт, Иаков пōхңилал, Симеон пā Левий, Дина йайчəн, алтты кешилəн ўслəн, пā айлы-келлы вошa мātсəңəн, пā йох хōл пāратсəлəн.

²⁶ Еммор ики Сихем пōхəл пилəн алтты кешийəн ищи велсəлəн; Сихем хот элты Дина ўслəн пā мātсəңəн.

²⁷ Иаков пōхəт пāратэм ътəт хōщa йōхəтсəт пā тынəң пōрмасəт пātəн ўслал, лыв апщел атэм верa питəлтэм урəңəн.

28 Мис тащэт, ош тащэт пә осёл войлал лывилала воштэслал, мүй вошэн ус, мүй щәхэрэн ус, иса үслал;

29 пә хёл лыв тащлал, пә хёл һаврэмлал, пә лыв нэлал һәрэмэман туслал, пә пөрмасэт, хотэтэн мүй ус, иса пәтэн туслал.

30 Щәлта Иаков Симеон пә Левий пела йастәс: «Нын мәнэм атәм вера пайэтсәлән, тәм мүй хойатэтән, ханаан йохән пә ферез йохән, лйкән этты питлайәм. Ма шимәл хойат тайләм; лыв ийәха әктәшләт, ләлән йохәтләт пә хотәм пилән пәратлайув».

31 Лын пә йохлы йастәстән: «Мүй апщев ульһа нәңа тайты рәхәл мүй?»

35

Иаков Вефиля мәнәл

1 Турәм Иакова йастәс: «Лойа, Вефиля мәнә пә щита ула, пә йирасты нөрәм щита Мәнәма вера, нәң хощайән этлйәм Турмена, хун нәң пә Исав элты, нәң йайән элты, хонтасән».

2 Лүв хот тәләла пә лүв пиләлән уләм өтлала Иаков йастәс: «Ин тайты па мир луңхәт вощкалән, сыстамтыйаты, пә па сөх лумтаты;

3 лойлув пә Вефиля мәнлув; щита Турма йирасты нөрәм ма верләм, Хой мәнэм шука питәм хәтләмән хултсәлы пә йушән, хөта ма йәхсәм, ма пиләмән ус».

4 Щәлта тайәм па мир луңхәт пә пәлән тайәм пәлрунтәт лыв Иакова хёл мәслал, щи пөрмасәт Сихем пүңәлән улты дуб йүх илпийән Иаковән мұва шависайәт.

5 Щәлта лыв мәтсәт. Пә ван вошәтән Турәм элты пәльщәм ус, пә щишән Иаков пөхәт әт һухәлсайәт.

6 Иаков Ханаан мұвән улты Луз воша йөхтәс, щит Вефиль, лүв пә лүв пиләлән уләм хойатәт.

7 Щита йирасты нөрәм верәс, пә щи тәха нәмәтсәлы: Эл-Вефиль*, щита лүв хощайәл Турәм этлйәс, хун лүв йайәл элты хонтас.

8 Щәлта Девора пәрәс, Ревекка эсәмән лаптәм ими, Вефиль элты ныклы дуб йүх илпийән лүв лотгәман ул пә щи йүх Иаковән «Хөлләп дуб йүха» нәмәтса.

9 Месопотамия элты Иаков йөхәтмал йүпийән Турәм лүв хощайәл па этәс пә лүвел йәмән мәслы;

10 пә Турәм лүвела йастәс:

«Нәң нәмен Иаков;
тәлта йәллы Иаков нәм тайты нәң әт питлән,
нәң нәмен питәл Израиль».

Пә Израиль нәмән лүвел мәслы.

11 Пә Турәм лүвела йастәс:

«Ма Иса Верәтты Турәм;
рутма пә ара йүва;
мир пә ар мир нәң әлтән питәл,
хонәт нәң әлтән әтләт;

12 Авраама пә Исаака мийәм мұв
Ма нәңәна мәләм,
нәң тыхләна тәм мұв па мәләм».

13 Щәлта щита пөтәрттәм тәхайәл элты Турәм нөх элләс.

14 Турәм лүв пиләлән пөтәрттәм тәхайән Иаков нумты кев лоңщәс, щи нумты кев йир йүкана үнайән шошәпсәлы, пә оливка вөйән шошәпсәлы.

15 Щи тәха, хөта Турәм лүв пиләлән пөтәртәс, Иаков нәмәтсәлы: Вефиль.

Рахиль пәрәс

* 35:7 35:7 Эл-Вефиль – (евр.) «Вефиль Турәм»;

16 Щәлта Вефиль элты йэллы мәтсәт. Ефрафа унты йәша әт йӊхәтмелән, Рахиль һаврәм сәма пайтәс, щи верәл шек лавәрт ус.

17 Хун лүв шукащәс, һаврәмәл пүкән эвтәм ими лүвел йастәс: «Ал пәла, пӊхән па йӊхәтсайән».

18 Лыл шүвәл мәнмалән, пәрты ұша йӊхәтмалән, Рахиль лүвел нәмән мәслы: «Бенони†». Ащелән пә Вениамина‡ нәмәтса.

19 Пә Рахиль пәрәс, пә Ефрафа, щит Вифлеем пела мәнты йуш пүңәлән лүв лоттәса.

20 Лүвел лоттәм тәхайән Иаков нумты кев лоңщәс. Щит Рахиль нумты кев тәм хәтәл унты ул.

21 Израиль йэллы мәнәс пә Гадер тащ ватты пәл хот сайән пирщин хотәл лощсәлы.

22 Израиль щи мүвән улмал сыс Рувим пӊхәл ащел Валла ай нә пилән улмал. Израиль щит элты хултсәлы.

Иаков пӊхәт

Иаков кәтхӊщйаң пӊх тайәс.

23 Лия пӊхәт: Иаков олэң пӊхәл Рувим, лүв йүпелән Симеон, Левий, Иуда, Иссахар пә Завулон.

24 Рахиль пӊхәт: Иосиф пә Вениамин.

25 Валла, Рахиль митнә, пӊхәт: Дан пә Неффалим.

26 Зелфа, Лия митнә, пӊхәт: Гад пә Асир. Щит Иаков пӊхәт Месопотамия мүвән сәма питсәт.

Иаков йӊхи йӊхәтәл пә Исаак пәрәл

27 Щәлта Иаков Исаак ащел хӊща йӊхтәс, Мамре, Кириаф-Арба хӊща, щит Хеврон, хӊта Авраам пә Исаак па мүв элты йӊхтәм ӊтәта усәт.

28 Иултыя Исаак уләм нуптәл сот һийәлйаң тәл ус.

29 Пирщамәм пә йәмәс улмал йүпийән, Исаак пәрәс, пәрәм ӊтлал хӊща мәнәс; Исав пә Иаков пӊхәңиләлән ил ләщатса.

36

Исав тыхәл

1 Тәм Исав тыхәл тәл, Едом ищи лүв.

2 Исав Ханаан мүв эвет элты нәңәт ұс: Елон нәмпи хет ики Ада эвел, пә Цивеон нәмпи ев ики Ана пӊхәл эви Оливема,

3 Пә Васемафа, Измаил эви, Наваиоф апщи.

4 Ада Исав элты Елифаз сәма пайтәс, Васемафа Рагуил сәма пайтәс,

5 Иеус, Иеглом пә Корей Оливема сәма пайтәс. Щит Ханаан мүвән сәма питәм Исав пӊхәт.

6 Щәлта Исав имилал, пӊхлал, эвилал пә хотәл хӊйатәт пә Ханаан мүвән шитәм тащлал хӊл ұслы, пә хӊл войлал, пӊрмаслал пилән па мүва мәнәс, Иаков апщел элты йәлшәк,

7 лын шек ар тащ тайсәтән, йәха улты әт верәтсәтән, улты йӊхтәм мүвән хӊща тащлын әт ләпсәт, ар тащ тайман урәңән.

8 Исав, Едом ищи лүв, Сеир кевәң мүв хӊща улты питәс.

9 Тәм Исав тыхәл тәл, едом йох ащи, Сеир кевәң мүв хӊща.

10 Тәм Исав пӊхлал нәмәт: Елифаз, Исав Ада имел пӊх, Рагуил, Исав Васемафа имел пӊх.

11 Елифаз пӊхәт тайәс: Феман, Омар, Цефо, Гафам пә Кеназ.

12 Исав пӊх Елифаз Фамна ай нә тайәс. Лүв Елифаза Амалик пӊх тайәс. Тәми Исав Ада имел йәллы улты һаврәмәт.

13 Тәм пә Рагуил пӊхәт: Нахаф пә Зерах, Шамма пә Миза. Щит Исав Васемафа имел йәллы улты һаврәмәт.

14 Тәм Исав Оливема имел пӊхәт, Цивеон ики Ана пӊхәл эви: лүв Исав Иеус, Иеглом пә Корей тайәс.

† 35:18 35:18 Бенони – (евр.) «ма шукем пӊх»; ‡ 35:18 35:18 Вениамин – (евр.) «ӊй тайты пӊх»;

15 Тәм Исав йэллы улты һаврэмэт күтән ун икет. Исав олэң пӧхэл Елифаз пӧхэт: ун ики Феман, ун ики Омар, ун ики Цефо, ун ики Кеназ.

16 Ун ики Корей, ун ики Гафам, ун ики Амалик. Щит Елифаз хот ун икет Едом мӱвән; щит Исав Ада имел йэллы улты һаврэмэт.

17 Тәм Исав пӧх Рагуил пӧхэт: ун ики Нахаф, ун ики Зерах, ун ики Шамма, ун ики Миза. Щит Рагуил ун икет Едом мӱвән; щит Исав Васемафа имел йэллы улты һаврэмэт.

18 Тәм Исав ими Оливема пӧхэт: ун ики Иеус, ун ики Иеглом, ун ики Корей. Щит Исав ими Оливема, Ана ики эви, элты улэм ун икет.

19 Тәм Исав пӧхэт, пӧ лыв ун икилал. Щит Едом хот.

20 Тәм пӧ щи мӱвән улэм Сеир нэмпи хоррей ики пӧхэт: Лотан, Шовал, Цивеон, Ана,

21 Дишон, Эцер пӧ Дишан. Щит хоррей йох ун икет, Сеир пӧхэт, Едом мӱвән.

22 Лотан пӧхэт усэт: Хори пӧ Геман; Лотан нэ апщи: Фамна.

23 Тәм Шовал пӧхэт: Алван, Манахаф, Эвал, Шефо пӧ Онам.

24 Тәм Цивеон пӧхэт: Аиа пӧ Ана. Тәм щи Ана, хӧй хошәм йиңкэт тал хишәң мӱвән уйтәс, хун Цивеон ащел осёл войәт шавийәс.

25 Тәм Ана ики һаврэмэт: Дишон пӧ Оливема, Ана ики эви.

26 Тәм Дишон пӧхэт: Хемдан, Эшбан, Ифран пӧ Херан.

27 Тәм Эцер пӧхэт: Билган, Зааван пӧ Акан.

28 Тәм Дишан пӧхэт: Уц пӧ Аран.

29 Тәм хоррей йох ун икет: ун ики Лотан, ун ики Шовал, ун ики Цивеон, ун ики Ана,

30 ун ики Дишон, ун ики Эцер, ун ики Дишан. Тәм хоррей йох ун икет пӧ щит лыв рутлал нэмәт Сеир мӱвән.

Едом хонәт

31 Тәм хонәт Едом мӱвән хонәта усэт, израиль йох хӧща хонәт этәм йәм йэлпийән.

32 Едомән хона Бела ус, Веор пӧх, лӱв вошәл нэм Дингава.

33 Щӧлта Бела пӧрәс, Иовав лӱв йӱпелән хона питәс, Зерах пӧх, Восор элты.

34 Иовав пӧрәс, Хушам лӱв йӱпелән хона питәс, Феман мӱв элты.

35 Хушам пӧрәс, Гадад лӱв йӱпелән хона питәс, Бедад пӧх, лӱв мадиан йох Моав мӱв хӧрән лӧлән нӧх питсәлы; Гадад вошәл нэм Авиф.

36 Гадад пӧрәс, Самла лӱв йӱпелән хона питәс, Масрека элты.

37 Самла пӧрәс, лӱв йӱпелән Саул хона питәс, лӱв йӧхан пӱңәлән омәсты Реховоф вош элты ус.

38 Саул пӧрәс, Баал-Ханан, Ахбор пӧх, лӱв йӱпелән хона питәс.

39 Баал-Ханан, Ахбор пӧх, пӧрәс, щӧлта Гадар лӱв йӱпелән хона питәс; лӱв вошәл нэм Пау; имел нэм Мегетавеель, Мезагав ики Матреда пӧхәл эви.

40 Тәм Исав элты мӧнәм ун икет нэмәт, рутлал щирән, мӱвлал щирән, нәмлал щирән: ун ики Фимна, ун ики Алва, ун ики Иетеф,

41 ун ики Оливема, ун ики Эла, ун ики Пинон,

42 ун ики Кеназ, ун ики Феман, ун ики Мивцар,

43 ун ики Магдиил, ун ики Ирам. Тәм Едом мӱв ун икет, вошлал щирән, лыв йошлалән тӧйәм мӱвелән. Щит иса Исав элты, едом йох ащи элты, мӧнәм рут.

37

Иосиф улмәт

1 Иаков Ханаан мӱвән ус, хӧта ащел па мӱв элты йӧхтәм ӧта ус.

2 Тәм Иаков рут уләпса элты пӧтәр. Лапәтхӧщйәң тӧл лӧват энәмты пӧх Иосиф таш шавиман йайлал пилән йӧңхәс, ащел именӧнән пӧхәт пилән, Валла пӧхәт пӧ Зелфа пӧхәт пилән. Ащела Иосиф йайлал элты пӧләщ тутлыман йӧңхәс.

3 Йайлал күтән Иосиф пӧхәл Израиль мет сӧма мосман тӧйсәлы, лӱв пирщамәмәлән щи пӧхәл сәма питәс, щирән, хӧрамән сӧхән лӱвел версәлы.

4 Йайлалэн мōштэса, ащел лүвел пōхлал күтэн мет сáма мосман тайлэлы; Иосиф ликэн этты питсэл пá йáм щирэн лүв пилэлэн пōтэртты áт верэтсэт.

5 Ипуш Иосиф улэм вантэс, пá йайлала пōтэртсэлы; щи йүпийэн мет такан ликэн этты питса.

6 Лүв лывилала йастэс: «Ма вантэм улмем хулэнтаты:

7 Һаң тōрэн энэмты хár күтэпэн мүн Һаң тōрэн мōнталэт йáрлув; пá ма йáрэм Һаң тōрэн мōнталэм нōх лойэс пá тўна лойэс, нын Һаң тōрэн мōнталылэн пá керэтман лойсэт пá ма йáрэм Һаң тōрэн мōнталэм пела, ох пōнман, ил Һýрсэт».

8 Йайлал лүвела йастэсэт: «Нáң мүй мүн нүмпевэн хона питлэн? Мүн мүй нáң илпенэн питлув?» Щи улмэл пá йасэңлал урэңэн мет таканшэк ликэн этты питса.

9 Щáлта кимет улэм па вантэс, йайлала пōтэртсэлы, щиты йастэс: «Щиты ус, ма улэм па ватсэм: хáтэл пá тылэщ пá ихōщйаң хус ма шōмайэм, ох пōнман, ил Һýрсэт».

10 Ащела пōтэртсэлы пá йайлала ищи; ащелэн лавэттэса пá йастэса: «Мүй щимэщ улэм нáң ватсэн? Мүй щирэн ма пá нáң аңтэн, пá нáң йайлан нáң йэлпенэн мўв унты, ох пōнман, ил Һýрты йōхэтлув?»

11 Йайлал лүв пелайэл ўшмащсэт, ащелэн пá щи йасэң áт йōрэмэса.

Йайлалэн Иосиф тыныла

12 Йайлал Сихем вош лэпэн ащел тащ шависэт.

13 Израиль Иосифа йастэс: «Йайлан áлт Сихемэн тащ шавилэт? Йáңха, ма нáңен лыв хōщайэл китлэм». Лүв йастэс: «Йáна щи, ма йáхлэм».

14 Израиль лүвела йастэс: «Йáңха, ванты, йайлан тўмтакэт мүй пá тащел тáлаң мүй, пá айкел мánэма тўва». Хеврон лот мўв элты лүвел китсэлы; лүв пá Сихема йōхтэс.

15 Щита мўв хáрэн лүв тáпэс пá лүвел уйтэм хōйатэн иңщэсса: «Мүй нáң кáшлэн?»

16 Лүв йастэс: «Ма йайлам кáшлэм, мánэма йасты, хōта лыв тащ шавилэт?»

17 Щи хōйат йастэс: «Лыв тáлта мáтсэт, ма хултсэм, хōты лыв пōтэртсэт: ‘Дофана мánлув’». Щиты Иосиф йайлал йуш хўват мánэс, пá Дофан вош лэпэн лывилал уйэтсэлы.

18 Лыв хўвэлта лүвел кашалэсэл, пá лүв вана йитал сыс, лыв нумэсты питсэт, хōты лүвел велты.

19 Щáлта лыв күтэлэн йастэсэт: «Улэм вантэм от йил;

20 ин мánлув пá лүвел веллэв, мáтты мўв ўса йўвэтлэв, пá йастэлув, ут войэн лэса; щи пōрайэн ватлэв, лүв улэмлал мўйа йилэт».

21 Щит Рувим йайэлэн хулса пá атэм нōмэслал элты лүвел шавислы, пá щиты йастэс: «Лүвел áт веллэв».

22 Рувим лывилала йастэс: «Ўр áл шошматы; тáм мўв ўса тал йиклы мўвэн йўвталэн, туп йошэн ал кетмалэн». Щиты лүв пōтэртэс, лыв йошлал элты лүвел шавиты пá ащел хōща лүвел йōхтэптэты урэңэн.

23 Иосиф йайлал хōща йōхэтмалэн, лыв лүв хōрамэң сōхэл лүв элтэл нōх менэпсэл,

24 пá лүвел ўсэл пá мўв ўса йўвэтсэл; щи мўв ўс тал ус, йик щита áнтом ус.

25 Лыв пá лэты омэссэт, пá аңкэртмелэн, кашалэсэл, хōты Галаад мўв элты измаил йох онас йил, йáма авты стиракс йўх ух, бальзам пá ладан пōрмасэт верблюдэт тулэт: Египет мўва щит тўвман мánлэт.

26 Щáлта Иуда йайлала йастэс: «Мүй о́нтас, апщев пáратлэв пá лүв ўрэл хáһатлэв?»

27 Мánлув пá измаил йоха лүвел тынылэв, мүн йошлуван лүвел áт кетэмлэв, ищипа лүв мүн апщев, ищи мүн ўрэв». Йайлал лүв пелайэл хўлтмэсэт.

28 Хун Мадан мўвэң тынасты йох ванамесэт, йайлал мўв ўс элты Иосиф нōх талсэл пá измаил йоха хус щел ох сáхат тынысэл; лыв пá Иосиф Египта тусэл.

29 Рувим щи мўв ўс хōща па йōхтэс; пá Иосиф мўв ўсэн áнтом. Щит кашалэмал кемэн, лүв лўмтэмлал мánшислы,

30 апщилал хōща йōхлы йōхтэс пá йастэс: «Энэмты пōхев áнтом, ма пá, хōлта ма мánлэм?»

31 Лыв Иосиф сōх ўсэл, козёл вой хōрсэл пá щи ўрэн сōхэл Һōсэтсэл;

³² щялта щи хбрамэң сѳх ащела китсэл, пә йастәсәт: «Мўң тәм уйәтсүв; ванты, нәң пѳхен сѳх мўй пә антом?»

³³ Лўв сѳхәл мѳштәслы пә йастәс: «Тәм ма пѳхем сѳх; ут войән лўв ләса; алт пә Иосиф войәтән лакки мәншиса».

³⁴ Иаков лўмтәмлал мәншислы, улттәхты хир хѳрпи сох әтпәла лумтәс пә ар хәтәл пѳхәл элты холләс.

³⁵ Эвилал, пѳхлал хѳл әктәщсәт, лўвел щаләтты урәңән; лўв пә хуләтты әт ләңхас пә йастәс: «Тәмиты хощман пѳхем хѳща илта турма мәнләм». Щиты ащел лўв элтәл холләс.

³⁶ Иосиф пә Мадриан мўв хѳйатәтән Египет мўвән Потифар нәмпи ун кущайа тыныса, фараон шавиты йох кущайа.

38

Иуда пә Фамарь

¹ Щи артән Иуда йайлал хәйсәлы пә Хира нәмпи хѳйат пўңәлән Одоллам вошән улты питәс.

² Щита Иуда Шуа нәмпи ханаан ики эви кашаләс: лўвел нәңа туслы.

³ Щи нә лавәрта йис пә пѳх тайәс, пә Иуда ащелән Ир нәмән мәса.

⁴ Щялта па лавәрта йис пә па пѳх тайәс, пә Онан нәмән лўвел мәслы.

⁵ Щялта пѳх па тайәс пә Шела нәмән лўвел мәслы. Иуда пә, лўв пѳхәл сәма пайәтмалән, Хезив вошән ус.

⁶ Щялта Иуда Ир нәмпи олэң пѳхәл нәңән туслы; Фамарь нәмәл.

⁷ Туп Ир, Иуда олэң пѳхәл, Турәм Куща йәлпийән ар кәрәк тайәс, щишән, Турәм Кущайән сѳрма пайәтса.

⁸ Щишән, Иуда Онан пѳхәла йастәс: «Йайән ими нәңа ўйи, ләху щирән, пә йайән тыхәл йәллы тўви».

⁹ Онан уйәтсәлы, щит анта лўв тыхләл питәл, щишән, йайәл ими пилән щиты ус, йайәл тыхәл йәллы әт ат рутмәс.

¹⁰ Турәм Куща йәлпийән мўй лўв верәс, атәм ус; пә Лўв лўвел ищи сѳрма пайәтсәлы.

¹¹ Щялта Иуда Фамарь меңәл пәла йастәс: «Шела пѳхем энәмты унты ащән хотән шукалт имийа ула». Щиты Иуда нумәсәс: «Йайлал иты Шела әт ат лулән пәрәс». Фамарь мәнәс пә ащел хотән улты питәс.

¹² Хўв кўт хәщәс пә Иуда имәл, Шуа ики эви, пәрәс. Иуда, хәтәллал тәрмәм йўпийән, Фамна воша мәнәс, хѳта ошлал лѳртты хѳйатәт усәт, лўв пиләлән Одоллам элты Хира нәмпи лухсәл ус.

¹³ Фамарь айкелән верса: «Ўпән ики Фамна воша ош лѳртты мәнәл».

¹⁴ Лўв шук туты сѳхлал эхсәлы, ѳхшам пѳнәс пә щиты йәмәлман Фамна пәла мәнты йушән, Енаим вош ов хѳща опсәс. Лўв уйәтсәлы, Шела энмәс, лўв пә ләхуйәла әт опсәлса.

¹⁵ Иуда лўвел кашаләслы пә вешәл хәңатмал урәңән, ульһа нәңа йўкатсәлы.

¹⁶ Лўв хѳщайәл йирәмәс пә йастәс: «Нәң хѳщайән рәхәл лѳңтыты?» Лўв әт уйәтсәлы, щит лўв меңәл ус. Фамарь пә лўвел ищмәслы: «Ма хѳщайәм лѳңтытән мита мўй нәң мәнәма мәлән?»

¹⁷ Лўв йастәс: «Ма нәңәна ма тәщәм элты ош пѳшәхән китләм». Лўв пә йастәс: «Киттән унты мѳлты пѳрмас щи йўкана хәйлән?»

¹⁸ Иуда йастәс: «Мўй хѳрпи йўкан нәңәна мәты?» Лўв пә йастәс: «Нәң йѳра келәң посән пә йошән тайты шушты сўвен». Иуда щит лўвела мәслы пә лўв хѳщайәл лѳңәс; лўв элтәл Фамарь лавәрта йис.

¹⁹ Щялта лўв лѳйәс пә мәнәс, тайәм ѳхшамәл эхсәлы пә шук туты сѳхлал па лумәтсәлы.

²⁰ Иуда Одоллам элты улты лухсәл пилән ош пѳшәх китәс, нә хѳща хәйәм пѳрмасәт нѳх ўты урәңән, туп лўв щи нә әт уйәтсәлы.

²¹ Шѳши хѳйатәт элты иңщәссәлы: «Хѳта щи ульһа нә, хѳй Енаим йуш пўңәлән опсәс?» Лўв йастәсәт: «Тәта ульһа нә антом ус».

22 Лүв Иуда хоща йӱхтэс пӱ йастэс: «Ма лүвел ӱт уйэтсэм; пӱ щита улты шӱши хӱйатэт йастэсэт: ‘Тӱта ульӱа нэ ӱнтоу ус’».

23 Иуда йастэс: «Лүв йӱканэла ат ӱллы, туп ӱӱаха ӱт ат пайэтсаймэн; ма тӱм ош пӱшэхэн щитылысэм, нӱӱ пӱ лүвел ӱт уйэтсэн».

24 Хулэмлэм тылэщ хӱщэс пӱ Иуда айкелэн верса: «Фамарь меӱӱан ульӱаа улты питмал пӱ нэ щирэн кӱшаӱа ул». Иуда йастэс: «Йӱэл лүвел тӱвалэн пӱ нӱх ат ӱщитла».

25 Хун лүв туты питса, ӱпэл икийа щимэщ йасэӱ китэс: «Тӱм пӱрмасэт тӱйӱм хӱйат элты ма лавэрта йисэм». Пӱ йастэс: «Мӱштэлэн, тӱм хӱй йӱра келэӱ пос пӱ шушты сӱв?»

26 Иуда мӱштэслы пӱ йастэс: «Лүв ма элтэм вешкатшӱк, щит ма лүвел Шела пӱхема ӱт мӱсэм». Лүв хӱщайэл па ӱт лӱӱтӱйӱс.

27 Щӱлта ӱаврэм сэма питты хӱтэлэн лэрамэс, лүв нэш пӱтлам хотэн пилӱӱ ӱтӱӱэн тӱймал.

28 ӱаврэмӱӱэн сэма питэмэн, олэӱӱэн итэл йош этэс; пӱкэн эвтэм ими ӱрты сӱхэмэн йошӱл йӱрӱпсӱлы, йастэман: «Тӱмен олӱа этэс».

29 Лүв пӱ йошӱл йӱхлы сухтэслы; пӱ йайӱл олӱа этэс. Лүв йастэс: «Мӱй щирэн нӱӱ йуш версэн?» Щишэн Фарес нэмэн мӱса.

30 Йухэт ӱрты сӱхэмэн йӱрэм йӱшӱӱ апщел этэс. Лүв нэмэн мӱса: Зара *.

39

Иосиф Потифар хотэн

1 Иосиф пӱ Египта тӱвман ус, лүвел тӱвэм измаил йӱх йош элты фараон шавиты йох кущайӱн, Потифар нэмпи кущайӱн, Египет мӱв хуӱӱн, лутса.

2 Турэм Куща Иосиф пилэн ус: лүв верлал йӱама мӱтсэт пӱ Потифар, Египет мӱв ху кущайӱл хотэн ус.

3 Кущайӱлэн мӱштэса, Турэм Куща лүв пилӱлэн ул, мӱй лүв ӱт верэл, лүв верты верлӱлэн Турэм Куща ӱотӱл.

4 Щиты Иосиф Потифарэн ванэн тӱйты питса пӱ лүв йӱра митхуӱӱла йис. Щӱлта лүвел хотэл кущайа пӱтсӱлы пӱ мӱй тӱйӱс, иса лүв йошӱла мӱслы.

5 Хот кущайа лүвел пӱнмал ӱш элты пӱ иса тӱйӱм ӱтӱл лүв йошӱла миймал йӱпийӱн, Иосиф урӱӱӱн Египет мӱв ху хот Турэм Куща йӱмэн мӱслы, щишэн, Турэм Куща йӱм лүв хотӱлэн пӱ мӱв хӱрӱлэн тӱйӱм ӱтӱл хӱща иса ус.

6 Щишэн, лүв, мӱй тӱйӱс, иса Иосиф йоша мӱслы, нэмӱлты элты ӱт нумӱсӱс, лүвела йӱра лӱтӱт верты тӱмпийӱн.

Иосиф хӱрасэӱ пӱ лӱватэӱ ус.

7 Щишэн, кущайӱл ими Иосиф пела ватты питэс пӱ йастэс: «Ма пилэмэн ула».

8 Лүв пӱ ӱт кашащэс пӱ кущайӱл ими пела йастэс: «Тӱта щиты, кущайӱм мӱй тӱйӱл, ма йошема мӱслы, нэмӱлты элты ӱт нумӱсӱл;

9 тӱм хотэн ма элтэм уншӱк ӱт ӱнтоу; тӱм хотэн нӱӱ тӱмпенэн мӱнэма ӱт рӱхты вер ӱнтоу, нӱӱ лүв имел; мӱй щирэн ма щимэщ атэм вер верлэм пӱ Турма кӱрӱк верлэм?»

10 Кашӱӱ хӱтӱл кӱш нэ щиты Иосифа пӱтӱртӱс, Иосиф ӱт хулӱнтӱс лүв пилӱлэн улты.

11 Имӱлты хӱтӱлэн лүв верӱл сӱхат хота лӱӱӱс, щита хотӱӱ ӱтӱт элты нэмӱлт хӱйат ӱнтоу ус;

12 щиты нэ лумтэм сӱхӱл элты лүвел катӱлсӱлы пӱ йастэс: «Ма пилэмэн ула». Иосиф пӱ, сӱхӱл лүв йошӱлэн хӱйман, ким хухӱлмӱс.

13 Нэ пӱ, щит кашӱлӱмал кемэн, хун сӱхӱл лүв йошӱлэн хӱщэс пӱ Иосиф ким хухӱлмӱс,

14 хотӱӱ ӱтлал ӱвалсӱлы пӱ лывилала щиты йастэс: «Вантаты, Потифар мӱӱев еврей тӱвмал пӱ щитэн мӱӱ хӱщайӱв йӱвӱртыӱӱл. Щиты еврей ма хӱщайӱм йӱхтӱс, ма пилэмэн улты ӱтщийӱс, ма пӱ сыйӱӱ тӱрэн ӱвалтсэм;

15 лүв пӱ, хӱлтмӱмалӱн, хӱты ма ӱвалтсэм, сӱхӱл ма хӱщайӱм хӱйсӱлы пӱ ким хухӱлмӱс».

16 Щиты Потифар йӱхи йӱхӱтты унты Иосиф сӱх щиты нэ лүв хӱщайӱл хӱйсӱлы.

* 38:30 38:30 Зара – (евр.) кӱлы ӱрты;

17 Лүвела ищи ши йасңэт пӧтэртэс, йастэман: «Нӧң тувэм еврей митхуйэн ма хӧщайэм йӧвэртигы йӧхтылыгӧс;

18 хун ма ўвты питсэм, лүв сӧхэл ма хӧщайэм хӧйсэлы пӧ ким хухэлмэс».

Иосиф касна хота омэсла

19 Кущайэл имел йасңэт хулмал йүпийэн, хӧты лүв йастэс: «Щиты ма пилэмэн нӧң митхуйэн верэс», лүв шек ликащэс;

20 щӧлта кущайэлэн Иосиф касна хота омэсты партса, хӧта хон вера питэм ӧтэт усэт. Щита касна хотэн лүв опсэс.

21 Турэм Куща Иосиф пилэн ус, йӧм сэмэн вантэс, щипшэн, касна хот куща лүв пелайэл ищи йӧм ус.

22 Касна хот куща щита опсэм вера питэм ӧтэт хӧл Иосиф йоша мӧслы, щипшэн, мүй лыв щита ӧт версэт, ши верэт хӧща лүв пӧ уна ус.

23 Касна хот куща Иосиф йошэн тӧйти верэт элты нэмэлты ӧт лэрамтэс, Турэм Куща Иосиф пилэн ус, щипшэн мүй лүв верэс, Турэм Кущайэн ши верэтэн иса нӧтса.

40

Иосиф улмэт лӧрпитэл

1 Ши йүпийэн хона ўнайэт лэщатты куща пӧ ӧаӧ верты куща Египет хонэл йэлпийэн, кущайэл йэлпийэн, вера питсэңэн.

2 Кӧт кущайӧлал пела фараон ликащэс, ўнайэт лэщатты куща пӧ ӧаӧ верты куща пела,

3 пӧ лүвел шавиты йохлал куща йоша лынан мӧслы, ши касна хота, хӧта Иосиф опсэс.

4 Шавиты йох куща лын хӧщайэн Иосиф рупитты лэщатэс, пӧ лүв лынана рупитэс. Щиты касна хотэн мӧлты сис лын устэн.

5 Ипуш касна хотэн, ўнайэт лэщатты куща пӧ ӧаӧ верты куща улмистэн, кашӧн ӧт лүв улмэл, кинтак и атэн, кашӧн ӧт ӧщхӧль улэм вантэс.

6 Алӧсӧхат Иосиф лын хӧщайэн йӧхтэс, лынан кашалэслы, лын вешлэн рӧталӧнэн.

7 Фараон кущайӧн лүв ищмэслы, лүв пилэлэн кущайэл хотэн улты касна хотэн опсэм ӧтӧн пела, щиты йастэс: «Мӧйа нын тӧм хӧтэл вешлэн рӧталӧнэн?»

8 Лын лүвела йастэсӧн: «Мин тӧм ат улмисмэн; туп ши улэмӧн лӧрпитты хӧйат ӧнтом». Иосиф лынана йастэс: «Улэм лӧрпитты вер алт Турэм элты ул? Мӧнэм улэмлэн пӧтэрталэн».

9 Хона ўнайэт лэщатты куща лүв улмэл Иосифа пӧтэртэс пӧ йастэс: «Улмитэмэн, виноград ўна йӧх ма йэлпемэн;

10 ши йӧхэн хулэм нӧв; йӧх энмэс, лыпэтэн этса, щӧлта щита виноград воӧщэм ӧтэт энэпсэт пӧ пӧшсэт;

11 фараон ан ма йошемэн катэллэм; виноград воӧщэм ӧтэт ма ўсэм пӧ фараон ан лыпийа пӧщэртсэлам, пӧ фараон йоша ан мӧсэм».

12 Иосиф лүвел йастэс: «Тӧта ши улмен лӧрпитты щир: хулэм нӧв – щит хулэм хӧтэл;

13 хулэм хӧтэл хӧщты йүпийэн фараон нӧңен эсэллэлы пӧ рупитэм тӧхайэна омэслэлы, нӧң пӧ фараон ан лүв йошэла мӧлэн, йэлпи иты, хун нӧң лүв хӧщайэл хона ўнайэт лэщатты кущайа усэн;

14 хун нӧңен йӧм питэл, ма элтэм нумэлми пӧ, ши лӧват йӧм вера, фараона ма элтэм йаста, тӧм касна хот элты ким ат эсэлсайэм;

15 ма еврейэт мӧв элты йурэн тусайэм; тӧта пӧ касна хотэн омэсты урӧңэн нэмэлт атэм ӧт версэм».

16 ӧаӧ верты куща кашалэслы, хӧты лүв улэм йӧма лӧрпитсэлы пӧ Иосифа йастэс: «Ма ищи улмисэм: ӧхемэн хулэм кураӧэк катэллэм;

17 нӧмпелӧк кураӧэкэн кӧмэн хӧрпи фараон урӧңэн лэты ӧаӧэт, ӧхемэн омэсты кураӧэк элты ши лэтӧтэт тӧхлӧн вӧйэтэн нухлайэт».

18 Пӧ Иосиф щиты йӧхлы йастэс: «Тӧта ши улмен лӧрпитты щир: хулэм кураӧэк – щит хулэм хӧтэл;

19 хулэм хятэл хящты йүпийэн фараон наң Өхен хөлт сэвэрты партлэлы пә наңен йўха нөх сухтэллы, тōхлэң войэтэн элэн нухты питла».

20 Хулмет хятэлэн, фараон лўв сэма питэм хятлэлэн митйохлала поры пәсан верэс, пә касна хота опсылыйэм ўнайэт лэщатты пә Һаң верты кущайңэн элты митйохлал улман нумэлмэслы;

21 щәлта хона ўнайэт лэщатты куща йэлпи рупитэм тәхайәла пөтсәлы, пә лўв фараон йоша ан мās;

22 Һаң верты куща пә йўха нөх сухтәса, хōты Иосиф лынана улэм ләрпитыйәс.

23 Хона ўнайэт лэщатты куща Иосиф элты ат пә нумэлмэслы, лўв элтэл йөрэмэслы.

41

Иосиф фараон улмәт ләрпитәл

1 Кāt тәл хящәмән фараон улэм вантәс: лўв йōхан питарән лойәл;

2 йōхан элты лапәт мис ким этәс, йām хөрпет пә вōйаңәт, пә тōрән ләты питсәт;

3 щәлта, лыв йўпелән йōхан элты па лапәт мис этәс, атәм хөрпет пә керыйәмәт, пә тўм мисәт пўңла йōхан питарән лойсәт;

4 щәлта атәм хөрпи пә керыйәм мисәт лапәт йām хөрпи пә вōйаң мисәт йōхи ләслал. Щитәлән фараон нōх верләс,

5 па вōйәпса, пә кимет пўш улмийәс: и Һаң тōрәнән лапәт йām пә тәлэң Һаң тōрән тәй энмәс;

6 щәлта пә, щи йўпийән лапәт сорәм пә хәлэвәт вотән сорәлтәм Һаң тōрән тәй энмәс;

7 щәлта сорәм Һаң тōрән тәйәт йām пә тәлэң Һаң тōрән тәйлал йōхи ләслал. Фараон нōх верләс пә мōштәслы, щит уләм.

8 Аләңсәхат лўв нōпсәл шәкәс, щәлта лўв китсәлы, пә Египет мўв хōл щәртәң пә хōл мўтра уйәтты хōйатәт вохсәлы, фараон лывилала улмәл пөтәртсәлы; туп щи уләм ләрпитты хōйат әт лйикмәс.

9 Хона ўнайәт лэщатты куща пөтәртты питәс пә щиты йастәс: «Ин ма вера питылыыйәм щирәм нумэлмәсәм;

10 ипуш фараон мин пелайәмән, митйохңәлал пелла лйикащәс, пә мәнәм пә Һаң верты куща фараон шавиты йох куща хотән касна хота омәссәлы;

11 пә и атән ма пә лўв улмисмән, кашәң Өт Өщхўль уләм вантәс;

12 щита мин пиләмән еврей мир элты энәмты ху ус, фараон шавиты йох куща митху; мин лўвела уләмләмән пөтәртсәләмән, лўв пә минәмәна кашәң Өт мўй вантәс, йәпсыяа ләрпитсәлы;

13 щәлта, хōты лўв минәмәна ләрпитсәлы, щиты щи тыйәс: ма тәйәм рупатайәма йōхлы ўсайәм, тўм ху пә йўха нōх сухтыса».

14 Фараон Иосиф вохты партсәлы. Лўв тәрматыман касна хот элты эсәлса. Лўв упәтлал лōртсайәт, па сōх лумтәс пә фараон хōща йōхтәс.

15 Фараон Иосифа йастәс: «Ма уләм ватсәм, пә нәмәлты Өт әнтом, хōйән лулән ләрпитты верәтса, ма хуллысәм, наң уләм ләрпитты хоштән».

16 Иосиф фараона йōхлы йастәс: «Щит әнта ма; фараон йām урәңән Турәм йōхлы йастәл».

17 Фараон Иосифа щиты пөтәртәс: «Уләм ватсәм: ма йōхан питарән лойләм;

18 щәлта йōхан элты лапәт вōйаң пә йām хөрпи мис этәс пә тōрән ләты питсәт;

19 лыв йўпелән йōхан элты па лапәт мис этәс, керыйәмәт, ватты шек атмәт; тәм Египет мўв лōватән щимәщ керыйәм Өтәт әт вантылысәм;

20 щәлта керыйәм мисәт оләңән этәм вōйаң мисәт йōхи ләслал;

21 кўш йōхи ләслал, лыв ищипа керыйәм хōрпийа вантәссәт. Щи кемән нōх верләсәм.

22 Щәлта па улмисәм: и Һаң тōрәнән лапәт йām пә тәлэң Һаң тōрән тәй энмәс;

23 щәлта пә, щи йўпийән лапәт сорәм пә хәлэвәт вотән сорәлтәм Һаң тōрән тәй энмәс;

24 щәлта сорәм Һаң тōрән тәйәт лапәт йām пә тәлэң Һаң тōрән тәйлал йōхи ләслал. Щит ма щәртәң хōйатәта пөтәртсәм, туп нәмәлты хōйатән щи уләм ләрпитты әт верәтса».

25 Иосиф щиты фараона йастэс: «Фараон и вер элты кят пүш улмийэс: Турэм мүй верэл, щит элты Лүв фараона айкел верэс.

26 Лапэт йам мис – щит лапэт тэл; пә лапэт йам һаң тӊрэн тай – щит ищи лапэт тэл: кят улэм и нӊмэс;

27 лыв йүпелэн этэм лапэт атэм хӊрпи пә керыйэм мис – щит лапэт тэл, щалта лапэт сорэм пә хәлэвэт вотэн сорэлтэм һаң тӊрэн тай – щит лапэт лэллы тэл».

28 Щишэн, ма щиты фараона йастэсэм: «Мүй Турэм верэл, щит Лүв фараона этэлтэслы.

29 Иса Египет мүвэн лапэт ташчәң пә лэтотәң тэл тәлта йэллы питэл;

30 щи йүпийән лапэт лэллы тэл йӊхэтэл, щи йэлпи йама улэм уләпса Египет мүвэн йӊрэмәла, лэллы тәлэтән мүв тала верла пә хӊйатәт вӊллы нүшайа йиләт,

31 пә щи йэлпи йам уләпса йӊрэмәла, лэллы тәләт урәңән, йӊхәтты лэллы тәләт шек лавәртәт питләт.

32 Фараон кят пүш и хӊрпи улэм щишән вантэс, щит Турэм йасәң так урәңән пә щи вер Турэмән тәм ванән йана верты урәңән.

33 Щалта пә, фараон ӊшәң пә вер хошты хӊйат ат уйәтэл, пә Египет мүв лӊватән уна ат пӊнләлы.

34 Пә щалта, фараон мүвәл лӊватән ватты куцайәт ат омәсәл, пә лапэт ташчәң тәләт хүват Египет мүвэн энмәлты һаң ветмет пелкел ат әкәтләл;

35 щи йӊхәтты йам тәләтән лыв һаң лат пә па сәмәң лат ат үләт, пә фараон партты щирән вошәтән сопаса ат әкәтләл пә ат шавиләл.

36 Египет мүвән йәллы йӊхәтты ләллы лапэт тәл кеша щи ләтӊт сопаса питәл, тәта улты мир әт пәрты урәңән».

Иосиф Египет мүв ун куцайа пӊнла

37 Фараона пә лүв митйохлала щи йасәңәт рәхсәт.

38 Фараон митйохлала йастэс: «Лүв хӊрпел йам хӊйат хӊлща уйәтлүв, хӊй хӊща Турэм Лыл ат ус, лулән?»

39 Фараон Иосифа йастэс: «Хӊты Турэм нәңена щит иса пүшсәлы, щимәщ ӊшәң пә мүтрайәң нәң хӊрпен хӊйат әнто́м;

40 нәң ма хотэм нүмпийән питләң, ма мирэм нәң йасә́ена хуләтты питәл; туп хона омәстәм щирән ма нәң элтән унашәк улләм».

41 Фараон Иосифа йастэс: «Щиты, ма нәңен хӊл Египет мүв куцайа пӊнләм».

42 Фараон лүв йошәл элты веншәң луйтәл хӊлт пайәтсәлы пә Иосиф лүйа лумәттәслы; ухәл щәшкан сӊхәта лүвел лумәттәслы, сапләла сорнәң карты кел пӊнәс;

43 лүв йүпелән кимет хон йӊра ловәң ухәлән Иосиф тутлыты партсәлы пә лүв йәлпелән үвты: «ӊх пӊнман, ил нүраты!» Щиты Египет мүв лӊватән лүвел куцайа пӊтсәлы.

44 Фараон Иосиф пела йастэс: «Ма фараон; туп нәң йасә́ен таклы́йа Египет мүв лӊватән нәмәлты хӊйат йош әт түвемәл, күрәм әт верәл».

45 Фараон Иосиф йәләп нәмән мәслы: Цафнаф-панеах, пә Илиополь вош Потифер нәмпи йир верты хӊйат, Асенефа нәмпи эви, фараон лүвела нәңа мәслы. Иосиф Египет мүв хүват мәнәс.

46 Иосиф хӊлман тәл лӊват ус, хун лүв Египет мүв хон хӊща, фараон хӊща рупитты йӊхтәс. Фараон элты этмал йүпийән, лүв Египет мүв хӊл йәхсәлы.

47 Щи мүвән лапэт ташчәң тәл хүват и лат сәм элты күш тәл энмилыйәс.

48 Египет мүвән лапэт йам тәл сыс энмәм һаң лат пә па сәмәң лат лүв әкәтсәлы, пә вошәтән щи лат пӊтсәлы; кашәң вош керәтман улты мүв хәрәт элты.

49 Иосиф һаң лат пә па сәмәң лат шек ар әктәс, щарәс сәй хиш арат, щишән, лүңәтты күртәсәс пә йәллы әт лүңәтсәлы.

50 Ләллы тәләт йәлпийән Иосиф кят пӊх тайәс, хӊйңән Асенефа, Илиополь вош Потифер нәмпи йир верты хӊйат эви, сәма пайтәс.

51 Иосиф олэң пӧхэл нэмэн мӓслы: Манассия*, щиты лӱв пӧтэртэс: «Шукащты верлам пӓ ащем хот тэл Турэм мӓнэма йӧрэмэты ӧотсӓлы».

52 Кимет пӧхэл нэмэн мӓслы: Ефрем†, щиты лӱв пӧтэртэс: «Шукащэм мӱвемэн Турэм мӓнэм тыхлэңа версӓлы».

53 Щиты лапэт ташэң тӓлэт Египет мӱвэн хӓщсэт,

54 щӓлта лапэт лӓллы тӓлэт йӧхэтсэт, Иосиф йастэм щирэн. Пӓ хӧл мӱвэтэн лӓллы пӧра ус, туп Египет мӱв лӧватэн ӧаӧ ус.

55 Египет мӱвэн лӓллы йӓт йӧхтэмэн, фараон элты мир ӧаӧ вохты питэс. Хӧл Египет хӧйатэта фараон йастэс: «Иосиф хӧща мӓнаты, лӱв хӧты йастэл, щиты вераты».

56 Мӱв лӧватэн иса лӓллы пӧра ус; Иосиф ӧаӧ лат сопаслэм хотлал пелки пӱшсӓлы пӓ Египет мира тыныты питсӓлы. Лӓллы пӧра Египет мӱвэн йура йиты питэс.

57 Па хон мӱвэт элты Египта Иосиф элты ӧаӧ лат лутты йӧхтылысэт, мӱв лӧватэн лӓллы пӧра йура йиты питэс.

42

Иосиф йайлал олэң пӱш Египет мӱва йӧхэтлэт

1 Иаков Египтэн ӧаӧ лат улты вер хулмалэн, Иаков пӧхлала йастэс: «Мӱй нын лавэллэты?»

2 Пӓ йастэс: «Ма хултсэм, Египтэн ӧаӧ лат ултал; щи мӓнаты пӓ мӱңева ӧаӧ лат щита лутаты, мӱңева улты пӓ ӓт пӓрты урӓңэн».

3 Иосиф йаӧ йай Египта ӧаӧ лат лутты мӓтсэт.

4 Вениамин пӓ, Иосиф апщи, йайлал пилэн Иаковэн ӓт китса, лӱв щиты йастэс: «Вера ӓт ат питӓл».

5 Ханаан мӱвэн лӓллы пӧра ус, щишэн, Израиль пӧхэт па йӧхтэм ӧтэт пилэн ӧаӧ лат лутты йӧхэтсэт.

6 Иосиф пӓ щи мӱвэн мет ун кущайа пӧнман ус; мӱвэн улты мира ӧаӧ лат лӱв щи тыныйӓс. Иосиф йайлал йӧхэтсэт пӓ лӱв йӓлпелэн мӱв унты, ӧх пӧнман, ил ӧӱрсэт.

7 Иосиф йайлал кащалӓс пӓ лывилал мӧштӓслы; туп ӓт уйӓтты веш верӓс пӓ лыв пиллалэн щикем такан пӧтэртӓс пӓ лывилала йастэс: «Хӧлща нын йӧхэтсӓты?» Лыв йастэсэт: «Ханаан мӱв элты лӓтӧт лутты урӓңэн».

8 Иосиф йайлал мӧштӓслы, лыв пӓ лӱвел ӓт мӧштӓсӓл.

9 Иосиф улӓмлал нумӓлмӓс, хӧта лыв элтылал улмийӓс; пӓ лывилала йастэс: «Нын хӧӧайӓн верӓт лӓрапты ӧтэт, мӱӧ хӧщайӓв лӓл пилэн йӧхэтты урӓңэн сайлы мӱв вантылты».

10 Лыв пӓ лӱвела йастэсэт: «Ӑнта, мӱӧ кущайӓв; нӧӧ митйохлан лӓтӧт лутты йӧхэтсэт;

11 мӱӧ хӧл и ащи ӧаврӓмӓт; мӱӧ вешкат хӧйатӓт; нӧӧ митйохлан ӧнта хӧӧайӓн верӓт лӓрапты ӧтэт».

12 Лӱв пӓ лывилала йастэс: «Ӑнта, мӱӧ хӧщайӓв лӓл пилэн йӧхэтты урӓңэн сайлы мӱв вантылты».

13 Лыв йастэсэт: «Мӱӧ, нӧӧ митйохлан, кӓтхӧщйаӧ йай; мӱӧ Ханаан мӱв элты улты и хӧйат пӧхэт, ай ӧтӓв ащев пилэн хӓщӓс, итӓв пӓ ӧнто».

14 Иосиф лывилала йастэс: «Щит щи ма нынан пӧтэртсӓм, йастымемен: нын хӧӧайӓн верӓт лӓрапты ӧтэт;

15 щи вер ин щиты лӓраплӓм: фараон улӓпсайӓн йастӓпса мӓлӓм, ай апщан йӧхэтты унты нын тӓлта ӓт ӓтлӓты;

16 итӓн киталӓн, лӱв апщан ты ат туллы, нын пӓ тӓта йӓртман тӓйты питлайты; щиты лӓра йил, йӓна мӱй мӓнэм пӧтӓрлӓты; ӧнта щиты ки, фараон улӓпсайӓн йастӓпса мӓлӓм, нын хӧӧайӓн верӓт лӓрапты ӧтэт».

17 Пӓ хулӓм хӓтла касна хота лывилал омӓссӓлы.

18 Хулмет хӓтӓлӓн Иосиф лывилала йастэс: «Тӓмиты вералӓн, щиты нын лылӧна хӓщлӓты, ма Турэм элты ищи пӓллӓм:

* 41:51 41:51 Манассия – (евр.) «лӱв йӧрэмэты ӧотӓл»; † 41:52 41:52 Ефрем – (евр.) евр. «лӱв тыхлэңа версӓлы» йасӓн элты;

19 нын вешкат хойатэт ки, и апщан тәм касна хотэн ат хящэл; нын пә мәнаты, лэллы улты тыхэл тэллэна һаң туваты,

20 апщан пә ма хощайэм тувалэн, йасэңлэн вешкат урәңэн пә нынан лылна хящты урәңэн». Лыв щиты щи версэл.

21 Лыв күтлалэн щиты пөтэртсэт: «Апщева кәрэк вермев урәңэн ин мүн сүтэтлайув; мүн ватсэв, хөты лүв шукащэс, хөты мүнев пойәксэлы, туп әт хуләтсэв; щижән, тәм шука питсув».

22 Рувим пә лывилала йастэс: «Ма нынана әт хун пөтэртисэм: ‘Энәмты пөха кәрэк ал вераты’? Нын пә әт хуләтсэты; щиж, ин үрәл кяшты питса».

23 Туп лыв әт уйәтсэл, Иосиф щит иса мөштәллы; ванты, лүв пиләлән пөтэртмелән йасэң төлмашлэты хойат ус.

24 Щәлта лыв элтылал йәлшәк мәнәс пә йәл холлалтәс. Щәлта лыв хощайәл йөхлы йөхтәс, па лыв пиллалән пөтэртәс, пә Симеон лыв күтәл элты үслы пә лыв ватман йәрты партсэлы.

Ханаана йөхлы мәнәм вер

25 Щәлта Иосиф лыв хирлал һаң латән тәкәптәты партсэлы, лыв щел өхлал пә йөхлы хирлала пөнты партсэлы, пә мәнты йушела хялы хирәтән мәты партсэлы. Щиты щиж лыв пиллалән верман уса.

26 Лыв һаң лат хирлал осёл войәт элты ләлтсәлал, пә щилта мәтсәт.

27 Хун лыв холты урәңэн лойсәт, и хуйәл хирәл эхсэлы, осёл войәл һаң латән мәты урәңэн, пә хир овән лүв йөра щел өхәл кашаләслы,

28 пә йайлала йастэс: «Щел өхем пә йөхлы пөнәм; тәта щиж хирәм лыпийән». Лыв сәмлал мәтсәт, пә лыв күтәлән пәлтамәман пөтэртты питсәт: «Амуй щит Турәм мүн пиләвән верәс?»

29 Щәлта Ханаан мұва, Иаков ащел хөща йөхәтмелән, лыв пиләлән уләм верәт хөл лүвела пөтэртсәл, щиты йастәсәт:

30 «Щиж мұвән уна улты куща щикем такан мүн пиләвән пөтэртәс пә щиж мұв хәһайән верәт ләрапты өтәта мүнев йүкатсэлы».

31 Мүн лүвела йастәсув: «Мүн вешкат хойатәт; мүн әнта хәһайән верәт ләрапты өтәт;

32 мүн кәтхөщяң йай-апщиж ащев хөща; итәв пә әнтом, ай апщев пә ащев пилән Ханаан мұвевән хящәс».

33 Щәлта щиж мұвән уна улты куща щиты йастәс: «Ма щиты ләрапләм, мүй хөрпи нын вешкат хойатәт: и апщан ма хощайәм хәйәлән, нын пә һаң лат уйаты ләллы улты тыхәл тәллән урәңэн пә мәнаты,

34 пә ай апщан ма хощайәм тувалән; щиты ма уйәтты питләм, нын әнта хәһайән верәт ләрапты өтәт, нын вешкат хойатәт; щижән, апщан эсәлләм, пә тәм мұвән тынасты верәтлэты».

35 Щәлта, хирәт шошәмты питмелән, кашәң ху хирәлән лүв йөра щел өхәл уйтәс. Öхи хирлал кашалымелән, ащел ики пилән лыв хөлт пәлтәмәсәт.

36 Щәлта Иаков ащел лывилала йастәс: «Нын урәңәнән һаврәмлам әнтомәт: Иосиф әнтом, Симеон әнтом, Вениамин па үты үтщиллын, – щит иса мәнәма хойәл!»

37 Щәлта Рувим ащела йастәс: «Ма пөхңилам веләлән, Вениамин йөхлы әт туләм ки; ма йошема лүвел мийи; ма лүвел һаң хөщайән йөхи туләм».

38 Лүв пә йастәс: «Пөхем нын пиләнән әт мәнәл; йайәл пәрәс, пә лүв утца хящәс, щижән; йушән мәнман мөлты вера питәл ки, вотәм өхем щиж шукән хощман илта турма туллән».

43

Иаков Вениамин Египта эсәллэлы

1 Мұвән ләллы пөра йура йис.

2 Египет элты тутлүйәм һаң лантәл ләвмел йүпийән, ащел ики лывилала йастәс: «Па йәһхаты, мүнәва ләтөт йәша лутаты».

3 Иуда лүвела йастәс: «Щиж хойат мүнәва такан йастәс: ‘Апщан таклы ма хощайәм ал йөхтаты’».

4 Апщев мўн пилэвэн китлэн ки, мўн мәнлуw пә нәңена ләтөт лутлуw,

5 әт китлэн ки, әт мәнлуw, щити хөйат щиты мўңева йастәс: ‘Апщан таклы ма хөщайәм ал йөхтаты’».

6 Израиль йастәс: «Мўй урәңән нын мәнәма щимәщ атәм версәты, па и апщити тайты верән щити хөйата йастәманән?»

7 Лыв йастәсәт: «Щити хөйат мўн элтәв пә мўн рутәв элты ар пўш иңщәсәс, щиты пөтәртәс: ‘Нын ащан хөлна лыләң? Йай-апщити тайләты?’ Мўн пә лўвелә щити иңщәпсайәл щирән пөтәртәсәв. Хөлщә мўн уйәтсәв, лўв щиты йастәл: ‘Апщан ты тўвалән?’».

8 Израиль ащел пелә Иуда щиты йастәс: «Әнәмты пөхен ма пиләмән эслы, мўн лойлуw пә йәхлуw, щитишән лылңә хәщлуw пә әт пәрлуw: мўн, пә нәң, пә мўн һаврәмлуw;

9 ма йасәң мälәм, ма элтәм иңщәслән; ма нәң хөщайән лўвелә әт туләм ки, нәң веншен йәщәлт әт лощәлтәләм ки, ултәм хўват нўрән питләм;

10 мўн әт ки рөтсуw, кәт пўш йәхсуw – йөхәтсуw, лўлән».

11 Израиль ащан ики лывиләлә йастәс: «Щиты ки, тәмтиты вералән: тәм мўв мет йәм мойләпсайәт пәтән уйаты пә щити хөйата тўвалән: бальзам пә пирәм мав, пә йәма авты стиракс йүх ух пә ладан йол, фисташка пә миндаль;

12 кәт пўш аршәк өх пә уйаты; хир ова йөхлы пөнәм өхлән нын йошләнән йөхлы мийалән: мосәң, әт ватман щиты тыйәс;

13 апщан па уйалән, лойаты пә щити хөйат хөщә мәнаты;

14 Иса Верәтты Турәм нынан ат шавиллы, щити хөйат Вениамин пә кимет апщан ат эсәлләлы; ма пә, һаврәмлы хәщләм ки, щиты һаврәмлы ат улләм».

Иосиф йайлал кимет пўш Египет мўва йөхәтләт

15 Щәлҗта щити хөйатәт мойләпсайәт үсәт, кәт пўш аршәк щел өх үсәт, Вениамин па пәтән үсәл, лойсәт пә Египта мәтсәт пә Иосиф хөщә йөхәтсәт.

16 Лыв күтәлән Вениамин қащәләмәлән, Иосиф лўв хотәл митйохәт кущайә йастәс: «Щити хөйатәт хотәма вохалән, мәтты вой хөра пә ләтөт ләщәтә, хәтәл күтәпән щити хөйатәт ма пиләмән ләты питләт».

17 Иосиф партәм щирән хөйат иса версәлы пә Иосиф хөтә щити мөхәт лөңәлтсәлы.

18 Хөйатәт пә пәлтамәсәт, хун Иосиф хөтә тусайәт, пә йастәсәт: «Тәм хирлуwә йөхлы пөнәм щел өхлуw урәңән ты тусайуw, мўн хөщайәв йөвәрттыты пә мўңев ил кәтәлты урәңән, тынлы-пеллы һүрты урәңән осәл войлуw пилән ты тусайуw».

19 Щитәлән Иосиф хотәл митйохәт кущә хөщә вanamәсәт пә хот ов хөщә лўвелә пөтәртты питсәт,

20 пә йастәсәт: «Щити лөват йәм верә, хуләнәтә, кущә ху, тәм йәлпийән мўн ләтөт лутты ты йөхтылысуw,

21 щәлҗта, йөхлы мәнмевән, мўн холты лойлысуw, щитә хирлуw эхсәлуw пә кашәң хир овән – мўн сөхәптәм щел өхев тәләң тәлән улмәл, щити өхлуw мўн йөхлы туслуw;

22 ин ләтөт лутты урәңән па щел өх тусуw. Мўн әт уйәтләв, хөйән щити өхлуw йөхлы хирлуwә пөтсайәт».

23 Лўв йастәс: «Рома уләты, ал пәләты; нын Турмән пә нын ащан Турәм нын хирләнә лум пөнәс; нын щел өхән ма унтәм йөхтәс». Щәлҗта Симеон лыв хөщайәл туслы.

24 Щәлҗта щити хөйат лывиләл Иосиф хөтә лөңәлтсәлы пә йикән туслы пә лыв күрлал лөхәтсәлал; осәл войлал ищити ләтөтән мәслы.

25 Хәтәл күтәпән Иосиф йөхәтты унты лыв мойләпсайәт ләщәтсәт, лыв хулсәл, щитә ләты питләт.

26 Щәлҗта Иосиф йөхи йөхтәс; лыв йошләнән мойләпсайәл лўвелә хөтә лөңәлсәлал, пә мўв унты лўв йәлпелән, өх пөнман, ил һүрсәт.

27 Лўв пә тўмтак верәл элты лывиләл иңщәссәлы пә йастәс: «Нын пирәщ ащан ики тўмтакә мўй ул, хөй элты нын пөтәртсәты? Хөлна лўв лыләң?»

28 Лыв йастәсәт: «Тўмтак нәң митхуйән, мўн ащев ики, хөлна лыләң». Щәлҗта лыв, өх пөнман, ил һүрсәт.

²⁹ Иосиф сэмлал нӧх элэтсэлы пӓ Вениамин кашалэс, лӱв апщел, лӱв аңтэл пӧх, пӓ йастэс: «Тӓм нын ай апщан, хӧй элты нын мӓнэма пӧтэртысты?» Пӓ йастэс: «Турэмэн ат шавилайэн, пӧхийэм!»

³⁰ Иосиф апщел урэңэн сӓмэл нӧхлэс, хӓщ йэл холлалтэс, щижэн, тэрматыман щилта этэс пӓ пӓты хот пӓтыиа мӓнэс пӓ щита холлэс.

³¹ Щӓлта вешэл нӧх лӧхэтсэлы, йӧхлы лыв хӧщайэл йӧхтэс, нӧпсэл такапсэлы пӓ йастэс: «Лэтӧт тӱваты».

³² Щӓлта лӱвела утщайа мӓса, лывилала пӓ утщайа, Иосиф пилэн лэвэм Египет мӱв хӧйатэта па утщайа, Египет хӧйатэт еврейэт пилэн йӓха лэты ӓт верэтлэт, Египет хӧйатэта щит йэм.

³³ Щӓлта лыв Иосиф йэщалт опсэлсайэт, олэң ӧт олэң ӧт щирэн, ай ӧт ай ӧт щирэн, щи хӧйатэт пӓ, ийэщалт омэсман, оцатыман ватсэт.

³⁴ Иосиф пӓсан элты лэтӧтэн тутлысайэт, Вениамин йайлал элты вет пӱш арэншак мийлыса. Лӱв пилэлэн лыв мӧрта лэсэт пӓ йищсэт пӓ кашэңа йисэт.

44

Уштылыгэм ан

¹ Щӓлта Иосиф лӱв хотэл митйохэт кущайа партэс, щиты йастэс: «Тӓм хӧйатэт хирлал лэтӧтэн тэл пӧналэн, мӱй арат войлал туты верэтлэт, кашэң ӧта сӧхэптэм щел ӧхэл хир ова йӧхлы пӧны,

² ма анэм пӓ, щел ӧх анэм, ай хуйэл хир ова лӱв лутэм ӓаңэл сӓхат сӧхэптэм ӧхэл пилэн пӧны». Щитэл Иосиф йастэм щирэн иса версэлы.

³ Алэңсӓхат, нӧвийа йӱвэмэн, щи хӧйатэт йӧхлы мӓнты эсэлсайэт, лыв пӓ осёл войлал па.

⁴ Лыв шек хӱва вош элты ӓт питсэт, хун Иосиф хотэл митйохэт кущайа йастэс: «Мӓна, щи хӧйатэт йӧлта нухлалэн, элты йӧхэттэнэн, лывилала йаста: ‘Мӱйа нын йӓм йӱкана атэм версэты?’

⁵ Тӓм ан элты кущайэм йищэл пӓ щӓртэл? Атэм нын версэты’».

⁶ Лӱв лывилал элты йӧхэтсэлы пӓ щи йасңэт лывилала йастэс.

⁷ Лыв пӓ лӱвела йӧхлы йастэсэт: «Мӱйа кущайэв щимэщ йасңэт пӧтэртэл? Ӑнта, нӓң митйохлан щимэщ вер ӓт верлэт.

⁸ Тӓта щи, хир овлуван уйтэм щел ӧхев мӱң нӓңена йӧхлы Ханаан мӱв элты тусэв: хӧты сӓхат щел ӧх мӱй па сорњи кущайэн хот элты лолэмты верэтлув?

⁹ Мӓты митхуйэн хӧща щи ан уйэтлэн, щитэна сӧрэм, мӱң пӓ кущайэва митйоха питлув».

¹⁰ Лӱв йастэс: «Йӓм; хӧты нын йастэсты, щиты ат питэл: хӧй хӧща ан уйэтла, щит митхуйэма питэл, нын пӓ нӱрэңа ӓт питлэты».

¹¹ Лыв сора хирлал ил эсэлсэлал, мӱв элты пӧтсэлал пӓ кашэң хӧйат лӱв хирэл пелки эхсэлы.

¹² Лӱв хирэт хӧл ватсэлы, ун хуйэл элты питцэслы пӓ ай ӧтэлэн йэтшэптэслы; Вениамин хирэн ан уйэтса.

¹³ Лыв лумтэмлал мӓншилал пӓ осёл войлал элты хирлал лэлсэлэл, пӓ йӧхлы воша керлэсэт.

¹⁴ Иуда пӓ лӱв йайлал-апщилал Иосиф хота йӧхэтсэт, лӱв хӧлна йӧлэн улмал, пӓ лӱв йэлпелэн мӱва ил рӓкэтсэт.

¹⁵ Иосиф лывилала йастэс: «Мӱй нын версэты? Нын мӱй ӓт уйэтсэлэн, ма хӧрпем хӧйат ищипа щи вер лэрапты урэңэн щӓртылэты верэтэл?»

¹⁶ Иуда йастэс: «Мӱй мӱң верэтлув кущайэва йастэты? Мӱй пӧтэртты? Мӱй йӧхлы йастэлув? Митйохлан наклат Турэм уйэтсэлы; ин мӱң хӧл кущайэв митйохэт, мӱң хӧл, пӓ щитэв, хӧйтэв хирэн ан уйэтса».

¹⁷ Иосиф пӓ йастэс: «Ӑнта, щиты ма ӓт верлэм; хӧй хӧща ан уйэтса, щит ма митхуйэма питэл, нын пӓ ащан хӧща йӓмэн мӓнаты».

Иуда Вениамин апщел йӱкана хӓщты уратал

18 Иуда лүв хощайэл ванамаэс пә йастәс: «Кущайэм, митхуйэна пәллана йасәң йастәты эслы, пә митхуйэн пела ал лыкаща, нәң ищи фараон пәлатән омәслән.

19 Кущайэм митйохлал иңщәссәлы, йастәман: ‘Ащи мүй йай-апщи тәйләты?’

20 Кущайэва мүн йастәсув, пирәщ ащи тәйты верэв пә апщи, ащев тәллал ара йүвман тәйәм пәхәл, лүв йайәл пәрәс, аңтәл элты лүв утща лылңа хәщәс, щешән, ащелән сәмәңа тәйла.

21 Нәң митйохлана партсән: ‘Ма хощайэм лүвел тывалән, мәнәм лүвел ватты урәңән’.

22 Кущайэва мүн йастәсув: ‘Энәмты пәх ащел хайты әт верәтләлы, ащел хәйләлы ки, ащел пәрәл’.

23 Нәң пә митйохлана йастәсэн: ‘Ай апщан нын пиланән әт ки йәхәтәл, нын ма хощайэм ал па әтлыйаты’.

24 Хун мүн ащев хәща, нәң митхуйән хәща, йәхәтсув, кущайэм йасәт лүвела пәтәртсәлув.

25 Щәлта, пәра хәщәмән, ащев ики па йастәс: ‘Па йәңхаты, ләтәт йәша лутаты’.

26 Мүн лүвела щиты йастәсув: ‘Утща мәнты мүнәва әт рәхәл; туп апщев мүн пиләвән мәнәл ки, мүн мәнлув; щит хәйат веш ватты мүнәва әт рәхәл, апщев мүн пиләвән әт ки питәл’.

27 Ащев, нәң митхуйән, мүнәва щиты йастәс: ‘Нын уйәтләлән, имем мәнәма кәт пәх сәма пайтәс;

28 итәл ма әлтәм мәнәс, ма йастәсәм: алт лүв ут войән лакки мәншиса; ин тәм унты лүвел әт ватсәм;

29 хәлна тәмем ма әлтәм үллән ки, пә мәлты вера питәл ки, вәтәм бөхем, щит шукән хощман, илта турма туллән’.

30 Ин ма ащев хәща, нәң митхуйән хәща, йәхәтләм ки, пә лүв лыләл шавиты ай апщев мүн пиләвән әт ки питәл,

31 лүв, энәмты пәх әнтод вер кашаләталән, пәрәл; пә мүн, нәң митйохлан ащев ики вәтәм бәхәл, хощман, илта турма тулв.

32 Щәлта пә ма, нәң митхуйән, щит энәмты пәх урәңән ащема йасәң мәсәм: ‘Йәхлы нәң хәщайән әт ки тулв, ултәм хүват нәң йәлпенән нүрәң питләм’.

33 Щешән, ма, нәң митхуйән, лүв йүканәла кущайэм хәща митхуйа ат хәщләм, энәмты пәх пә йайлал пилән ат мәнәл;

34 әл щиты, ма мүй щирән ащем хәща апщем таклы мәнләм? Ащем шук туты вер ма ватты әт верәтләм».

45

Иосиф йайлал пела аләсәл

1 Лүв пүнләлән лойәм хәйатәт улман Иосиф нәпсәл шәкәс пә лүв үвалтәс: «Ма әлтәм йәл мәнаты!» Щешән, нәмәлты пүнәл хәйат әнтод ус, хун лүв йайлала аләсәс.

2 Лүв щиты такан холлалтәс пә, Египет хәйатәтән хулса пә фараон хот хәйатәтән хулса.

3 Иосиф пә йайлала йастәс: «Ма – Иосиф, ащем хәлна лыләң?» Туп йайлал нәмәлты йастәты әт верәтсәт, лыв әт уйәтсәт, мүй нумәсты.

4 Иосиф йайлала йастәс: «Ма хәщайэм вана йүваты». Лыв ванамаэсәт. Лүв йастәс: «Ма – Иосиф, нын апщан, хәйтан Египта нын тыныслән;

5 туп ин ал хошийаты пә нынан ал нүрмәлталән мәнәм ты тыныман урәңән, щит Турәм мәнәм нын йәлпанән китсәлы нын уләпсайән шавиты урәңән;

6 кәт тәла йис, хәты мүвән ләллы йәт йәхтәс: хәлна вет тәл нәмәлты мүва омәсты әт питла, нәмәлты әкәтты әт питла;

7 Турәм мәнәм нын йәлпанән китсәлы, нынан пә нын тыхәл тәллән мүвән хәйты урәңән пә нын уләпсайән вәлаң щирән шавиты урәңән.

8 Щешән, әнта нын мәнәм ты китсәлән, щит Турәм, лүв мәнәм фараон ләңкәр хуйа пәтсәлы, пә хәл лүв хотәл кущайа, пә Египет мүв тәйтаң ун кущайа ищи.

9 Ащем хәща сора мәнаты пә лүвела пәтәртаты: ‘Иосиф пәхен щиты йастәл: Турәм мәнәм Египет мүв ләватән кущайа пәтсәлы; ма хәщайэм йәхәтә, ал рәна;

10 Гесем мўв шуңэн нәң улты питлән; ма пўңлэмән ванән нәң питлән, нәң пӧхлан па, нәң пӧхлан пӧхэт па, ай пә ун войлан, пә иса, мүй нәң тайлән;

11 пә нәңен щита лапэтты верэтлэм, лэллы йәт хӧлна вет тәл питәл, нәңена пә нәң хотәң ӧтлана нўшайа әт питты урәңән’.

12 Тәта щи, нын сәмлән пә Вениамин апщем сәмәт ватләт, щит ма нын пиланән пӧтәртләм;

13 Египет мўвән ма ун кущайа улты уләпсайәм элты пә иса, мүй нын тәта ватсәты, ащема пӧтәртаты, пә сорашәк ащем ты тўвалән».

14 Щәлта лўв Вениамин апщел әпәлсәлы пә холләс; Вениамин пә, лўвел әпәлтыман, холләс.

15 Пә йайлал хӧл мосәлтәслы, лывилал әпәлтыман, холләс. Щәлта йайлал лўв пиләлән пӧтәртсәт.

Фараон Иакова Египет мўва касәлты эсәлсәлы

16 Иосиф йайлал йӧхтәм айкел фараон унты йӧхтәс; фараон митйохлал пилән нӧх амтәс.

17 Фараон Иосиф пела йастәс: «Йайлан пела йаста: ‘Тәмиты вераты: войлән шәншәт һаң латән ләлталән пә Ханаан мўва мәнаты;

18 ащан пә нын тыхәл тәллән уйаты, пә ма хӧщайәм йӧхтаты; ма нынана мет йәм тәха Египетән мәләм, мўвән әнмәлтәм мет йәм ләвпәсәт нын ләты питләты’.

19 Нәңена ин партләм лывилала йастәты: ‘Щиты вераты: Египет мўв элты колесница ловәң ухләт һаврәмлән пә имилән урәңән уйаты, ащан ты тўвалән пә нын ты йӧхтаты;

20 пӧрмаслән элты ал нумәсаты, Египет мўвән мүй йәм ул, щит элты нынана мәләм’».

21 Израиль пӧхәт щиты щи версәл. Колесница ловәң ухләт Иосиф лывилала мәслы, хӧты фараонән партса, пә йушән тәрәмты арат хәл мәс;

22 кашәң хӧйата йәләп лумтәм сӧх мәс, Вениамина пә хуләмсот щел ӧх пә вет йәләп лумтәм сӧх мәс;

23 ащела пә Египет мўв мет йәм пӧрмасәтән ләлтәм йаң осәл вой китәс, пә йаң осәл нә вой һаң латән, һаңән пә хәлы хирән ащела йӧхлы йуш кеша ләлсәлы.

24 Щәлта йайлал эсәлсәлы, пә лыв мәтсәт. Пә лывилала йастәс: «Йушән күтәңа әл йўваты».

25 Лыв Египет мўв элты мәтсәт пә Ханаан мўва Иаков ащел хӧща йӧхәтсәт,

26 пә айкел тусәт, щиты йастәсәт: «Иосиф лыләң пә Египет мўв лӧватән ун кущайа ул». Иаков лыләл йәрмәс, пә лўв лывилала әт эвләс.

27 Щәлта, хун лыв лўвела Иосиф йасңәт пӧтәртсәләл, мүй лўв йастылыиәс, пә щәлта, хун Иосифән лўвел туты китәм колесница ловәң ухләт кашәләс, Иаков ащел лыләл ләщқама йис,

28 пә Израиль йастәс: «Мета щи, тәрмәл, Иосиф пӧхем лыләң; мәнләм пә пәртәм йәлпийән лўвел ватләм».

46

Иаков тыхәл тәләл пилән Египет мўва касәләл

1 Израиль лўв тайәм ӧтәл пилән мәнәс, пә Вирсавияяа йӧхтәс, пә Исаак ащел Турма Иаков щита йир верәс.

2 Атәлән уләмән Турәм Израиль вохсәлы: «Иаков! Иаков!» Лўв йастәс: «Ма щи».

3 Турәм йастәс: «Ма Турәм, нәң ащән Турәм; Египет мўва мәнты ал пәла, щита нәң элтән вӧлаң мир тыйәлтләм;

4 Ма нәң пиләнән Египет мўва мәнләм, Ма нынан йӧхлы па туллам. Иосиф лўв йошәлән нәң сәмлән ләп петләлы».

5 Вирсавия элты Иаков йәллы мәнәс; пә щәлта Израиль пӧхәт Иаков ики, һаврәмлал, имилал пилән колесница ловәң ухләтән Египет мўва туслал; щитәт фараонән китсайәт, лўвел туты урәңән.

6 Ханаан мўвән шитәм войлал пә пӧрмаслал пәтән үслал, пә Египет мўва йӧхәтсәт, – Иаков пә хӧл рутәл лўв пиләлән.

7 Пӧхлал пә хилылал, эвилал пә хилынәлал, пә хӧл рутәл лўв пиләлән Египет мўва пәтән туслы.

Иаков пӧхэт

8 Тӧта ши Египет мӱва йӧхтэм Израиль пӧхлал нэмэт: Иаков пӧ лӱв пӧхлал. Иаков олэң пӧхэл Рувим.

9 Рувим пӧхэт: Ханох пӧ Фаллу, Хецрон пӧ Харми.

10 Симеон пӧхэт: Иемуил пӧ Иамин, пӧ Огад, пӧ Иахин, пӧ Цохар, пӧ Саул, ханаан нэ пӧх.

11 Левий пӧхэт: Гирсон, Кааф пӧ Мерари.

12 Иуда пӧхэт: Ир пӧ Онан, пӧ Шела, пӧ Фарес, пӧ Зара; туп Ир пӧ Онан ханаан мӱвэн пӧрсэтэн. Фарес пӧхэт: Есром пӧ Хамул.

13 Иссахар пӧхэт: Фола пӧ Фува, Иов пӧ Шимрон.

14 Завулон пӧхэт: Серед пӧ Елон, пӧ Иахлеил.

15 Щит Лия тыхэл тэл ус, Месопотамия мӱвэн Иакова тӧйэм пӧхэт пӧ Дина эвел, пӧ лыв пӧхлал. Аратэлэн нӧлйаң пела хулэм хӧйат эвилал пӧ пӧхлал, пӧ лыв нӧврэмлал.

16 Гад пӧхэт: Цифион пӧ Хагги, Шуни пӧ Эцбон, Ери пӧ Ароди пӧ Арели.

17 Асир пӧхэт: Имна пӧ Ишва, пӧ Ишви, пӧ Бриа, пӧ Серах нэ ӧпел. Бриа пӧхэт: Хевер пӧ Малхиил.

18 Щит Зелфа тыхэл тэл ус, Лаванэн Лия эвела лӱв митнэңа мӧса. Иакова лӱв энмэлтэм тыхлал аратэлэн хутхӧщйаң нӧврэм ус.

19 Иаков Рахиль имел пӧхэт: Иосиф пӧ Вениамин.

20 Египет мӱвэн Иосиф хӧща Манассия пӧ Ефрем сэма питсэтэн, Асенефа, Илиополь вош Потифер нэмпи йир верты хӧйат эвийэн, сэма пайэтсайтэн.

21 Вениамин пӧхэт: Бела пӧ Бехер пӧ Ашбел; Гера пӧ Нааман, Эхи пӧ Рош, Муппим пӧ Хуппим пӧ Ард.

22 Щит иса Рахиль тыхэл тэл ус, хӧйтат Иаков хӧща сэма питсэт, аратэлэн нӧлхӧщйаң хӧйат.

23 Дан пӧх: Хушим.

24 Неффалим пӧхэт: Иахцеил пӧ Гуни, пӧ Иецер, пӧ Шиллем.

25 Тӧм Валла тыхэл тэл ус, Лаванэн Рахиль эвела лӱв митнэңа мӧса. Иакова лӱв энмэлтэм тыхэл тэлэл аратэлэн лапэт хӧйат.

26 Египет мӱва Иаков пилэн йӧхтэм хӧйатэт, хӧйтат лӱв элтэл тыйсэт, аратэлэн лапэтйаң пела хут хӧйат, лыв тӱмпелэн хӧлна Иаков пӧхлал имет па.

27 Иосиф пӧхнэн, хӧйнэн Египет мӱвэн сэма питсэңэн, кӧт хӧйат. Египет мӱва каслэм Иаков хӧттэл хӧйат иултыя лапэтйаң.

Иаков Иосиф пилэн уйтатсэтэн

28 Иаков лӱв йӧлпелэн Иосиф хӧща Иуда китсӧлы, Иосифэн Гесем пела йуш алты урӧңэн. Щӧлта Гесем мӱва лыв йӧхэтсэт.

29 Иосиф лӱв колесница ловӧң ухлӧл киртсӧлы пӧ Израиль ащел йӧщалт Гесем мӱва мӧнӧс, лӱвел кащалэмӧлэн, ӧпӧлсӧлы, пӧ лӱв саплӧлэн хӱв холлӧс.

30 Пӧ Израиль Иосифа йастӧс: «Ин ма нӧңен лылӧна ватмем йӧппийэн пӧрты верӧтлэм».

31 Иосиф йайлала пӧ ащел хӧт тӧла йастӧс: «Ма мӧнлӧм, фараона айкел тулӧм пӧ лӱвел йастӧлӧм: ‘Ма йайлам пӧ ма ащем хот тӧл, хӧйтат Ханаан мӱвэн усӧт, ма хӧщайӧм йӧхэтсӧт;»

32 щит ош шавиты хӧйатэт; лыв вой энмӧллӧт; пӧ ун вой па ай вой ташлал пӧ мӱй тӧйлӧт, лыв пӧтэн туслал’.

33 Фараон нынан вохлалы ки пӧ инӧщӧслӧлы: ‘Мӱй верман уллӧты?’,

34 нын щиты йастаты: ‘Мӱң, нӧң митйохлан, айтӧлэн ин тӧм унты вой энмӧлтман усув, опращлув иты’; щижӧн, нын Гесем мӱвэн улты хӧйлайты. Египет хӧйатэт ош шавиты хӧйатэт ӧт шӧктӧллал, лывилала щит ӧкщӧм».

47*Фараон Иосиф ащел пӧ йайлал пилэн пӧтӧртӧл*

1 Иосиф йӱхтэс пӱ фараона айкел верэс пӱ йастэс: «Ащем пӱ йайлам, ай пӱ ун вой ташлал пилэн, пӱ иса мӱй лыв тайлэт, Ханаан мӱв элты йӱхэтсэт; пӱ ин лыв Гесем мӱвэн».

2 Йайлал элты вет хӱят үс пӱ фараон йэцалт лоцэлтэслы.

3 Фараон лӱв йайлал инщэссэлы: «Мӱй верман уллэты?» Лыв фараона йастэсэт: «Мӱн ацилув иты ош таш шавиты йох, нӱн митйохлан».

4 Щӱлта лыв фараона йастэсэт: «Мӱн тӱм мӱва улты щира йӱхэтсув, таш лапэтты мӱв ӱнтом урӱнэн, Ханаан мӱвэн шек лӱллы йӱт йӱхтэс; щиршэн, митйохлан Гесем мӱвэн улты эслалэн».

5 Фараон Иосифа йастэс: «Ащэн пӱ йайлан нӱн хӱщайэн йӱхэтсэт;

6 Египет мӱв нӱн йӱлпенэн: ащэн пӱ йайлан мет йӱм мӱвэн улты мийалэн; Гесем мӱвэн лыв ат уллэт; щӱлта вер йӱма уйэтты хӱятэт лыв кӱтэлэн уйэтлэн ки, ма ташлам вантыты хӱятэт лыв элтылал пӱна».

7 Щӱлта Иосиф Иаков ащел фараон пилэн уйтантыты туслы. Иаков фараон Турэм йӱмэн мӱслы.

8 Фараон Иаков пела йастэс: «Нӱн нуптэн мӱй арат тӱл?»

9 Иаков фараона йастэс: «Ма каслуйэм хӱтӱллам сот хӱлмаң тӱл; ма улэм тӱллам шимлӱт пӱ шукӱнэт, пӱ аратӱлэн ацилам каслуйэм тӱлӱта ӱт йӱхэтлӱт».

10 Щӱлта Иаков фараон Турэм йӱмэн мӱслы, пӱ фараон элты этэс.

11 Иосиф ащел пӱ йайлал Египет мӱвэн улты хӱйсэлы, Египет мет йӱм мӱвэн, Раамсес мӱвэн, лывилала мӱв шуң тайты мӱслы, хӱты фараонэн партса.

12 Иосиф ащел пӱ йайлал, пӱ хӱл иса ащел тыхӱл тӱл тӱрэмты аратэн ӱаӱнэн мийлыслы, кашӱн хот тӱл тӱрэмты аратэн.

Иосиф лӱллы йӱт Египет хӱща куцайа ул

13 Мӱв лӱватэн ӱаӱн ӱнтом ус, мет лӱллы йӱт йӱхтэс, щиршэн, Египет пӱ Ханаан мӱвӱт лӱллы шукащсэт.

14 Египет мӱвэн пӱ Ханаан мӱвэн мӱй арат щел ӱх ус, щир ӱх тыныйэм ӱаӱн лат сӱхат Иосиф хӱл ӱкӱтсэлы пӱ фараон хотэн шавислы.

15 Щиты Египет мӱвэн пӱ Ханаан мӱвэн щел ӱх хӱлас. Египет мӱв хӱятэт Иосиф хӱща йӱхэтсэт пӱ йастэсэт: «Мӱнӱева ӱаӱн мийа; щел ӱхев хӱлэм урӱнэн, нӱн ватман, мӱнӱев мӱй пӱрты мосӱл?»

16 Иосиф йастэс: «Ташлэн ты вошталэн, войлэн сӱхат ӱаӱнэн мӱллам, ӱхлэн ки хӱласэт».

17 Лыв ташлал Иосиф хӱща воштӱслал; Иосиф пӱ лывилала ӱаӱн мийлуйӱс ловӱт сӱхат, ош ташӱт, мис ташӱт пӱ осӱл войӱт сӱхат; щир тӱл лывилал хӱл войлал сӱхат ӱаӱнэн лӱв мийлыслы.

18 Щир тӱл щиты хӱщӱс; йухӱт тӱл лӱв хӱщайӱла йӱхэтсэт пӱ лӱвела йастэсэт: «Мӱн куцайӱв элты ӱт хӱӱатлӱв, ӱхев хӱлас, ташлув па куцайӱв пела питсӱт; куцайӱва мӱты урӱнэн нӱмӱлты ӱт хӱщӱс, мӱн эллув пӱ мӱн мӱвлув тӱмпийӱн;

19 мӱй урӱнэн мӱнӱева, нӱн сӱмлэн ватман, пӱрты пӱ мӱвлув талты хӱйты? Мӱнӱилув пӱ мӱн мӱвлув ӱаӱн сӱхат луталэн, пӱ мӱн, мӱвлув пилэн веккеша фараон митйоха питлув, нӱн пӱ мӱнӱева ӱаӱн сӱмӱн лат мийа, мӱнӱев лылӱна хӱщты пӱ ӱт пӱрты урӱнэн пӱ мӱвев талты ӱт хӱйты урӱнэн».

20 Щиты Иосиф хӱл Египет мӱв фараон урӱнэн лутсэлы, Египет мӱвӱн хӱятэт кашӱн лӱв мӱв хӱрӱл тыныслы лылӱна хӱщты урӱнэн. Фараон пела мӱв иса питӱс.

21 Египет мӱв и олӱнӱл элты кимет олӱнӱл унты улты мир хӱл митйоха Иосиф версэлы.

22 Туп йир верты хӱятэт мӱвӱт Иосиф ӱт лутсэлы, лыв фараон элты йӱкан ӱхӱн мийлысайӱт, фараон мийӱм ӱх элты лӱсӱт; щиршэн мӱвел лыв ӱт тынысӱл.

23 Иосиф мир пела йастэс: «Тӱта щир, фараон кеша нынан пӱ нын мӱвлэн ма лутсӱлам; тӱта щир нынана ӱаӱн сӱмӱн лат, пӱ мӱва пӱналэн;

24 ӱаӱн ӱкӱтты пӱра йӱхӱтталэн, ветмет пелкӱл фараона мийалэн, ӱӱл пелкӱл пӱ мӱва омӱсты пӱ нынана пӱ хотӱн ӱтлэн пӱ ӱаврӱмлэн лапӱтты урӱнэн хӱщӱл».

25 Лыв йастэсэт: «Нӱн мӱн лылӱв шависӱн; йӱм сӱмӱн куцайӱв мӱн пелӱва ат ватӱл пӱ фараона митйоха питлув».

26 Щиты Иосиф Египет мўвэн тәм хәтәл унты улты закон постәс: әктәм һаң лат ветмет пелкәл фараона мәты, туп йир верты хойатәт әктәм һаң лат тўмпийән, лыв мўвел фараон пела әт лўңтәсәс.

Иаков хайәм йасәң

27 Щиты Израиль Египет мўвэн ус, Гесем мўв щуңән, щит мўвән лыв тайтаңаңа улты питсәт, пә һаврәмәңа йисәт, пә шек ара йисәт.

28 Иаков Египет мўвән лапәтхощиәң тәл ус; пә аратәл тәллал щирән лўв сот ветиәң пела лапәт тәл ус.

29 Израиль пәрты хәтлал ванамаәс, Иосиф пөхәл вохсәлы пә лўвела йастәс: «Йәм сәмән ма пелайәм ватлән ки, йошен ма пещ илпема пөнылыи пә йасәң мийа, һаң мәнәм щәләтлән пә әт ләпәллән, Египет мўвән мәнәм әт лоттәлән,

30 ащилам пилән мәнәм олты урәңән; Египет мўв элты мәнәм тўви пә лыв олты хөшапәң кевелән мәнәм лотты». Иосиф йастәс: «Һаң йасәң щирән верләм».

31 Пә йастәс: «Мәнәма йасәң мийа». Иосиф йасәң лўвела мәс. Израиль пә лўв олттәхайәл өсмәлән, өх пөнман, ил һүрәс.

48

Иаков Манассия пә Ефрем йәмән мәллы

1 Щиты йўпийән Иосифа йастәса: «Щиты, һаң ащән кәшаң». Пә лўв Манассия пә Ефрем пөхңәлал пәтән ўслы.

2 Иакова айкел верса пә йастәса: «Щиты, Иосиф пөхән һаң хөщайән йил». Израиль хәщәм йурлал әктәс пә олттәхайәлән нөх опсәс.

3 Иаков Иосиф пела йастәс: «Иса Верәтты Турәм Луз вошән, Ханаан мўвән, ма хөщайәм этәс пә йәмән мәнәм мәслы,

4 пә мәнәма йастәс: ‘Ма һаңән рутмәлтләм, ара верләм, ар мир һаң элтән питәл, пә тәм мўв һаң йўпенән һаң тыхләна веккеша тайты мәләм’.

5 Ин һаң пөхңәлән, ма йөхәттәм йәлпийән Египет мўвән сәма питәм пөхңәлән, лын мәнәңәләм; Ефрем пә Манассия, лын Рувим пә Симеон иты, мәнәңәләм питләңән;

6 лын йўпанән сәма питты һаврәмлән һаңилән питләт; лыв щәха йайңәлән нәм хўват йайңәлән мўвәт элты мўвән ортлайәт йәллы тайты урәңән.

7 Месопотамия элты мәнмемән, Ханаан мўвән, Ефрафа унты йәша әт йөхәтмемән, Рахиль пәрәс, ма лўвел щита, Ефрафа пела мәнты йуш пўңәлән, лоттәсәм», Ефрафа щит ин Вифлеем.

8 Щәлта Израиль Иосиф пөхңән кашаләс пә йастәс: «Щит хөйңән?»

9 Иосиф ащәла йастәс: «Щит ма пөхңәләм, Турәмән тәта мәнәм мийәм пөхңәләм». Иаков йастәс: «Ма пўңләма лынан тўвалән, ма лынан йәмән мәллам».

10 Пирща йўвәм Израиль ики сәмлал нўшайа йисәт, йәма әт нысайәт. Иосиф пөхңәлал лўв пўңләла туслы, лўв лынан мосәлтәслы пә әпәлсәлы.

11 Израиль Иосифа щиты йастәс: «Һаң веншен шийаләты әт нумисысәм; ин пә Турәмән һаврәмлән мәнәм хөлна этәлтәсайәт».

12 Иосиф лынан лўв шаншөхлал элты йәлшәк туслы пә лўв йәлпелән мўв унты, өх пөнман, ил һүрәс.

13 Щәлта Иосиф пөхңәлал кинтак ўслы, Ефремәл йәм пеләк йошәла, Израиль пәрта пеләк йош шөма, Манассияйәл пә пәрта пеләк йошәла, Израиль йәм пеләк йош шөма, пә лўв хөщайәл вана туслы.

14 Израиль пә йәм пеләк йошәл Ефрем өха пөтсәлы, кўш щитәл айшәк ус, пәрта пеләк йошәл пә Манассия өха пөтсәлы. Номәс тайман йошңилал щиты, пеләтман, пөтсәлы, кўш Манассия олэң пөх ус.

15 Щитәлән Израиль Иосиф йәмән мәслы пә щиты йастәс:

«Турәм, Хөй йәлпийән Авраам пә Исаак ащәңләм устән, пә мәнәм ултәм хўват тәм хәтәл унты шавийәм Турәм,

16 атэм вер элты мәнэм нӧх пайтылыты ангел,
тәм энэмты пӧхӧн йәмән ат мӓллы;
лын нэмлэн йастытыйән,
ма нэмема пӓ, Авраам пӓ Исаак ащеңэлам нэмнэн,
ищи ат нумэлмилайэт,
пӓ лын тыхэл тэллэн мӓвән ара ат йилтэн».

17 Иосиф кащалэслы, ащел йӓм пелэк йошэл Ефрем ӧха пӧнмал; нӧпсэл щит элты шӓкӓс.
Ащел йош ӓслы пӓ Ефрем ӧх элты Манассия ӧха пӧнты ӓтщислы,

18 пӓ ащела йастӓс: «Ӑнта, ащи, тӓта щи – олэң пӧхем; лӓв ӧхэла йӓм пелэк йошен пӧны».

19 Ащел пӓ лӓв пилэлэн ӓт кашащӓс пӓ йастӓс: «Уйӓтлэм, пӧхийӓ, уйӓтлэм; лӓв элтэл ищи
вӧлаң мир тыйӓл, туп апщел лӓв элтэл унашӓк питӓл, лӓв элтэл ар мир тыйӓл».

20 Щи хӓтэл лынан йӓмән мӓслы, йастӓман:

«Нын нэмлэн хӓват израиль йох хӧйатӓта йасӓнэн йӓм мӓты питлӓт, пӧтӓрман:
‘Турӓм Ефрем пӓ Манассия иты нӓңена ат верӓл’».

Щиты Ефрем Манассия элты унашӓк пӧтсӓлы.

21 Щӓлта Израиль Иосифа йастӓс: «Щи, ма пӓрты хӓтлэм йӧхтӓс; Турӓм нын пиланэн питӓл
пӓ ащилэн мӓва нынан йӧхлы туллы;

22 амор йох элты алтты кешемән пӓ йухлӓмән ма йӧра шитӓм мӓвем нӓңена мӓлӓм, щит
йайлан мӓв элты аршӓк, йайлан кӓтэн уна ултэн урӓнэн».

49

Иаков пӧхлал йӓмән мӓллы

1 Иаков пӧхлал вохсӓлы пӓ йастӓс: «Йӓха ӓктӓщаты, пӓ ма нынана йастӓлӓм, мӓй нын
пиланэн йӓллы улты хӓтлӓтэн питӓл.

2 Ӑктӓщаты пӓ хулӓнтаты,
Иаков пӧхӓт,
Израиль ащан ики хулӓнтаты.

3 Рувим, олэң пӧхем!
Нӓң – ма йурӓм
пӓ ма ху йурӓм олэң нӓврӓмем,
мет лӓтӓн пӓ мет йурӓн;

4 туп нӓң хӓмпӓт иты йӓшащӓн,
– ащӓн ӧлттӓхайа ӧлсӓн,
нӓң ма ӧлттӓхайӓм шӓкатсӓн,
щишӓн, мет уна нӓң ӓт питлӓн.

5 Симеон пӓ Левий, йайсакӓн,
алтты кешилэн пӓратты урӓнэн тӓйлӓлӓн;

6 лын нӧмӓслэн хӧща ма вер ӓт тӓйлӓм,
лын пиланэн ӓт ӓктӓщилӓм,
лын хӧйатӓт лӓкащман веллыстӓн
пӓ каш урӓнэн хор кӓр лон эвтылыстӓн;

7 лын лӓкӓн мӓлман ат ул, мӧрт тӓмпи так урӓнэн
пӓ йӓшащты щирӓн мӓлман ат ул, мӧрт тӓмпи йурӓн урӓнэн;
Иаков тыхэл тӓл кӓтэн лакки йӧвӓллылам
пӓ Израиль мӓв лӧватӓн лакки рӓнӓллылам.

8 Иуда! Йайланэн нӓң ишӓкты питлайӓн.
Вӓраклан нӓң элтӓн пӓлты питлӓт;
ащӓн пӧхӓт нӓң йӓщалтӓн, ӧх пӧнман, ил нӓӓрлӓт.

9 Иуда, нӓң энэмты лев вой,
нӓң йӓм велпӓс элты йӧхӓтлӓн, пӧхийӓ.

Лев ху вой иты пӓ лев нэ вой иты,
лӓв мӓвэн Ӗлталэн,
хӖйэн нӖх кӓрэтты верэтла?

10 Скипетр хон пос Иуда хӖща хӓщӓл
пӓ лӓв хот тӓлӓлэн хон катӓлты пос йӓллы тӓйты питла,
Йӓмашты Ӗт йӖхӓттал унты,
ХӖй йӓщӓлт хӖл мирӓт шаншӖхэн лойты питлӓт.

11 Виноград йӓха осӓл вой пӖшхӓл лӓв йӓрлӓлы,
виноград мет йӓм йӓх хӖща осӓл пӖшхӓл лоцӓлтӓллы;
сӖхлал йӓнайэн пуслӓлы
пӓ лумтӓмӓл виноград ӓрэн лӖхӓтлӓлы.

12 Сӓмлал йӓна иты вӖлилӓт
пӓ пеклал мис йик иты нӖвет.

13 Завулон щӓрӓс питарэн улты питӓл
пӓ ун хопӓт лойты шитам лух йӓкана питӓл,
Сидон унты лӓв мӓв сылӓл йӖхӓтӓл.

14 Иссахар
– йӖханӓн кӓтэн Ӗлты йурӓн осӓл вой;
15 лӓв кашӓлӓслы, щӓтщӓты лотӓл йӓм,
мӓвӓл лӓтӓн;
лӓнӓкӓрлал лавӓрт алтты урӓнэн ил эсӓлсӓлы,
пӓ мит сӖхӓптӓты урӓнэн рупитты питӓс.

16 Дан, Израиль и тыхӓл иты,
лӓв мирӓл сӓтӓтты питлӓлы;

17 Дан Ӗхты вой иты йушӓн Ӗлты питӓл,
атӓм Ӗхты вой иты йушӓн лавлӓсӓл,
лов кӓрӓл элты пӖрӓмӓталэн
лов шӓшӓн омӓсты хӖйат йӖхлы рӓкӓнӓл.

18 Нӓн ӓотпена нӖмӓс пӖнлӓм, Турӓм Куца!

19 Гад лолмасты Ӗтӓтэн илӓпты питла,
лӓв пӓ лывилал калтӓмлал хӓват йӖхлы ӓухӓллӓлы.

20 Асир пӓ – ӓаӓӓл мавӓн питӓл,
хонӓт лӓты лӓвпӓсӓт тутлыты питӓл.

21 Неффалим – ун теревинф* йӓх,
хӖрам нӓвӓт лӓв энмӓлтӓл.

22 Иосиф – йӓм лылӓн йӓх нӓв,
йӓм лылӓн йӓх нӓв йик пӓнӓлӓн;
нӓвлал пушас нӓмпийӓн энӓмлӓт;

23 лӓлӓсман лӓв шукатыса,
йухлӓн йохӓн ӓолӓн эслыса,

24 лӓв пӓ йухлӓл ищипа така хӓщӓс,
йошлал ищиты йурӓнӓт,
Иаков йурӓн Турӓм йошӓт элты,

Лылӓт Шавиты Ӗт элты пӓ Израиль Так Вер элты,

25 ащен Турӓм элты, ХӖйӓн нӓн ат ӓотлӓйӓн,
Иса Верӓтты Ӗт элты, ХӖйӓн нӓн йӓмӓн ат мӓлӓйӓн
нумӓлта турӓм элты,
илӓн Ӗлты пӓтылы тӓха элты,
эсӓм шӓв пӓ утрӓл элты;

26 ащен йӓм йасӓт элты,

* 49:21 49:21 теревинф йӓх – (евр.) щит дуб хӖрпи йӓх;

лыв катра Кевэт йам элты
пә йис сәхмәт йам элты лыв пәлшәкәт;
Иосиф Өх пәтыяа лыв ат питләт,
йайлал күтән пирыйәм Өт Өх пәтыяа лыв ат питләт.

27 Вениамин, нәлән йәвәр,
аләңсәхат веләм Өтәл ләл
пә йэтнайән мөщатәм Өтәл ортәл».

28 Там Израиль кәтхөщияң сыр рут; щиты лывилала ащел ики йастәс; лывилал йамән
мәслы, кашәң Өтәл лүв йүкан йамән мәслы.

Иаков пәрәм пә ил ләщатәм вер

29 Щәлта Иаков лывилала щиты партсәлы, лывилала щиты йастәс: «Ма ма мирәм хөща
мәнләм; ащилам Өлты хөшапәң кевән мәнәм лотталән, щит Ефрон хет ики мүв хәр хөща,

30 Махпела мүв хәр хөща, Мамре шөма Ханаан мүвән. Авраам Ефрон хет ики элты щиты
хөшапәң кев лоттәты урәңән мүв хәр пилән лутәс.

31 Щиты хөшапәң кевән Авраам Сарра имел пилән лоттәман уллайтән; щита Исаак Ревекка
имел пилән лоттәман уллайтән; щита Лия имем ма лоттәсәм;

32 щиты мүв хәр хөшапәң кевәл пилән хет йох элты лутса».

33 Щитәлән, пөхлала партәм йасәңлал Иаков вөләтсәлы, күрлал Өлттәхайа пөтсәлы, пә
пәрәс, пә опращлал хөща мәнәс.

50

1 Иосиф ащел элты рәкнәс пә холләс, пә лүвел мосәлтәслы.

2 Щәлта Иосиф ләккар митйохлала ащел бальзамән* нөсәтты партсәлы; ләккарәт Израиль
бальзамән нөсәтсәл.

3 Нәлйаң хәтәл хәщәс, щиты арат хәтәл бальзамән пөшәлтәла, пә лапәтйаң хәтәл Египет
хөйатәт лүв элтәл холләсәт.

4 Холләп хәтләт хәщәмән, фараон ләңкәр хөйатәт пела Иосиф йастәс: «Йам сәмән ма
пелайәм ватләты ки, тәмиты фараона йастаты:

5 ащем ма элтәм йасәң үс, щиты пөтәртәс: ‘Ма пәрты хәтләм ванамәс; Ханаан мүвән ма
ләщатәм хөшапәң кевемән мәнәм шавийи’. Ин пә мәнәм эслы йәхты пә ащем лоттәты, пә
щәлта йөхлы йөхәтты».

6 Фараон йастәс: «Йәңха пә ащен лотты, хөты лүв нәңена партәс».

7 Иосиф ащел лоттәты мәнәс. Лүв пиләлән фараон хөл ләңкәр йохлал мәтсәт, лүв хотәл ун
икет пә Египет мүв хөл ун икет,

8 пә Иосиф хот тәл, пә йайлал, пә ащел хот тәл. Туп нәврэмлал пә ай пә ун вой ташлал Гесем
мүвән хәйсылал.

9 Лыв пиллалән ловәң ухләт пә лов шәнша ләләм хөйатәт па мәтсәт, щитшән, мәнәм Өтәл ар
ус.

10 Щиты лыв Горен-гаатад унты Иордан йөхан па пелка йөхәтсәт пә щита шек так холләп
версәт; лапәт хәтәл щита ащел урәңән Иосиф холләс.

11 Ханаан мүвән улты хөйатәт щиты холләп Горен-гаатад хөща ватсәт пә йастәсәт: «Египет
мүв хөйатәт хөща ун шук пә холләп!» Щитшән, щиты тәха щиты нәмәтса: ‘Египет мүв хөйатәт
холләп’, щит Иордан йөхан па пеләкән ул.

12 Щиты Иаков пөхәт лүв партәм верәл версәл:

13 Ханаан мүва пөхлалән лүв туса пә Мамре шөма Махпела мүв хәр хөща улты хөшапәң кев
лыпийән шависа. Щиты хөшапәң кев мүв хәр пилән Авраам Ефрон хет ики элты лоттәты урәңән
лутәс.

14 Щәлта ащел лоттәмел йүпийән Иосиф пә йайлал пә хөл лүв пиләлән ащел лоттәты йәңхәм
хөйатәт Египта йөхлы йөхәтсәт.

* 50:2 50:2 бальзам – щит ар сыр әпләң уңхәң вөй;

15 Ащел пәрәм йүпийән Иосиф йайлал йастәсәт: «Мосәң, Иосиф мўңев ликән этлэлы пә лүвөл атәм вермев нўр йōхлы катәллэлы?»

16 Пә лыв Иосифа айкел китсәт: «Ащен пәртәл йәлпийән щиты йастәс:

17 'Иосифа тәмиты йастаты: йайлан нўрәт пә кәрәкәт йōрәмәлән нәңена атәм вермел урәңән'. Пә ин ащен Турәм митйохлал нўрлал эсләлән». Щит лүвөлә пōтәртәмән, Иосиф холләс.

18 Щәлта йайлал ищи йōхәтсәт, пә лүв йәлпелән мўв унты, йōх пōнман, ил нўрсәт, пә йастәсәт: «Мўң нәңена рупитты йохлан».

19 Иосиф йастәс: «Ал пәлаты, ма мўй Турәм хун?

20 Йәна щи, нын ма пеләйәм атәм версәты; туп Турәм щит йәма керәтсәлы, ин тыйәлтәм верәл урәңән: ар хōйат лыл шавиты урәңән;

21 щишән, ал пәлаты: ма нынан, имилән пә нын нәврәмлән лапәтлылам». Пә лывилал роммәлтсәлы, пә сәмлал рәхты щирән лыв пилләлән пōтәртәс.

22 Щиты Иосиф Египет мўвән ус пә ащел хот тәл ищи ус; Иосиф уләм нуптәл сот йәң тәл ус.

23 Ефрем хиләт нәврәмләл хōлна вантәс, Манассия Махир пōхәл пōхәт сәма питәмән Иосиф шанша ищиты пōнылысайәт.

24 Щәлта Иосиф йайлала йастәс: «Ма пәрты хәтләм ванама, нын хōщайән Турәм йōхәтәл пә нынан тәм мўв элты щи мўва туллы, мўй элты Лүв Авраама, Исаака пә Иакова йасәң мәс».

25 Щәлта Иосиф Израиль пōхәт элты так йасәң үс, щиты пōтәртман: «Турәм нын хōщайән йōхәтәл, пә лōв шўклам тәлта тўвалән».

26 Иосиф нуптәл сот йәң тәл аратән пәрәс. Египет мўвән бальзамән лүв нōсәтса пә кев элты верәм хәла йўха пōтса.

Турэм айкел туты ху Иона нэпек

Иона Турэм Куща элты хонтал

- ¹ Иона, Амафий пӧх, пела Турэм Куща йасэң ус:
- ² «Нӧх лойа, Ниневияя, ун воша, ма́на пӧ щита хӧйатӧта такан пӧтӧрта, лыв шек атэм верлал Ма уйӧтты питсӧлам».
- ³ Туп Иона нӧх лойӧс пӧ Фарсис вош пела Турэм Куща элты хӧнемӧты урӧнӧн, хӧнтас. Иоппия воша йӧхтӧс, Фарсис пела ма́нты паршӧн ун хоп уйтӧс, ӧх сӧхӧптӧс пӧ хопа лӧлӧс, лыв пилӧлӧн Фарсис унты ма́нты, Турэм Куща элты шӧшӧн хӧнтаты урӧнӧн.
- ⁴ Туп Турэм Куща щарӧсэн так вот ӧтӧлтӧс, вот шек тарма йис, паршӧн хоп шӧкалӧты кема йис.
- ⁵ Хопӧн хӧйатӧт пӧлтамӧсӧт, пӧ кашӧн хӧйат лӧв турмӧл пела пойӧкцӧс, пӧ пӧрмаслал йиңка йовӧлты питсӧлал, хоп йӧша кенашӧк верты урӧнӧн; Иона пӧ хоп лыпийа, ӧхӧлмал йӧпийӧн, ил ӧлӧс пӧ такан вӧйӧпса.
- ⁶ Лӧв хӧщайӧл хоп куща йӧхтӧс пӧ лӧв пелайӧл йастӧс: «Мӧй нӧн ӧллӧн? Нӧх лойа, турмен пела пойӧкца; мосӧн пӧ лӧв мӧн элтӧв нумӧлмӧллы пӧ мӧн ӧт пӧрлув».
- ⁷ Хӧйатӧт кӧтлӧлӧн йастӧсӧт: «Пос йӧвӧтлув, ватлӧв, хӧй урӧнӧн мӧн тӧмӧщ шук тулув». Пӧ пос йӧвӧтсӧт, ин пос Иона пела аӧс.
- ⁸ Щиңӧнща лӧвела йастӧсӧт: «Мӧнӧва йаста, хӧй урӧнӧн мӧн тӧмӧщ шук тулув? Мӧй вер тӧйлӧн пӧ хӧлща нӧн йилӧн? Нӧн мӧвен хӧта ул пӧ ма́ты рут элты уллӧн?»
- ⁹ Лӧв йастӧс: «Ма еврей, щарӧс пӧ мӧв опсӧлтӧм Турэм Куща йӧлпийӧн шаншӧм ил ӧсӧллӧм».
- ¹⁰ Щӧлта хӧйатӧт шек такан пӧлтамӧсӧт пӧ лӧвела йастӧсӧт: «Мӧй урӧнӧн нӧн щиты версӧн?» Хӧйатӧт ӧша пайӧтсӧл, Турэм Куща элты лӧв хӧнтал, хӧты лӧв лывилала йастӧс.
- ¹¹ Щарӧс йӧшащты щирӧл и тарма, и тарма йис, лыв йастӧсӧт: «А хӧты мӧнӧва нӧнӧн верты, щарӧсэн тӧвна йиты урӧнӧн».
- ¹² Щи йӧпийӧн лӧв щиты йӧхлы йастӧс: «Ма́нӧм уйӧлӧн пӧ щарса йӧвталӧн, щӧлта щарӧсэн нын урӧнӧн тӧвна йил, ма уйӧтлӧм, ма урӧнемӧн нын тӧм так вот шук ватлӧты».
- ¹³ Туп щи хӧйатӧт йуртат ловӧлты питсӧт, мӧв сыла хойты урӧнӧн пӧ ӧт верӧтсӧт, щарӧс йӧшащты щирӧл мет тарма йис, щишӧн.
- ¹⁴ Щиңӧнща Турэм Куща пела у́вман пойӧкцӧты питсӧт пӧ йастӧсӧт: «Турэм Куща, тӧм хӧйат лыл урӧнӧн ӧт ат пӧрлув, пӧ нӧрлы ур мӧнӧва ал пӧны; Нӧн, Турэм Куща, Нӧнӧна хӧты рӧхӧл, щиты версӧн!»
- ¹⁵ Иона у́сӧл пӧ йиңка йӧвӧтсӧл, щӧлта щарӧсэн тӧвна йис.
- ¹⁶ Щиңӧнща щи хӧйатӧт Турэм Куща элты шек пӧлтамӧсӧт, пӧ Турэм Кущайа йир тусӧт пӧ йастӧпса ма́сӧт.

2

Иона пойӧк

- ¹ Турэм Куща ун веса* Иона йӧхи лавемӧты партсӧлы; Иона щи вес хӧн лыпийӧн хулӧм хӧтӧл пӧ хулӧм ат ус.
- ² Иона Турэм Куща лӧв Турмӧл пела вес хӧн лыпи элты пойӧкцӧс.
- ³ Пӧ йастӧс:
«Шука ма питмем урӧнӧн Турам Куща пела пойӧкцӧсӧм,
пӧ Лӧв ма́нӧм хулсӧлы;
ма илта турӧм элты увалсӧм,
пӧ Нӧн ма тӧр сыйӧм хулсӧн.

* 2:1 2:1 вес - щарӧс вой-хӧл (кит, морское чудовище);

⁴ Нәң мәнэм мәл йиңка, щарәс сәма, шуйләптәсэн,
ма йикән ләп ұсайәм,
иса Нәң йиклан, Нәң хұплан
ма нұмпемән йәңхилысәт.

⁵ Ма йастәсәм:
Нәң мәнэм куш сәм сайа йәл воштәсэн,
ма ищи пә Нәң йәмәң хотән шийаләләм.

⁶ Лыләм сәхәнты унты ма йиңкәтән әпәлтсайәм,
пәтылы тәхайа ма щи тухәрсайәм;
щарәс лывәщән Әхем ләп йөвәртса.

⁷ Кев вәш унты ма ил шуйләсәм,
мұв лұв йәртәпләлән мәнэм веккеша ләп петсәлы;
Нәң пә, Турәм Куща, ма Турмем,
ма лыләм илта турәм элты нәх тулән.

⁸ Хун ма лыләм сәхәнты питәс,
ма Турәм Куща элты нумәлмәсәм,
пә ма пойкем Нәң хулсән,
Нәң йәмәң хотәна пойкем йөхтәс.

⁹ Хәй йурлы пә нәмәлтыя әт рәхты өтләл пела пойәкщәләт,
Йәм Сәмәң Өтәл хәйләт.

¹⁰ Ма пә ишкаңщәп арән Нәңен йирән туләм;
мұй йастылысәм, верләм:

Турәм Куща хәща нәх пәйтәсты щир ул!»

¹¹ Турәм Куща ун веса партәс, пә лұв сорәм мұва Иона ким охталсәлы.

3

Иона Ниневияя мәнәл

¹ Щәлта Турәм Куща кимет пұш Иона пела йастәс:

² «Нәх ләйа, Ниневия ун воша мәнә, щита хәйәтәта йасәң такан пәтәрта, мұй Ма нәңен партсәм».

³ Иона нәх ләйәс пә Турәм Куща йасәң хұват Ниневия воша мәнәс; Ниневия хәты Турәм ләтәң ун вош, вош хұватәл хуләм хәтәл шушты мосәл.

⁴ Щәлта Иона вош хұват шушты питәс, ий хәтәл мұй арат верәтәл мәнты, лұв сыйәңа пәтәртәс, йастыман: «Хәлна нәлйәң хәтәл - пә Ниневия вош шүкатла!»

⁵ Ниневия вошәң хәйәтәт Турма әвәлсәт, вүщләты йасәң версәт, ләтәң өтләл элты ләтлы өтләл унты улттәхты хир хәрпи сәха лумәтлысәт.

⁶ Щи айкел Ниневия хон унты йөхтәс, лұв хон омәсты тәхайәл элты нәх ләйәс, пә хон сәхләл нәх әхсәлы, пә улттәхты хир хәрпи сәх лумтәс, пә рат хыша опсәс.

⁷ Хон Ниневия вошән йастәты партсәлы: «Хон пә лұв ләңкәр йөхләл партләт: хәйәтәт пә войәт – мисәт пә ошәт нәмәлты әт ат ләләт, тәрән энәмты тәхайа әт ат йәхләт, йик әт ат йищләт.

⁸ Пә хәйәтәт пә войәт улттәхты хир хәрпи сәхән пәнман ат усәт, пә Турәм пела такан ат пойәкщәсәт, кашәң хәйәт йөвра йұшлал, атәм верләл элты шәшән ат керләс.

⁹ Хәй уйәтәл, мосәң, Турәм мұңев щаләтләлы, Лұв тарәм ләкәл мұң элтәв нәх ұллы, пә мұң әт пәрлув».

¹⁰ Турәм лыв верләл шийаләслы, хәты лыв атәм верләл элты шәшән керләсәт. Турәм лывилал щалитсәлы, йәлпи йастылыйәм шука пәйәтты йасәңләл йөхлы ұслы. Йастылыйәс лывилала атәм верты, пә әт верәс.

4

Иона лик

¹ Иона щи вер урәңән нӧпсәл шӧкәс пӧ ликәщәс.

² Щӧлта Турәм Куща пелә лӱв пойәкщәс пӧ йәстәс: «Турәм Куща! Щит элты щи ма пӧлсәм, хун ма ма мӱвемән хӧлна усәм? Щи урәңән Фарсис пелә ма хӧнтасәм, ма уйәтсәм, Нӧң, Турәм, йӧм сӧмәң, щӧлаң, арпуш умщәң, хӱв лавлӧсты верәтлән, шука пайәтты йәсҗен китты ӧт кашащлән.

³ Ин хӧты, Турәм Куща, ма лыләм ма элтәм уйи, ултәм элты, хӧлләм–ки йӧмшӧк».

⁴ Щӧлта Турәм Куща йәстәс: «Щит элты нӧң шек нӧпсән шӧкәс?»

⁵ Иона вош элты ким этәс, пӧ хутлыты пелӧк сӧхат вош пӱңәлән пӧл нӧрәм хӧрпи ӧт верәс, лӧңла варәс нӱвәт пӧнәс, щи илпийа сай тӧхайа опсәс, ваттыя, вош хӧты йил.

⁶ Турәм Куща щиты верәс, ун лыптәң пухращ әнмәлтәс, Иона нӱмпийән пӧла әнмәс, лӱв охәл сайән ат ус, Иона ликәл ат мӧнәс лулән; Иона щи ун лыптәң пухращ урәңән нӧх амтәс.

⁷ Турәм щиты верәс, кимет хӧтәлән хутлӧты пӧрайән, ин ун лыптәң пухращ сӧв шупән шӧппи пӧрса пӧ лӱв нӧх сорәс.

⁸ Хун най этәс, Турәм рӱвәң вот китәс, Иона ӧх найән щиты кӱтәрлыса пӧ лӱв рӧңлы питәс. Сӧрәм лӱвелә вохәс пӧ йәстәс: «Ултәм ушән, хӧлләм–ки йӧмшӧк».

⁹ Турәм Иона пелә йәстәс: «Нӧң мӱй йӧна щи лыптәң пухращ урәңән нӧпсән шӧкәс?» Лӱв йәстәс: «Шек нӧпсәм шӧкәс, хӧлты унты!»

¹⁰ Щиңәңща Турәм Куща йәстәс: «Нӧң лыптәң пухращ щӧлӧтлән, лӱвел ӧт әнмәлтисән пӧ щи кеша ӧт рупитисән. Лӱв и ат сӧс әнмилыйәс пӧ кимет ат сӧс нӧх сорәс.

¹¹ Ниневия мӱй Мӧнәм щӧлӧтты ӧт рӧхәл? Щит Вӧлаң вош, хӧта сот хус щӧрәс мӧлтас хӧйат йӧм пелӧк йош пӧрта пелӧк йош элты арталӧтты ӧт верәтлӧт, пӧ ар вой ул.»

Лука элты улты Евангелие

Лука элты улты Евангелие

¹ Хун ар хойат, мун торлы уйтэм верлув элты, хашты питэс,

² хун муњева мет олән вантэм хойатэтән щит айкела туса пә щи йүпийән лыв йасән тугы хойатэта питсэт,

³ ма пә щи вер элты нумэссэм, йәмэс лэрапман, олңэл элты лөватэлән йүпел түвман, нән урҗена йэшэк Феофил, щит нэпека хашты нөмэс үсэм,

⁴ йәна уләм утэлтәпса, хөты утэлтәсайән лулән нән йәма ат мөштәсэн.

Захария Турэм хотән йэмән верәт верәл

⁵ Иудея мұвән Ирод ики хона уләм пöрайән, Захария нәмпи Авия пеләк элты Турма йир верты хойат ус; лүв итэлән Елизавета ийимел пә Аарон рут элты ус.

⁶ Лын кинәнтак Турэм йэлпийән тўҗа–щира усҗән, Турэм Куща* партәпса йасҗәт пә мөрт щира верәт сыстама версәҗән.

⁷ Туп һаврәм әт тайсәҗән: Елизавета әт лавәртәмәла пә щиты щи лын пирщамәсайҗән.

⁸ И пүш, Захария хойатлал пилән лыв пöрайәлән, Турма йэмән верәт верман, улмалән,

⁹ лүвела питәм пос хүват, хөты ултыйән Турма йир верты хойатәт хөща уллуйәс, Турэм Куща Хот йэмән йәтәла лөҗты пә щита йол күшмәлтты вера йис.

¹⁰ Мир, щи йол күшмәлтты пöрайән, Турма ким пеләк сәхат пойәкщәсәт.

Ангел Иоанн ииңка лөҗәлтты хойат сәма питты вер аләл

¹¹ Щи сыс Турэм Куща ангел Захария сәма этәс, йол күшмәлтты йирасты нөрәм ләпән йәм пеләк сәхат лойәс.

¹² Захария, Лүвел кашаләмал кемән, нөпсәл лыләмәс, пә пәлщәмән йөхәтса.

¹³ Ангел щиты йастәс лүвела: "Ал пәла, Захария: нән пойкен хулса! Елизавета ийименән пөхән тулайән, пә нән лүвел Иоанн нәмән пөнлән;

¹⁴ нәҗена амәт пә каш питәл, ар хойат, лүв сәма питмал урәҗән, амтәтлыты питәл.

¹⁵ Турэм Куща хөща лүв ләтәҗа питәл, ұна пә па күтрәҗ өт иищты әт питәл, пә хөлна аңҗел хөща пәтлам хотән улман йэмән Лылән тәкәнла,

¹⁶ пә ар хойат Израиль йох элты Турэм Куща пела керәтләлы;

¹⁷ Лүв Турэм Куща йәлпийән, Илияа мийлуйәм хөрпи лыл пә йур пилән мәнты питәл, ащәт сәм һаврәмлала йөхлы мәты урәҗән, әт хуләтты хойатәта тўҗа–щира улты нөмәс мәты урәҗән. Щиты Турэм Куща урәҗән хойатәт ләщәтәл".

¹⁸ Захария ангела йастәс: "Хөты сәхат ма щи вер уйәтләм? Ма пирщамәсайәм, имем пә тәллал арамаәсәт".

Захария пөтәртты әт верәтәл

¹⁹ Ангел йөхлы йастәс: "Ма – Гавриил, Турэм пүңәлән лойты ангел, нән пиләнән пөтәртты пә нәҗена тәм йәм айкел тугы китсайәм.

²⁰ Муйа нән ма йасәҗлама әт эвәлсән, ин нән мәшйайән улты питлән, пә хөлна щи унты пөтәртты щир әт тайты питлән, хун аләм верәм йөхәтәл, мөрт пöрайән лыв тәлаҗа йиләт".

²¹ Щи сыс мир камән Захария лавәлсәт пә нумәсты питсәт, муйа лүв щиты Турэм Хотән рөнащәл.

²² Лүв ким этмалән, нәмәлтты хойат пела пөтәртты әт веритәс. Хойатәтән өша пәйәтса, лүв, илампа, Турэм Хотән мөлтты йәм вантәс; щинәҗа лүв хойатәт пела лүйән-паҗән алысыман пөтәртәс, үңәллы щиты щи ус.

²³ Туп хун лүв йэмән верәт верты хәтәллал йәтшәсәт, йөхи йөхтәс.

* **1:6** 1:6 Турэм Куща – Турэм нәмтәм щир

24-25 Щи йўпийән Елизавета имел лавэрта йис, пә вет тылэщ хōйатэт элты хāһатыйэс пә пōтэртыйэс: "Турэм Куща тām хātлэтән ма урңема щи йām верэс, ма элтайэм хōйатэт нухматты вер нōх ўты урәңән, ма пелайэм аңкәрмәс".

Гавриил Христос сәма питты вер алал

26-27 Хун Елизавета Хутмет тылэщ ўшән улмалән, Турэм Гавриил нәмпи ангел Галилея мўвән улты Назарет воша эви хōща китсәлы. Щи эви Иосиф хōща уртыса, Иосиф Давид рут элты ул. Эви нәмәл: Мария.

28 Ангел лўв хōщайәл лōңмалән, йастәс: "Амтәтлыйа, йām мōщатәм нә! Турэм Куща Нāң пиләнән ул; имет кўтән йāmән мийәм нә!"

29 Мария лўвел кашаләмал кемән, щи йасәңлал элты нōпсәл лыләмәс пә нумәсәс: мўй тāmәщ ўща верты щир.

30 Ангел пә лўвелә йастәс: "Ал пәла, Мария! Турэм нāң пелайән йām щирән аңкәрмәс;

31 лавэрта йилән пә Пōх сәма пайәтлән, Иисус нәмән Лўвел пōнлән.

32 Лўв лātән питәл, пә Нўм Турэм Пōха айәлты питла; Турэм Куща Лўвелә Давид ащел хон омәсты тāха мāj.

33 Щālта Лўв Иаков хот тәл хōща веккеша хона улты питәл, пә Хон Уләпсайәл нәмәлты пōрайән āт йәтшәл".

Анто́м хōйат щирән тыйты вер

34 Мария ангела йастәс: "Хōты сāхат щиты питәл, ма Ху сайән улты вер хōлна āт уйәтләм?"

35 Ангел йōхлы йастәс: "Йэмәң Лыл Нāң хōщайән эсләщәл пә Нўм Турэм йурән йōхәтлайән, щишән сәма пайәтты йэмәң Наврәмийән Турэм Пōха айәлтты питла.

36 Ин Елизавета, хōйатәтән тала айәлтәм Нāң рут нәңен, кўш пирщамәса, ищи пōх лавәләл: ин лўв хутмет тылщәл.

37 Турэм и йасәл йурлы āт уллыйәл".

38 Мария йастәс: "Щишән, ма Турэм Куща митнә; нāң йасәңен щира ма хōщайәм щи вер ат тыйәл". Щи йўпийән ангел лўвел утща хāйсәлы.

Мария Елизавета хōща йāңхәл

39 Йәша ус, щи йўпийән Мария ләщатәмийәс пә сора Иуда кевәтән улты воша мәнәс.

40 Захария хота лōңәс пә Елизавета пилән ўща верәс.

41 Хун Елизавета Мария элты ўща йасәң хулмәс, сāmәл илпийән тāйты наврәмәл нōхлыйәс. Щи кемән Елизавета Йэмәң Лылән тәкәтса,

42 пә лўв такан йастәс: "Нāң имет кўтән йāmән мийәм нә, сām илпенән тāйты отыйән ищи йāmән мийәм!"

43 Мўй щирән щит тыйәс? Ма хōщайәма Турэм Кущайәм аңғи йōхтәс!

44 Ванта-са: хун ма нāң ўща верты сыйән хулмәсәм, щи пōрайән наврәмем сāmем илпийән амәтман нōхлыйәс.

45 Ин эвләм нә щўңлән, Турэм Куща элты йастәм йасәт тāлаңа йиләт, щишән".

46 Щālта Мария йастәс: "Ма сāmем Турэм Куща лātәңа айәлләлы,

47 Ма сāmемән шек амтәтлыләм Турем урәңән, ма лыләм Этәлтәты Отәм урәңән,

48 Лўв митнә ләңкел пела сәмәл пайәтсәлы, тālта йәллы ин омәсты мир, йālпа йиты мōхет мәнәм щўңән мийәм нәңа айәлты питләл;

49 Йурәң От мәнәм вōлаң верәт вермал урәңән, пә Лўв Нәмәл йэмәң,

50 Турэм сāmәң верәл кашәң Лўв элтайәл пālты хōйата, ин улты пә йālпа йиты мōхета, улты питәл;

51 Лўв йурәң йошәл этәлтәслы; сāmлалән йōрәң нōмәс тāйты хōйатәт лакки йовәлсәлы;

52 ун кущайәт кущайа омәсты тāхайлал элты ил пайәтсәлы, ләңкийа улты хōйатәт нōх эләтсәлы;

53 ләллы улты хōйатәт йām элты лапәтсәлы, ташәңа улты хōйатәт талты китсәлы.

54 Лўв Израиль митхуйәла нōтылыйәс, аләм сāmәң щирәл нумман,

55 хӧты мӱн опрашлува йастылыгъяс, Авраама пӑ йиты ӧаврэмлала веккеша".

56 Мария Елизавета хӧща хулэм тылӧщ кем мойлӧман ус, щӑлта йӧхи мӑнӧс.

Елизавета Иоанн сӧма пайтӧл

57 Елизавета пӧрайӧл йӧхтӧс пӑ пӧх сӧма пайтӧс.

58 Ванӧн улты хӧйатӧтӧн пӑ рутлалӧн хулса, хӧты лӱв урӧлӧн Турӧм Куща лӧтӧн сӧмӧн вер альӧс пӑ лӱв пилӧлӧн амтӧтлысӧт.

59 Нийӧлмет хӧтӧлӧн лыв ӧаврӧм хӧща эвӧтты вер† урӧнӧн йӧхӧтсӧт пӑ ащел иты Захария нӧма пӧнты ӱтщисӧл.

60 Туп Елизавета йастӧс: "Ӑнта, Иоанн нӧмӧн пӧнлӧв".

61 Ӑктӧщӧм хӧйатӧт йастӧсӧт: "Нӧн рутӧн кӱтӧн тӧмӧщ нӧм тӧйты и хӧйат нӧш ӧнтом!"

62 Ащел элты лӱйӧн-паӧн алылыман иӧщӧсты питса, мӱйсыр нӧм лӱв ӧаврӧмӧла мӧты лӧнхас.

63 Хӧшты сохӧл вохӧс пӑ хӧншӧс: "Лӱв нӧмӧл Иоанн". Ӑктӧщӧм хӧйатӧт йасӧн ӧт шитлӧт, ӧл щи ватлӧт.

64 Щи пӱлаӧ лӱв ӱнлӧл-ӧалмӧл пел пӱншаӧщӧс, пӑ Турӧм ишӧкман пӧтӧртты питӧс.

65 Щиӧнӧща лывилал керӧтман улӧм хӧйатӧт пӧлщӧмӧн йӧхӧтсайӧт, пӑ ин щи вер элты кев пелӧк Иудея мӱв лӧватӧн пӧтӧртты питса.

66 Хӧйӧн айкел хулса, хӧлгӧйӧ лыв сӧма пӧтсӧл пӑ пӧтӧртсӧт: "Хӧйа тӧм ӧаврӧм йил?" Турӧм Куща йош лӱв пилӧлӧн ус.

Захария Иоанн йӧмӧн верӧт верты элты пӧтӧртӧл

67 Щӑлта Захария, Иоанн ащи, Йӧмӧн Лылӧн тӧкӧтса, Турӧм элты хулӧм йасӧнлал пӧтӧртты питӧс:

68 "Турӧм Куща - Израиль Турӧм ат ишӧкла, Лӱв Израиль мирӧл хӧща йӧхтӧс пӑ хӧлт пайтӧсты щир мӧс,

69 пӑ мӱнева лыл ӧтӧлтӧты йурӧн Ӑт Давид, митхуйӧл, рут сӧхат мӧс,

70 хӧты йис тӧлӧн Турӧм йасӧн туты йӧмӧн хӧйатлал ӱнӧлӧн пӧтӧртӧс,

71 щит мӱнев велты ӧтлув элты пӑ мӱнилув нӱрыты ӧтлув элты мӱнев нӧх пайӧтлӧлы,

72 мӱн ацилув пилӧн сӧмӧн верӧл ватӧлтӧл пӑ Лӱв йӧмӧн йастантӧм щирӧл нумлӧлы,

73 Лӱв Авраама, ащева, мийлыгӧм йасӧл нумлӧлы, мӱнева,

74 мӱн нӱрӧн ӧтлув элты нӧх пайӧттал йӱпийӧн, хурлыгӧа Лӱвела

75 йӧмӧн пӑ вешкат щирӧн кашӧн хӧтӧл улӧпсайӧвӧн митйоха улты вер мӧл.

76 Нӧн ищи, ӧаврӧмийӧ, Нӱм Турӧм йасӧн туты хӧйата нӧмӧтлайӧн, Турӧм Куща йӧлпийӧн мӧнты питлӧн:

Лӱв кешайӧла йуш лӧщатты урӧнӧн,

77 Лӱв мирӧла щит ӧша пайӧтты мӧты урӧнӧн: кӧрӧклал‡ йӧрӧмӧты щир хӧща лыл ӧтӧлтӧты вер ул,

78 Турмев йӧм сӧм хӱватӧн, Лӱв йӧлпа ӧтты хӧтӧл иты, нумӧлта мӱн хӧщайӧва йӧхтӧс,

79 пӧтлӧмӧн пӑ хӧла хӧрӧн улты хӧйатӧт нӧх хутлӧптӧты урӧнӧн, мӱн кӱрлув пайлы улӧпса йуш хӱват мӧнӧлтты урӧнӧн."

80 ӧаврӧмийӧ щи сыс ӧнмӧлтыгӧс пӑ лылӧл-нӧпсӧл такамтыгӧс, тал шитам тӧхайӧтӧн Израильӧл хӧща ӧттал унты ус.

2

Иисус сӧма пайтӧса

1 Щи хӧтлӧтӧн Август нӧмпи кесарь ики йасӧн китӧс, Лӱв мӱвӧл лӧватӧн улты хӧйатӧт нӧпека ат хӧшсайӧт.

2 Щит мет олӧн хӧйат лӧт щирӧн хӧншӧпса ус. Щи пӧрайӧн Сирия мӱвӧн Квириний нӧмпи куща ус.

† 1:59 1:59 Эвӧтты вер - еврейӧт хӧща сӧма питӧм ху ӧаврӧм ӧийӧлмет хӧтӧлӧн ху пӧрмасӧл хӧща лыпаш поӧам шӱкӧл хӧлт эвӧтмӧла. ‡ 1:77 1:77 кӧрӧк - словарь ванта;

³ Нэпека пайтэсты кеша кашәң хōйат лүв йōра вошәла мәнәс.

⁴ Щи урәңән Иосиф па Галилея мүвән омәсты Назарет вош элты, Иудея мүва Давид ики воша, Вифлеема, мәнәс. Лүв Давид хот пә рут элты ус,

⁵ лүв, нэпека питты урәңән, Мария пилән мәнәс. Мария лүвелә уртыса пә щи пōрайән лавәртан ус.

⁶ Щита улман сыс, һаврәмәл сәма питты пōра йōхтәс.

⁷ Пōхән, оләң һаврәмәлән, йōхәтса, сōха Лүвел йōвәртсәлы пә вой лапәтты хōшапа пōтсәлы, хōйат холты хотән о́лты тәха әт мōщатсәңән.

Ангеләт вой шавиты хōйатәта Исус элты амәт айкел тусәт

⁸ Щи ләпән, мүв хәрән вой тащ шавиты икет ат лавәлман усәт.

⁹ Турәм Куща ангел лыв йәщалтәл этмәс пә Турәм Куща йәмәң нōвийән лыв нōх хутләптысайәт; лыв шек пәлтамәсәт.

¹⁰ Туп ангел лывиләла йастәс: "Ал пәлаты! Ма нынана амтәтлыты ун айкел туләм, щи амәт иса тәм мүв хōйатәта улты питәл:

¹¹ тәм ат Давид вошән нынан Лыл Этәлтәты О́т – Христос, Турәм Куща сәма питәс;

¹² тәта щи нынана пос: вой лапәтты хōшапән йōвәртәм һаврәмийә уйәтләты".

¹³ И щишән ангел пилән аратәл турәм ләл йох йōхәтсәт, Турәм ишәкләт пә такан йастәләт:

¹⁴ "Турма нумән ишәк йасәң! Пә мүвән пайлы уләпса, хōйатәт хōща йәм!"

Вой шавиты йох Исус хōща йōхтылыләт

¹⁵ Ангеләт турма нōх мәнмел йүпийән, вой шавиты йох күтлалән пōтәртты питсәт: "Вифлеем воша мәнлув пә ватләв, мүй щита тыйәс, мүй элты Турәм Куща мүңев йастәс".

¹⁶ Лыв мōхты йуша йәтшәптәсәт, йōхәтсәт, Мария пә Иосиф, пә вой лапәтты хōшапән йōвәртәм Ай һаврәмийә уйәтсәт.

¹⁷ Лывиләл кашаләмел кемән, вой шавиты йох Тәм һаврәмийә элты мүй хулсәт, щит иса пōтәртсәл.

¹⁸ Хуләнтәм мōхет хōлрыйә тащ шавиты йох йасәң элты пакнысыләт.

¹⁹ Мария щи йасңәт хōлрыйә сәмәлән шавислы пә нумәссәлы.

²⁰ Тащ шавиты икет йōхлы йōхәтсәт, Турәм вōлаңа айәлтман пә ишәкман, мүй хулсәт пә ватсәт, щит иса лывиләла йастәман ус, щи урәңән.

Исус хōща эвәтты вер

²¹ Нийәлмет хәтәлән һаврәма эвәтты вер верты пōра йōхтәс, пә щита Исус нәмән пōтса – щи нәмән, Лүв, аңтәл хōща пәтлам хота питтал йәлпийән, ангелән нәмәтса.

²² Хун Моисей Закон хүват систамтыты хәтәл йōхтәс, лын һаврәмән Иерусалим воша туслән, Турәм Кущайа ватәлтәты урәңән,

²³ Турәм Куща законән хәшман улла: "Кашәң оләң сәма питәм ху һаврәм Турәм Кущайа алыты мосәл".

²⁴ Пә ищи пүлаң Турәм Куща закон хүват йир туты мосәл: кәт горлица нәмпи тōхләң войңән, мүй пә голуь нәмпи тōхләң кәт пōшәхңән.

Симеон Исус элты пōтәртәл

²⁵ Щи пōрайән Иерусалим вошән Симеон нәмпи хōйат ус, лүв вещькат па тўна–щира хōйат ус, Израиль мир нōх пойәкты щир лавләс; Йәмәң Лыл лүв пиләлән ус.

²⁶ Йәмәң Лылән лүв аьса, Турәм Куща китәм Христос шийәләтал унты, лүв әт пәрәл.

²⁷ Йәмәң Лылән тўвман, Симеон Турәм Хота йōхтәс, хун Исус һаврәмийә аңтәлән-ащелән, закон хүват мосты верәт верты урәңән, тōхи туса,

²⁸ Симеон Лүвел йоша үслы, Турәм ишәксәлы пә пōтәртты питәс:

²⁹ "Вос Ху! Нәң йасңен хүватән, ин Нәң митхуйән йәм нōмәсэн эсәллән,

³⁰ Нәң мойләм лыл этәлтәты верән сәмләмән шийәләсәм,

³¹ щит Нәң иса улты омәсты мир кеша,

32 пүншантэм нөви Турэм ат уйэтты па рут мира* пә ишәк йасәң Израиль мирәна ләщатсән!"

33 Иосиф пә Иисус аңтел Лүв элтэл йасәң хуланән туп әл пакнысыстән.

34 Симеон лыв урәңлала йәм вохәс, щәлта Мария, Иисус аңти пела, йастәс: "Тәм Өләл, Щит, Хөй тәхрәпа китса: Израильән хөйтат ил питләт, хөйтат пә нөх лөйләт, Турэм элты китәм поса ул, йасәңлал урәңән хөятәтән нұрыла, –

35 Нәң па щитән, алтты кеши иты, сәмен мөхты мәнлайән, – ар хөят сәм хөща улты хәңа нөмәслал элпа ат этәлтәлайәт".

Анна вантәм верәт

36 Хөлна щита Турэм йасәң туты ими, Анна, ус. Лүв Фануил эви, пирща йүвәм ими, Асир рут элты ус, икел пилән лапәт тәл улмал,

37 икилы хәщәс, пә нийәльиәң нәл тәла йис. Анна Турэм Хот элты пүнла ат йәңхилыйәл, Турма ата-хәтла пойәкшәман пә вүщләман ус.

38 Щи пүлаң лыв хөщайәла лүв, вана шушман, Турэм Куца ишәкләлы пә кашәң хөята щи Наврәмийә элты пөтәртыйәс, хөй Иерусалимән Хөлт пайтәсты щир лавләс.

Иисус Назарета йөхлы йил

39 Хун Иосиф пә Мария верәт иса версәлән, Турэм Куца закон Хүват, лыв Галилея мұва, Назарет вошела йөхлы йөхәтсәт.

40 Наврәмийә пә энмәлтыйәс, лыләл-нөпсәл такамтыйәс, мұтрайән тәкнәптыман, Турэм йәм Лүв элтәл ус.

Иисус - наврәм Турәм Хотән

41 Кашәң тәл Иисус аңтел-әщел Пасха йәмәң хәтләт урәңән Иерусалим воша йәңхилыстән.

42 Хун Лүв кәтхөщйәң тәла йис, ищиты, хөты уллытыйән, лыв Иерусалима йәмәң хәтла мәтсәт.

43 Хун йәмәң хәтләт мәнәм йүпийән йөхи мәтсәңән, Иисус Пөхийә Иерусалим вошән хәщәс; щит Иосиф пә Иисус аңтел, ат мөштәслән,

44 лын нумәссәңән, Лүв па мөхет пилән йил. Оләң хәтәл йуш Хүват шушманән, хәтәл Хүват рутлал пә уйәтты йөхлал күтән Лүвел кәшсәлән.

45 Иисус ат уйәтсәлән, Лүвел кәшман, Иерусалима йөхлы йөхәтсәңән.

46 Хуләм хәтәл хәщәм йүпийән Лүвел Турәм Хотән уйәтсәлән, утәлтәты йохәт күтән лывилал хуләтман пә лыв элтылал иңщәсман опсәс;

47 хөлийә Лүвел хуләнтәм хөятәт йасәң ат щитләт, Лүв пелайәл әл ватләт пә хуләтләт, хөты Лүв йөхлы Өшәңа-нөпсәңа йастәл.

48 Аңтел-әщел Лүвел шийаләман кемән, йасәң йастәты ат верәтсәңән, туп аңтел Лүвела йастәс: "Пөхийә, минәмән хөты Нәң версән? Тәм мүй, әщән пә ма, сәм мәнман, Нәңен кәшләмән."

49 Иисус йастәс: "Мүйа нын Мәнәм кәшләлән? Нын мүй ат уйәтсәлән, Мәнәм щита улты мосәл, хөта Ма Ащәм Хот ул?"

50 Туп Лүв йастәм йасәңлал лын ат мөштәслән.

Иисус энәмты нөра

51 Щиты Лүв аңтел-әщел пилән Назарет воша йөхлы йөхтәс; пә лынана хуләтман ус. Щи йастәм йасәңлал Хөлийә аңтелән сәмән шависайәт.

52 Иисус пә нуптәл хүвашәк йис, Өшәңа-щәщәңа йис. Лүв Турәмән пә хөятәтән сәма мосман тәйса.

3

Иоанн ииңка лөңәлтыты хөят верәт верты щир

* 2:32 2:32 Турәм ат уйәтты па рут мир – Турәм ат уйәт хөятәт, еврейәт пә па рут мирәт щиты әйәлтләт.

¹ Тиверий кесарья улэм ветхощианмет тӕлэн, хун Понтий Пилат Иудея мӕв лӕватэн куцайа улмалэн, Ирод ики пӕ Галилея мӕвэн, лӕв Филипп йайӕл Итурея, Трахонитида мӕвэн, Лисаний ики Авилиней мӕвэн, ӕӕлмет мӕв шуӕ куцайӕта улмелэн,

² Турма йир верты хӕйатӕт ӕх икеӕн Анна пӕ Каиаф улэм пӕрайӕн Иоанна, Захария пӕха, хӕр пӕ тал мӕвэн Турӕм айкел йӕхтӕс.

³ Щи йӕппийӕн лӕв Иордан йӕхан лӕпӕн улты мӕв лӕватӕн йӕнхӕс пӕ щи вер элты сыйӕна пӕтӕртӕс: йиӕка лӕнӕлтыты вер верты урӕнӕн, кӕрӕк элты шӕшӕн керлӕты мосӕл, щиты Турӕмӕн кӕрӕк йӕрӕмӕла.

⁴ Хӕты Турӕм йасӕн тугы ики Исаия йасӕн нӕпекӕн хӕшман улла:

"Тал мӕвэн такан ӕвты ху тӕр сый:

Турӕм Куцайа йуш лӕщататы,
йуш хурийӕт Лӕв урӕна тӕна вералӕн!

⁵ Кашӕн мӕв лот тӕлӕна ат йил, кашӕн кев пай, кашӕн сӕнхӕм лӕла ат йилӕт.

Мӕвӕн йушӕт тӕна ат йилӕт, хӕмалӕн йушӕт пайлы ат йилӕт;

⁶ пӕ кашӕн хӕйат Турӕм лыл этӕлтӕты щир шийӕлӕл".

⁷ Иоанн, лӕв элтайӕл йиӕка лӕнӕлтыты урӕнӕн йӕхтылыӕм ар хӕйата щиты пӕтӕртӕс: "ӕхты вой элты тыйӕм ӕтӕт! Хӕйӕн нын нӕмӕсӕн мӕсайты, йиты лӕик элты хӕнтаты?"

⁸ Кӕрӕк элты шӕшӕн керлӕм щирӕн йӕм верлӕнӕн аӕлӕн, Хӕты йӕх йӕм лӕвпӕс ӕнмӕлтлӕл. Ал тӕйаты тӕмӕщ нӕмӕс, йастыман: "Мӕн ащев – Авраам!" Нына йастӕлӕм, Турӕм тӕм кев шӕкӕт элты Авраама ӕаврӕмӕт верты верӕтӕл.

⁹ Тӕм мӕй, йӕх лӕрӕт пӕнӕлӕн лӕйӕм пӕнман ул, йӕм лӕвпӕс ӕт ӕнмӕлтты йӕх ил сӕвӕрла пӕ тӕта вӕщкӕла".

¹⁰ Мир иӕщӕсӕс: "Мӕй щинӕнӕща мӕнӕва верты?"

¹¹ Лӕв щиты йӕхлы йастӕс: "Хӕй кӕт йӕрнас тӕйӕл ки, и йӕрнасӕл ӕт тӕйты хӕйата ат мӕллы, хӕй лӕтӕт тӕйӕл ки, ищиты ат верӕл".

¹² Налог ӕкӕтты йохӕт лӕв хӕщайӕла йиӕка лӕнӕлтыты урӕнӕн йӕхӕтсӕт, лӕв элтӕл иӕщӕссӕт: "Утӕлтӕты ху, мӕнӕва мӕй верты?"

¹³ Иоанн лывилала йастӕс: "Хӕйатӕт элты мӕрт тӕмпи ар ал вохаты".

¹⁴ Солтан йох ищи иӕщӕссӕт: "Мӕнӕва пӕ мӕй верты?" Пӕ лывилала йастӕс: "Нӕмӕлты хӕйат ӕх урӕнӕн ал шукататы, ӕалӕм ал вераты, пӕ тылӕщ ӕхлӕнӕн тӕрматыйаты".

¹⁵ Хун хӕйатӕт лавлӕсман усӕт, пӕ хӕлыӕ Иоанн элты нумӕссӕт, лӕв а мӕй Христос, -

¹⁶ Иоанн лывилала йастӕс: "Ма нынан йиӕка лӕнӕлтылӕм, туп ма киӕнӕщайӕм Йурӕн ӕт йӕхӕтӕл. Мӕнӕм хӕлна Лӕв кӕр лумтӕм пушӕх келӕл нӕх ӕхты йӕм, ӕт рӕхӕл; Лӕв нынан Йӕмӕн Лыла пӕ тӕта лӕнӕлтты питлӕлы.

¹⁷ Лӕв сӕрӕл йошӕлӕн ул, лат сӕм ӕктӕм тӕХайӕл сыстаплӕлы, лат сӕмӕт ампарӕла ӕкӕтлӕлы, сорӕм тӕрнӕт пӕ ӕт Хурлӕты тӕтӕн нӕх ӕщӕтлӕлы".

¹⁸ Иоанн йӕм айкел элты пӕтӕртмалӕн, ар па хӕрпи щирӕн хӕйатӕт утӕлтӕслы.

¹⁹ Лӕв Ирод, ӕӕлмет мӕв шуӕ куца ики, йайӕл ими, Иродиада, нӕна тӕвмал урӕнӕн пӕ па атӕм верӕт вермал урӕнӕн, нӕрыты питсӕлы,

²⁰ Ирод ики щинӕнӕща, верӕм атӕмлал хӕща и вер па пӕнӕс, Иоанн касна хота омӕссӕлы.

Христос йиӕка лӕнӕлтыты вер

²¹ Хун хӕйатӕт иса Иоаннӕн йиӕка лӕнӕлтысайӕт, Исус ищи йиӕка лӕнӕлтыса, йиӕка лӕнӕлтыӕм йӕппийӕн пойӕкӕшӕман ус: турӕм хӕр пелки лӕнхилӕс,

²² Йӕмӕн Лыл, голубь вой хӕрпийӕн, Лӕв хӕщайӕл ил ӕслӕщӕс, пӕ турӕм элты тӕр сый щӕщӕс: "Нӕн – Ма Сӕмема Мосты Пӕхем, Ма йӕм кашӕм Нӕн хӕщайӕнӕн ул!"

Мария сӕхат улты Христос рут йохлал

²³ Исус верӕт верты питмалӕн хӕлмаӕн тӕл кема йӕвман ус; хӕйатӕт нумӕссӕт Лӕв Иосиф пӕх, щирӕн опрашӕлал - Илий,

²⁴ Матфат, Левий, Мелхий, Ианнай, Иосиф,

- 25 Маттафий, Амос, Наум, Еслим, Наггей,
 26 Мааф, Маттафий, Семей, Иосиф, Иуда,
 27 Иоаннан, Рисай, Зоровавель, Салафиил, Нирий,
 28 Мелхий, Аддий, Косам, Елмодам, Ир,
 29 Иосий, Елиезер, Иорим, Матфат, Левий,
 30 Симеон, Иуда, Иосиф, Ионан, Елиаким,
 31 Мелеай, Маинан, Маттафай, Нафан, Давид,
 32 Иессей, Овид, Вооз, Салмон, Наассон,
 33 Аминадав, Арам, Есром, Фарес, Иуда,
 34 Иаков, Исаак, Авраам, Фара, Нахор,
 35 Серух, Рагав, Фалек, Евер, Сала,
 36 Каинан, Арфаксад, Сим, Ной, Ламех,
 37 Мафусал, Енох, Иаред, Малелеил, Каинан,
 38 Енос, Сиф, Адам, Турэм.

4

Христос йѳера хўщты щир

1 Иисус, Йэмэң Лылэн тэкэнман, Иордан йѳхан элты йѳхлы мәнэс, пә щи Лылэн хәр пә тал мўва тўвман уса.

2 Щита Лўв һәлйәң хәтәл хиңән* хўщман уса пә щи хәтлэтән Иисус нәмәлты әт ләс, щи хәтлэт мәнәм йўпийән, мет йўхәт Лўв ләты ләңхаты питса.

3 Хиң Лўвела йастәс: "Һәң – Турэм Пѳх ки, тәм кев шуп, һәһә йитыйа парты".

4 Иисус йѳхлы йастәс: "Йэмэң Нәпекән Хәшман улла: "Әнта туп һәң йурән хѳйат улты питәл, пә кашәң Турэм йасәң йурән".

5 Щәлта Лўв хиңән пәл кев лѳңла нѳх туса пә щилта ищи кумат хѳлыйә мўв лѳватән улты хон мўвәт алылыслы,

6 хиң ики пә йастәс: "Һәңен тәм хон мўвәт хѳща куцайа улты пѳнләм, пә лыв вѳсләты-вѳрләты щирәл Һәңен мәләм, щит иса мәнәма мәса, пә ма, хѳйа ләңхаләм, щита мәләм.

7 Һәң ма йәлпемән шаншен ил әсәллән ки, тәм иса Һәңен мәләм".

8 Туп Иисус йѳхлы йастәс: "Сатана†, Ма әлтайәм пўңла мәна; Йэмэң Нәпекән Хәшман улла: "Турэм Куцайән йәлпийән туп шаншен ил әслы, Лўвела туп митхуйа ула".

9 Щәлта Иисус сатанайән Иерусалим воша туса, Турэм Хот лоңәл йира лоцәлтәса, пә йастәса: "Һәң Турэм Пѳх ки, тәлта ил керәптыйа,

10 хәшман әт ул: "Лўв ангеллала Һәңен шавиты партләлы",

11 пә "Һәңен нѳх аләмман туләл, Һәң кўрән кева алт вакләпәл".

12 Иисус йѳхлы йастәс: "Йастәман ул: "Турэм Куцайән, Турмен ал хўщы".

13 Хун хиң ики хўщәпсайлал вѳләтсәллы, Лўв әлтайәл мәтты пѳра унты шәшән мәнәс.

Галилея мўв лѳватән вана ўты щир

14 Иисус, Йэмэң Лыл йурән тэкәнман, Галилея мўва йѳхлы йѳхтәс. Лўв айкеләл Галилея мўв керәтман лакки ләрпиләс.

15 Лўв Турэм йасәә утәлтәты хотлалән‡ лывилал утәлтәс, пә хѳлыйә Лўвел ишәксәл.

Назаретән вана әт ўты щир

16 Иисус Назарета, энмәм вошәла, йѳхтәс, пә шаббат хәтәлән§, Лўв ултал иты, Турэм йасәә утәлтәты хота лѳңәс, пә щита Йэмэң Нәпек элты сыйәңа луңәтты лойәс.

17 Лўвела Исаия, Турэм йасәә туты ху, нәпек мәса: Лўв нәпек нѳх ләрпитмал йўпийән, щи тәха уйәтсәлы, хѳта хәшман уса:

* 4:2 4:2 дьяволән † 4:8 4:8 сатана, дьявол, 'хиң' ‡ 4:15 4:15 Турэм йасәә утәлтәты хот 'синагога'; Словарь ванта.

§ 4:16 4:16 шаббат хәтәл 'суббота' - эврейәт лапәтмет хәтәл, лўв йэмәң хәтлә лўңәтлә, щи хәтәлән щүтцәлә;

18 "Турэм Куща Лыл Ма хощайэм ул; Лүв Мәнэм, куңарэта Йәм айкел йастэты урәңән, һөсәтсәлы*, пә Мәнэм, сәмлал рәкнәм хойатэт тўмтака верты урәңән, китсәлы, һәрэмәм хойатэта хөлт сөхәнты вер пә сәмлы хойатэта – сәмәңа йиты вер алыты китсәлы, шукатты хойатэт хөлт эсәлты китсәлы,

19 Турэм Куща йәм Өт тәл-лүң йөхтәм такан айәлтты китсәлы".

20 Иисус, нәпек ләп йөвәртман, һотты хойата мәслы пә ил опсәс. Турэм йасңа утәлтэты хот тәл хойат хөлт Лүв пелайәл төрлы ватләт.

21 Щәлта Лүв лыв пелайәл пөтәртты питәс: "Тәмхәтәл, нын хуләм тәм Йәмәң Нәпек йасңәт, йәнәпсәт".

22 Хөлийә лыв күтәлән Лүвел ишәксәл, пә Лүв элтәл этты сәма рәхты йасәңлал элты ошатыләт, пә пөтәрләт: "Тәм мүй әнта Иосиф пөх?"

23 Иисус лывилала йастәс: "Нын, уйәтман, Мәнәма щимәщ йасәң йастәлты: "Ләккар, Нәңен Нәң йәмәлты!", хөлна: "Тәта Нәң вошенән па щит вера, мүй, мүң хулмевән, Капернаум вошән версән".

24 Щәлта йастәс: "Йәна нынана йастәләм: Турәм йасәң туты и ху нәш энмәм мүвәлән вана әт ула.

25 Вещката нынана пөтәртләм: Илия Турәм йасәң туты ху улмәлән, Израиль мүвән ар икилы хәщәм ими ус, щит пөрайән хуләм тәл пә хут тыләщ турәм хәр щиты ләп йәртман уса, пә иса мүв лөвата ун ләллы пөра йөхтәс,

26 лыв күтәла ий ими хөща нәш Илия әт китса, туп Сидон вош пүңәлән улты Сарепта курта икилы ий ими хөща китса.

27 Елисей Турәм йасәң туты ху уләм пөрайән, йәмәң лайңәң һүлмәт тәйты ар хойат Израиль мүвән ус, Нееман нәмпи Сирия мүвәң ики тўмпийән, нәмәлты хойат әт сыстапса".

28 Щит хулмел кемән, Турәм йасңа утәлтэты хотән улты хойатәт хөлийә лйкән йөхәтсайәт.

29 Лыв нөх лойәпсәт, Иисус вош элты ким воштәсәл; вошел кев пай элты омәсман ул, пә пәл кев пай венша тусәл, ил вөщкәты урәңән.

30 Туп Лүв, хойатәт күтән шушман, пүңла йирләс.

Күләт воштәсайәт

31 Иисус Галилея мүвән улты Капернаум воша йөхтәс, пә шаббат хәтәлән лывилал утәлтәс.

32 Мөхет Лүв утәлтәпсайәл элты әл пакнысыләт, Лүв йасңәл партатты щир тәйәс.

33 Турәм йасңа утәлтэты хотән күль сөх тәйәм хойат ус, пә лүв сыйәң түрән үвалтәс:

34 "А-а-а: Назарет элты улты Иисус, мүң элтәв мүй Нәңен мосәл? Нәң мүңев пәратты йөхәтсән; уйәтләм, Хой Нәң! Нәң – Турәм Йәмәң Өт!"

35 Иисус лүвел такан партсәлы: "Мәшйайа йүвәмта па лүв элтәл ким эта!" Күль сөх Турәм йасңа утәлтэты хот күтәпән хойат ил вөщкәслы, щәлта Лүв элтәл ким этәс, нәмәлты атәм ин хойата әт верәс.

36 Мөхет хөлийә хөрщәмән йөхәтсайәт, пә күтлалән пөтәртсәт: "Мүй щит? Лүв щиты партатты щирән пә йуртат күль сөхәта пәртәл пә лыв ким этләт?"

37 Пә Лүв элтәл айкел керәтман куртәт хүват лакки мәнәс.

Петра унтәп тўмтака верса

38 Турәм йасңа утәлтэты хот элты ким этмал йүпийән, Иисус Симон хота лөңәс. Симон утпәл ими шек кәшаң ус; пә Иисус щит ими урәңән вохса.

39 Лүв щит ими хөща һүрман, муш нөх вөлыты партсәлы; ин ими мушән хәйса. Лүв ищит мөхты нөх лойәс, пә мөхета пәсан омәсты питәс.

Иисус Галилея мүв лөватән Турәм верәт верәл

40 Хәтәл ил опсәм сыс хөлийә, хой мушән йөхтәм хойат тәйәс, щит ар сыр мушпи хойатлал Лүв хөщайәла туслал. Лүв пә, кашәң мушәң хойат элты йошлал пөнылыман, лывилал тўмтака версәлы.

* 4:18 4:18 словарь Христос ванта;

41 Ар хойат элты ищиты кўль сōхэт, ўвман, ким этсэт пā пōтэртсэт: "Нāн – Христос, Турэм Пōх!" Лыв уйэтлэт - Лўв – Христос, туп Исус щит лывилала йастыты ат эсэлсэлы.

42 Хун хātлa йис, Лўв хот элты ким этмал йўпийән, тал шитам тāхайа мāнēs. Ар хойатән кāшса, пā Лўв хōщайэл йōхэтмелән, Лўвел ил рōнатлэл, лыв элтайэл ат ат мāнēs.

43 Лўв пā лывилала йастēs: "Мāнēm па вошэтән ищи Турэм Хон Улэпса элты Йām айкел йастэты мосэл. Щи урәңән Ма китсайәм".

44 Щиты Лўв Галилея Турэм йасңа утэлтэты хотэтән сыйәңа пōтэртēs.

5

Оләң утэлтэты йōх вохсайәт

1 И пўш, хун Исус Геннисарет нәмпи лор питарән лоймалән, хойатэт керәтман Лўв хōщайэл нāптәщсэт, Турэм йасәң хуләтты урәңән,

2 Лўв кāt ұты кātләм хоп шийаләс; хўл велты хойатэт пā, хоп элты ил охәлман, холәплал лōхәтсэт.

3 Исус и хопәла ләләс, Симон хопа. Лўв лор питар элты Симон йәша йәлшәк мāнты пāртсэлы, Лўв пā, хопән омәсман, хойатэт утэлтēs.

4 Хун Лўв хойатэт утэлтэты йәтшәс, Симон пела йастēs: "Мāл тāхайа мāна, пā холпән хўл хойты щира йовәлмалән".

5 Симон Лўвела йастēs: "Утэлтэты ху, мўң тāлаң ат рупәтсув, нәмәлты ат мōщатсув, туп Нāн йасңен хўватән ма холпем йовәлмәләм".

6 Щиты вермел йўпийән, лыв щи арат ар хўл мōщатсэт, пā хōлна холпел тōхты питēs.

7 Щиңәңща лыв кимет хопән уләм пиллала йош йовәлты питсэт, лывилала һотты ат йōхәтсэт; щāлта йōхәтсэт пā хопңәлал кинәнтак хўлән тәкәптәслал, хопңәлал вōллы ил шуйләты питсәңән.

8 Щит шийаләмал кемән, Исусән Петрайа әйәлтәм Симон Исус шашңән хōща рākнәс пā йастēs: "Турэм Куща, ма элтәм йәл мāна, ма кәрәкәң хойат".

9 Петрайа әйәлтәм Симон пā хōл, лўв пиләлән уләм йохлал, тām веләм хўллал пāтыйән, пālщәмән йōхәтсайәт;

10 Симон пилңәлал Иаков пā Иоанн, Зеведей пōхңән ищиты пālтәмәсңән. Щāлта Исус Симон пела йастēs: "Ал пāла, тāлта йәллы нāн хойатэт кātәлты питлән".

11 Щиңәңща, хопңән ұты тāлмел йўпийән, пōрмаслал иса хāйсәлал пā Исус йўпийән мātсэт.

Лайңәң нўлмәң хойат сыстапты щир

12 Хун Исус и мōлты вошән улмалән, лōватәлән лайңәң нўләмән этәм хойат йōхтēs. Щāлта, Исус шийаләмал кемән, Лўв йәлпелән хōмта шаншантēs пā, пойәкман пōтэртēs: "Йәшәк Турэм Куща! Кашен ул ки, верәтлән мāнēm Нāн нōх сыстапты".

13 Исус йошәл йәл шāшсэлы, лўв хōщайәла хәнәмтыйәс пā йастēs: "Лāңхалайәм, сыстама йўва!" Ищи мōхты лайңәң нўләмләл йāма йисәт.

14 Исус лўвела нәмәлты хойата щи вер элты пōтэртты ат эсэлсэлы. Туп Турма йир верты хойата этәлтыты пāртсэлы, пā сыстапты верәл пела йир туты пāртсэлы, хōты Моисей партēs, лывилал әвләптэты урәңән.

15 Туп Исус айкеләл мет йәл лāрпиләс, пā тәлыйә хойат Лўв хōщайәла йōхтылыиәс, Лўв йасәңлал хуләтты пā мушлал элты йāmәлтыты.

16 Туп Исус тал шитам тāхайата мāнылыиәс пā щита пойәкщәс.

Щащлы питәм хойат тўмтака ииты щир

17 И хатэлэн, хун Иисус хойатэт утэлтэс, щита Галилея пә Иудея куртэт элты, Иерусалим вош элты па йохтэм фарисейэт* пә Закона утэлтэты икет† омэссэт; Турэм Куща йур мушән хойатэт тўмтака верты верән этлүйәс.

18 Щәлта ин, кәмэтса хойат щәщлы питәм ху олты сөхлалән тусэт. Лыв хота лүвел лөңәлтты үтщисәл, Иисус йәлпийа лулән пөнты,

19 туп и ләңкәрән лойты хойатэт күт элты әт верәтсәл туты. Щиңәңща лыв хот лөңла нөх үратсәт, хот лөңәл, нөх лосәтман, усән версәл пә мушән өтәл олты сөхлалән күтләпа Иисус йәлпийа ил әсәлсәл.

20 Иисус лыв әвәлты щирәл шийаләмал кемән, мушән хойата йастәс: "Лухсәм, кәрәклан йөрәмәсайәт!"

21 Фарисейәт пә Закона утэлтэты икет щит хулмел кемән нумәсты питсәт, пөтәртләт: "Хой щит, Хой Турма әт рәхты йасңәт йастыйәл? Турәм тўмпийән хой верәтәл хойата кәрәкәт йөрәмәты?"

22 Иисус, лыв нөмәслал өша пайәтмал кемән, йөхлы лывилала йастәс: "Мүйа щиты нумәсләты?"

23 Мүй кеншәк йастәты: "Нәң кәрәклан йөрәмәсайәт!", мүй пә йастәты: "Нөх лойа пә шушилүйа?"

24 Уйтаты, Хойат Пөх тәта, мүвән, кәрәкәт йөрәмәты щир тәйәл, - Иисус щәщлы питәм хойат пела йастәс, - Нәңена пөтәртләм: нөх лойа, олты сөхлан үйәлән пә йөхи мәнә".

25 Ищи мөхты лыв йәщәлтәл лүв нөх лойәс, өләм сөхлал услы, Турәм вөлаңа айәлтман, йөхи мәнәс.

26 Щиңәңща вантәм хойатәт пәлщәмән йөхәтсайәт, лыв Турәм вөлаңа айәлтсәт пә, пәлман, пөтәртсәт: "Тәмхәтәл унты әт вантылүйәм верәт мүй ин щи ватсув!"

Матфей вохәпса

27 Щи йүпийән, Иисус ким этәс, пә Левий нәмпи налог әкәтты хойат шийәләс, налог әкәтты тәхәйәлән опсәс. Иисус лүвела йастәс: "Ма йүпемән йүва".

28 Щиңәңща, мөлтылал иса хәйсәлы, нөх лойәс пә Иисус йүпийән мәнәс.

Иисус кәрәкәң хойатәт пилән ләл

29 Левий лүв хотәлән Иисус урәңән ун поры пәсан ләщәтәс, лыв пилләлән пәсан сурыйән налог әкәтты ар хойат пә па мөхет усәт.

30 Фарисейәт пә Закона утэлтэты икет Иисус утэлтэты йохлал пела үшмащсәт пә пөтәртсәт: "Мүйа нын налог әкәтты хойатәт пә кәрәкәң хойатәт пилән и йәха ләлты, йищләты?"

31 Иисус лывилала йөхлы йастәс: "Тўмтак хойатәта хун ләккар мосәл, мушән хойатәта мосәл.

32 Ма әнта тўңа-щира улты хойатәт, Ма кәрәкәң хойатәт кәрәклал элты шәшән керләптәты урәңән йөхәтсәм".

Иисус вүщләты вер элты утәлтәл

33 Щәлта лыв Иисуса йастәсәт: "Иоанн утәлтэты йохлал ван күтән вүщләты хәтләт‡ верылыләт пә пойәкщәты верәт верләт, фарисейәт утәлтэты йөх ищиты улләт, Нәңилан пә ләләт-йищләт".

34 Иисус лывилала йөхлы йастәс: "Нын мүй поры пәсан хөща, Нә Туты Ху омәсман, мөйәң йөх вүщләты партты верәтләты?"

35 Хәтләт йөхәтләт, хун Нә Туты Ху лыв элтәл нөх үла, щи пөрайән лыв вүщләты хәтләт верты питләт".

Лумтәм элты пә үна пөнты хир элты утәлтэты пөтәр

* 5:17 5:17 Фарисейәт – словарь ванта † 5:17 5:17 Закона утәлтэты икет – лыв мирәл йәң Турәм партәпса йасңәт пә Турәмән Моисея мийәм па законәт пә ащилал хәйәм ләтәң йасңәт нумты па щи йасңәт хүват улты утәлтәслал. ‡ 5:33 5:33 вүщләты хәтләт – ләтөт әт ләты пә, пойәкщәман, улты хәтләт;

36 Иисус лывилала хӧлна тӧмӧщ утӧлтӧты пӧтӧр пӧтӧртӧс: "Нӧмӧлты хӧйат, йӧлӧп лумтӧмӧл элты менӧмӧм йӧлӧптайӧл, катра сӧхӧла ӧт рӧхӧллӧлы; па щирӧн ки йӧлӧп лумтӧмӧл мӧшлӧлы, пӧ йӧлӧп йӧлӧптайӧл катра сӧхӧла па ӧт рӧхӧл.

37 Пӧ нӧмӧлты хӧйат йӧлӧп ӧна катра ӧуки хира § ӧт пӧнлӧлы, па щирӧн ки, вельщи кавӧрты ӧнайӧн хир мӧшлӧ, ӧнайӧл ил мӧнӧл пӧ хирӧл ӧт мосты питӧл.

38 Ӑнта, йӧлӧп ӧна йӧлӧп хира пӧнты мосӧл. Ши пӧрайӧн тӧмел тӧлаӧа хӧщӧл, пӧ тӧмел па.

39 Нӧмӧлт хӧйат, катра ӧна йиӧщемӧман, ищи мӧхты йӧлӧп ӧна йиӧщемӧты ӧт лӧӧхамӧла. Лӧв йастӧл: "Катра ӧна йӧмшӧк".

6

Иисус шаббат хӧтӧлӧн рупитӧл

1 И пӧш, шаббат хӧтӧлӧн Иисус латӧн опсӧм мӧв хӧр хӧват шушӧс. Лӧв утӧлтӧты йохлал ӧаӧ тӧрӧн тӧйӧт мӧшсӧт, йошӧн сыстапсылал пӧ лат сӧмлал йӧхи лӧслал.

2 Тухӧл фарисейӧт иӧщӧссӧт: "Мӧйа нын шаббат хӧтӧлӧн, мӧй ӧт эсӧлман улла верты, щит верлӧты?"

3 Иисус йӧхлы йастӧс: "Нын мӧй ӧт лӧӧтсӧлӧн, хун Давид мӧхилал пилӧн сӧмлал вохӧмӧн, мӧй лӧв верӧс?"

4 Хӧты лӧв Турӧм Хота лӧӧс пӧ Турӧм кеша пӧнӧм йӧмӧӧ ӧаӧӧт услы, лӧс пӧ хӧлна лӧв пилӧлӧн улӧм мӧхилала мӧслы, Турма йир верты хӧйатӧт тӧмпийа щи ӧаӧӧт нӧмӧлт хӧйата лӧты ӧт эсӧлман уса?"

5 Щӧлта Иисус лывилала йастӧс: "Хӧйат Пӧх шаббат хӧтӧл хӧща па куща".

Иисус шаббат хӧтӧлӧн кӧшаӧ хӧйат тӧмтака верӧл

6 Па шаббат хӧтӧлӧн пӧ Иисус Турӧм йасӧа утӧлтӧты хота лӧӧс пӧ утӧлтӧс. Щита и хӧйат ус, лӧв йӧм пелӧк йошӧл нӧх сорман ус.

7 Закона утӧлтӧты икет пӧ фарисейӧт Иисус ватман тӧйлӧл, шаббат хӧтӧлӧн хӧйат тӧмтака верлӧлы мӧй ӧнтом, Лӧв хӧщайӧл нӧр ӧтӧлтӧты урӧӧн.

8 Иисус, лыв нӧмӧслал уйӧтман, сорӧм йошпи хӧйата йастӧс: "Нӧх лойа пӧ хот кӧтпа йӧва". Щитӧн нӧх лойӧс пӧ хот кӧтпа ӧтӧс.

9 Иисус лывилала йастӧс: "Ма нынан иӧщӧслӧм: шаббат хӧтӧлӧн мӧй верты эсӧлман улла? Йӧм вер мӧй ӧтӧм вер? Лыл ӧтӧлтӧты мӧй пӧратты?" Лывӧт иса мӧшйӧйӧт.

10 Лыв пелайлала ӧӧкӧртмал йӧпийӧн, Иисус щи хӧйата йастӧс: "Йошӧн йӧл ӧиншӧмты". Щитӧн щиты версӧлы; ин йошӧл кимет йошӧл хӧрпийа пӧ йӧма йис.

11 Лыв пӧ пӧлщӧм лӧкӧн йӧхӧтсайӧт, кӧтлалӧн пӧтӧртсӧт, а мӧй хӧты Иисус верты.

Кӧтхӧщйаӧ апостол пирыйты вер

12 Щи хӧтлӧтӧн Иисус кев пай лӧӧла нӧх хуӧхӧс пойӧкщӧты урӧӧн, щита ат хӧват Турӧм пела пойӧкщӧман ус.

13 Хун хӧтла йис, Лӧв утӧлтӧты йохлал вохсӧлы пӧ лыв элтылал кӧтхӧщйаӧ хӧйат пирыйӧс, лывилал апостолӧта айӧлты щи питсӧлы:

14 Симон, лӧвел Петрайа пӧ айӧлты питсӧлы, лӧв Андрей апщел па, Иаков пӧ Иоанн, Филипп пӧ Варфоломей,

15 Матфей пӧ Фома, Иаков - Алфей пӧх пӧ Зилота нӧмтӧм Симон,

16 Иуда - Иаков пӧх пӧ Иуда Искариот - щит щӧха Иисус пӧратты йохӧт йоша мӧты ху.

17 Лыв пиллалӧн кев пай элты ил ӧхӧлмал йӧпийӧн, Иисус пайлы тӧхайӧн ил лойӧс, хӧта мӧлты кем Лӧв утӧлтӧты йохлал пӧ ар хӧйат Иудея мӧв лӧват элты, Иерусалим вош элты, па щарӧс питар мӧвӧн Тир па Сидон элты ус,

18 Лыв Иисус хулӧтты па мушлал элты тӧмтака пайтӧсты урӧӧн йӧхӧтсӧт, щӧлта пӧ кӧль сӧхӧн шукатты ӧтӧт ищи йӧма йисӧт;

§ 5:37 5:37 хир - ӧуки элты верӧм хир (мосӧн пӧ шуш хир элты верӧм хир)

19 Мир хӧлзийэ Лӱв хӧщайэла ханэмтыты ӱратлэт, Лӱв элтайэл йур йис пӧ хӧлзийэ тӱмтака версайэт.

Йӧм щирэт

20 Щӧлта Лӱв, утэлтэты йохлал пела аӧкертман, йастэс: "Куӧар сӧмпи ӧтэт щӱӧлӧлты! Турэм Хон Улӧпса нынана ул.

21 Ин лӧллы улты ӧтэт ӧй тӧйлӧты, щӧха тӧрэмлайты! Ин холлӧты ӧтэт ӧй тӧйлӧты, ӧӧхты питлӧты!

22 Нын щӱӧлӧлты, хун хӧйатэтэн лыкэн этты питлайты, хун нӧмӧс кимпийӧн тӧйты питлайты, пӧ ӧерты питлайты, нэмлӧн нӱрӧӧа айӧлты питлайэт, Хӧйат Пӧха эвӧлман урӧӧн.

23 Щи хӧтӧлӧн амтӧтлыиаты пӧ ӧӧхман-йӧтман улаты: турӧмӧн нын мойлапсайлӧн вӧлаӧт! Лыв ацилал Турэм йасӧн туты хӧйатэт* пилӧн ищи щиты уллысӧт.

24 Туп, ташӧн хӧйатэт, нынана шук – нын тӧрамтыты щир тӧлаӧ тӧлӧн мӧщатсӧлӧн!

25 Ин тарӧмтыи лӧты ӧтэт, нынана шук! Сӧмлӧн вохты питлайэт! Ин ӧӧхман улты ӧтэт, нынана шук – холлӧты пӧ йирӧӧлтытыты питлӧты!

26 Шук нынана, хун хӧйатэт иса нын элтан йӧма пӧтӧртты питлӧт! Лыв ацилал ӧнта йӧна Турэм йасӧн туты хӧйатэт† пилӧн ищи щиты уллысӧт!"

Турэм Хон Улӧпсайӧн улты щирэт

27 "Нынана, Мӧнӧм хулӧтты ӧтӧта, пӧтӧртлӧм: нынан нӱрмӧлтты хӧйатлӧн мосман тӧйалӧн, йӧм вер вераты щи хӧйатӧта, хӧйӧн нын лыкэн этлайты,

28 нынан ӧӧкӧрты ӧтлӧна Турэм элты йӧмӧн вохалӧн‡, пӧ нынана атӧм верты хӧйатӧт урӧӧн, пойӧкщаты.

29 Веш пӱӧлӧн элты рӧскийӧм ӧтӧна, кимет веш пӱӧлӧн па шӧши, элты лумтӧмен ӧхты ӧтӧна, лыпи йӧрнасӧн ӱты па ал йӧрты.

30 Кашӧн нӧӧ элтӧн вохты хӧйата, мӱй вохӧл, мийи, пӧ нӧӧ ӧтӧн ӱйӧм хӧйат элты ӧтӧн йӧхлы ал вохи.

31 Хӧты лӧӧхалайты, нын пилӧнӧн хӧйатӧт ат усӧт, щиты лыв пиллӧлӧн нын улаты.

32 Нынан мосман тӧйты хӧйатӧт мосман тӧйлӧлӧн ки, нынан мӱй йӧм? Кӧрӧкӧн хӧйатӧт лывилала мосты хӧйатлӧлӧн ищи мосман тӧйлайэт.

33 Пӧ щи хӧйатӧта йӧм вер верлӧты ки, хӧй нынан йӧм вер верӧл, нынана мӱй йӧм? Кӧрӧкӧн хӧйатӧт ищи щиты верлӧт.

34 Пӧ, хӧйатӧта артнайа мийлылты ки, щи хӧйатӧт элты артнайӧн йӧхлы хоӧтлӧлӧн ки, нынан мӱй йӧм? Кӧрӧкӧн хӧйатӧт ищи кӱтӧлӧн артнайа мийантылӧт, йӧхлы ищи щи арат ӱты нумӧслӧт.

35 Туп нынан нӱрмӧлтты хӧйатлӧн мосман тӧйалӧн, йӧм вер вераты пӧ, нэмӧлты йӧхлы ӧт хоӧтман, артнайа мийаты; щишӧн нынан мойлӧпса вӧлаӧн питӧл, пӧ Нӱм Турэм ӧаврӧма улты питлӧты; Лӱв кӱш йӧм ӧт нумты хӧйатӧт пела, кӱш лыкӧн хӧйатӧт пела и хӧрпийа сӧмӧн.

36 Щиӧӧӧща хӧйатӧт пела сӧмӧна улаты, хӧты Турэм Ащан сӧмӧн.

37 Ал сӱтытаты пӧ нынан нэмӧлты хӧйат сӱтӧтты ӧт питӧл. Ал ӧухмантаты, пӧ нын элтан нэмӧлты хӧйат ӧухматты ӧт питӧл. Нӱр ал нуматы, пӧ нын нӱрлӧн ищи йӧрӧмӧлайэт.

38 Мийаты, пӧ нын па мӧлайты: йӧм мӧртӧн, йовлӧм, ил тыӧхӧм, щурщӧна пӧнӧм тӧлӧн мӧртӧн хӧхӧнлӧна шӧшӧмлайты; мӱй сыр мерайӧн пӧнлӧты, щимӧщ мерайӧн нынана пӧнты питла".

Сӧмлы хӧйат сӧмлы хӧйатӧн ватӧлтӧты элты утӧлтӧты пӧтӧр

39 Утӧлтӧты пӧтӧр лывилала па пӧтӧртӧс: "Сӧмлы хӧйат мӱй верӧтӧл сӧмлы хӧйат ватӧлтӧты? Мӱв ӱса мӱй ӧнта кинӧӧтак ил питлӧтӧн?"

40 Утӧлтыты хӧйат утӧлтӧты икел элты унашӧк ӧт уллӧйӧл, туп утӧлтыты вер йӧтшӧман, кашӧн хӧйат утӧлтӧты икел иты йиты верӧтӧл.

* **6:23** 6:23 Турэм йасӧн туты хӧйатӧт (словарь ванта) † **6:26** 6:26 ӧнта йӧна Турэм йасӧн туты хӧйатӧт - лжепророки ‡ **6:28** 6:28 Турэм элты йӧмӧн вохалӧн 'благословляйте'

41 Мўйа нāн лухсэн сэма питэм нўв шўк пелжа ватлэн, нāн сэменэн ълты павэрт шуп āт мѡштэлэн?

42 Мўй ширэн нāн веритлэн ши лухсэна йастэты: "Лухсэм, мийи ма нāн сэмен элты нўв шўк нѡх ўлэм, - ши пўлаң нāн сэменэн павэрт āт шийалэлэн? Кāт вешпи хѡйат! Олэңэн павэрт нāн сэмен элты нѡх ўйи, щāлта ныты питла, хѡты нўв шўк лухсэн сэм элты нѡх ўлэн".

43 И йām йўх атэм лэвпэс āт энмэллэл; пā и вевтам йўх йām лэвпэс āт энмэллэл,

44 кашэң йўх лўв энмэлтэм лэвпэслал элты уйэтла. Пелантыты варэс элты смоква воштѡт āт āкэтла пā варэс пѡхэл элты – виноград āт āкэтла.

45 Сāmэл йām хѡйат сāmэлэн шавиты йāmэл этэлтэл, лѡкэң хѡйат сāmэлэн тāйты лѡкэл этэлтэл, хѡйат тэлэң сāmэл элты лўв ўңлэл пѡтэртэл".

Кāт хотңэн пāты элты утэлтэты пѡтэр

46 "Мўйа нын Мāнэм вохлэлэн: "Турэм Куща, Турэм Куща!" пā хѡты Ма йастэлэм, щиты āт верлэты?

47 Кашэң Ма хѡщайэма йѡхтылыты хѡйат пā Ма йасэңлам хулэтты хѡйат пā йасэңлам ширэн верты хѡйат, нынана йастэлэм лўв хѡй хѡрпи.

48 Лўв щимэщ хѡйат хѡрпи, хѡй хот омэсэл, хот лотэл мāла хирсэлы пā хот пātэл кев элты ўслы. Мўйа, хун йик эпэтмалэн пā ши хот йикэн њорэтман, йэша нэш пўңла њѡхтэты āт верэтса, хот кев элты омэсман уса, щишэн.

49 Ма йасңем хулэтты хѡйат пā йасэң ширэн āт верэл, щит хотэл мўв элты опсэм хѡйат хѡрпи, хотэл так пāты āт тāйэл; хун ун йикэн њорэтса, и щишэн ил āркэмтэс; ши хот пѡлха шўкалэс".

7

Лал ху митхуйэл тўмтака верты вер

1 Хун Исус хулэнтэм мир пелжа йасэңлал хѡласэт, Капернаум воша мāнэс.

2 Щита и сот лал йох ѡх ху* митхуйэл лавэртат кāшаң ус, сѡрмэл вѡллы ванамэс. Ши митху лўв шек мостыйа тāйсэлы.

3 Исус элты хулмал кемэн, лўв иудейэт хѡща уна улты икет элты тухэллал Исус хѡща китсэллы, йастэты, лўв митхуйэл тўмтака верты урэңэн, ат йѡхтэс.

4 Лыв Исус хѡща йѡхэтмелэн, эвла-йѡла Лўвел пойэксэл, щиты пѡтэртлэт: "Нāңен лўвела щит верты рāхэл, лўв йām хѡйат,

5 лўв мирэв мостыйа тāйлэлы, хѡлна Турэм йасңа утэлтэты хот мўңева верэс".

6 Исус лыв пиллалэн мāнэс. Туп хун Лўв лал йох ѡх ху хот лэпа йѡхтэс, лал йох ѡх ху лухэслал йэщалт китсэлы, йастэты: "Йэшэк Турэм Куща, йэллы ал мāна, ма мўй вѡлаң хѡйат, ма хотэма Нāн ат лѡксэн,

7 щишэн, мāнэм ма йām хѡйата āт луңэтсэм, Нāн хѡщайэн ванамэты урэңэн; туп и йасэң йаста, митхуйэм тўмтака йил.

8 Ма ищи хулэтты хѡйат, туп ма илпемэн ищи лал йохэт уллэт, ита йастэлэм: "Мāна", па мāнэл, пā кимета йастэлэм: "Ты йўва!", пā йил, митхуйэма йастэлэм: "Щит вера", пā верэл".

9 Щит хулмал кемэн, Исус лўв пелайэл āл ватэл пā, йѡхлы каремэман, Лўв йўпелэн шушэм хѡйатэта йастэс: "Нынана пѡтэртлэм, тāmэщ эвэлты щир Ма Израиль мир хѡща хѡлна āт уйэтсэм".

10 Китылыйэм мѡхет, йѡхлы йѡхэтмелэн, кāшаң митхуйэл, уйэтмелэн, тўмтака йўвмал.

Икилы хāщэм нэ пѡх нѡх лылнатты вер

11 Ши йўпийэн Исус Наин нэмпи воша мāнэс; ар пелэк утэлтэты йѡхлал пā тэлыйэ хѡйат Лўв пилэлэн шушэт.

12 Хун Лўв вош пушас ова вана йѡхтэс, вош элты пāрэм хѡйат ким этэлтэса, икилы хāщэм ими туп тāйэм и пѡхэл ус. Ши ими пилэн вош элты ар хѡйат шушэс.

* 7:2 7:2 сот лал йох ѡх ху – сотник, центурион, римский офицер;

13 Ими шийалэмал кемэн, Турэм Куща сэмэл хоцты питэс, щалъа ўслы пә лүвела йастэс: "Ал холла!"

14 Вана шушман, Иисус лэлтѳта йошэлэн хәнэмтыйэс; апа тўвэм мѳхет ил лойсэт. Щалта Иисус йастэс: "Энэмты пѳх, нәҗена йастэлэм, нѳх лойа!"

15 Пәрэм пѳх нѳх опсэс пә пѳтэртты питэс; Иисусэн лүв аңҗел йоша катлэптэса.

16 Хѳйатэт пәлщэмэн йѳхэтсайэт, пә лыв Турэм вѳлаҗа айэлтты питсэт, пѳтэртлэт: "Вѳлаҗ, ун Турэм йасәҗ туты хѳйат этэс, мўҗ кўтэвэн ул! Турэм мирәл хѳща җотты йѳхтэс!"

Иоанн инщэсты пела йѳхлы йастэты йасҗэт

17 Тәмәщ айкел Лүв элтэл Иудея мўв лѳвата пә керәтман иса лакки ләрпилэс.

18 Иоанн тәм верәт утәлтэты йохлал элты хулсәлы.

19 Кәт хѳйатҗәлал вана вохман, Иисус хѳща китсәлы, инщэсты: "Нәҗ мўй Щит, Хѳй йѳхәтты верәл ул, мўй пә па Ѳт лавәлты мосәл?"

20 Лын Иисус хѳща йѳхәтсәҗән, йастәсҗән: "Иоанн йиҗка лѳҗәлтыты хѳйат минәмән Нәҗ хѳщайәна инщэсты китсәлы: "Нәҗ мўй Щит, Хѳй йѳхәтты верәл ул, мўй пә па Ѳт лавәлты мосәл?"

21 Щи пѳрайән Иисус ар сыр муш пә кәши элты, кўль сѳх элты йәмәлтәс, пә мѳлты кем сәмлы хѳйатәта ватты щир мойлэс.

22 Щалта Лүв щиты йѳхлы йастэс: "Мәнаты пә Иоанна пѳтэртаты, мўй ватсәты, хулсәты: сәмлы хѳйатәт сәмәҗа йиләт, нохты хѳйатәт йәма шушилыләт; ләйҗәҗ җүлмәҗ хѳйатәт сыстама йиләт, пәллы хѳйатәт хулләт, пәрэм хѳйатәт нѳх лылҗатлайәт, пә нўша хѳйатәта Йәм айкел элты сыйәҗа пѳтэртла;

23 Щит ѳйәҗ, хѳй мәнәма эвәлты нѳх әт вѳлыйәл".

Иисус Иоанн ишәкҗәлы

24 Иоанн китәм йохҗән мәнәм йўпийән, Иисус мирәла Иоанн элты пѳтэртты питэс: "Хәр пә тал мўва мўй ватты йәхсәты? Вотән йовәлты тѳрән ватты?"

25 Мўй пә ватты нын йәхсәты? Ләпәт сѳхәта лумәтлыйәм хѳйат ватты? Йәма лумәтлыйәм пә тащәҗа улты хѳйатәт хон хотәтән улләт.

26 Мўй пә ватты нын йәхсәты? Турэм йасәҗ туты хѳйат? Йәна, пѳтэртләм нынана, Турэм йасәҗ туты хѳйат элты вѳлаҗшәк хѳйат ватты йәхсәты.

27 Тәм щит, хѳй элты хәшман улла: "Тәм, Ма айкел туты хѳйатәм Нәҗ йәлпенән китләм, Хѳйән Нәҗ йушен Нәҗ йәлпенән ләщатла".

28 Щишән нынана пѳтэртләм: иметән сәма пайтәм хѳйатәт кўтән, Иоанн йиҗка лѳҗәлтыты хѳйат элты ләтәҗшәк Турэм йасәҗ туты хѳйат әнто; туп мет ай Ѳт Турэм Хон Уләпсайән лүв элтайәл ләтәҗшәк".

29 Хѳл Лүвел хуләнтәм мир, пә налог әкәтты мѳхет, Турэм вәцкат вер вана уйман, Иоанн йиҗка лѳҗәлтыты щирән йиҗка лѳҗәлтысайәт;

30 фарисейәт пә Закона утәлтэты икет йиҗка лѳҗәлтыты әт кашащсәт, Турэм ләҗхаты щир вана әт усәл.

Иисус Лүв ишәлән уләм хѳйатәт нүрмәлтәл

31 Щалта Турэм Куща йастэс: "Ин тәм хѳйат рут арталәты мосәл, хѳй хѳрпет? Лыв хѳй хѳрпет?"

32 Лыв вош хәры хѳща омәсты җаврәмәт хѳрпет, кўтлалән ўвәтләт пә пѳтэртләт: "Мўҗ нарәс йўхән нын урҗәнән йѳтсув, нын пә әт йаксәты, мўҗ холләты арәт арисув, нын әт холләсты".

33 Иоанн йиҗка лѳҗәлтыты хѳйат йѳхтәс: җаҗ әт ләл, ўна әт йищәл, пә пѳтэртләты: "Лүв лыпелән кўль ул".

34 Хѳйат Пѳх йѳхтәс: ләл пә йищәл; пә йастәлты: "Тәта щи хѳйат, хѳй ләл пә ўна йищәл, налог әкәтты хѳйатәт пилән, кәрәкәҗ хѳйатәт пилән лухса ул".

35 Ѳшәҗ-щәщәҗ нѳмәс хѳлыйә лүв җаврәмәлән вәцката пәйтәса".

Нэ Иисус кўрнән һөсәтәл

³⁶ И фарисейән Иисус ләты вохса; Лўв хота лөңәс, пәсан сурыйа ил опсәс.

³⁷ Щи вошән и ульһайа улты нә ус, Иисус фарисей хотән ләты вер хулмал кемән, һөви кев элты верәм, әпләң миро вөйән пөнәм, ващ турпи пўт тус.

³⁸ Щәлта, лўв шәш пеләк сәхат Иисус кўрнат шөма шаншәха омәсман пә холләман, Лўв кўрлал сәмйикән өвңәлтты пә өхсөхләлән һөх мухты питсәлы. Лўв кўрлал мосәлтәслы пә әпләң миро вөйән һөсәтсәлы.

³⁹ Хун Иисус вохәм фарисей щит шийәләс, нумәсәмәс: "Тәм йәна Турәм йасәң туты хөйәт ки ус, Лўв лулән уйәтсәлы, хөй, мүй хөрпи нә Лўв хөщайәл ханылыһәл, щит кәрәкәң нә".

Кәт артнайәң хөйәтнән элты утәлтәты пөтәр

⁴⁰ Лўв пеләйәл Иисус йәстәс: "Симон! Ма һәңена мөлты йәстәты верәм ул". Лўв йәстәс: "Пөтәрта, Утәлтәты Ху".

⁴¹ Иисус йәстәс: "И өхәң ху кәт артнайәң хөйәтнән тайәс: итәл – ветсот динарий†, киметәл – ветйәң.

⁴² Лын артнайлын сөхәптәты өх әт тайсәңән, щишән өхәң ху кәтнән артнайлын йөрәмәслы. Йәста, мәты өтәлән өхәң ху мет мостыйа тайла?"

⁴³ Симон йәстәс: "Алт щитән, хөйә лўв аршәк өх йөрәмәс". Иисус лўвела йәстәс: "Йәна щиты пөтәртлән".

⁴⁴ Ин нә пела керләман, Симона йәстәс: "Тәм нә һәңена ныла? Ма һәң хотәна йөхәтсәм, һәң кўр лөхәтты йик Мәнәм әт мәсән, лўв пә Ма кўрлам сәм йикләлән өвңәлтсәлы, өхсөхләлән һөх мўхсәлы;

⁴⁵ уйтатмемәнән һәң Мәнәм хөлна әт мосәлтәсэн, лўв пә, Ма йөхәтмем үш элты, Ма кўрлам мосәлтәты әт вөлыһәл.

⁴⁶ Нәң Ма өхем оливка вөйән әт һөсәтсән, лўв пә әпләң миро вөйән кўрлам һөсәтсәлы.

⁴⁷ Щишән, Ма һәңена йәстәләм: Ма пеләйәм артан сәмәңа улты верәл әләл, мүй арат лўв ар кәрәкләл йөрәмәсайәт; хөйә шимәл нўр йөрәмәла, щит шимәл сәмәңа ул".

⁴⁸ Иисус щи нә пела йәстәс: "Нәң кәрәклән йөрәмәсайәт".

⁴⁹ Лўв пиләлән пәсан сурыйән опсәм мөхет нумәсты питсәт: "Хөй тәм, кәрәкәт пә йөрәмәл?"

⁵⁰ Иисус пә нәңа йәстәс: "Нәң әвәлты верәнән һәң һөх пайәтсайән, йәм һөмәсэн мәна!"

8*Тухәл нәңәт Иисуса һөтсәт*

¹ Щи йүпийән Иисус вошәт куртәт хүват, Турәм элты сыйәңа пөтәртман, Йәм айкел Турәм Хон Уләпса элты тўвман, йәңхәс. Лўв пиләлән кәтхөщйәң утәлтәты йохләл усәт,

² пә тухәл нәңәт, хөйтат Лўв кўль сөх пә арсыр мушәт элты йәмәлтәс: Магдалинаа айәлты Мария, лўв элтәл лапәт кўль сөх ким этәс;

³ Иоанна па, Ирод хөща хот рупата өх ху Хуза ийими; Сусанна, хөлна пә па имет. Тәм нәңәт Иисуса тайәм өхләлән һөтсәт.

Сөхәң өтәт элты улты утәлтәты пөтәр

⁴ Хун щи арат ар мир әктәщәс пә арсыр вошәтән улты мөхет Лўв хөщайәл йөхәтсәт, Лўв утәлтәты пөтәрән пөтәртты питәс:

⁵ "Ики мўв хәрәла лат сәм йовәлты этәс, хун лўв лат сәмлал йөвәлмалән, тухәллал йуш пўңла рәкәтсәт пә ил пурәтсайәт, щищкетән ләсайәт;

⁶ тухәллал па кев элты рәкәтсәт, төрән тайләл йәша һөх әтмисәт, йик әт таймал пәтыйән, һөх сорсәт.

⁷ Тухәл лат сәмлал пулән кўта рәкәтсәт, пулән пә энмәс, щәлта пуләнән ләп аләмәсайәт;

† 7:41 7:41 динарий - словарь ванга

8 тухэл лат сэмлал йам мўва ракэтсэт пә энәммел йўпийән, йам арат акэтса, ил йовләм лат сэм элты сот пўш ар". Ши пөтәр пөтәртмал йўпийән, Лўв такан йастәс: "Хой хулты пәл тайәл ки, ат хуләл!"

9 Утәлтәты йохлалән Лўв иңщәсса: "Мўй элты тәм утәлтәты пөтәр".

10 Иисус йөхлы йастәс: "Нынан Турәм Хон Уләпса хәһа ширәт уйәтты мәса, па хойатәта утәлтәты пөтәр хөщә, щиты лыв, ватман, әт шийаләләт, хулман, әт мөштәләт.*

11 Утәлтәты пөтәр щит айәлләл: лат сэм – щит Турәм йасәң.

12 Йуш пўңла рәкнәм лат сәмәт хөрпет тухәл йасәң хулты хойатәт, хойтат хөщә йухәт хиһ йөхәтәл пә ши йасәң сәмлал элты нөх уллы, лыв әт ат эвәлсәт пә нөх әт ат пайтәссәт.

13 Кев элты питәм лат сәмәт хөрпет тухәл хойатәт, амәтман йасәң вана ўләт. Туп лыв ләр әт тайләт, оләһән эвәлләт, хун хўщәпса әтмәл, йөхлы ләләпләт.

14 Пулән кўта рәкнәм лат сәмәт хөрпет тухәл йасәң хулты хойатәт, туп лыв айән-айән кашәң хәтәл верлалән, тащәң пә каш хөрпи уләпсайән йөхи пайәтлайәт, пә ши йасәң нәмәлтыһа әт йил.

15 Йам мўва питәм лат сәмәт хөрпет тухәл хойатәт, хой йасәң хулмел йўпийән йам пә вешкәт сәмлалән шавиләл, пә ши йасәңел ун йам вер верәл"; Щит йастәмал йўпийән, Лўв такан йастәс: "Хой хулты пәл тайәл ки, ат хуләл!"

Тўт сун элты улты утәлтәты пөтәр

16 Нәмәлты хойат тўт сун ўщәтмал йўпийән, хөшамән ләп әт пөңләлы, мўй пә ил әт хәһәтләлы, хөлна пә тўт акла нөх опсәлләлы, лөһты хойатәта нөви ат ныса.

17 Нәмәлты хәһа әнтоһ, мўй элпа әт ат этәс, пә нәмәлты хәһәтәм әнтоһ, мўй элпа әт ат аһса пә элпа ат питәс.

18 Щәлта, вантаты, хөты нын хуләтләты: хой тайәл, щита па мәты питла, хой әт тайәл, щит элты, мўй тайты нүмәсәл, щитәл па нөх ўла.

Христос Лўв апщилал

19 Лўв хөщәйәл аһҗел пә ху апщилал йөхәтсәт, хойатәт кўт элты вана мәнты әт верәтсәт.

20 Иисуса йастәса: "Аһҗен пә ху апщилан камән лойләт, Нәһен ватты ләһхәлайәт".

21 Лўв щиты йөхлы йастәс: "Турәм йасәң хуләтты пә йасәң хўват улты өтәт – щитәт Ма аһҗем пә Ма ху апщилам".

Так вот роммалты вер

22 И хәтәлән Иисус утәлтәты йохлал пилән хопа ләләс пә йастәс лывиләла: "Лор тўм пелка ўшлув". Щәлта мәтсәт.

23 Мәһмел сыс Лўв ил вөйәпса. Лорән ун вота йис, хўмпәтән элт хәщ мәһлайәт, пә лыв туп сөртәла йөхәтсәт.

24 Иисус хөщә вана һүрман, Лўвел нөх күрәтсәл пә йастәсәт: "Утәлтәты Ху! Утәлтәты Ху! Ши пәрлув". Нөх килмалән, Лўв вот пә хўмпәт ил вөләтсәлы; щәлта ромәпсәт, пә щитама йис.

25 Щиңәһщә Лўв утәлтәты йохлал пела йастәс: "Хөта нын эвләпсайән?" Лыв, пәлман пә пакәнман, кўтәлән пөтәртсәт: "Хөй щит щимәщ, вөтәта па йиңка партәл, Лўвела лыв хуләтләт?"

Кўләт пурцәта воштәты вер

26 Галилея шөма улты Гадара мўва йөхәтсәт.

27 Хун Иисус ўты өхләс, Лўв йәщәлтәл вошән уләм и хөйәт этәс. Лўв хўв тәлән кўләтән лөһман уса па лүмәтты сөха әт лүмәтлүйәс, әнтоһ хот лыпийән, әпайәт пөнәм кев хөшәпәт лыпийән ус.

28 Иисус шийаләмал кемән, лўв ўвалтәс, Иисус йәлпийә ил рәкнәс пә сыйәң түрән йастәс: "Нәһен ма хөщәйәм мўй вер, Иисус, Нўм Турәм Пөх? Нәһен пойәкләм, мәһнәм ал шукаты!"

* 8:10 8:10 Турәм йасәң туты ики Исаия нәпек элты улты йасәңәт 'цитата от пророка Исаии' (6:9)

29 Иисусэн кўль тәм хойат элты ким этты партса, лўв щишән ўвәс. Ин унты кўлән ар пўш мōщатыса пā шукатыса, карты келән йошлал кўрлал хōлна ил йāрылысайәт, щиты шависа, туп ищипа карты келәт лўв лакки мāшлāлы, пā кўлән атәлт тāхайа воштәла.

30 Иисус лўвел инщәссәлы: "Нāн нәмен мўй?" Щитән йастәс: "Легион"[†], лўв хōщайәла шек ар кўль лōнман ус.

31 Лыв Иисус пойәксәл, пāтылы ўса[‡] лыв āт ат китсайәт.

32 Щита, кев лōнлән пурәщ тащ лāрпиләмал; кўләт Иисус пойәксәл, лулән лывилал пурщәт лыпийа лōнты ат эсәлсәлы. Лўв эсәлсәлы.

33 Кўләт хойат элты ким этмел йўпийән, пурщәт лыпийа лōксәт, пā пурәщ тащ кев веш элты лора ил керәптийәс пā щита щи ил шуйләс.

34 Тащ шавийәм хойатәт, щит шийаләмел кемән, сām мāнман хухәлмәсәт пā вошән, куртәтән улты хойатәта пōтәртсәл.

35 Тыйәм вер ватты ким этсәт; Иисус хōща йōхәтмелән, лыв кўләтән хайәм хойат шийаләсәт, Иисус пўнлән опсәс, лумәтлыман, ошәлән ус; щиңәньща, пāлтамәсәт.

36 Вантәм мōхет пā лывилала пōтәртсәл, хōты кўлән ху тўмтака йис.

37 Гадара вош ләп мўвән улты хойатәт хōл Иисус пўнла мāнты партсәл, шек ун пāлщәмән йōхәтсайәт, щишән. Лўв хопа ләләс пā йōхлы мāнты питәс.

38 Кўләтән хайәм хойат Лўв пўнлән улты пāтән ўратәс. Туп Лўв ин ху щиты йастәман китсәлы:

39 "Йōхи хотәна мāна, пā пōтәрты, мўй нāнәна Турәм верәс". Лўв мāнәс пā вош хўватән сыйәна пōтәртәс, мўй лўвела Иисус верәс.

40 Хун Иисус йōхлы йōхтәс, ар хойатән ўщайән верса, хōлыйә Лўвел лавәлсәт, щишән.

Мушән нә тўмтака йиты вер

41 Щāлта, Лўв хōщайәла Иаир нәмпи ики, Турәм йасна утәлтәты хот куща, йōхтәс; Иисус кўрнән хōща хōмта ил шаншатман, Лўвел лўв хотәла лōнты вохсәлы;

42 лўв кāтхōщйаң тāл лōват кем эви, туп и наврәм, тāйәс пā щитәл пāрты кема йис, щишән вохсәлы. Хун Лўв Иаир пилән шушәс, Иисус ар хойатән лāп нāпәтса.

43 Лыв кўтәлән и нә ус, кāтхōщйаң тāл кāлыйән этәлтәса; лўв ләккарәта, мўйкем ох, пōрмас тāйәс, хōл мāsлы, нәмәлты оtlлән йāmәлтты āт верәтса;

44 Иисус хōща шāш пеләк сāхат лўв вана хātәс, Лўв сōхәл кимла йошән хāнәмтийәс, и мōхты кāләл мāнты нōх вōлыйәс.

45 Щиңәньща Иисус ищмәс: "Хōй Ма хōщайәма хāнәмтийәс?" Хун хойатәт иса йастәсәт: "Антома, антома", Петра пā Иисус пилән уләм па мōхет йастәсәт: "Утәлтәты Ху, Нāн ар хойатән керәтман лойлайән, пā тāнәртлайән, Нāн хōлна инщәслән: "Хōй Ма хōщайәма хāнәмтийәс?"

46 Иисус пā йастәс: "Анта, Ма хōщайәма а хōй хāнәмтийәс, Ма элтәм йур шўкем этмал щәщәл".

47 Ин нә ватләлы, хāнәмтийәм верәл āт пентәс, сāmәл мāнман, вана мāнәс пā Иисус йәлпийән хōмта ил шаншантәс. Лўвела, хойатәт хуләтман, йастәслы, мўй урәнән Лўв хōщайәл хāнәмтийәс, пā ищи кўрәмән тўмтака йис.

48 Иисус щиты йастәс лўвела: "Эвийәм, ал пāла, нāн эвләпсайәнән нāн нōх пайәтсайән§; йām нōмәсән мāна".

Иаир эви нōх лыләнләты вер

49 Хун Лўв хōлна щит пōтәрмалән, Турәм йасна утәлтәты хот куща, лўв хотәл элты и хойат йōхтәс пā лўвела йастәс: "Нāн эвен пāрәс, Утәлтәты Ху хōща ал тōрастыя".

50 Иисус щи йаснәт хулмал кемән, лўвела йастәс: "Ал пāла. Туп эвлә, пā эвен сōрәм элты нōх пайәтла".

[†] 8:30 8:30 легион – хут щōрәс ләл йох похәл   [‡] 8:31 8:31 пāтылы ўс 'бездна'   § 8:48 8:48 мўй пā: тўмтака версайән;

51 Лүв хотэла йӱхэтмалэн, Иисус нэмэлты хӱята йӱхи лӱнты ӱт эслэс, туп Петраи, Иоанна па Иакова, пӱ эви ащия, аңтия.

52 Хӱлӱйэ эви урӱнэн холлжэсэт, ирӱлтысэт. Туп Иисус йастэс: "Ал холлаты; лүв ӱнта пӱрӱс – лүв ӱлжэл".

53 Лыв уйӱтлжэл - эви йӱна пӱрӱс, щижӱн Лүв элтэл ӱӱхты питсэт.

54 Иисус лывилал хӱл ким воштӱслы пӱ эви йошӱл элты катӱлсӱлы, такан йастэс: "ӱаврӱмийӱ! Нӱх лойа".

55 Щӱлта эви лылжӱн йӱхэтса; лүв мӱхты нӱх лойӱс, Иисус лүвел лапӱтты партсӱлы.

56 Ащел-аңӱел ӱл пакнысыстӱн. Иисус пӱ нэмэлты хӱята щиж вер элты пӱтӱртты ӱт эсӱлсӱлы.

9

Кӱтхӱщияӱ хӱйатӱт утӱлтӱты китсайӱт

1 Кӱтхӱщияӱнӱл вохмал йӱпийӱн, лывилала кӱльӱт воштӱты, мушӱт йӱмӱлты йур пӱ партатты щир мӱс,

2 пӱ лывилал Турӱм Хон Улӱпса элты сыйӱна пӱтӱртты, мушӱн хӱйатӱт тӱмтака верты китсӱлы.

3 Щӱлта лывилала йастэс: "Пӱтӱн нэмӱлты ал йӱаты, - ӱнта шушты сӱв, ӱнта хир, ӱнта ӱаӱ, ӱнта ӱх, ӱнта кимет лумӱтты сӱх;

4 мӱйсыр хота лӱнлжӱты, щита хӱцӱты, щилта йӱллы мӱнаты.

5 Хӱта вана ӱт ки йӱлайты, щиж вош элты эттанӱн, кӱрлӱн элты хиш ил пӱркаталӱн. Щит лывилала нӱра ат питӱл".

6 Лыв мӱтсӱт, пӱ куртӱт сӱхат кашӱн тӱхайӱн Йӱм айкел тутлыман пӱ мушӱн хӱйатӱт йӱмӱлтман йӱхсӱт.

7 ӱӱлмет мӱв щуӱ кушӱа улты Ирод ики, Иисус верӱм верӱт элты хулмал кемӱн, нӱпсӱл лыллжӱс: хӱй йастӱл, мӱтты щит Иоанн пӱрмал элты нӱх лылжӱлжӱс,

8 тухлжӱт пӱ – Илия сӱма этӱс, па хӱйатӱт пӱ – катра улӱм Турӱм йасӱн туты икет элты мӱтты ӱт нӱх лылжӱлжӱс.

9 Ирод йастэс: "Ма Иоанн ӱхӱл хӱлт пайӱтсӱм; а хӱй Тӱм Хӱйат, Хӱй элты ма тӱмӱщ айкел хуллжӱм?" Пӱ Лүвел ватты урӱнӱн, мӱлты щир кӱшты питӱс.

10 Апостолӱт йӱхлы йӱхӱтмелӱн, мӱй версӱт, Иисуса иса пӱтӱртсӱл; щӱлта Лүв, щитлал пӱтӱн йӱман, Вифсаида вош лӱпӱн улты атӱл тӱхайа мӱнӱс.

11 Хӱйатӱтӱн щиж вер мӱштӱм кемӱн, Лүв хӱщайӱл мӱтсӱт. Лүв, щиж мӱхет вана услы, лывилала Турӱм Хон Улӱпса элты пӱтӱртӱс пӱ хӱй тӱмтака верты мосӱс, щит тӱмтака версӱл.

Вет щӱрӱс арат ху лӱтӱтӱн тӱрматты вер

12 Хӱтӱл йӱтна пелка йиты питӱс. Кӱтхӱщияӱн утӱлтӱты йохлал Лүв лӱпӱла вана хӱтман, йастӱсӱт: "Мӱхет эслӱлӱн, ванӱн улты куртӱта холты пӱ лӱтӱт кӱшты ат мӱнлжӱт; мӱн тӱта тал тӱхайӱн уллуж".

13 Лүв пӱ йастӱс: "Нын лывилал лӱтӱтӱн мийӱлӱн!" Лыв йастӱсӱт: "Мӱн вет ӱаӱ, кӱт хӱл тӱмпийӱн па ӱт тӱйлуж; мосӱн мӱнжӱва тӱм хӱйатӱт урӱнӱн лӱтӱт лутты йӱхты?".

14 Щита вет щӱрӱс кем йох хӱйат ус. Иисус утӱлтӱты йохлала йастӱс: "Лывилал и пӱнла ветӱаӱ хӱйат аратӱн опсӱлтӱлӱн".

15 Щӱлта лыв щиты версӱл, иса хӱл опсӱлтсӱлал.

16 Лүв, вет ӱаӱ, кӱт хӱл йӱман, турӱм пела нӱхлы ӱнжӱртман, пойӱкщӱман, Турма пумащипа йасӱт йастӱс, морӱтсӱлы пӱ утӱлтӱты йохлала мӱслы, мира ортты урӱнӱн.

17 Щӱлта лжӱсӱт пӱ хӱл тӱрӱпсайӱт; пӱ хӱщӱм ӱаӱ пӱлжӱт кӱтхӱщияӱн кураӱжӱк арат ӱкӱтсӱт.

Петра эвӱлты щирӱл алты вер

18 И пӱш, хун Лүв атӱлт тӱхайӱн пойӱкщӱман ус, пӱ утӱлтӱты йохлал Лүв пилжӱлӱн усӱт, йухӱт Лүв лывилал ищмӱслы: "Хӱйатӱтӱн Ма хӱй йӱкана тӱйлайӱм?"

19 Лыв йӱхлы йастӱсӱт: "Иоанн йиҥка лӱӧҗлтыты хӱйат йӱкана, тухлӱтӱн пӱ – Илия йӱкана; па хӱйатӱт пӱ йастӱлӱт, катра пӱрайӱн улӱм Турӱм Йасӱҗ туты икет элты и мӱтты ӱт нӱх лылӱҗлӱс".

20 Лӱв лывилал ищмӱслы: "Нын пӱ хӱй йӱкана Мӱнӱм тӱйлӱлӱн". Петра йӱхлы йастӱс: "Турӱмӱн китӱм Христоса".

21 Туп Иисус лывилала щит элты нӱмӱлты хӱйата пӱтӱртты шек такан ӱт эсӱлсӱлы,

22 йастӱс: "Хӱйат Пӱха мосӱл ар шук туты, уна улты икетӱн, Турма йир верты хӱйатӱт ӱх икетӱн, Закона утӱлтӱты икетӱн вана ӱт ӱты вер ул, пӱ пӱратты вер ул, щӱлта хулмет хӱтӱлӱн нӱх лылӱҗлӱты верӱл ул".

Утӱлтыты хӱйата улты вер йӱна тынӱл

23 Лӱв хӱл хӱйатӱт пела йастӱс: "Хӱй Ма йӱпемӱн йиты лӱҥхал ки, лӱв элтайӱл ат йӱрӱмӱл, пернайӱл ат ӱл*", пӱ Ма йӱпемӱн йил.

24 Хӱй улӱпсайӱл шавиты ки лӱҥхал, щит лӱвел уштӱллы; хӱй улӱпсайӱл Ма урҥема уштӱллы ки, щит лӱвел шавиллы.

25 Мӱй ӱнтас хӱйата, улты омӱсты мир иса йоша пайӱтлӱлы ки, лӱвел пӱ лӱв пӱратлӱлы, мӱй пӱ лӱвел лӱв атӱм верӱл?

26 Хӱй Ма элтӱм пӱ Ма йасӱҗлам элты йӱламтыты питӱл, щит хӱйат элты Хӱйат Пӱх ищи йӱламтыты питӱл, хун Лӱв хутлӱты–вӱрлӱты щирӱлӱн, щӱлта Ащӱл пӱ йӱмӱҗ ангелӱт хутлӱты–вӱрлӱты щирӱн йӱхӱтӱл.

Па хӱрпийа йиты вер

27 Йӱна нынана йастӱлӱм: тӱта лойты хӱйатӱт элты тухлӱт, Турӱм Хон Улӱпса шийӱлӱтӱл унты, сӱрма ӱт питлӱт.

28 Щит йасӱҗлал йӱпийӱн, ҥийӱл кем хӱтӱл хӱщӱм йӱпийӱн, Иисус Петра, Иоанн пӱ Иаков пӱтӱн ӱйман, кев лӱҗла нӱх хуҥхӱс, пойӱкщӱты урӱҗӱн.

29 Хун Лӱв пойӱкщӱс, веш хӱрасӱл па хӱрпийа йис, лумтӱмлал нӱвийа йисӱт, вӱрлӱты питсӱт.

30 Щӱлта, кӱт ики Лӱв пилӱлӱн пӱтрӱмӱсҥӱн. Щит Моисей пӱ Илия усҥӱн;

31 лын хутлымӱн–вӱрлымӱн этсӱҥӱн, Иисус тӱм улӱпса элты мӱнты верӱл элты пӱтӱртсӱҥӱн, мӱй Лӱвел Иерусалим вошӱн верты мосӱл.

32 Петра пӱ лӱв пилӱлӱн улӱм йохҥилал олӱмӱн лавӱртамӱсайӱт; туп нӱх верлӱмелӱн, Иисус хутлӱты–вӱрлӱты щирӱл пӱ Лӱв пилӱлӱн лойӱм щит кӱт икеҥӱн, шийӱлӱсӱт.

33 Хун лын Лӱв элтайӱл йӱл мӱнты питсӱҥӱн, Петра Иисуса йастӱс: "Утӱлтӱты Ху! Тӱта мӱҥева йӱм улты; хулӱм лӱпӱс хот верлув: ит – Нӱҥена, ит – Моисейа, ит – Илияя", - мӱй пӱтӱртӱс ӱт ӱйӱтӱл.

34 Хун лӱв щит пӱтӱртмӱлӱн, пӱлӱҗ этӱс пӱ лыв элтӱла ил эслӱщӱс; хун пӱлҥа лӱксӱт, лыв шек пӱлтамӱсӱт.

35 Пӱлӱҗ элты тӱр сый ус, щӱщылыйӱс: "Тӱм – Ма сӱмема мосты Пӱхем, Лӱвела хулӱнтӱты".

36 Хун щит тӱр сый щӱщӱс, Иисус утӱца хӱщӱс. Лыв мӱшыйа йисӱт, пӱ мӱй ватсӱт, нӱмӱлты хӱйата щит пӱрайӱн ӱт пӱтӱртысӱл.

Кӱл тӱйты нӱх тӱмтака йиты вер

37 Кимет хӱтӱл, хун лыв кев элты ил ӱхӱлсӱт, Лӱв ар хӱйатӱн йӱщӱл этса.

38 Шӱмкапан, а хӱй ху мир кӱт элты ӱвалтӱс: "Утӱлтӱты Ху! Щит лӱват йӱм вера, Нӱҗ пӱхем пела ӱҥкӱрмийа, лӱв ма туп тӱйты и ҥаврӱмем:

39 лӱв кӱлӱн лӱҗтыла, щӱлта лӱв роман ӱвалтӱл, пӱ лӱвел шукатлӱлы, пӱ ӱҥлӱл элты ҥавӱр мӱнӱл; пӱ йӱма шукаттал йӱпийӱн ӱрайӱн лӱв элтӱл йӱл мӱнӱл.

40 Ма Нӱҗ утӱлтӱты йохлӱн, щит кӱл воштӱты урӱҗӱн, вохсӱлам, пӱ лыв ӱт верӱтсӱт".

41 Иисус пӱ йӱхлы йастӱс: "ӱт эвалты пӱ вевтама нумӱсты хӱйат рут! Мӱй унты Ма нын пилӱнӱн улты пӱ нынӱн верӱтты питлӱм! Пӱхен ты тӱви".

* 9:23 9:23 пернайӱл ат ӱл – Ма урҥемӱн шук туты пӱ пӱрты лӱщӱтыман ат ул;

42 Хун ши пӧх шушас, кӱль лӱвел мӱва ил вӧщкӱслы пӧ кӱмӱн щирӱн тӱрӱлӱтты питсӱлы; туп Иисус ӱаврӱм кетӱмты кӱльа ӱт эсӱлсӱлы, пӧх тӱмтака версӱлы пӧ лӱв ащела лӱвел мӱслы.

Христос Лӱв сӧрмӱл элты йӱлпи пӧтӱртӱл

43 Иса хӧл Турӱм ун йурӱл элты туп ӱл пакнысысӱт. Хун пӧ хӧлйӱе Иисус верты верӱт элты ӱл пакнысысӱт, Лӱв утӱлтӱты йохлала йасӱт:

44 "Тӱм йасӱт нын нӧпсӱна пӧналӱн: Хӧйат Пӧх хӧйатӱт йоша мӱла".

45 Лӱв ши йасӱт Ӧша ӱт пӧтсӱл, пӧ лыв элтӱл щит лӱп уса, щижӱн лыв ӱт мӧштӱсӱл, Лӱвел щит элты ищмӱты пӧ лыв пӱлсӱт.

Йӱна вӧлаӱ щир

46 Лывилала и нӧмӱс йӧхтӱс: хӧй лыв кӱтӱлӱн вӧлаӱшӱк?

47 Иисус лыв сӱмлӱлӱн тӱйты нӧмӱслӱл ватман, ӱаврӱм ӱслы пӧ Лӱв йӱлпӱла лоцӱлтӱслы

48 пӧ лывилала йасӱт: "Хӧй тӱм ӱаврӱмийӱе Ма нӱмем урӱнӱн вана уллы, щит Мӱнӱм вана уллы; хӧй Мӱнӱм вана уллы, щит Мӱнӱм Китӱм Ӧт вана ул; хӧй нын элтан мет айшӱк, щит вӧлаӱ питӱл".

49 Ши пӱлаӱ Иоанн йасӱт: "Утӱлтӱты Ху! Мӱӱ и хӧйат ватсув, лӱв Нӱӱ нӱменӱн кӱлӱт воштӱл, пӧ лӱвел нӧх вӧлӱтсӱв, лӱв мӱӱ пилӱвӱн Нӱӱ йӱпенӱн ӱт йӱӱхӱл, щижӱн.

50 Иисус Иоанна йасӱт: "Ал вӧлыталӱн, хӧй ӱнта нын йӱцӱлтӱн ул†, щит нын пелӱйӱн ул".

Самария мӱв Христос вана ат ӱслы

51 Хун Лӱвел мир улӱпса элты нӧх ӱты пӧра вана мӱс, Лӱв Иерусалим воша мӱнты нӧмӱс верӱс;

52 щижӱн айкел туты йохлал Лӱв йӱлпелӱн китсӱлы; щижӱнӱща лыв мӱтсӱт пӧ Самария‡ мӧхет курта йӧхӱтсӱт, Лӱв урӱлӱн мӱй иса лӱцӱтты.

53 Туп щита Лӱв вана ӱт эсӱлса, Лӱв Иерусалим воша шушас, щижӱн.

54 Щит шийӱлӱмӱлӱн, Лӱв утӱлтӱты кӱтӱнилӱл, Иаков пӧ Иоанн, йасӱтсӱн: "Турӱм Куца, Нӱӱ лӱӱхӱлӱн ки, мӱӱ йасӱтлӱв, турӱм элты тӱт ил ат ӧхӱлӱл, лывилал ат пӱратлӱлы, хӧты Илия верӱс?"

55 Туп Лӱв, лын пелӱйлӱна карӱмӱман, лынӱн нӱрыслы пӧ йасӱт: "ӱт уйӱтлӱлӱн, мӱты лыл элты нын уллӱтӱн?"

56 Хӧйат Пӧх ӱнта хӧйатӱт улӱпса пӱратты йӧхтӱс, нӧх пӱйӱтты". Щижӱн лыв па курта мӱтсӱт.

Утӱлтыты хӧйата улты тын элты

57 Щиты тӱйӱс, хун лыв мӱнмелӱн, и мӱтты ӧт Лӱвелӱ йасӱт: "Турӱм Куца! Ма Нӱӱ йӱпенӱн мӱнлӱм, хӧлта кепӱ Нӱӱ ат мӱтсӱн".

58 Иисус лӱвелӱ йасӱт: "Ӧхсарӱт ух тӱйлӱт, щижӱкет - тыхӱл, Хӧйат Пӧх пӧ ӧхӱл пӧнты тӱха ӱт тӱйӱл".

59 Кимет хӧйата Лӱв йасӱт: "Ма йӱпемӱн йӱва". Щитӱн йасӱт: "Турӱм Куца, мӱнӱм олӱнӱн йӧхи йӱхты эслы, пӱрӱм ащем ил лӱцӱтты".

60 Туп Иисус лӱвелӱ щиты йасӱт: "Пӱрӱм хӧйатӱта хӱлайлал лывилала ил лӱцӱтты хӱйи, нӱӱ пӧ мӱна, Турӱм Хон Улӱпса элты такан пӧтӱрта.

61 Хӧлна хулмет хӧйат па йасӱт: "Турӱм Куца, ма Нӱӱ йӱпенӱн мӱнлӱм, туп йӱлпи мӱнӱм йӧлӱн улты мӧхилӱм пилӱн пӱйӱмӱлӱм верты эслы".

62 Иисус лӱвелӱ йасӱт: "Нӱмӱлты хӧйат, хӧй йошӱл мӱв шӱкатты ӧта пӧнмӱл йӱпийӱн пӧ йӧхлы ӱӱкӱртыӱл, Турӱм Хон Улӱпсайа ӱт рӱхӱл".

10

Лӱпӱтӱӱ рупитты вер

† 9:50 9:50 нын йӱцӱлтӱн ул – нын пелӱйӱн лӱк тул ‡ 9:52 9:52 Самария – словарь Самария ванта;

¹ Тәм йўпийән, Турәм Куща па лапәтйаң утәлтәты хōйат пирыйәс, пә лывилал кәтәнән Лўв йәлпелән кашәң воша пә кашәң тәхайа китсәлы, хōлта Лўв йәхты ўтщийәс,

² щәлта лывилала йастәс: "Акәтты вер ун, туп рупәтты хōйат шимәл; щишән, акәтты вер пела улты Куща* пойкалән, лулән Лўв рупәтты хōйат, акәтты вер урәңән, ат китәс.

³ Мәнаты! Ма нынан ош пōшхәт иты атәлән йәхты Өтәт кўта китләлам.

⁴ Нәмәлты пәтән ал ўйаты: әнта тўтхот, әнта хир, әнта кўра лумәтты Өт, пә йушән нәмәлты хōйат хōща, ўщайән верты урәңән, ил ал лойаты.

⁵ Мәтты хота лōнтанән, оләңән йастаты: "Тәм хота йәм уләпса!"

⁶ Щита йәм нōмәс нōх катләпты хōйат ки ул, нын йәм нōпсән лўвелла питәл, әнта ки – нынана йōхлы йōхәтәл.

⁷ Щи хотән хәщаты, щит ләваты па йиңщаты, мўйән мәлайты, рупәтты хōйат рупәттәл урәңән мōлтыйән сōхәптәла. И хот элты кимет хота ал йәңхаты.

⁸ Мәтты воша йōхәтләты ки пә щита вана ўлайты ки, мўйән мәлайты, щит ләваты,

⁹ пә щита улты мушәң хōйатәт йәмәлтәлән пә лывилала пōтәртаты: "Турәм Хон Уләпса нын хōщайәна ванамаәс!"

¹⁰ Мәтты воша йōхәтләты ки пә щита вана әт ўлайты, ким эттан йўпийән йастаты:

¹¹ "Мўң хōщайәв хәнәм нын вошәң хишлән нынана пәркатлылув; туп уйтаты, Турәм Хон Уләпса нын хōщайәна ванамаәс".

¹² Пōтәртләм нынана, Содом воша тәм вош элты сўт верты хәтәлән кеншәк питәл.

¹³ Шук нәңена, Хоразин! Шук нәңена, Вифсаида! Нын хōщайән тыйәлтыйәм йурәң верәт, Тир па Сидон вошәң хōща тыйәлтыйәт ки, хўвән лулән, вевтам сōхән пә рат хиш кўтән омәсман, лыв кәрәкләл элты шәшән керләсәт.

¹⁴ Тира пә Сидона сўт верты хәтәлән нын элтан кеншәк питәл.

¹⁵ Нәң пә, нўм турма нōх пайтәсәм Капернаум, илта турма ил вōщкилайән!

¹⁶ Нынән хуләтты Өт, Мәнәм хуләтәл, хōйән нын вана әт ўлайты, щитән Ма вана әт ўлайәм; Мәнәм вана әт ўты хōйат, щит Мәнәм Китәм Өт вана әт ўл".

Лапәтйаң утәлтыты хōйат йōхлы йōхәтты щир

¹⁷ Лапәтйаң утәлтәты хōйат амтәтлыман йōхлы йōхәтсәт пә пōтәртсәт: "Турәм Куща! Кўләт хōлна мўңева хуләтләт, хун мўң Нәң нәмен айәллүв!"

¹⁸ Исус лывилала йастәс: "Ма ватсәм, хōты сатана† похәл тўт иты турәм элты ил рәкнәс!"

¹⁹ Ин щи ма нынана, йōхты войәт элты, скорпион войәт элты па хōл хиң йурәт элты пурәтты щир мәсәм пә нәмәлты хōтащ әт йилты.

²⁰ Туп, әнта щи кўләт нынана хуләтты урәңән амтәтлыйаты, нәмлән турәмән хәшман уллайәт, щи урәңән амтәтлыйаты".

²¹ Ищишән Йәмәң Лыл Исус амәтән тәкнәптәслы, пә Исус йастәс: "Ащийә, турәм пә мўв Куща, Нәң вōлаң щирән щи урәңән айәлләм, мўй Нәң мўтрайәң пә Өшәң хōйатәт элты тәм ил хәңатсән пә щит ай нәврәмәта элпа этәлтәсэн. Йәна, Ащийә! Шиты Нәңена мосәс!"

²² Утәлтәты йохлал пела, каремәман, йастәс: "Ащемән хōл Мәнәма мәса; Пōх –Лўв хōй, Ащәл тўмпийән нәмәлты Өтән әт уйәтла, Ащи – Лўв хōй, Пōхәл тўмпийән нәмәлты Өтән әт уйәтла, пә хōйа Пōх Ащәл этәлтәты ләңхаллы.

²³ Щәлта, утәлтәты йохлал пела каремәман, лывилала утща щира йастәс: "Щи сәмәт щўңәңәт, хōй нын ватты Өтлән ватләт.

²⁴ Йәна нынана пōтәртләм, ар Турәм йасәң туты хōйат пә хонәт, мўй нынанән ныла, щит ватты ләңхасәт пә әт ватсәт, мўй нын хулләты, щит хулты ләңхасәт, пә әт хулсәт".

Мўй щирән и пўша улты уләпса мōщатты: йәм сәмпн Самария ху элты

²⁵ И пўш, Закона утәлтәты и ики нōх лойәс пә, Исус арталәты урәңән, ищмәслы: "Утәлтәты Ху! И пўша улты уләпса мōщатты урәңән, мәнәма мўй верты мосәл?"

* **10:2** 10:2 акәтты вер пела улты Куща – щит Турәм † **10:18** 10:18 сатана – хиң, дьявол

26 Иисусэн пә ишмәса: "Закон хоща мүй хашман улла? Мүй лүңәтлән?"

27 Щитән йохлы йастәс: "Турәм Куцайән нәң Турмен арат сәменән, арат лыләнән, арат йурәнән, арат бшенән сәмәңа тайи, пә ванән улты хойатән ищи сәмәңа тайи, хоты нәңен нәң сәмәңа тайлән".

28 Иисус лүвела йастәс: "Нәң йәна йастәсэн; щиты вера, пә улты питлән".

29 Щитән, лүвел йәма пайәтты ләңхаман, Иисус ишмәслы: "Ма ванән улты хойатәм – хой?"

30 Ши йасәң пела Иисус йастәс: "И хойат Иерусалим элты Иерихон воша шушәс пә хорахщәтән мбщатса. Щитәтән лумтәмлал хәл нәх эхсайәт, напрыйә сәкса пә туп ай лылыиәл хайса, ин бтәт мәтсәт.

31 Щи пбрайән йуш хүват и Турма йир верты хойат шушәс пә лүвел шийаләмал кемән, лүв пүңләл элты мбхты мәнәс.

32 Левит ики† ищи, хун щи шома йбхтәс, вана шушилыйәс, ватсәллы па лүв пүңләл элты йәллы мәнәс.

33 Самария мүвәң и ху, щи йуш хүват мәнман, лүв хощайәл уйтантәс пә, лүвел шийаләмал кемән, лүвел щаләтсәллы

34 пә, вана шушәс, нүләмләл оливка вбйән, үнайән лбхәтмал йүпийән ләп йәрсәллы; щәлта лүв осәләл шәнша нәх омәсман, холты хота лүвел туслы пә щита хәлна лүвел пәйкәлтман тайсәллы.

35 Кимет хәтәлән пә, мәнтал йәлпийән, кәт динарий лакәптәс, холты хотәң икийа мәслы пә йастәс: "Тәм хойат ноты. Тәлта аршәк ки посатлән, йбхәттәмән, нәңена йбхлы мәләм".

36 Нәң хоты нумәслән, тәм хуләм хойат элты, хорахщәт йоша питылыиәм ху хоща, хой вана ул?"

37 Закона утәлтәты ики йастәс: "Хой лүвела сәмәң вер верәс, щит". Щишән Иисус лүвела йастәс: "Мәна, нәң па ищиты вера".

Мария пә Марфа

38 Иисус утәлтәты йохлал пилән йәллы мәнты йушәл хоща и курта йбхтәс. Щита Марфа нәмпи нә йблән лүвел мойләты ил опсәлтсәллы.

39 Щи нә Мария нәмпи хәнамнә тайәс; Мария Иисус күрнатән опсәс пә лүв йасәңләл хуләнтәс.

40 Марфа пә Иисус кеша ун ләтбтәң пәсан ләщатәл, пә вана йбхәтмал кемән йастәс: "Турәм Куца, Нәңена мүй вер әнтом, хоты хәнамнәңәм, хот лыпи верәт верты, мәнәм утца хәйсәллы? Йасты лүвела, мәнәма ат нәтәл!"

41 Иисус пә йбхлы йастәс: "Марфа, Марфа! Нәң ар бт элты нумәслән пә, сәм мәнман, ар вер элты нумәслән,

42 туп ит мосәл; Мария мет йәм вер пирыиәс, щит лүв элтәл нәх әт үла".

11

Христос утәлтәты йохлал пойәкщәты утәлтәллы

1 Имблты ишән, хун Иисус и тәхайән пойәкщәс, пә нәх вблымал йүпийән, и утәлтәты хуйәл лүвела йастәс: "Турәм Куца! Мүңев пойәкщәты утәлты, хоты Иоанн утәлтәты йбхлал утәлтәс".

2 Лүв щиты лывилала йастәс: "Хун пойәкщәлты, щиты пбтәрттаты: "Турәм Ащев! Турәмән Нәң уллән! Нәң нәмен ат йәмләл! Нәң Хон Уләпсайән ат йбхәтәл! Нәң партәпсайән хоты турәмән ул, щиты мүвән ат питәл;

3 Ләты һаңәв мүңева кашәң хәтла мийи;

4 Мүң кәрәклув мүңева йбрәмалән, хоты мүң хойатлува лүв артнайлал йбрәмәлув; атәм хүщәпсайа питты мүңев ал әслы, лйкәң бт элты хәлт пайты!"

5 Щәлта лывилала йастәс: "Мәттыки нын мәтбтән лухәс тайәл, ат күтәпән лүв хощайәл йбхәтәл пә йастәл: "Лухсыйә, мәнәм хуләм һаң, артнайа мийлыа,

† 10:32 10:32 левит ики - Турәм хотән верәт верты йох, левит йох рут;

6 пилхуйэм мантал сáхат ма хóщайэм хойэс, ма нэмэлты лүвел лапэтты ат тайлэм".

7 Щитэн ов мóхты лүвела йастэл: "Мáнема ал тóрастыя, овем йáканэн лап пóтсэм, һаврэмлам па ма пилэмэн олтáхайэн уллэт. Ма ат верэтлэм нóх килты пá һáңена һаң мáты".

8 Нынана пóтэртлэм, лүв лухсэл урэңэн нóх ат лойэл ки, пá һаң лүвела, пила ултал хўватэн, ат мáл ки, щитэл такан вохтал урэңэн, ищи пá нóх килты вера йил, мўй арат вохэл, щи арат лүвела мáл.

9 Ма нынана щи йастэлэм: вохаты, пá мáлайты, кáншаты, пá уйэтлэты; ов сэңкалэн, пá пўшла,

10 кашэң óт, хóй вохэл, мóщатэл, хóй кáшэл, уйэтэл, ов сэкты óта, ов пўшла.

11 Мўй щимэщ ащи, хун пóхэл лүв элтайэл һаң вохэл, щи йўкана кев шупэн мáллý? Хун хўл вохэл, хўл йўкана óхты вой мáл?

12 Мўй пá, карэң пóшэх вохталэн, скорпион* нэмпи карэң хóмлэхэн мáллý?

13 Щáлта, хун нын лик тайман, һаврэмлена йáм óт мáты хошлэты, Турэм Ащи мет щи лүв элтэл вохты хóйатэта Йэмэң Лыл мáл".

Христос йур áнта сатана элты ул

14 И пўш Исус унэллы пайэтты кўл хóйат элты ким воштэслý. Хун кўл ким этэс, унэллы хóйат пóтэртты питэс. Хóйатэт туп áл пакнысысэт.

15 Тухэлал пá пóтэртсэт: "Лүв кўлэт веельзевул† йурэн воштэл. Щит кўлэт óх".

16 Па хóйатэт пá Исус арталэман, лүвела мóлты пос турэм элты этэлтэты партсэт.

17 Туп лүв лыв нóмэслал уйэтман, йастэс: "Кашэң, кáт йэшащты пелка ортэсэм хон мўв, тала йил, пá хот, хóта йэшащла, ил áркэпэл.

18 Сатана лыпи нóпсэлэн кáт щира ки ул, мўй щирэн лүв хон пелкэл улты верэтэл? Нын пóтэртлэты, мáтты Ма веельзевул йурэн кўлэт воштэлэм;

19 Ма веельзевул йурэн кўлэт ки воштэлэм, нын йўпанэн йиты йохлэн пá хóй йурэн лывилал воштэллал? Щишэн лыв нынана сўт верты хóйатэта питлэт.

20 Ма Турэм йурэн кўлэт воштэлэм ки, уйэтман Турэм Хон Улэпса нын хóщайэн йóхтэс.

21 Хун йурэң óт лальэсты пóрмасы тэлэн хотэл шавиллы, лүв тащэл-вещэл нэмэлты хóтащ ат йил.

22 Хун пá лүв элтэл йурэңшэк óт лальэсты йóхэтэл пá лүвел ил пайэтлэлы, щи пóрайэн хотэң ху нóмэс пóнылйэм лальэсты пóрмаслал, лүв элтэл нóх уллы, пá һáрэмэм мóлтылал лакки ортлэлы.

23 Хóй áнтом Ма пилэмэн ул, щит Ма йэщалтэм ул‡; хóй Ма пилэмэн ат áкэтэл, щит лакки йовэлэл.

24 Хун кўл, хóйат элты ким этэл, йиклы тáхайэтэн йáңхэл, щўтщэты тáха кáшман, пá ат уйэтман, пóтэртэл: "Ма хотэма керлэлэм-са, хóльща этсэм!".

25 Йóхлы йóхэтталэн, хотэл нóх йовэлман пá нóх лэщатман уйэтлэлы;

26 щáлта лүв мáнэл пá па лапэт кўл тул, лүв элтэл мет лыкэңэт; лыв, лыпийа лóңман, щита улты питлэт. Щиңэңща хóйата олэң улэм элты мет атма йил".

27 Хун Исус щи йасээт йастэс, ий ими хóйат кўт элты такан ўвалтэс: "Щўңэң щи аңты, хóйэн Нáң сэма пайэтсайэн пá эсэмэн лапэтсайэн!".

28 Туп лүв йóхлы йастэс: "Щўңэң щит, хóй Турэм йасэң хулэл пá щиты верэл!"

Христос туп и пос - щит Иона пос

29 Хун хóйатэт арэн йóхэтты питсэт, Исус пóтэртты питэс: "Ин тáм улты мир лыкэң. Лыв Турэм пос кáшлэт, туп Иона Турэм йасэң туты ики этэлтыйэм пос тўмпийа, нэмэлты Турэм пос лывилала ат питэл.

30 Хóты Иона, Нинэвия вошэң хóйатэта, поса ус, щиты Хóйат Пóх тáм улты мира поса питэл.

* **11:12** 11:12 Щит нўм мўв карэң хóмлэх лыйэлэн лоштал йўпийэн хóйат, вой пáрты верэтэл. † **11:15** 11:15 сатана, дьявол, хиң; ‡ **11:23** 11:23 Ма пелайэм лик тул.

31 Нўм мўв нэ хон, сўт вертыйэн, ин тām хōйат рут пилән нōх лойәл пā лывилал сўтытләлы, лўв Соломон мўтра йасңәт хуләтты урәңән, мўв кимәл элты йōхтылыыйәс. Ин тāта пā нын пиләнән Щит, Хōй Соломон элты вōлаңшәк.

32 Нинәвия вошәң хōйатәт ищи, сўт вертыйән, ин тām улты мир пилән нōх лойләт, пā лывилал сўтытлылал. Лыв Иона йастәм Турәм йасңәт хуләтман, кәрәклал элты шāшән керләсәт. Ин тāта пā нын пиләнән Щит, Хōй Иона элты вōлаңшәк.

Ўщитам тўт сун элты утәлтәты пōтәртәл

33 Нәмәлты хōйат тўт сун ўщитман, лўвел хāңа тāхайа мўй пā хōшам илпийа әт омәсләлы, нōхшәк, тўт акла, омәсләлы, лулән хота лōңты хōйатәта нōви ат ныса.

34 Лыпийән улты тўт сун – щит сәм; сәмлән сыстамәт ки, әлән иса нōвийән тәкәнман улла, атмәт ки – әлән лыпийән иса пātлам.

35 Щишән ванта: нāң лыпийән тāйты нōвен мосәң пātлам.

36 Әлән нōвийән ки тәкәнман улла пā нәмәлты питы лот әт тāйәл ки, щишән иса нōви питәл, хōты тўт сунән нāң хутләптылайән".

Фарисейәта шук

37 Хун Лўв щит пōтәртәс, и фарисей Лўвел хотәла йōхи ләты вохсәлы. Иисус йōхтәс пā пāсан сурыйа опсәс.

38 Иисус ләты йәлпийән йошлал әт лōхәтсәлы, Фарисей щит шийаләмал кемән, пā әл щи пакнәс.

39 Туп Турәм Куща лўвела йастәс: "Нын, фарисейәт, анлән-сунлән элтылал сыстапләлән, нын лыпилән аратәлән тармәт пā лыкәңәт.

40 Отшамәт! Анта мўй Щит, Хōй әлпат улты от тыйәлтәс, лыпийән улты от ищи тыйәлтәс?

41 Щикем ушән нўша хōйатәта анләнән мўй тāйләты, щит мийлыыйаты, щи пōрайән нынана иса сыстам питәл.

42 Шук нынана, фарисейәт! Мята, рута пā арсыр эпләң тōрән элты йаңмет шупәл мālты, вешқат пā Турма сāма мосты вер элты пā пўңла ўратләты: тāми верты мосәс, пā тўми хāйты әт мосәс.

43 Шук нынана, фарисейәт! Нын Турәм йасңа утәлтәты хотән лātәң тāхайәтән омәсты сāmәңәт, пā хōйатәт әктәщиты тāхайән нын иса ат ватлайты, ўщайән иса ат верлайты.

44 Шук нынана, Закона утәлтәты икет пā фарисейәт, нын нәмәлты щирән әт постәм хāла лотәт хōрпет, хōйатәтән, әт мōштыман, элты шушилылайәт§".

Закона утәлтәты икета шук

45 Закона утәлтәты ий ики Лўвела йастәс: "Утәлтәты Ху! Щиты пōтәртман, Нāң мўңев па лыкән әтлән!"

46 Лўв йастәс: "Нынана, Закона утәлтәты икета, па шук! Хōйатәта лавәрт вер пōнләты, нын пā и луйән нәш лўв хōщайәла әт хāнәмтылты.

47 Шук нынана! Ащиләнән пāратәм Турәм йасәң туты хōйатәт урәңән, лыв āпа лотлал хōрән верләлән.

48 Щитән нын ащилән верәм верәт алләты пā лыв пиллалән кашашләты, лыв Турәм йасәң туты хōйатәт пāратсәт, нын пā āпа лотлал хōрән верләлән.

49 Щишән Турәм ошәң нōпсәл йастәс: "Турәм йасәң туты хōйатәт пā апостоләт лыв хōщайәла китләм, щитәт элты тухәлал пāратлайәт, тухәлал пā воштылайәт,

50 мўйа Турәм йасәң туты хōйатәт кāлы мāнәлтса, улты турәм тыйәлтәм уш элты, щишән ин улты хōйатәт элты щи нўр иңшәсты питла,

51 Авель кāлы элты Захария кāлы унты, хōй йирасты нōрәм пā Турәм Хот кāt кўтән пāратса. Йāна пōтәртләм нынана: ин улты хōйатәт элты мўй ус иса кāшла.

52 Шук нынана, Закона утәлтәты хōйатәта! Нын уйәтты вер щирәл услән: нын әт лōксәты, хōй лōңты утщийәс, щит әт эсәлләлән".

53 Хун Лүв щит пöтэртэс, Закона утэлтэты хöйатэт пә фарисейэт мет такан үшмащты питсэт, Лүвел ар вер элты апрэна иньщэсты питсэл.

54 Лыв щиты öщмарэна каншатсэт пә верэтты кемелэн мöлтү Лүв элтэл мятты йасэң нöх кятэлты үтщисэт, Лүвел үнавота павэтгыа.

12

Иисус ропхэң вер сүтытэл

1 Щи күтэн, щöрэс мир щиты актэщэс, пә хöйатэт йэрмат күтэн үратысэт, Иисус, олэңэн утэлтэты йохлал пела ватман, пöтэртты питэс: "Фарисей сöхэм щир, ыаң шүм хöрпи, ропхэң вер элты шаващаты, кят вешпийа ал улаты.

2 Нэмэлты сайлэм вер антом, ищипа элпа этэл, пә хяңа вер антом, ищипа уйэтла.

3 Щишэн, мүй элты нын пätламэн йастэсты, нöвийэн хулла, пә мүй хот лыпийэн пäl үса йастылысты, щит хот лoңэл элты такан йастэла.

4 Ма нынана, пилйохлама, пöтэртлэм: щитэт элты ал пälлаты, хöй хöйат эл пәратэл, пә нэмэлты па верты ат верэтэл.

5 Туп йастэлэм нынана, хöй элты пälлты мосэл: Щит элты пälлаты, хöй, пәратмал йүпийэн, шук тугы тәхайа пайэтты веритлэлы. Йәна пöтэртлэм нынана, Щит элты пälлаты.

6 Вет щипки кят пätэр öх карты сәхат ат тыныла? Турэмэн ит нэш ат йöрэмэм.

7 Нын öхлэнэн öхсöхлэн хöлна хöл лүңэтман уллайэт. Ал пälлаты: нын ар ай щипкет элты тыныңшэкэт, сәмэнашэк тайлайты.

8 Нынана пöтэртлэм: кашэң хöйат, хöй элпат Мәнэм хöйатэт хöща, вана уллы, щит Хöйат Пöхэн ищи Турэм ангелэт хöща вана үла.

9 Хöй хöйатэт хöща Ма элтэм йöвра керлэл, щит элты па Турэм ангелэт хöща йöвра керлэла.

10 Күш хöйа, хöй йöвра йасэң Хöйат Пöха йастэл, щип нүрэл йöрэмэла; хöй Йэмэң Лыл элты ат рәхты йасэң йастэл, щит нүрэл ат йöрэмэла.

11 Хун нын Турэм йасна утэлтэты хотэта, кущайэт пә öха улты кущайэт хöща тулайты, ал нумэсаты, хöты мүй пә йöхлы йастэлты, мүй пә пöтэртты верэн ул,

12 Йэмэң Лыл нынан щип пүлаң утэлтэллы, мүй йастэты".

Тащэң ики элты утэлтэты пöтэр

13 Мöлтү хöйат мöхет күт элты Лүвела йастэс: "Утэлтэты Ху! Йайэма йаста, ащемэн-антэмэн хайэм хот тэл ма пилэмэн ат ортлэлы!"

14 Иисус лүвела йастэс: "Нын сүтэн верты хöйэн Ма лощэлтэсайэм мүй пә нынан ортлыты?"

15 Щälта пә лывилала йастэс: "Ватман улаты, щәр күш щир элты шаващаты. Хöты кепа хöйат тащэң ат ус, лүв улэпсайэл анта щилта ул".

16 Щälта Лүв утэлтэты пöтэр пöтэртэс: "И тащэң ху хöща мүв хәрэлэн энмэлты лэвпэс йама энмэс;

17 пә лүв щирэлэн нумэсэл: "А мүй мәнэм верты? Энмэм лэтэтлам хöлта пöнты?"

18 Нöмэс верэс: "Тәмиты верлэм: ампарлам нöх лосытлылам пә ләщкамшэк ампарэт верлэм, щита энмэм лат сэмлам пә па пöрмаслам урэңэн тэлыйэ пöнты тәха питэл.

19 Щälта ма мәнэма йастэты верэтлэм: тэлыйэ йам тайлэн, ар тәла тәрмэл. Ин щутца, лэва, йиңща, каш вера!"

20 Турэм лүвела туп щиты йастэс: "Öшлы öт! Тәм ат улэпсайэн нöх ула; тащтэм öтлан хöйа питлэт?"

21 Щиты, щимэщ хöйат пилэн уллыйэл, хöй тащ лүв урңэла акэтэл, Турэм хöща тащэна ат ул".

Турэм Хон Улэпса кәншаты

22 Щälта Иисус утэлтэты йохлала йастэс: "Щишэн Ма нынана пöтэртлэм: улэпсайэн элты ал нумэсаты, мүй нынан лэты, эллэна мүй лумэтты.

23 Улэпса лэтэт элты лятэңшэк, пә хöйат эл - лумтэм элты лятэңшэк.

24 Хулхэт пела вантаты: мўва лат ат омәсләт, лат тӱрән ат әкәтләт, лыв ун ампарәт, лат сәм шавиты тәхайәт, ат тайләт – Турәмән лыв лапәтлайәт; Мүй арата нын щити тӱхлән войәт элты лятәңшәкәт!

25 Пә хӱй нын элтан, лүвәл ләщатман, лүв пәлатәл күш кепа и күш олән арата эләтты веритләлы?*

26 Нын ай верыйә верты ат веритләты ки, мүй пүңәл верәт элты нумәсләты?

27 Аңа лыптәт пела вантаты, хӱты лыв энәмләт: ат рупитләт, сӱхәм ат верләт. Туп нынана пӱтәртләм: Соломон ики хӱлна лүв вӱсләты–вӱрләты щирәлән щиты ат лумәтлыйәс, хӱты кашәң ӱтлал лумәтлыйләт.

28 Хәр мўвән энәмты хӱрамән лыптәт, тәм хәтәл улләт, хәлвәт кура вӱщкилайәт, Турәмән щиты ки лумәтылайәт, пәр мӱлты Лүв нынан ат лумәттәллы, шимәл эвәлты ӱтәт!

29 Щәлта, ал кәншаты, нынан мүй ләты пә мүй йищты, ал пә нумәсаты.

30 Щит тәм мир уләпсайән улты хӱйатәт кәшләт; Ащан уйәтәл, мүй нынан мосәл.

31 Метшопәң Турәм Хон Уләпса кәншаты, пә иса щитән ищи мәлайты.

32 Ал пәла, ай тащийә! Турәм Ащан Хон Уләпса нынана мойләты йәм кашәл ус.

33 Пӱрмаслән тыныйалән пә нүша хӱйатәта мийлыйаты. Ат лыйты тӱтхотәт, турәмән ат хӱлаты сорнәт нынана ләщататы, хӱлта лӱлмах ат ванамәл пә хӱта хәхәт ат ләл.

34 Хӱта нын сорнйлән улләт, щита сәмлән улты питләт.

Лавләсты митху элты утәлтәты пӱтәр

35 Аңтәплән йәрман ат лойләт, пә тӱт сунлән ат ләләт.

36 Нын пә щити митйохәт иты уллаты, кущайәл поры элты йӱхи йӱхәтты лавәлләт, лулән, хун лүв йӱхәтәл пә ов хәтщәллы, ов мӱхты пелки лүвела пүшмәты ат верәтләл.

37 Щити митйохәт щүңләт, хӱйтат, куща ху йӱхәттәлән, эләпән улман уйәтләлы. Йәна нынана пӱтәртләм, лүв әтпәл йәрләлы, митйохлал пәсан сурыйа опсәлтләлы, вана рәхилыман, лывилал лапәтты питләлы.

38 Ат кӱтәпән ки йӱхәтәл, мүй пә хутләты йәлпийән йӱхәтәл, пә лывилал щиты уйәтләлы ки, щити митйохәт ӱй тайләт.

39 Нын уйәтләлән: хотәң куща уйәтсәлы ки, хун лолмах йӱхәтәл, лүв лулән ат ӱләс пә хот питарәл лулән пел хирты ат эсәлсәлы.

40 Нын пә ләщатыман уллаты, ат лавләсләты пүляң Хӱйат Пӱх йӱхәтәл".

Вещкат хот шавиты хӱйат элты утәлтәты пӱтәр

41 Щәлта Петра Лүвела йастәс: "Турәм Куща! Мүңева мүй тәм утәлтәты пӱтәр пӱтәрлән, мүй пә хӱл хӱйатәта?"

42 Турәм Куща пә йастәс: "Хӱй вещькат пә ӱшәң хот шавиты пә ләщатты хӱйат, кущайән митйохлал нүмпийа пӱнла, мӱрт пӱрайән мӱрт арат һаң орты урәңән?"

43 Щүңәң щити митху, хӱй йӱхтәм кущайән щиты верман уйәтлә.

44 Йәна нынана йастәләм, лүв улпәсәл ватты лүвәл пӱнләлы.

45 Щити митху пә сәмәлән ки йастәл: "Ма кущайәм сора ат йӱхәтәл, митйохлал пә митнәлал сәкты питләлы, ләты пә ищты, пә кӱтщәты унты ищты питәл,

46 щинәңща щити митхуйән кущайәл ат лавәлты хәтләлән, нумлы сысән йӱхәтәл, пә лүвәл кәтна сәвәрмәллы, пә ат эвәлты хӱйатәт иты верләлы.

47 Щити митху, хӱй кущайәл партәпса уйәтсәллы пә йәтшәптыман ат ус, пә лүв ләңхатал щира ат верәс, артан сәкты питлә;

48 хӱй пә нәмәлты ат уйтәс, пә сәкты хӱрпийа верәс, шимәлшәк сәкты питлә. Кашәң хӱйата, хӱйа ар мийман уса, лүв әлтәл арәл кәншәмәла, хӱйа ар алылыса, щит элты аршәк инщәслә.

Христос утәлтәты хӱйата улты щир тын аләл

49 Ма мўва тӱт туты йӱхәтсәм, пә Ма щикем ләңхаләм, лулән лүв ат үщиләмәл!

* 12:25 12:25 Грек йасәңән хәншәм пӱтәр тәмиты па рәхәл йастәты: Пә хӱй нын элтан, нумәсман, уләпсайәл и щос кема хүвашәк верты верәтләлы?

50 Йиңка лӧңэлтыты верэн Мӧнэм мосӧл йиңка лӧңэлтыты; хӧты Ма шукашлӧм, хун щит йэтшӧл!

51 Нын нумӧслӧты, Ма мӧва пайлы улӧпса туты йӧхӧтсӧм? Ӑнта, нынана йастӧлӧм, ортӧсты вер Ма тусӧм;

52 тӧлта йӧллы и хотӧн улты вет хӧйат кӧтна ортӧслӧт: хулӧм хӧйат кӧт хӧйат йӧщӧлт, пӧ кӧт хӧйат хулӧм хӧйат йӧщӧлт эллӧлӧт.

53 Ащи пӧхӧл йӧщӧлт эллӧл, пӧ пӧх ащел йӧщӧлт, аӧӧи эвел йӧщӧлт эллӧл, пӧ эви аӧӧел йӧщӧлт, унтӧп меӧӧл йӧщӧлт эллӧл, пӧ меӧ утпӧл йӧщӧлт эллӧл".

Христос пӧра моштӧты ӧт хошты щир элты пӧтӧртӧл

54 Мир пела йастӧс: "Хун нын кев пелӧк элты нӧх этты пӧлӧн шийӧлӧлты, нын мӧхты йастӧлты: "Йӧрта йил", пӧ щиты щи уллыӧл;

55 пӧ хун нӧм вот пӧлӧл, пӧтӧрлӧты: "Рӧва йил", пӧ щиты щи уллыӧл.

56 Ар вешпи хӧйатӧт! Турӧм пӧ мӧв хӧрас мӧштӧты хошлӧты, мӧй щирӧн тӧм пӧра ӧт мӧштӧллӧн?

57 Мӧйа пӧ нын нын щирӧнӧн ӧт лӧраплӧлӧн, мӧй улты верӧл ул?

58 Хун нӧн пелӧйӧн нӧр туты хӧйатӧн пилӧн сӧт хӧща мӧнлӧн, йушӧн лӧв элтайӧл хӧлт пайтӧса. Лӧв нӧӧен сӧт ху хӧща алт йӧхтӧптӧслы, сӧт ху пӧ нӧӧен касна хот шавиты ӧта алт мӧслы, щит пӧ нӧӧен касна хота алт вӧщкӧслы.

59 Пӧтӧртлӧм нӧӧена: хӧщӧм ӧх шӧкен ӧт мӧтӧн унты, щилта нӧн ӧт этлӧн".

13

Христос кӧрӧк элты шӧшӧн керлӧты вер элты утӧлтӧл

1 Щи пӧрайӧн тухӧл мӧхет Исуса Галилея хӧйатӧт элты пӧтӧртсӧт, хӧй кӧлылал Пилатӧн йирлал кӧлы пилӧн лылӧтса.

2 Исус лывилала щиты йастӧс: "Нын нумӧстанӧн, мӧй щи Галилея мӧхет па Галилея хӧйатӧт киӧща кӧрӧкӧӧт усӧт, мӧйа щиты пӧратсайӧт?"

3 Ӑнта, нынана пӧтӧртлӧм, туп кӧрӧклӧн элты шӧшӧн ӧт керлӧлты ки, ищи хӧллыӧ пӧрлӧты.

4 Мӧй пӧ, а мӧй нумӧслӧты, щи, Силоам йухтас пӧл хотӧн элт ӧркӧмтӧм пӧ пӧратӧм, нийӧлхус хӧйат, лыв Йерусалим па хӧйатӧт элты мӧй мет атмӧт усӧт?

5 Ӑнта, нынана йастӧлӧм! Кӧрӧклӧн элты ӧт керлӧлты ки, ищиты хӧл пӧрлӧты!".

6 Щӧлта щимӧщ утӧлтӧты пӧтӧр пӧтӧртӧс: "И хӧйат виноград йӧхӧн тӧхайӧлӧн смоква нӧмпи йӧх омӧсман тайӧс, щӧлта ий пӧш йӧхӧн ӧнмӧм лӧвпӧсӧл кӧшты йӧхтӧс, пӧ ӧт уйӧтсӧлы.

7 Виноград ӧнмӧлтты митхуйӧла йастӧс: "Хулмет тӧла йис, ты йӧхтылыты питмем, смоква йӧхӧн ӧнмӧм лӧвпӧс кӧштыӧа, пӧ ӧт уйӧтлӧм; ил сӧвры лӧвел: мӧйа лӧв мӧв рӧв талӧл?"

8 Туп митху лӧвелӧа йӧхлы йастӧс: "Куща! Тӧм тӧла па хӧйиллыӧ, керӧтман мӧвӧл шӧкатлӧм пӧ нӧщамӧн пӧнлӧм, -

9 мосӧн лӧвпӧс мӧл; туп ӧнтом ки, папуш ил сӧвӧрлӧн".

Христос хӧмта талӧм нӧ тӧмтака верӧл

10 И Турӧм йасӧа утӧлтӧты хотӧн * Лӧв шаббат хӧтӧлӧн хӧйатӧт утӧлтӧс.

11 Щита нӧйӧлхус тӧл муш верты кӧль тайӧм нӧ ус: лӧв хӧмта талман уса пӧ тӧна верӧсты ӧт веритӧс.

12 Исус лӧвел шийӧлӧмал кемӧн, вана вохсӧлы пӧ лӧвелӧа йастӧс: "Ими, нӧн мушен элты ин щи нӧх питлӧн".

13 Пӧ йошӧилал лӧв элтӧл пӧтсӧлы, пӧ ими ищи мӧхты тӧна йис, пӧ Турӧм вӧлаӧа айӧлтты питсӧлы.

14 Щи пӧлаӧ Исус пела йӧмӧн йасӧа утӧлтӧты хот куща, Исус шаббат хӧтӧлӧн хӧйат йӧмӧлмал урӧнӧн, ушмащман мир пела йастӧс: "Рупӧтты кеша хут хӧтӧл ул; щи пӧрайӧн йӧмӧлтыты йӧхтылыӧаты, ӧнта шаббат хӧтӧлӧн".

* 13:10 13:10 Щит синагога.

15 Турэм Куща лүвела йӱхлы йастӱс: "Кӱт вешпи ӱт! Нын элтайӱн кашӱн ӱт шаббат хӱтӱлӱн лүв мисӱл, мүй пӱ оселӱл лойты тӱхайӱл хӱща мүй хӱлт ӱт ӱнхилылы пӱ йищӱлтӱты мүй ӱт тутлиллы?"

16 Тӱм Авраам рут элты улты эви пӱ сатанайӱн ӱийӱлхус тӱл йӱрман тӱйса, шаббат хӱтӱлӱн ши лыс элты хӱлт эсӱлты мүй ӱт мосӱл?"

17 Хун Лүв щит пӱтӱртмӱлӱн, хӱлӱйӱ, Лүв пилӱлӱн ӱт кашащӱм мӱхет, йӱлӱпсайӱт; пӱ мир иса Лүв хӱл вӱлаӱ верлӱл элты амтӱтлӱйӱс.

Горчица лат сэм элты утӱлтӱты пӱтӱр

18 Исус пӱ йастӱс: "Турӱм Хон Улӱпса мүй хӱрпи? Пӱ мүй хӱрпиӱа лүвел лӱщӱтлӱм?"

19 Лүв горчица лат сэм хӱрпи, хӱйӱт ӱслы пӱ лӱвпӱс ӱнмӱлты йӱхлӱл хӱща омӱссӱлы; ӱнмӱс пӱ ун йӱх хӱрпиӱа йис, тӱхлӱн войӱт лүв нүвлӱл кӱтӱн тыхӱл верылысӱт".

Нань шӱм элты утӱлтӱты пӱтӱр

20 Хӱлна пӱ йастӱс: "Турӱм Хон Улӱпса мүй хӱрпи?"

21 Лүв имийӱн ӱйӱм ӱань шӱм хӱрпи, хулӱм мӱрт арата лӱщӱтӱм ланта пӱтса пӱ рүвӱтса, латӱл иса лыйтал унты хӱйса".

Турӱм Хон Улӱпсайа мӱнты йуш

22 Щӱлта Исус Иерусалим пелӱ йуш тӱвман, вошӱт, куртӱт сӱхат йӱнхӱс, хӱйӱтӱт утӱлтыман.

23 И мӱтты ӱт Лүвел ищмӱслы: "Турӱм Куща! Пӱр мӱлты нӱх пӱйтӱсты хӱйӱт шимӱл?" Лүв йӱхлы йастӱс:

24 "Пушас ващ овийӱйа лӱнты ӱрататы, нынана пӱтӱртлӱм, ар мӱхет лӱнты ӱратлӱт пӱ ӱт верӱтлӱт".

25 Хун хотӱн ху нӱх лойӱл пӱ овӱл лӱп петлӱлы, ши пӱрайӱн нын, камӱн лойман, ов сӱкты питлӱты пӱ пӱтӱртты: Турӱм Куща! Турӱм Куща! Ов мӱнӱева пелки пӱнши"; туп Лүв нынана йӱхлы йастӱл: "Нынӱн ӱт уйӱтлылам, хӱльща нын уллӱты".

26 Ши пӱрайӱн пӱтӱртты питлӱты: "Мӱн Нӱн пилӱнӱн лӱсув пӱ йищсув, пӱ мӱн вош хӱлылувӱн Нӱн утӱлтӱсӱн".

27 Лүв пӱ йастӱл: "Нынана пӱтӱртлӱм: нынӱн ӱт уйӱтлылам, хӱльща нын уллӱты; Ма элтӱм хӱлӱйӱ лӱк верты ӱтӱт пӱнӱла мӱнаты".

28 Щита хӱллӱп пӱ пек шихрӱпса питӱл, хун нын Турӱм Хон Улӱпса хӱща Авраам, Исаак, Иаков пӱ хӱл Турӱм йасӱн туты хӱйӱтӱт шийӱлӱлты, нынӱлӱн пӱ щилта ким воштӱты щирӱн шийӱлӱлӱн.

29 Щӱлта хӱлӱвӱт пелӱкӱн пӱ кев пелӱкӱн улты мӱвӱт элты, ным пӱ нӱм мӱвӱт элты хӱйӱтӱт йӱхӱтлӱт, Турӱм Хон Улӱпса хӱща поры пӱсан сурыйӱн ӱктӱщлӱт.

30 Йӱ ин, тухӱл йӱлта улты хӱйӱтӱт олӱа улты питлӱт, пӱ тухӱл олӱа улты хӱйӱтӱт – йӱлта улты питлӱт".

Исус Иерусалим элты хоцӱл

31 Ши хӱтӱлӱн Исус хӱща фарисейӱт элты тухӱл мӱхет йӱхӱтсӱт пӱ Лүвела пӱтӱртсӱт: "Ким ӱта пӱ мӱна тӱлта, Ирод Нӱнӱн пӱратты утшиллы".

32 Щӱлта лывилала йастӱс: "Мӱнаты пӱ йастаты ши ӱхсар икийа: 'Ма кӱльӱт воштӱлӱм пӱ хӱйӱтӱт йӱмӱлтлӱм тӱмхӱтӱл пӱ хӱлӱвӱт, пӱ хулмет хӱтӱлӱн йӱтшӱлӱм';

33 туп тӱмхӱтӱл, хӱлӱвӱт пӱ па йиты хӱтӱлӱн Мӱнӱм йӱллы шушты мосӱл, щиты ӱт уллӱйӱл, Турӱм йасӱн туты ики Иерусалим вош кимпийӱн ат пӱрӱс.

34 Иерусалим! Иерусалим! Турӱм йасӱн туты икет велты пӱ Турӱмӱн нӱн хӱщӱйӱн китӱм ӱтӱт кевӱн щӱх сӱкты вош! Мүй арат пӱш Ма нӱн ӱаврӱмлан йӱха ӱкӱтты утщислам, хӱты тӱхлӱн вой пӱшӱхлӱл тӱхӱллӱл илпийа ӱкӱтлӱлы, туп нын ӱт лӱнхасты!

35 Тӱм, нын хотӱн нынана тала хӱщӱл! Нынана пӱтӱртлӱм, Мӱнӱм нын ши унты ӱт шийӱлӱлӱн, хун пӱра йӱхӱтӱл, пӱ йастӱлты: 'Щит йӱмӱн мийӱм ӱт, Хӱй Турӱм Куща нӱмӱн йӱхӱтӱл!'"

14

Шаббат хатал элты улты уталтатса

¹ Имолты шаббат хаталэн Лүв фарисейэт элты улты и куща хота лэтыяа йохтэс, лывэт пә Лүвел элты ватман тайсэл.

² Ин щалта, Лүв йэщалтэл йикэн пүвлэптэм муш тайты хойат этэс.

³ Там вер элты Иисус Закона уталтэты икет пә фарисейэт иңщасэс: "Шаббат хаталэн йамэлты рэхэл мүй анта?"

⁴ Лыв майшайән усэт. Лүв мушәң хойат хоща ханәмтыман йамэлтсэлы пә эсэлсэлы.

⁵ Щи пұлаң лывилала йастэс: "Нын мätты өтлән хоща оселән мүй хор мисән йик үйлыты үс лыпийа ки ил ракәнэл, шаббат хатал кепа, ищи күрәмән мүй лүвел нөх ат таллэлән?"

⁶ Пә лыв щит пела Лүвела йохлы йастэты ат верэтсэт.

Йөрән мойән ху элты уталтэты нөтәр

⁷ Иисус, вохәм мөхет лятәншәк омэсты тәхайәт пирыты щир, шийаләмал кемән, уталтэты пөтәр лывилала йастэс:

⁸ "Хун нәң порыйа вохлайән, лятән омэсты тәхайа ал опса, щиты питты верэтэл, мätты вохәм мойән хойат нәң элтән вөлаңшәк питэл,

⁹ нәңен пә лүвел вохәм хойатән, вана шушман, нәңена йастэты верэтэл: "Там омэсты лотен лүвела мийи"; щи пөрайән йэләмман мет йөхи хәщәм лота нәңен омэсты вера йил.

¹⁰ Хун нәң порыйа вохлайән ки, йөхәттәнән, мет йухәт омэсты тәхайа опса, нәңен вохәм өтән нәң хощайән вана шушман ат йастэл: "Пилху! Ытлышәк опса", щи пөрайән омэсты хойатәт йэлпийән нәң лятәңа питлән,

¹¹ кашәң лүвел лүв лятәңа тайты хойат лятлыяа пайәтла, пә лүвел лятлыяа тайты хойат, лятәңа пайәтла".

¹² Лүвел вохәм фарисей пела йастэс: "Хун лэты пәсан верлән, пилйохлан, йайлан, рут йохлан, нәң ләпенән улты тащәң хойатлан ал вохалән, лыв ищи нәңен ат ат вохлэл пә ищиты нәңен йохлы ат алт сөхәптәслал.

¹³ Хун ун лэты пәсан вөрлән, нұша хойатәт, мушмәм хойатәт, нөхты хойатәт, сэмлы хойатәт воха,

¹⁴ щи пөрайән өйәңа йилән, щит лыв нәңена йохлы сөхәптэты ат верәтләт, нәңена Турәм щирән улты хойатәт нөх лыләнлэты хаталән сөхәптәла".

Ун поры элты уталтэты нөтәр

¹⁵ Щит хулмал кемән, Лүв пиллән пәсан сурыйән опсәм и өт Лүвела йастэс: "Щит өйәңа питэл, хой Турәм Хон Уләпса хоща поры пәсан сурыйән ләл-йищәл!"

¹⁶ Иисус лүвела йастэс: "И хойат ун лэты пәсан лэщатэс пә ар хойат вохәс.

¹⁷ Хун лэты пөра йөхтэс, митхуйәл вохәм мөхилал хоща китсэлы йастэтыяа: "Йүваты, мүй иса лэщатса!"

¹⁸ Пә иса хөл и йәха йастантәм өтәт иты йохлы рөвемэты питсәт. Ит йастэс: "Ма мүй хәр лутсәм пә мәнәм лүвел ватты йәхты мосәл; щи лөват йәм вера, лик ал тайа".

¹⁹ Киметәл йастэс: "Ма йаң хор мис лутсәм пә рупатайән лывилал ватты мәнләм; щи лөват йәм вера, нүрәм ал нуми".

²⁰ Хулметәл йастэс: "Ма нә тусәм, щишән йиты ат веритләм".

²¹ Щалта митху йөхи йөхәтмалән, щит иса кушайәла йастәслы. Щиңәңща хотән куща лыкащәс пә митхуйәла йастэс: "Кашәң вош хұлы хүват йаңха пә нұша хойатәт, мушмәм хойатәт, нөхты пә сэмлы хойатәт тый тувалән".

²² Щалта митхуйәл йастэс: "Куща! Версәм, хөты нәң партсән, хөлна па омэсты лот ул".

²³ Щиңәңща куща митхуйәла йастэс: "Йушәт хүват мана пә пушасәт пүңлән йаңха пә хойатәт йөхәтты эвләптәлән, хотәм хойатән ат тәкәтса.

²⁴ Нынана йастылыләм, түм вохәм хойатәт элты, нәмәлты хойат ма ләтөтәм хоща үңләл ат хойлыяәл, вохәм хойат ар, туп пирыяәм хойат шимәл!"

Иисус щит элты пӧтэртэл, Лүв утэлтэты хӧйатэла улты - мүй щит

25 Лүв пилэлэн тэлуйэ хӧйат шушэс; Лүв, йӧхлы керлэман, лывилала йастэс:

26 "Хӧй Ма хӧщайэма йӧхэтэл ки, щӧлта ащел пӧ аңтел, имел пӧ һаврэмлал, йайлал пӧ ӧпилал, пӧ апшилал, пӧ хӧлна лүв улэпсайэл нӧпсэл элты хӧлт ӧт вӧщкэллы ки, щит Ма утэлтэты хӧйатэма улты ӧт верэтэл.

27 Щӧлта хӧй лүв пернайэл ӧт туллы пӧ Ма йүпемэн ӧт шушэл, Ма утэлтэты хӧйатэма улты ӧт верэтэл.

28 Хӧй нын элтан йухтас пӧл хот омэсты үтцийэл ки, олӧа ил ӧт омэсэл пӧ тынэл ӧт лүӧнэтлэлы мүй, йухтас пӧл хотэл лүв йэтшӧптэты веритлэлы мүй ӧнтом?

29 Хот пӧтэл үллы ки пӧ йэтшӧптэты щир ӧт тайты ки питэл, хӧлуйэ ватты ӧтэт лүв элтэл һӧхты питлэт:

30 "Тӧм хӧйат хот омэсты питшӧс пӧ ӧт йэтшӧптэслы".

31 Мүй пӧ мӧты хон ики па хон хӧща лӧла мӧнтал йэлпийэн ил ӧт омэсэл пӧ олӧнэн мӧхилал пилэн ӧт ӧшйащэл, лүв йаӧ щӧрӧс лӧлаэсты йохлал пилэн а мүй йурӧн, щи, лүв пелайэл йиты, па хон ики хус щӧрӧс лӧлаэсты йӧх йӧщалт лойты а мүй верэтэл?

32 Ӧнта ки, щит йӧлэн ултал сыс, лүв щитэл хӧща хӧйатэт китэл, лӧлалы улэпса вохты урӧнэн.

33 Щиты нын элтан кашӧн хӧйат, хӧй мүйӧл-кашӧн элты ӧт ки верэтэл йирлӧты, Ма утэлтэты хӧйатэма улты ӧт верэтэл.

34 Сӧл - щит йӧм ӧт; туп сӧл эплэл уштӧллы ки, хӧты лүвел йӧлпа сӧлаӧа верты?

35 Ӧнта мӧва, ӧнта һащама ӧт рӧхэл; ким лүв вӧщкӧла. Хӧй хулты кеша пӧл тайӧл, ат хулӧл!"

15

Ушӧм ош элты утэлтэты пӧтӧр

1 Налог ӧкӧтты йох пӧ кӧрӧкӧн хӧйатэт хӧлуйэ Лүв хӧщайӧла рӧхэлтысӧт, Лүвел хулӧтты урӧнэн.

2 Фарисейӧт пӧ щӧлта Закона утэлтэты хӧйатэт үшмащсӧт, пӧтӧрлӧт: "Тӧм Хӧйат кӧрӧкӧн мӧхӧт вана үллы пӧ лыв пиллалэн лӧл!"

3 Туп Лүв щимӧщ утэлтэты пӧтӧр лывилала пӧтӧртӧс:

4 "Хӧй нын элтан, сот ош тайман ки, пӧ щилта итэл уштӧллы, йӧрсот йӧрӧтйаӧнӧл щӧхӧрэн мүй ӧт хӧйлӧлы пӧ уштӧм ошӧл йӧпийэн мүй ӧт мӧнӧл, уйӧттал унты?"

5 Пӧ уйӧтталэн, үллы пӧ, амӧтман, порхӧла пӧнлӧлы;

6 пӧ, йӧхи йӧхӧтталэн, пилйохлал пӧ лүв лӧпӧлэн улты хӧйатлал вохлӧлы пӧ лывилала йастӧл: "Ма пилӧмэн йӧша амтӧтлуйаты: ма уштӧм ошем уйӧтсӧм".

7 Нынана пӧтӧртлӧм, щиты турӧмэн кӧрӧклал элты шӧшӧн керлӧты и кӧрӧкӧн хӧйат урӧнэн амӧт аршӧк питӧл, хун йӧрсот йӧрӧтйаӧн тӧӧа-щира улты хӧйатэт урӧнэн, хӧйа кӧрӧклал элты шӧшӧн керлӧты ӧт мосӧл.

Уштӧм сорӧнӧн ӧх карты элты утэлтэты пӧтӧр

8 Мүй пӧ, ий ими йаӧ сорӧнӧн ӧх карты тайман, и ӧх картӧл уштӧллы ки, тӧт сунӧл мүй нӧх ӧт үщитлӧлы, пӧ хот хӧрӧл нӧх йовӧлты ӧт питлӧлы, уйӧтты унты йӧма кӧшты ӧт питлӧлы?

9 Щӧлта уйӧтталэн, пилнӧлал пӧ лүв лӧпӧлэн улты нӧлал вохлӧлы пӧ йастӧл: "Ма пилӧмэн амтӧтлуйаты: ма уштылуйӧм сорӧнӧн ӧх картӧм уйӧтсӧм!"

10 Нынана пӧтӧртлӧм: щиты Турӧм ангелӧт, кӧрӧклал элты шӧшӧн керлӧты кӧрӧкӧн и хӧйат урӧнэн, амтӧтлуйӧт".

Ушилуйӧм пӧх элты утэлтэты пӧтӧр

11 Иисус йӧллы пӧтӧртӧс: "И хӧйат кӧт пӧх тайӧс;

12 айшӧк пӧхӧл ащел пела йастӧс: "Ащи! Ма йӧкан хот улпӧсӧм мӧнӧма мийи". Щӧлта ащанӧн хот улпӧсӧл лынана ортса.

13 Кӧмӧтса хӧтӧл хӧщӧм йӧпийӧн, ай пӧхӧл мӧлтылал иса ӧкӧтмал йӧпийӧн, хӧв мӧва мӧнӧс пӧ щита лүв йӧканӧл, ульӧаа улман, посатсӧллы.

14 Хун лүв йўканәл хӧл ләслы-тәйсәлы, щип мўвән ун ләллы пӧрайа йис, пә лүв нўшайа питәс;

15 щәлта мәнәс пә щип мўвән и ху хӧща лӧңәлтыйәс, щитән пә лүв мўв хәрлала пурәщлал шавиты китса;

16 лүвелән пурәщ ләтӧтән сәмәл вӧлләтты лулән амәт ус, туп нәмәлты хӧйәтән щитән хӧлна әт мийлыса.

17 Нӧпсәл нумәлмималән, йәстәс: "Мўй арат митйох ащем хӧща мӧлтас ләтәт тәйләт, ма пә ләллы тәта щип хәлләм;

18 нӧх лойләм пә ащем хӧща мәнләм, лүвела йәстәләм: Ащийә! Ма турма пә нәңена кәрәк версәм

19 пә нәң пӧхена лүңтәсты щирәм әнтом; мәнәм митйохлан кўта үйи".

20 Нӧх лойәс пә ащел хӧща мәнәс. Хун лүв хӧлна йәлән йүвмалән, ащелән шийәләса пә щәләтса; щәлта, ащел йәщәлт хухәлмәман, сапләла әпәлмәс пә лүвел мосәлтәслы.

21 Пӧхәл пә лүвела йәстәс: "Ащип! Ма турма пә нәңена кәрәк версәм пә нәң пӧхена лүңтәсты үш щирәм әнтом".

22 Ащел пә митйохлал пела йәстәс: "Мет йәм лумәтты сӧх тўваты пә лумәтталән, пә йошәла веншәң луйәт, кўрлала пә лумтәм мийаты;

23 щәлта, велмән мис пӧшәх тўваты пә нӧх хӧралән; ләты пә каш верты питлүв!

24 Пә хӧты, тәм пӧхем пәрман ус пә нӧх лыләнләс, ушман ус пә уйәтса". Щәлта лыв каш верты питсәт.

25 Ун пӧхәл пә мўв хәрән ус; йӧхи йиталән, хун йӧхи ванамаәс, арыты пә йакты сый хулмәс;

26 и митху вана вохман, ищмәслы: "Щит пә мўй?"

27 Митху пә лүвела йәстәс: "Ащип йӧхтәс, пә ащип велмән мис пӧшәх хӧрәс, лүв пӧхәл тўмтака йоша пайәтмал урәңән".

28 Лүв лыкащәс пә йӧхи лӧңты әт ләңхас. Ащел пә, ким әтәс пә лүвел йӧхи пойәкты питсәллы.

29 Туп лүв ащел пела йӧхлы йәстәс: "Ма мўй арат тәл нәңена нӧтләм пә нәмәлты пӧрайән нәң йәсңен шӧппи әт үншилысәм, нәң пә нәмәлты пӧрайән мәнәм пилйохлам пилән каш верты урәңән, хӧлна ош пӧшәх әт мийлысән;

30 хун пә тәм пӧхен, нәң хот улпәсэн ульна нәңәт пилән лакки йовәлмал йүпийән, йӧхтәс, нәң пә лүв урәңән велмән мис пӧшәх хӧрсән".

31 Ащел пә лүвела йәстәс: "Пӧхийә! Нәң иса ма пиләмән уллән, хӧл ма ӧтәм нәңен,

32 мўнев щит элты амтәтлыты пә каш верты мосәс, ащип пәрман ус пә нӧх лыләнләс, тәпилыйәс пә уйтантәс".

16

Әнтом вецкат хот шавиты пә ләщатты хӧйәт элты утәлтәты пӧтәр

1 Лүв пә утәлтәты йохлала йәстәс: "И тәщәң хӧйәт хотәл-вещәл шавиты пә ләщатты хӧйәт тәйәс. Щитән элты лүвела айкел туса, мәтты лүв пӧрмаслал посатәл;

2 щәлта, лүвел вана вохсәлы пә йәстәс: "Мўй ма нәң әлтән хулләм? Йәста, хӧты хот шавиты пә ләщатты верәт версән, щипңәңща ма хӧщайәма рупитты әт питлән".

3 Щипшән щип хӧйәт лүв турмәлән нумәсыйәл: "Хӧты нәриты? Ма кущайәм хот шавиты пә ләщатты верәм нӧх үллы; мўв хирты йур әт тәйләм, ләтӧт вохты йәләмлайәм;

4 лыв хотлала ма ат үсайәм, уйәтләм, мўй верты, хун хот шавиты пә ләщатты вер элты пүңла пайәтлайәм".

5 Пә кущайәл хӧща артнайәна улты хӧйәтәт ләтәл щирән вохсәлы, пә оләң хӧйәт ищмәслы: "Мўй арат артна нәң кущайәм хӧща тәйлән?"

6 Щитәл йәстәс: "Сот мера* оливка вӧй". Щәлта щитәла йәстәс: "Артна нәпекен үйи, пә сорашәк ил опса, хәнши: ветйәң".

* 16:6 16:6 и мера (бат) - еврейәт щирән 37 (хӧлмаң лапәт) литра;

7 Щалта кимет артнайэң хойата йастэс: "Нәң пә мүй арат артна тайлән?" Лүв йохлы йастэс: "Сот мера† ноби лат сэм". Щалта лүвела йастэс: "Артна нәпекен үйи пә хәнши: һийәлйаң".

8 Хотэң куца хот шавиты пә лэщатты аңта вешкат хойатэл ишәксэлы, нөпсәңа вермал урәңән; тәм йисән улты пөхәт лыв хөрпи өтлал күтән ноби турәм пөхәт‡ элты нөпсәңшәкәт.

9 Ма пә нынана пөтәртләм: нын пилйохәт лэщататы нәрәң тащ-вещ өнтасән, лулән, хун нүшайа йилты, лыв нынан и пүша улты тахайа ат үсәл.

10 Ай верән вешкат өт, щит ун верән па вешкат, ай верән аңта вешкат өт, щит ун верән ищи аңта вешкат.

11 Цишән, нын нәрәң тащ-вещ тайман вешката ат усты ки, хой нынана вешката улты тащ-вещ эвләптәл?

12 Пә па өт тащ-вещ хоща вешката ат усты ки, хойән нынана нын кешайән улты өт мәла?

13 Нәмәлты митху кәт куца пела улты ат верәтәл: мүй пә итәл лыкән этты питләлы, киметәл пә сәмәңа тайты питләлы, мүй пә итәла сәмәңа рупитты питәл, киметәл элты пә йөвра ватты питәл. И пүлаң Турәм пела пә тащ-вещ пела улты ат верәтләты".

Христос фарисейәта йәлпи йастәты вер

14 Щит иса өх сәмәңа тайты фарисейәтән па хулса, пә лыв Лүвәл һаха һахсәл.

15 Лүв лывилала йастэс: "Нын хойатәт йәлпийән нынан түңа-щира улты өтәта айәлләлән, туп Турәмән нын сәмлән уйәтлайәт, хойатәт хоща мүй ләтәң, Турәм йәлпийән щит һим".

16 Закон пөра пә Турәм йасәң туты хойатәт пөра Иоанн унты ус; ин үш элты Турәм Хон Уләпса Йәм айкел элты сыйәңа пөтәртла, пә кашәң хойат йур вевән лыпийа үратәл.

17 Туп соращәк турәм пә мүй хөлты пела ушләтән, Закон йасәңәт элты и хәнши нүвийә хөлты хун ушәл.

Христос именең-икеңән кәтна мәнты вер элты утәлтәл

18 Щит, хой имәл пилән кәтна мәнәл пә па ими тул, пакрасләл, пә щит, хой икел пилән кәтна мәнәм ими вана үллы, пакрасләл.

Тащәң хойат пә Лазарь элты утәлтәты пөтәр

19 И тащәң хойат ус, лүв тынәң питы үрты лумтәма пә пирыйәм ухәл щашкана лумәтлыйәс пә кашәң хәтәл поры пәсан верылыйәс.

20 Щалта пә Лазарь нәмпи и куңар хойат ус, лүв пушас овәл илпийән керәтлыйәс, эләл лайңәң һүләмән ләп каритәм

21 пә тащәң ики пәсан элты ил рыйты пүләта лулән хөлна амәтман ус, сәмәл вөләттыйа, ампәт вана йохтылысәт пә лүв карлал һөлылыслал.

22 Куңар ху пәрәс пә лүв ангеләтән Авраам хоща туса. Тащәң ики па пәрәс, пә мұва ил лоттәса.

23 Илта турәмән шукащман ус, лүв сәмлал нөх аләпсәлы пә йәлән Авраам, лүв пүңләлән пә Лазарь ики шийәләс.

24 Такан үвман йастэс: "Авраам ащи! Ма урәмән сәмен ат һөхләл пә Лазарен киты, лүй тайәл йиңка ат метшилыллы пә һалмем ат йолхәлләлы, тәм түт хоща щикем шукащләм!"

25 Авраам йастэс: "Пөхийә, нумәлми, нәң йәмен улмен сыс мөщатсән; Лазарь пә – туп атәм тайәс. Ин пә лүв тәта төрамтыйәл, нәң пә шукащлән;

26 щи түмпийән мүй пә нын күтәнән ун ус шики верман ул, тәлта нын хощайән мәнты ләңхаты өтәт ат веритләт щи мәнты, ищиты щилта мүй хощайәв ат үншилыләт".

27 Циңәңща тащәң ху йастэс: "Щи лөват йәм вера, ун ащи, ма ащем хота лүвел киты,

28 ма вет ху апщи тайләм, лүв лывилала ат йастәл, лулән лыв пә тәм шукәң тахайа ат ал йөхәтсәт".

29 Авраам лүвела йастэс: "Лыв Моисей пә Турәм йасәң туты икет тайләт; лывилал ат хуләтләт".

† 16:7 16:7 и мера (кор) – еврейәт щирән 370 (хуләмсот лапәтйаң) литра; ‡ 16:8 16:8 ноби турәм пөхәт – щит ин, тәм пөрайән, Турәм Хон Уләпсайа эвәлты хойатәт, цишән лыв Турәм Хон Уләпса пела улләт. Турәм Хон Уләпса пос – щит ноби;

30 Лүв пә йастәс: "Анта, Авраам ун ащи, туп хун пәрәм хойатәт элты лыв хощайәл мятты Өт йөхәтәл ки, щи пöрайән лыв кәрәкләл элты керләләт".

31 Щәлта Авраам лүвела йастәс: "Моисейа пә Турәм йасәң туты икета әт хуләтләт ки, пә пәрәм хойатәт элты мятты Өт нөх лыләңләс ки, хун эвәлләт".

17

Христос хуцәпсайәт элты утәлтәл

1 Исус утәлтәты йохлала па йастәс: "Хуцәпсайәт әт йөхәтты щир әнтом, туп щи хойата шук, хой мөхты хуцәпсайәт йөхәтләт;

2 лүвела, тәм ай өтәт элты ит нәш хуцты элты, йәмшәк ус лулән, сапләла ун кев шуп ки тәхәртса пә щарса вөщкәса.

3 Нынылән ватман тайалән. Нәң пелайәна йайән мүй апщән нүр тул ки, лүвела йөхлы йасты; лүв нүрәл элты шашән керләл ки, щи нүрәл йөрәми;

4 хәтәл хуваат лапәт пүш кәпа нәңәна нүр верәл, пә лапәт пүш хәтәл хуваат нәң хощайәна йөхәтәл пә йастәл: "Ма нүрәм элты шашән керләләм", - нүрәл эслы, йөрәми".

5 Щәлта апостоләт Турәм Куцайа йастәсәт: "Мүң эвәлты верәв арамты!"

6 Турәм Куца йастәс: "Нын горчица лат сәм лөват эвәлты вер тайсәты ки, пә тәм смоква йуха йастәсты: мүв элты нөх лакәптыйа пә щарса опсанта", лүв лулән нынана хуләнтәс.

7 Хой нын элтан, мүв хәрән рупитты мүй пә тащ шавиты митху тайман, лүв мүв хәр элты йөхәтталән, лүвела йастәл: "Сорашәк мәнә, пәсан сурыйа опса"?

8 Алт пә лүвела йастәл: "Йәтән ләтәт мәнәм кавәрта пә, әнтпен нөх йәрман, мәнәм лавәлман, ма ләтәм, йищтәм элты ванән лойа, пә щәлта вельщи нәң ләва, йиңща"?

9 Хотәң куца щи митхуйәл, лүв партәм щирәла вермал урәңән, пумащипа йасәтән йастәллы а мүй? Щиты әт нумәсләм.

10 Нын ищиты, хун партылымәм щирән иса верләты, пөтәртаты: "Мүң туп митху ләңкет, мүй верты мосәс, щит версув".

Христос йаң лайңәң нүлмәң хойат сыстамтәс

11 Иерусалим вош пәла мәнман, Исус Самария пә Галилея мүвнән күтән шушәс.

12 Пә хун Лүв и күрта йөхәтмалән, йаң йәмәң лайңәң нүлмәт тайты хойатәтән йәщәлт әтса. Лыв йәлән ил лойсәт

13 пә сыйәң түрән пөтәртсәт: "Исус Утәлтәты Ху! Мүңев щәлты!"

14 Лывиләл шийаләмал кемән, Лүв йастәс: "Мәнаты, Турма йир верты хойатәта алысыйаты". Хун лыв шушәт, сыстама йисәт.

15 Лыв элтәл и хойат, түмтака йүвәм шийаләмал кемән, сыйәң түрән Турәм вөлаңа айәлтман, йөхлы керләс,

16 пә Исус күр нөлләл шөма, пумащипа йастыман, хөмта ил керәптыйәс; щит Самария ики ус.

17 Исус йөхлы йастәс: "Анта мүй йаң хойат сыстапман усайәт? Йәрәтйаң пә хөта?"

18 Мүй щирән, тәм па мүв хойат түмпийән, лыв йөхлы әт керлсәт, Турма ишәк йасәң йастәты урәңән?"

19 Пә Исус лүвела йастәс: "Нөх лойа пә мәнә; эвәлты верәнән нәң нөх пайәтсайән".

Христос Лүв Кимет йөхәтты верәл элты утәлтәл

20 Фарисейәтән иңщәсса, хун Турәм Хон Уләпса йөхәтәл? Лүв йөхлы йастәс: "Турәм Хон Уләпса сәмән ватман әт йөхәтәл",

21 пә әт йастәләт: "Тәм, Лүв тәта", мүй пә "Лүв тута". Пә тәм, Турәм Хон Уләпса нын лыпанән ул".

22 Утәлтәты йохлала па йастәс: "Хәтләт йөхәтләт, хун нын Хойат Пөх хәтәлләл элты ит ватты ләңхаллән, пә әт шийаләллән.

- 23 Пă нынана йастэла: "Тăм, тăта щи", муй пă: "Тум, тута щи" - ал мăнаты пă ал нухлысыяты,
- 24 пă хутлуйэм пѳхэл нол иты турэм и кимлэл элты, кимет кимлэл унты вѳрлуйэл, Хѳйат Пѳх Лўв хăтлэлэн щиты питэл.
- 25 Туп олѳнэн Лўвел ар шук туты мосэл пă ин улты хѳйатэтэн вана ат ўты вер ул.
- 26 Пă хѳты Ной хăтлэтэн ус, щиты Хѳйат Пѳх хăтлэтэн питэл:
- 27 хѳйатэт лѳсэт, йищсэт, нэ тутлысэт, ху сайа мăнылысэт щи хăтэл унты, хун Ной ики ковчег* лыпийа лѳнѳс, пă ун йик йѳхтѳс, пă хѳл пăратсайѳт.
- 28 И щиты, Лот нѳмпи ики хăтлэтэн ус: лѳсэт, йищсэт, лутѳссэт, тынассэт, мўв хăр лѳвпѳс омассэт, хот омѳссэт;
- 29 туп щи хăтэлэн, хун Лот ики Содом вош элты ким этѳс, турэм элты тўтѳн пă унхѳн йѳрт шошмѳс, пă хѳл пăратсайѳт;
- 30 пă щи хăтэлэн щиты питэл, хун Хѳйат Пѳх сѳма этэл,
- 31 Щи хăтэлэн, хѳй хот лѳнѳлэн ки улты питэл, пѳрмаслал пă хот лыпийѳн, щит лывилал ўты ил ал ѳхла; хѳй пă мўв хăрѳн ки улты питэл, ищиты йѳхлы ал керла.
- 32 Лот ики ийими нуммѳлмийѳлѳн.
- 33 Хѳй улѳпсайѳл шавиты утцийѳл ки, щит лўвел пăратлѳлы, хѳй пă улѳпсайѳл пăратлѳлы, щит лўвел лылнѳатлѳлы.
- 34 Нынана пѳтѳртылѳм: "Щи ат кăт хѳйат и ѳлттăхайѳн: итэл нѳх ўла, киметэл хăйла;
- 35 кăт нѳннѳн и йăха лат сѳм шўкатты питлѳнѳн: итэл нѳх ўла, киметэл хăйла;
- 36 кăтѳн мўв хăрѳн рупитлѳнѳн: итэл нѳх ўла, киметэл хăйла".
- 37 Щи урѳнѳн Лўвѳла йѳхлы йастѳса: "Хѳта, Турѳм Куща?" Лўв пă лывилала йастѳс: "Хѳта хăла, щита пă кўркѳт ѳктѳщлѳт".

18

Нэ элты пă сўт ики элты улты пѳтѳр

- 1 Иисус лывилала щит элты утѳлтѳты пѳтѳр пѳтѳртѳс, мăтты иса пойѳкщѳты мосэл пă равлы-хушлы улты ѳт мосэл,
- 2 йастѳман: "И вошѳн сўт ики ус, лўв Турѳм элты ѳт пăлѳс пă хѳйатѳт элты ѳт йѳламтыѳс.
- 3 Щи вошѳн и икилы хăщѳм нэ ус, пă лўв, сўт ики хѳща йѳхтылыман, пѳтѳртѳс: "Мăнѳм нўр верты хѳйат элты элт питы".
- 4 Туп лўв хўв ѳт кашащѳс. Йухѳт илта нѳпсѳлѳн йастѳс: "Турѳм элты ма кўш ѳт пăллѳм пă хѳйатѳт элты ѳт йѳлѳмлайѳм,
- 5 туп тăм икилы хăщѳм имийѳн рома ѳт хăйлайѳм, лўвел элт питлѳм, лўв мăнѳма тѳрѳстѳтыѳа лулѳн па ѳт ат йѳхтылыѳс".
- 6 Турѳм Куща йастѳс: "Хуллѳлѳн, ѳнтом вещькат сўт ики мўй пѳтѳртѳл?
- 7 Турѳм мўй Лўв пирыйѳм хѳйатлал, атѳл-хăтѳл Лўвел вохты ѳтлал, элт ѳт питлѳлы? Пăр мѳлты Лўв лывилала нѳтѳп верты рѳнѳл?
- 8 Нынана пѳтѳртлѳм, лывилала сорайѳн элт питты щир мăл. Туп Хѳйат Пѳх йѳхѳтталѳн, ѳвалты вер мўвѳн а мўй уйѳтѳл?"

Фарисей элты пă налогѳт ѳкѳтты хѳйат элты утѳлтѳты пѳтѳр

- 9 Тухлѳт пѳла па, хѳй лыв нумѳссѳт лыв тўна-щира улты хѳйатѳт, пă па хѳйатѳт нѳрсѳт, Иисус щимѳщ утѳлтѳты пѳтѳр пѳтѳртѳс:
- 10 "Кăт хѳйатнѳн Турѳм хѳта пойѳкщѳты лѳксѳнѳн: итѳл - фарисей, киметѳл - налог ѳкѳтты ики.
- 11 Фарисей, утѳща щира лѳйман, лўв турмѳлѳн шитаман пойѳкщѳс: "Йѳшѳк Турѳм! Пумѳщипа Нăнѳна йастѳлѳм, ма ѳнта щимѳщ, ѳнта па хѳйатѳт хѳрпи - лѳлмахѳт, хѳрахщѳт, пакраслѳты ѳтѳт, мўй пă тăм налог ѳкѳтты ики иты:

* 17:27 17:27 ковчег - ун хѳп шики

12 лапэт кат пүш вүщлыжэм, * кашәң шитты Өтәм элты, йаңмет шупәл мәлжәм".

13 Налог әкәтты ики пә, йәләншәк лойман, сәмлал турма хәлна нәх аләмты пәләс; туп мевләл хәтциман, пөтәртәс: "Йәшәк Турәм, ма, кәрәкәң ху, ма пелайәм йәмен этәлты!"

14 Нынана йастәлжәм, щит, фарисейа пөнман, Турәмән вешқата пайәтман, йөхи мәнәс: кашәң лүвел лүв ләтәңа тайты хөйат ләтлыяа пайәтла, пә лүвел ләтлыяа тайты хөйат ләтәңа пайәтла.

Христос һаврәмәт вана үл

15 Иисус хөщә ай һаврәмәт түтлысайәт, Лүв һаврәмәт хөщә лулән ат хәнәмтыйәс; утәлтәты йохлал щит шийәләмел кемән, лывилал әт әсәлты питсәлал.

16 Туп Иисус, һаврәмәт вана вохман, йастәс: "Һаврәмәт Ма хөщайәм йөхтылыты әсләлән, лывилал ал йәртлыялән, щимәщ Өтәт урәңән Турәм Хон Уләпса ул.

17 Йәна нынана йастәлжәм: Турәм Хон Уләпсайа щит әт лөңәл, хөй һаврәм иты, вана лүвел әт үллы".

Тащәң куца

18 Щәлта и мәтты куцайа улты Өтән Лүв ищмәса: "Сәмәң Утәлтәты Ху! Мүй мәнәм верты мосәл, лулән и пүша улты уләпса ат мөщатсәм?"

19 Иисус лүвела йастәс: "Мүйә һәң Мәнәм сәмәңа айәллән? Нәмәлты Өт әнта сәмәң, туп Турәм утца;

20 Турәм партәпса йасңәт уйәтләлән: "Па хөйат ими пилән, па хөйат ики пилән ал пақрасла", "Хөйат ал пәрата", "Ал лолма", "Ал һәлмийа", "Аңҗен-әщен нумман тайи".

21 Лүв пә йастәс: "Тәм иса ма ай элты шависәм".

22 Щит хулмал кемән, Иисус лүвела йастәс: "Һәңена па ит әт тәрмәл: иса мүй тайлән, тыныйәлән пә нүша хөйатәта орталән, пә турәмән тащ, сорңәт тайты питлән, щәлта йөхта пә Ма йүпемән шуша".

23 Лүв пә, щит хулмал кемән, рүтәлә йис, шек тащәң ус.

24 Иисус, лүв рүтәлә йүвмал, шийәләмал кемән, йастәс: "Мүй хөрпи лавәрт тащәң хөйата Турәм Хон Уләпсайа лөңты!

25 Верблюд нәмпи войа йинтуп пүв мөхты мәнты хәлна тулшәк, тащәң хөйата Турәм Хон Уләпсайа лөңты элты".

26 Щит хуләм мөхет йастәсәт: "Хөй пә нәх пайтәсты верәтәл?"

27 Туп Лүв йастәс: "Хөйатәтән әт верәтты щир, Турәмән верәтла".

Христос Турма посатты Өт мойләллы

28 Петра пә йастәс: "Тәм, мүй мүй тайсув, иса хөл хәйсәлув пә һәң йүпенән мәтсув".

29 Лүв лывилала йастәс: "Йәна нынана пөтәртләм: нәмәлты хөйат әнто, хөй хотәл, мүй әщел-аңҗел, мүй пә йайлал-опилал-апщилал, имел мүй пә һаврәмләл Турәм Хон Уләпса урәңән лулән хәйсәлы,

30 пә тәм пөрайән мет хәлна аршәк лулән мөщатәл, йиты пөрайән пә - и пүша улты уләпса".

Христос хулмет пүш Лүв сөрмәл пә нәх лыләнләты верәл элты йәлпи йастәллы

31 Кәтхөщйәң утәлтәты йохлал пүңла вохман, лывилала йастәс: "Тәм мүй, мүй Иерусалим воша мәнлув, пә щиты иса тыйәл, хөты Турәм йасәң туты хөйатәт сәхат Хөй ат Пөх элты хәшса,

32 Лүв Турәм әт уйәтты па рут мира мәла, пә Лүв щәлта кәмән щирән һәрла, шукатла пә пөщәңән ләкла,

33 пә хомщийән сәкты питла, пә Лүв пәрәтла: хулмет хәтәлән пә нәх лыләнләл".

34 Туп утәлтәты йохлал щит элты нәмәлты оша әт пайәтсәт; щит йасңәт лывилала хәңа щир тайсәт, пә йастәм Өт лыв оша әт пайәтсәл.

Христос Вартимей түймәка верәл

* 18:12 18:12 вүщлыты, щит: мөлтты арат сыс ләллы пә пойәкщәман улты щир;

- 35 Хун Лүв Иерихон воша ванама, и сэмлы ики йуш пүнэлэн, мелашц† вохман, опсэс,
 36 щялгта, лүв пүнлэл элты хойатэт шушты хулмал кемэн, лүв ишмэслы: "Мүй щит?"
 37 Лүвела йастэса, щит Иисус Назарет элты йил.
 38 Щи йүпийэн лүв такан ўвалтэс: "Иисус, Давид Пōх! Мәнэм щальиты!"
 39 Олҗа мәнты хойатэт лүвел майшайа улты партлэл; туп лүв па таканшэк ўвалтэс: "Давид Пōх! Мәнэм щальиты!"
 40 Иисус ил лойэс пә щит Лүв хощайэл вана туты партсэлы: пә хун щит Лүв хощайэл вана йōхтэс, лүвел ишмэслы :
 41 "Мүй нәң Ма элтэм ләңхалән? Сэмлы ики йастэс: "Турэм Куца! Лулән сэмәңа ат йисэм".
 42 Иисус лүвела йастэс: "Сэмәңа ат йилән! Нәң эвалты верәнән нәң йәмэлтсайән".
 43 Щялгта лүв ищи мōхты сэмәңа йис пә Лүв йүпелән мәнэс, Турэм вōлаңа айәлтман; пә мир хōл щит ватман, Турма ишэк йасңәт йастэты питсәт.

19

Закхей нōх пайтэсты щир мōцатәл

- 1 Щи йүпийэн Иисус Иерихон воша йōхтэс пә вош хүват шушәс.
 2 Щита, Закхей нәмпи ий ики, лүв налог әкәтты хойатэт òх ху пә хōлна тащәң ху ус.
 3 Иисус – Щит хой Лүв, ватты кәшсэлы, туп мир сайән шийаләты әт веритсэлы, пәлатәл ләл ус, щишән,
 4 пә, олҗашәк хухәлмәман, смоква йүха нōх хуңхәс, Иисус кашаләты урәңән, Лүвел щи пүнәлтә мәнты мосәс.
 5 Хун Иисус щи тәхайа йōхтэс, нōхлы аңкәрмәмал кемән, лүвел шийаләслы пә йастэс: "Закхей! Сорашәк ил òхла, тәм хәтәлән Мәнэм нәң хотәнән улты мосәл".
 6 Щитәлән лүв тәрматыман ил òхләс пә амәтман Лүвел хотәла туслы.
 7 Пә хōлзийә, щит ватман, ўшмащты питсәт: "Лүв кәрәкәң хойат хōща мойләты лōңәс!"
 8 Закхей пә, лойман, Турэм Куцайа йастэс: "Турэм Куца! Тәйты хот тәләм и шупәл нүша хойатәта мәләм, пә хой элты мōлтас усәм ки, щита нәл пүш аратән йōхлы мәләм".
 9 Иисус лүвела йастэс: "Тәм хәтәл тәм хота нōх пайтэсты щир йōхтэс, лүв па Авраам пōх, щишән.
 10 Хойат Пōх кәншатты йōхтэс пә ушәм òтәт нōх пайәтты".

Христос йаң òх элты утәлтәты пōтәр пōтәртәл

- 11 Хун лыв щит хуләтсәт, и утәлтәты пōтәр па пōтәртәс: Лүв Иерусалим вош ләпән ус пә лыв нумассәт, йәшавул Турэм Хон Уләпса щи йōхәтәл.
 12 Иисус щиты йастэс: "Йәм рут элты улты и хойат хүв мұва мәнэс, лулән щита хон куцайа павтәсты урәңән, пә щялгта йōхлы йōхәтты;
 13 йаң митйохлал вана вохман, йаң сорңең òхән* лывилал мәслы пә йастэс: "Тәм òхлән ма йōхәттәм унты вер пәла мийалән".
 14 Щи мұвәң хойатлалән лүв шек ликән этса пә лүв йүпел хүват хойатәт китсайәт, йастәтыя: "Мүң нүмпәва щи хойат хōна улты, мұң әт ләңхалув!"
 15 Хун, хон куцайа питмал йүпийән, йōхлы йōхтэс, щи митйохлал, хōйа сорңең òх мийыйәс, лүв хощайәл вохты партсэлы, щи òхлалән хой мүй щитәс, щит уйәтты урәңән.
 16 Оләң митхуйәл йōхтэс пә йастэс: "Куца, нәң и Сорңең òхән йаң сорңең òх тус".
 17 Лүвела пә йастэс: "Йәм щи, вәцкәт митху! Ай вер хōща вәцкәта улмен урәңән, куцайа улты, йаң вош уйа!"
 18 Кимет митхуйәл йōхтэс пә йастэс: "Куца, нәң и сорңең òхән вет сорңең òх тус".
 19 Щитәла па йастэс: "Нәң па вет вош хōща куцайа ула".
 20 Хулмет митхуйәл йōхтэс пә йастэс: "Куца, тәм мүй нәң мера сорңең òхән, ма лүвел, òхшама йōвәртман, шависәм,

† 18:35 18:35 мелашц 'милостыня' * 19:13 19:13 сорңең òх – еврей хойатәт щирән щит мина, хуләм тыләщ рупитәм арат òх;

21 ма һаң элтән пайлсәм, һаң тарәм хойат: муй ат понылысән, щит улән, па муй мува ат опсылысән, щит акәтлән".

22 Куца лувела йастәс: "Вевтам митху, һаң уңләнән һаңен сүтәтты питләм! Һаң уйәтсән, муй хорпи ма тарәм хойат, муй ат понылысәм, щит уләм, муй мува ат опсылысәм, щит акәтләм?"

23 Муй урәңән па һаң ма сорһең Өхем вер пела ат мәсэн, ма, йөхәттәмән лулән, йөхлы мөлтаса үсәм!"

24 Ванән лойты йохлал пела йастәс: "Щел өх лув элтэл уйалән па йаң сорһең өх тайты митхуа мийалән".

25 Лувела мөхет йастәсәт: "Куца, түмен йаң сорһең өх ши тайәл".

26 "Һынана пөтәртләм, кашәң тайтаң хойата мәты питла, ат тайты өт элты, муй тайәл, щитәл нөх ұла;

27 Ши мәнәм велты өтлам па, хой, мәнәма хона ултыа ат лаңхас, тый түвалән па, ма ватман, щәх сәңкалән".

Иисус Иерусалим воша лөңәл

28 Щит йастәмал йүпийән, Иисус йәллы Иерусалим воша нөх мәнәс.

29 Хун Лув Виффагия па Вифания күртңән ләпа, Элеон нәмпи кев пай ләпа ванама, кәт уәлтәты хуйәлал төхи китсәлы,

30 йастәман: "Һын йәлпанән улты күрта мәнәтән; ши йөхәттанән, ил йәрәм айкама осәл уйәтләтән, лув шәншәла нәмәлты пөрайән нәмәлты хойат ат опсылыәс; хөлт әңхалән па тый ватәлтәлән;

31 мәтты хойатән ищмилайтән ки: "Муйа нөх эхләлән?", лувела щиты йастәтән: "Лув Турәм Куцайа мосәл".

32 Китәм кәтңән мәтсәңән па хөты Лув лынана йастәс, щиты уйәтсәлән.

33 Хун па лына айкама осәл хөлт әңхәссәлән, войәң хойатлалән лына иңщәссайңән: "Муйа осәл пөшәх нөх эхсәлән?"

34 Лына йөхлы йастәсңән: "Лув Турәм Куцайа мосәл".

35 Щәлта лувел Иисус хөща туслән, па, лумәтты сөхлал вой шәнша пөнман, Иисус нөх ләлтсәл.

36 Щәлта, хун Лув вой шәншән мәнмәлән, хойатәт лумтәмлал йуша ләрәпсәлал.

37 Хун Лув Элеон кев пай элты ил өхәлты тәхайа ванама, хөл аратәл уәлтәты йохлал, лыв вантәм ар йәм йурәң верлал урәңән, амәтман, сыйәң түрән Турәм ишәкты питсәл,

38 пөтәртман: "Йәмән мийәм Хон, Турәм Куца нәм урәңән йиты өт! Турәмән пайлы уләпса, па нумән ишәк йасәң!"

39 Тухәл фарисейәт мир күт элты Лувела йастәсәт: "Уәлтәты ху! Уәлтәты йохлан ал әсләлән пөтәртты!"

40 Туп Лув лывилала йөхлы йастәс: "Һынана пөтәртләм, лыв ки нөх вөлыләт, кев шупәт үвты питләт".

41 Щәлта, хун Иисус Иерусалим ләпа ванама, вош пела ватман, лув урәлән холләты питәс

42 па йастәс: "Йәшәк, тәм һаң хәтләнән лулән һаң мөштәсэн ки, һаң пайлы уләпсайән шавиты муй верәтәл! Туп щит ин һаң сәмңилан элты хәһәтман улла,

43 хәтләт йөхәтләт, хун нүрмәлтты өтланән һаң, керәтман ләләсты урәңән, мув пайәтән хирлайән па ләп ләрәтлайән, па ар тәха элты йәрмата тәңәртлайән,

44 һаң пәтән унты шүкатлайән, һаврәмлән па һаң лыпенән пәрәтлайәт, па һаң лыпенән омәсты и хот ат хәщәл, муйа һаң хөщайән Турәм йөхтылыәм пөра ат мөштәсэн, ши урәңән!"

Турәм Хот сыстапты вер

45 Турәм хот лыпийа лөңмәл кемән, тынасты па лутәсты хойатәт ким воштәты питсәлы,

46 лывилала пөтәртман: "Хәшман улла: "Ма Хотәм – пойәкщәты хот, һын па лувел хоращәт хота версәлән!"

47 Пә кашәң хәтәл Лүв Турәм Хотән хойатәт утәлтәс. Турма йир верты хойатәт Өх икет пә Закона утәлтәты хойатәт пә мир хоща уна улты икет Лүвел пәратты урәңән, пөра кәшсәт,
48 пә әт уйәтсәт, а хөты Лүвел верты; мир, Лүвел керәтман, ләп лойман, хуләнтәс.

20

Өха улты ун икет Иисус йур әт мөштәләт

1 Щи хәтләтән и пүш, хун Лүв хойатәт Турәм Хотән утәлтәс пә Йәм айкел элты сыйәңа пөтәртәс, Турма йир верты хойатәт Өх икет пә Закона утәлтәты икет, уна улты икет пилән Лүв хощайәла вана хәтсәт

2 пә Лүвела йастәсәт: "Йаста мўңева, хой партатты щирән Нәң тәм вер верлән, әнты ки пә хойән Нәң щи йурән мәсайән?"

3 Лүв лывилала йөхлы йастәс: "Ма па нын элтан и вер элты ишмәләм, Мәнәма йастаты:

4 Иоанн йиңка лөңәлтыйәпса турәм элты ус мүй пә хойатәт элты?"

5 Лыв пә лыв күтлалән өшйашман, пөтәртсәт: "Йастәлув ки: 'Турәм элты', Лүв пә йастәл: 'Мүйа пә лүвела әт эвәлсәты?'

6 Йастәлув ки: 'Хойатәт элты', хойатәтән кевән щәх сәклайув, лыв эвәлләт, Иоанн щит Турәм йасәң туты хойат".

7 Щиты йөхлы йастәсәт: "Әт уйәтләв хөлща ус".

8 Иисус йөхлы йастәс: "Ма па нынана әт йастәләм, хой партатты щирән щит верләм".

Виноград әнмәлтты тәхайәң ху элты утәлтәты пөтәр

9 Щәлта Иисус мир пела тәмәщ утәлтәты пөтәр пөтәртты питәс: "И хойат мўв хәрән виноград йүхәт опсәс пә артнайа виноград ләвпәс әнмәлтты хойатәта мәслы, щәлта йәм хўв кеша хөлт мәнәс.

10 Хун пөра йөхтәс, лүв митхуйәл виноград әнмәлтәм хойатәт хоща китсәлы, лулән лыв митхуйәла виноград йүхәң тәхайәл элты ләвпәс ат мәсәт; туп виноград әнмәлтты хойатәт митху сәксәл пә талты йөхи китсәл.

11 Щәлта па митху китәс; туп щи митху па, сәкман, нәрман, йөхлы талты китсәл.

12 Хөлна па хулметәл китсәлы; туп лыв щит па, мушмәлтман, воштәсәл.

13 Щиңәңща виноград йүхәң тәха куца йастәс: "А мүй мәнәм верты?" Сәма мосты ма пөхем китләм; мосәң пә лүвел шийаләтәл кемән, йәләмлайәт".

14 Туп виноград әнмәлтты хойатәт лүвел шийаләмел кемән, лыв күтәлән өшйашләт, пөтәртләт: "Тәми ащел Өх вөл; мәнлув, велләв лүвел, пә ащелән хайты ташәл-вещәл мўңева питәл".

15 Щәлта, виноград йүхәң тәха элты лүвел ким түвман, пәратсәл. Хөты пә лывилал виноград йүхәң тәха куца верләлы?

16 Лүв йөхәтәл пә пәратләлы щи йохлал, виноград йүхәң тәхайәл пә па хойатәта мәллы". Щит хуләм мөхет пә йастәсәт: "Әт ат питәл!"

17 Туп Иисус, лыв пелайәл әңкәртман, йастәс: "Тәм хәншәм йасәң мүй щит: "Кев хот омәсты хойатәтән мөлтсәтәм кев шуп, щит щуң хоща мет мосты кева йис"?"

18 Кашәң өт, хой щи кев элты рәкәнәл, ай наприйә шүкаләл, хой элты щи кев рәкәнәл, щит пөльха йил".

Кесарь өтәт кесарья мийалән, Турәм өтәт па Турма мийалән

19 Щи пўлаң Турма йир верты хойатәт Өх икет пә Закона утәлтәты икет Лүвел кәтәлтты үтщисәл, туп хойатәт элты пәллүсәт, лыв Өша пайәтсәл, щи утәлтәты пөтәр лыв элтәл пөтәртәс.

20 Щәлта лыв, Иисус элт ватман тайман, өшмарәң хойатәтән китса, йәм хөрпийа ләщатыман, мәтты йасәң хоща лулән Лүвел ат мөщатсәл, рим йохәтән пөнәм сүт верты куцайа мәты урәңән.

21 Щалта лыв Исус иңщәссәл: "Утәлтәты Ху! Мўң уйәтләв, Нәң вешката пөтәртлән пә утәлтәлән, хойат веш пела әт ватлән, туп йәна Турәм йуш хуват мәнты щира утәлтәлән;
 22 мўңева кесарья налог мәты рәхәл мўй әнта?"
 23 Лўв пә, лыв оцмарәл мөштәман, лывилала йастәс: "Мўйа Мәнәм хўщләлән?
 24 Мәнәм динарий ох этәлтаты: хой хөр пә нәм щита?" Лыв йастәсәт: "Кесарь өтәт".
 25 Исус лывилала йастәс: "Кесарь өтәт кесарья мийалән, Турәм өтәт па Турма мийалән".
 26 Лыв мир йәлпийән Лўвел йөвра йасәң урәңән мөщатты әт верәтсәл, пә, Лўв йөхлы йастәм йасәңлал элты пакнысыман, щитама йисәт.

Саддукейт нөх лыләнләты вера әт эвалләт

27 Щиңәңща кәмәтса Саддукей йөхтәс, нөх лыләнләты вер хөлт хуләтты өтәт элты, пә Лўвел иңщәссәл:

28 "Утәлтәты Ху! Моисей мўңева тәмәщ йасәң хәншәс: мәтты, хой ими тайәм йайәл пәрәл ки, пә пәрталән һаврем әт тайәл, апщела лўв имел ұты мосәл пә йайәл ох вөл йәллы тугы мосәл.

29 Лапәт йай усәт, оләң йай, ими тўвман, һаврәмлы пәрәс;

30 щи нә оләң апщелән ұса, щәлта щитән һаврәмлы пәрәс;

31 кимет апщелән ұса, и щиты хөл лапәт ху, пә, һаврәм әт хайман, пәрсәт;

32 мөхилал йўпийән щи нә па пәрәс;

33 йа щәлта, нөх лыләнләтыйән мәты өтәл имийа лўв питәл, лапәт йай хөл лўвел нәңа ййлысәл?"

34 Исус лывилала йөхлы йастәс: "Тәм йис хойатәт ими туләт па ху сайа мәнләт;

35 Щитәт пә, хой йиты турәмән улты щира пайәтса пә пәрәм элты нөх лыләнләтла, нә тугы әт питләт, ху сайа мәнты әт питләт,

36 пәрты пә әт верәтләт, лыв ангеләт хөрпийа йиләт пә лыв Турәм һаврәмәт, Турәмән лыв нөх лыләнләтсайәт.

37 Щи пәрәм өтәт нөх лыләнләты вер, Моисейән хөлна пелантыты варәс пөхәлән тыйилыйәм пиц пөрайән этәлтәса, хун Турәм Куца Авраам Турма, Исаак Турма пә Иаков Турма нәмәтса.

38 Турәм хөты әнта пәрәм өтәт Турәм, лылән өтәт Турәм, Лўвелән хөлуйә лыләнәт".

Христос нәпекәң мөхет иңщәсәл

39 Щи йастәм өтәл пела тухәл Закона утәлтәты икет йастәсәт: "Утәлтәты Ху! Нәң йәма йастәсән".

40 Па мөлты оләң элты Лўвел иңщәсты лыв әт пә верәтсәт.

41 Лўв пә лывилал элты иңщәсәс: "Хөты йастәләт, Христос щит Давид Пөх?

42 Давид пә Псалмәт* нәмпи нәпекән пөтәртәл: "Турәм Куца ма Турәм Куцайәма йастәс: Ма пўңләма йәм пеләк сәхат опса,

43 щи унты, хун Ма Нәңена нүр верты өтлән кўрлан илпийа ил ат пөнләлам".

44 Йә ин, Давид Лўвел Турәм Куцайа айәлләлы; Хөты сәхат Христос лўвела Пөха улты верәтәл?"

45 Щи пөрайән, хун мир аратәлән Лўвел хуләтмалән, Лўв утәлтәты йохлала йастәс:

46 "Закона утәлтәты йох элты хурыйаты, лыв хўв сөхән йәхты сәмәңәт пә хойатәт әктәщиты тәхайәтән лывилал мосәл иса ўщайән верты, щит пела лыв сәмәңәт, Турәм йасәңа утәлтәты хотәтән пә поры пәсан сурийән лыв мет ләтәң тәхайән омәсты сәмәңәт,

47 Лыв икилы хәщәм имет хот тәл вөңщала пайәтләт пә хөйата вантәлтәман хўв пойәкщәләт; лыв мет тарәм сўт ватләт!"

21

Христос икилы хәщәм ими ох картәңән щирән утәлтәл

* 20:42 20:42 Псалмәт - Библияйән улты Йәмәң араң нәпек;

1 Иисус, аңкәрмәмалән, тащәң хойатәт мойләпсайәт тащ ақәтты лараша пӧнты вер шийаләс;

2 хӧлна Лӱв и нӱша, икилы хәщәм, ими шийаләс, щи ими тӧхи кәт ләпта нәмпи мет ай ӧх картәңән пӧнәс.

3 Иисус йастәс: "Йәна нынана пӧтәртләм, тәм нӱша ими па хойатәт элты аршәк пӧнәс.

4 Лыв хӧл мӧлтаслал элты Турма мойләпса пӧтсәт, лӱв па нӱшайәл элты, мӱй арат тайәс, хӧл пӧтсәлы".

Утәлтәты йох кәт нӱш инщәсты вер

5 Щәлта, хун тухлјәт Турәм Хот хӧрамән тынәң кев пӧталәтән пә мойләпсайәтән хӧрамтәм элты пӧтәртсәт, Лӱв йастәс:

6 "Хәтлјәт йӧхәтлјәт, хун, мӱй ин тәта ватлјәты, и кев шӱк әт хәщәл; иса хӧл шӱкатлјәт".

7 Лӱвел пә ищмәсәл: "Утәлтәты Ху! Хун пә щит питәл? Пә мӱй сыр пос хува́т мӧштәләв, хун щит питты верәл ул?"

Христос йӧхәтты посәт

8 Лӱв йастәс: "Хурийаты, алт ләпәллјәты; ар ӧтәт Ма нәмемән йӧхәтлјәт, йастыман: "Щит Ма", пә "Щи пӧра ванән": лыв йӱпилалән ал мәнаты.

9 Хун ләләт пә ушмащты верәт элты хуллјәты, пәлщәма ал уйалән, тәм вера оләңән улты мосәл, туп әнта щи пӱлаң хӧлјала".

10 Щи пӧрайән лывилала йастәс: "И сыр мир па сыр мир пела ләләсты питщәл, и хон пеләк кимет хон пеләк пела ләләсты питщәл;

11 ар тәхайән мӱв такан тәрийты щирәт питлјәт, ләллы пӧрайәт, пә атәм мушәт питлјәт, пә пәлщәмәт, пә турәм элты вӧлаң посәт питлјәт.

12 Щитәт йәлпийән, нын ил катәлтты питлјәты пә нӱхәтлјыты питлјәты, Турәм йасңа утәлтәты хотәта, касна хотәта мәты питлјәты, хонәта пә рим йохәтән пӧнәм кущайәта Ма нәмем урәңән туты питлјәты;

13 щит нынана Ма элтәм вещкат йасәң туты вер питәл.

14 Щиңәңща, сәмләна пӧналән: олңа әт мосәл нумәсты, мӱй щирән йӧхлы йастәты,

15 Ма нынана щимәщ йасңәт пә ӧш мәләм, нын йәщәлтән элләты ӧтлән йӧхлы йастәты пә йәщәлт лойты әт верәтлјәт.

16 Нын хӧлна ащиләнән-аңтиләнән, йайләнән-апщиләнән, пә па рутләнән, пилйохләнән элпа аллјәты, пә нын элтан тухәллән пәратлјәт;

17 пә Ма нәмем урәңән хойатәтән хӧл нын ликән этты питлјәты,

18 туп и ӧхсӧхийә хӧлна ӧхлән элты әт ушәл, -

19 верәтты щирләнән нын лыллән әтәлтәлән.

Иерусалим шӱкатты вер

20 Хун пә Иерусалим вош ләл йохәтән ләп кертәм шийаләлты, щи пӧрайән уйтаты, лӱв тала йиты пӧрайәл вана йӧхтәс:

21 щи пӧрайән Иудея мӱвән улты хойатәт кев лоңла ат хухәллјәт; хӧй вошән ул, ким ат әтәл, хӧй вош ләпән ул, лыпийа әт ат лӧңәл,

22 щит йӧхлы сӧхәптәты хәтлјәт, хәншәм ӧтәт хӧл йәнәмлјәт.

23 Щи имета шук питәл, хӧй щи хәтлјәтән һаврәм щирән ул пә һаврәм эсәмән ләпәтәл; вӧлаң шук мӱва йӧхәтәл, пә ун лик тәм мира нумәлта питәл:

24 щәлта алты кеши йәтәл элты рыйты питлјәт, мӱв лӧватән улты мирәта һәрәмәман тулјәт; Иерусалим вош пә Турәм әт уйәтты па рут мирәтән пурәтты питла, пӧрайәл хӧлаты унты.

Кимет йӧхтәнса

25 Хәтәл, тыләщ пә хусәт хӧща Турәм посәт этлтыты питлјәт, мӱв хӧща пә ар сыр мир туп әл пакнысыләт щарәс сыйащты элты пә овитал-хӱплытал элты;

26 пӕлщӕм элты пӕ улты-омӕсты мӕва йиты шукӕн верӕт элты хӕйатӕт рӕнлы керылӕт, турӕм хусӕт, тылщӕт нӕхлӕлӕт.

27 Щӕлта ши пӕрайӕн лыв Хӕйат Пӕх шийалӕлӕт, пӕлӕнӕн йурӕл пилӕн пӕ вӕлаӕн хутлӕты-вӕрлӕты щирӕлӕн йӕхӕтӕл.

28 Хун пӕ ши верӕт йӕнӕмты питлӕт, ши пӕрайӕн нӕх лойаты пӕ ӕхлӕн нӕх алмалӕн, нын хӕлт пайтӕсты верӕн вана йӕхтӕс".

Смоква йӕх элты утӕлтӕты пӕтӕр

29 Щӕлта Исус лывилала утӕлтӕты пӕтӕр пӕтӕртӕс: "Смоква йӕх пела пӕ па йӕхӕт пела ӕнӕрматы:

30 хун лыв шӕвлал пел пӕншацтӕл пӕрайӕн, щит пела ватман, нын уйӕтлӕлӕн, йӕшавул лӕн пӕра йӕхӕтӕл.

31 И щиты нын па, хун ши питты верӕт шийалӕлты, уйтаты, Турӕм Хон Улӕпса ванӕн ул.

32 Йӕна нынана пӕтӕртлӕм: ин тӕм хӕйат рут хӕлна ӕт хӕлал, тӕм иса улты питталӕн;

33 турӕм пӕ мӕв хӕлт пела хӕлалӕт, Ма йасӕнлам йурлал ӕт хӕлалӕт.

34 Нынӕлӕн нын ванталӕн, сӕмлӕн, охла-щохла лӕвман-йищман пӕ тӕйтаӕн улӕпса элты нумӕсман, ӕт ал лавӕртамӕсайӕт пӕ ши хӕтӕлӕн шӕнӕп ӕт ал йӕхӕтлӕйты,

35 ши хӕтӕл, мӕвӕн улты кашӕн ӕта, холӕп иты, лӕп лопкӕл.

36 Щиӕнӕнӕн кашӕн сыс элӕпӕн улаты пӕ пойӕкцӕты, лулӕн нын ши питты верӕт элты шавацты пӕ Хӕйат Пӕх йӕшалт лойты ат верӕтсӕты".

37 Хӕтлӕлӕн Лӕв Турӕм Хотӕн хӕйатӕт утӕлтӕс, атӕтӕн па, вош ким пелка ӕтман, Элеон нӕмпи кев пай лӕнӕлӕн ус.

38 Хӕйатӕт хӕл алӕнӕхат элты Лӕв хӕщайӕл Турӕм Хота йӕхтылысӕт, Лӕвел хулӕтты.

22

Иуда Исус элпа алты кашацӕл

1 Пасхайа айӕлты, тӕтӕн нӕн* йӕмӕн хӕтӕл ванамӕты питӕс,

2 щиӕнӕнӕн, Турма йир верты хӕйатӕт ӕх икет пӕ Закона утӕлтӕты икет ар сыр пиц кӕшсӕт, хӕты Исус пӕратты лулӕн, лыв мир элты пӕлсӕт, щишӕн.

3 Сатана Иуда лыпийа лӕнӕс. Лӕв Искариота нӕмӕтман уса, Кӕтхӕщийаӕн элты ит,

4 Лӕв ши мӕнӕс, пӕ Турма йир верты хӕйатӕт ӕх икет пилӕн па Турӕм Хот шавиты куцӕйӕт пилӕн пӕтӕртӕс, хӕты Исус лыв йошлала мӕты.

5 Лыв нӕх амӕтсӕт пӕ ӕх лӕвела сӕхӕптӕты кашацӕт;

6 щӕлта Иуда алты йастантӕс пӕ кум кӕшты питӕс, хун, хӕйатлы улман, Исус лыв йошлала мӕты питлӕлы.

Пӕты хот йӕт лӕцатты вер

7 Тӕтӕн нӕн† йӕмӕн хӕтӕл йӕхтӕс. Ши хӕтӕлӕн Пасха ош пӕшӕх мосӕс хӕрты,

8 Исус Петра па Иоанн китсӕлы, йастанман: "Мӕнатӕн пӕ Пасха лӕтӕты пӕсан лӕцатӕтӕн, мӕнӕв лӕты урӕнӕн".‡

9 Лын пӕ Лӕвела йӕхлы йастанӕн: "Хӕта минӕмӕна лӕцатты партлӕн?"

10 Лӕв пӕ лынана йастанӕс: "Ши, нын воша йӕхӕттан пӕрайӕн, нын хӕщайӕн йиӕнки пӕт алты хӕйат уйтатӕл; лӕв йӕпелӕн ши хота мӕнатӕн, хӕлта лӕв лӕнӕл,

11 щӕлта хотӕн куцӕйа йастанӕтӕн: "Утӕлтӕты Ху нӕнӕн иӕнӕсӕл: мойӕн хӕйат урӕнӕн улты хот йӕтӕн хӕта ул, хӕта Ма утӕлтӕты йохлам пилӕн Пасха лӕты лулӕн верӕтсӕм?"

12 Щӕлта лӕв нынан лӕрпа лӕрӕмтӕм нӕм хот йӕт алӕл; щита лӕцатӕтӕн".

* **22:1** 22:1 Ӕт лӕйӕлтӕм лат элты верӕм нӕн. Нӕр ланта лат лӕйӕлты ӕт (дрожжи, сода) ӕт ӕслыла. Щӕлта рӕвтӕм лат лавмӕн рата пӕнла пӕ каврӕм рат хишӕн, лавмӕн лӕп хӕтӕлтӕла пӕ щита йӕтшӕптыӕл. † **22:7** 22:7 Тӕтӕн нӕн йӕмӕн хӕтӕл – щит Пасха йӕмӕн хӕтлӕт элты олӕн хӕтӕл. ‡ **22:8** 22:8 Пасха – йӕврейӕт йӕмӕн хӕтӕл. Египет мӕхет олӕн нӕврӕмлал пӕратӕмӕн, йӕврей нӕврӕмӕт пӕ сӕрӕм элты ош ӕр ӕнтасӕн нӕх пайӕсайӕт. Ши ат нумман, кашӕн тӕл щит постӕла. Исход 12. Тӕта Пасха йӕтӕн лӕвӕпса элты хӕшман улла. Пасха лӕпӕт йӕмӕн хӕтӕл кӕтӕн олӕн хӕтӕл.

13 Лын мйтсэңэн, щалта хӧты Лӱв йастэс, щиты уйэтсэлэн, пӧ Пасха лэтӧт лэщатсэтэн.

Пасха йэмӧн хӧтӧл верты щир

14 Щалта, хун пӧра йӧхтэс, Лӱв пӧ кӧтхӧщйаӧ апостолэт Лӱв пиллӧлэн пӧсан сурыйа омӧссэт,
15 щалта Лӱв лывилала йастэс: "Ма, шука питтэм йӧлпийӧн, тӧм Пасха нын пиланӧн йӧха лӧты шек лӧнхасайӧм,

16 нынана пӧтӧртлӧм, па йӧллы лӱвел лӧты ӧт питлӧм, щи унты, хун лӱв Турӧм Хон Улӧпсайӧн ӧт пӱншатӧл".

17 Ан уйман, Турма пумащипа йасӧэт нухӧмман, йастэс: "Тӧм ан уйалӧн пӧ нын кӱтӧнӧн орталӧн,

18 нынана пӧтӧрлӧм, тӧм уш элты, Турӧм Хон Улӧпса йӧхӧтты унты, уна йищты ӧт питлӧм".

Турӧм куца Йӧтӧн лӧвӧпса парты вер

19 Щалта Лӱв, нӧн уйман пӧ Турма пумащипа йасӧэт нухӧмман, нӧн ара морӧтман, утӧлтӧты йохлала мӧслы, щиты йастӧман: "Тӧм Ма Элӧм, нын урӧна пӧратты мӧла; тӧмиты, Мӧнӧм нумӧлмӧты урӧнӧн, вераты".

20 И щиты анӧл йӧтӧн лӧтӧт йӧпийӧн услы, йастӧман: "Тӧм ан - йӧлӧп йастантӧм щир Ма кӧлӧмӧн, нын урӧнӧн шошӧмла.

Христос йӧллы питты вер алӧл

21 Щи хӧйат, хӧй Мӧнӧм ӧлӧлӧлы, йошӧл Ма йошӧм пилӧн и пӧсанӧн ӧлӧл;

22 Хӧйат Пӧх пилӧн иса щиты питӧл, хӧты номӧс верман улла, туп щи хӧйата шук, хӧйӧн Лӱв алӧла".

23 Щалта лыв кӱтлӧлӧн инщӧсты питсӧт, хӧй лыв элтӧл лулӧн щиты верты веритӧс.

Утӧлтӧты йох ура вортлӧт, лыв элтылал хӧй лӧтӧншӧк

24 Лыв кӱтӧлӧн урайа хӧйсӧт, хӧй лыв элтӧл мет лӧтӧна лӱнтӧсты верӧл ул.

25 Иисус пӧ лывилала йастэс: "Хонӧт мирӧт нӱмпийӧн куцайа уллӧт, мир куцайӧт йӧм мӧты ӧтӧта ӧлӧллайӧт,

26 нын пӧ па щирӧн улӧты: хӧй нын элтайӧн уншӧк, щит ӧйашӧк ат ул, пӧ хӧй куцайа ул – щит митху иты ат ул.

27 Хӧй уншӧк: хӧй пӧсан сурыйӧн омӧсӧл, мӱй пӧ хӧй пӧсан лӧщатӧл? Ӑнта мӱй пӧсан сурыйӧн омӧсты ӧт? Ма пӧ нын кӱтӧнӧн пӧсан лӧщаттыйа уллӧм.

28 Туп нын Ма пилӧмӧн Мӧнӧм арталӧты верӧт хӧща усты.

29 Щишӧн Ма нынана Хон Улӧпса мӧлӧм, хӧты Ащӧм Мӧнӧма мӧслы,

30 нын Ма пӧсанӧм сурыйӧн Ма Хон Улӧпсайӧм хӧща па ат лӧсты па ат йищсӧты, хон омӧсты тӧхайӧтӧн омӧсты пӧ Израиль кӧтхӧщйаӧ рут сӱтӧтты питлӧты".

Иисус Петра йӧхлы лӧлӧпты вер алӧл

31 Турӧм Куца йастэс: "Симон, Симон! Сатана партӧс, мӧтты ки нын нӧн лӧт сӧм иты ат пӧркатсайты,

32 туп Ма нӧн урӧнӧн пӧйӧкщӧсӧм, лулӧн нӧн эвӧлты верӧн ӧт ат уштӧсӧн; щалта хун нӧн Ма пелайӧм керлӧлӧн, йайлан эвӧлты вер такамты".

33 Петра Лӱвела йӧхлы йастэс: "Турӧм Куца! Нӧн пилӧнӧн ма кӱш касна хота, кӱш сӧрма питты тӧхайа мӧнты верӧтлӧм!"

34 Туп Лӱв йастэс: "Нӧнӧна, Петра, пӧтӧртлӧм, тӧм ат щищкурӧк увалтал унты хӧлна, нӧн Мӧнӧм уйӧтты верӧн хулӧм пӱш лӧп уратлӧн".

Христос утӧлтӧты йохлала йӧлӧп партӧпса мӧл

35 Щалта лывилала йастэс: "Хун Ма нынан тӱтхотлы, хирлы, кӱр лумтӧм таклы китылыслам, нын мӱй нӱшайа питылысты?" Лыв йӧхлы йастӧсӧт: "Нӧмӧлты хӧща".

36 Щи йӧпийӧн Иисус лывилала йастэс: "Ин па, хӧй тӱтхот тӧйӧл ки, пӧтӧн уйи, хир ищиты; хӧй ӧт тӧйӧл ки, лумтӧмен тыныйи пӧ алты кеши лута;

37 нынана пӧтэртлэм: пӧ тӧм хӧншэм ӧт Ма хӧщайэм йэтшӧптӧты мосӧл: "Хӧрахцӧт пела Лӧв лӧнӧтман ус"; Ма йушем щи йэтшӧл".

38 Утӧлтӧты йохлал йастӧсӧт: "Турӧм Куца! Тӧм, тӧта кӧт алты кеши". Лӧв утӧлтӧты йохлала йастӧс: "Мета".

Христос Гефсимания тӧйхайӧн пӧйӧкцӧл

39 Вӧш элты ким этмал кемӧн, Лӧв, уллытал иты, Элеон нӧмпи кев пай лонла хухты мӧнӧс; утӧлтӧты йохлал Лӧв йӧупелӧн мӧтсӧт.

40 Тӧхи йӧхӧтмел кемӧн, Иисус лывилала йастӧс: "Пӧйӧкцӧты, атӧм хӧщӧпсайа лулӧн ӧт ат питсӧты".

41 Щӧлта Лӧв лыв элтылал йӧлшӧк, кев шук йӧвӧтты хӧват кема, мӧнӧс пӧ шанша лойман, пӧйӧкцӧс,

42 пӧтэртман: "Турӧм Ащи! Нӧн щи анӧн Ма элтӧм пӧнӧлта туты лӧнхасӧн ки! Туп ӧнта Ма лӧнхаты верӧм щирӧн, Нӧн лӧнхаты верӧн щирӧн ат питӧл".

43 Щиӧнӧща Ангел турӧм элты Лӧв хӧщайӧла сӧма этӧс пӧ Лӧвел такмӧлтсӧлы.

44 Нӧпсӧл лыпийӧн шукацман улман, таканшӧк пӧйӧкцӧс, пӧ Лӧв мӧва посыты шӧкйиӧкӧл ӧр сӧм хӧрпи ус.

45 Пӧйӧкцӧты йӧтшӧмал кемӧн, Лӧв нӧх лойӧс пӧ утӧлтӧты йохлал хӧща йӧхтӧс. Пӧ лывилал шук элты ил вӧйӧмтӧма уйӧтсӧлы,

46 пӧ лывилала йастӧс: "Мӧйа нын ӧллӧты? Нӧх килаты пӧ пӧйӧкцӧты, лулӧн атӧм хӧщӧпсайа ӧт ат питсӧты!"

Иуда Христос элпа алӧл

47 Хун Лӧв хӧлна щит пӧтэртӧс, ар хӧйат йӧцалт этӧс, мир йӧлпийӧн кӧтхӧщйаӧн утӧлтӧты ху кӧт элты улты Иуда нӧмпи ху, шушӧс. Лӧв Иисус хӧща вана йӧхтӧс, Лӧвел мосӧлтӧты урӧнӧн. Иуда лывилала щимӧщ пос альӧс: "Хӧй ма мосӧлтӧлӧм, Щит щи ул".

48 Иисус пӧ лӧвела йастӧс: "Иуда, мосӧлтӧман мӧй, Хӧйат Пӧх элпа альӧн?"

49 Иисус пилӧн улӧм ӧтӧт, йӧллы тыйты вер мӧштӧман, Лӧвела йастӧсӧт: "Турӧм Куца, алты кешийӧн кӧтэртлув?"

50 Щӧлта лыв элтайӧл ит Турма йир верты хӧйатӧт ӧх ики митху алты кешийӧн рӧскӧслы пӧ лӧв йӧм пелӧк пӧлӧл хӧлт тӧвемӧслы.

51 Щи пӧльаӧ Иисус йастӧс: "Хӧйалӧн, мета". Пӧ митху пӧла хӧнӧмтыман, лӧвел йӧмӧлтӧмӧслы.

52 Иисус Лӧвел нӧрӧмӧты ӧктӧщӧм Турма йир верты хӧйатӧт ӧх икета пӧ Турӧм Хот шавиты куцайӧта пӧ уна улты икета, йастӧс: "Ищи мӧтты нын хорахщи йӧцалт алты кешӧн пӧ йуцӧн йӧйхи тӧлӧн этсӧты, Мӧнӧм ӧты урӧнӧн.

53 Кашӧн хӧтӧл Ма нын пилӧнӧн Турӧм Хотӧн уллысӧм, нын Ма пелайӧм йош нӧх ӧт алмилысты, ин пӧ нын пӧрайӧн пӧ хиӧ йура ул".

Петра Христос элты йӧвра керлӧл

54 Щи кемӧн лыв Иисус кӧтлӧпсӧл пӧ Турма йир верты хӧйатӧт ӧх ху хота тусӧл. Петра пӧ йӧлташӧк шушӧс.

55 Хун лыв ов йӧлпи хӧр кӧтӧпӧн рат версӧт пӧ йӧха омӧссӧт, Петра па лыв кӧтӧла опсӧс.

56 И митнӧ, лӧвел тӧт пӧнӧлӧн омӧстал шийӧлӧс пӧ тӧрлы лӧв пелайӧл ватман, йастӧс: "Тӧми па Лӧв пилӧлӧн ус!"

57 Туп Петра Лӧв элтӧл пӧнӧла уратӧс, митнӧна щиты йастӧман: "Ма Лӧвел ӧт уйӧтлӧм".

58 Йухӧт йӧшавӧл кимет хӧйат, лӧвел шийӧлӧмал кемӧн, па йастӧс: "Нӧн па лыв элтӧл". Петра щи хӧйата йастӧс: "ӧнта!"

59 Щос кем сыс мӧнмал йӧпийӧн, хӧлна па ху па хӧрщйа пӧтэртӧс: "Йӧна щи, тӧмен ищи Лӧв пилӧлӧн ус, лӧв Галилея мӧв элты".

60 Петра па щи хӧйата йастӧс: "ӧт уйӧтлӧм, мӧй элты нӧн пӧтэртлӧн!" Щи кумат, хун лӧв хӧлна пӧтэртӧс, щичкурӧк щи ӧвалтӧс.

61 Ши пöрайэн Турэм Куща, йöхлы карэмэман, Петра пела аңкөрмэс. Петра щиңэңша Турэм Куща йасңет нумэлмэслы, хöты Лүв лүвела йастэс: "Шицкүрэк үвалтты йэлпийэн, нәң Мәнэм уйэтты верен хуләм пүш ләп үратысэн".

62 Щәлта, ким этмал кемән, шук щирән хöллалтэс.

Христос сэкла

63 Иисус, Лүвел кәтэлты хöйатэтән, кәмән щирән Лүв нухсәса пә сэкса;

64 щәлта, лыв Лүв сэмңилал ләп йәрылыслал, вешәл элты Лүвел рэскилысәл пә иңщәсысәл: "Нәң Турэм йасәң тугы хöйат, йаста, хöйән рэскәсайән?"

65 Па ар сыр атәм йасәң Лүв пелайәл йастәсәт.

Христос Синедрион йэлпийән

66 Туп аләң сәхата йис, уна улты икет, Турма йир верты хöйатэт öх икет пә Закона утәлтәты йох йәха әктәщәт, пә лыв синедрионәл[§] Лүвел лöңәлтсәл

67 пә йастәсәт: "Нәң мүй Христос*? Мүңева йасты". Иисус лывилала йастәс: "Нынана йастәләм ки, нын әт эвәлләты;

68 нынан ищмәләм кепа, Мәнэма йöхлы әт йастәлты пә Мәнэм хöлт әт эсәлләлән.

69 Тәлта йәллы Хöйат Пöх иса йурән Турэм йәм пеләк сәхат омәсәл".

70 Щәлта хöл йастәсәт: "Щишән Нәң Турэм Пöх?" Лүв йöхлы лывилала йастәс: "Нын пöтәрләты, Ма улләм".

71 Лыв пә йастәсәт: "Мүй сыр әләпса мүңева хöлна мосәл? Мүң Лүв үңләл элты ши щит хулсув".

23

Христос Пилат йәцалт

1 Ши арат хöйат хöллийә нöх лойсәт пә Лүвел Пилат хöща тусәл,

2 щәлта Лүвел нүрмәлтты питсәл, пöтәртләт: "Мүң мöштәсәв, тәм Ху мирәв йöвра хүщләлы пә, кесарья налог мәты әт эсәлләлы, Лүвел Христос Хона әйәлләлы!"

3 Пилатән Лүв иңщәсса: "Нәң Иудейәт Хон?" Иисус лүвела йöхлы йастәс: "Нәң щиты йастәлән".

4 Пилат Турма йир верты хöйатэт öх икета пә мир пела йастәс: "Ма нәмәлты нүр тәм хöйат хöща әт уйәтләм".

5 Туп лыв үрайлал нöх пайәтлылал, пöтәртман, мәтты ки Лүв Иудея лöватән, Галилея элты уйман тәм вош унты, мир утәлтыман, йәшащты хүщләлы.

6 Пилат Галилея элты хулмал кемән, ищмәс: "Лүв мүй Галилея мүв ху?"

7 Щәлта, Лүв Ирод хон мүв элты ултал öша пайәтмал кемән, Лүвел Ирод хöща китсәлы. Ирод ши хәтләтән ищи Иерусалим вошән ус.

Ирод Христос такан иңщәсәл

8 Ирод Иисус шийәләмал кемән, нöх амтәс, лүв Иисус хүвән ватты ләңхаса, Лүв элтайәл ар хуллүйәс, щишән. Щәлта пә мәтты пищ Лүв элтәл шийәләты нумәсыйәс,

9 пә Лүвел арсыр вер элты иңщәссәлы, туп Иисус лүвела нәмәлты әт йастәс.

10 Турма йир верты хöйатэт öх икет пә щәлта Закона утәлтәты йох ванән лойсәт пә Лүвел шек нүрисәл.

11 Ирод солтанлал пилән Лүвел ил нәрмал пә нәха нәхмал йүпийән, хон сöха Лүвел лумәттәслы пә йöхлы Пилат хöща китсәлы.

12 Щәлта, Ирод пә Пилат йәлпи лын күтәнән күтәңа усңән, ши хәтәлән пә лухса верәссәңән.

Пилат Христос йәлпа такан иңщәсләлы

13 Пилат пә, Турма йир верты хöйатэт öх икет, кущайәт пә мир әкәтмал,

§ 22:66 22:66 Синедрион - Иудейәт мет вöлаң сүт верты щир пә сүт верты тәха. * 22:67 22:67 Турәмән әләм мир нöх пайәтты Хон (Мессия)

14 лывилала йастэс: "Нын ма хōщайэма тām хōйат, мир йōвра хўщты ѳт йўкана, туслэн; тāта щи, ма нын улман лэрапсэм пā тām хōйат, нын Лўвел нўрмэлтан щирэн, нэмэлты хōща нўрəҗа ултал āт уйэтсэм.

15 Ирод ики ищи, ма Иисус лўв хōщайэл китылысэм; сōрэм кеша, нэмэлты верэм вер Лўв хōщайэл āт уйэтса;

16 щишэн, хомщийэн сэкты йўпийэн, ма Лўвел эсэллэм".

17 Пилата, йэмəҗ хātэл урəҗэн, лывилала касна хот элты и хōйат эсэлты мосэс.

18 Туп лыв аратэлэн хōлыйэ и тўрэн ўвты питсэт: "Щитэн ўйи, мўҗева Варавва эслы!"

19 Варавва, хōйатэт пилэн вошəҗ мир пела йэшащман улмал урəҗэн пā велтатмал урəҗэн, касна хота омэсман уса.

20 Туп Пилат, Иисус хōлт эсэлты ўтщислы, пā ипуш па лывилала такан йастэс.

21 Лыв туп ўвсэт: "Пернайа сəҗки! Пернайа Лўвел сəҗки!"

22 Пилат хулмет пўш лывилала йастэс: "Мўйсыр атэм вер Лўв верэс? Сōрэм кеша, ма нэмэлты атэм вер Лўв хōщайэл āт уйэтсэм; щишэн, хомщийэн сэкты йўпийэн, Лўвел эсэллэм".

23 Туп лыв, такан ўвман сурман, партсэт, Иисус пернайа ат сэкса; лыв пā Турма йир верты хōйатэт ѳх икет ўв сыйэл нōх питэс.

24 Щāлта Пилат, хōты лыв лāҗхасэт, щиты кашащэс;

25 лўв щит ким эслэс, хōй лыв вохсэт, щит, хōй, йэшащэм пā велтантэм вер урəҗэн, касна хотэн ус, Иисус пā лыв лāҗхатэл щира мāsлы.

Христос пернайа сэкты щир

26 Хун Лўвел туты питсэл, мўв хārэл элты шушэм Симон, Кириная мўвəҗ ики, пātэн хōрэмэса; лўв порхəла перна шуп пōтса, Иисус йўпийэн ат туслы.

27 Лўв йўпелэн щи арат ар мир шушэс пā щи кўтэн нəҗэт Лўв урəҗэлэн такан холлэсэт пā йирəҗелтысэт.

28 Лыв пелайэл керлəман, Иисус йастэс: "Иерусалим эвет, Ма урəҗемэн ал хōллаты, нын урəҗэнэн пā нын җавремлэн урəҗэн холлаты,

29 хātлэт щи йōхэтлэт, хун йастəла: "җаврэмэн āт партэм нəҗэт, пā җаврем хōлна āт тайэм нəҗэт, пā эсэмэн āт лаптылуйэм нəҗэт ѳй тāйлэт!"

30 Щи пōрайэн кев пайəта йастəты питла: "Мўҗ элтэв аркəмтаты!" пā сāхмəта: "Мўҗев элт лаҗкалэн!"

31 Вōсты лыптəҗ йўх щиты ки верла, сорэм йўх пā мўй тāйэл?"

32 Лўв пилэлэн пārты тāхайа хōлна кāt хорахщи туса.

33 Пā хун "ѳх лōв" нэмпи тāхайа йōхэтсэт, щита Лўвел пернайа сэксэл, хōрахщəҗэн па, итэл йām пелэк сāхат, киметэл пārта пелэк сāхат.

34 Иисус пā пōтəртэс: "Ащи, лывилал нўра ал ўйи, мўй верлэт, āт уйэтлэт". Пос вōщкиман, Лўв сōхлал ортлыслал.

35 Хōйатэт лойсэт пā ватсэт. Лыв пиллалэн куцайэт па хўлэщсэт, пōтəртман: "Па хōйатэт нōх пайтылуйэс; Лўв Христос, Турэм пирыйэм ѳт ки, Лўвел Лўв нōх ат пайэтлэлы".

36 Лаль йох ищиты Лўв элтайэл, вана хāтылыман, вōщрем ўна ўҗлəла тутлыман, хўлэщсэт

37 пā пōтəртсэт: "Нāҗ - Иудейэт Хон ки, Нāҗен Нāҗ нōх пайты!"

38 Лўв нўмпелэн грек, рим пā еврей йасəҗтэн хашман уса: "Тāми - Иудейэт Хон".

39 Пернайа сəҗкэм и хорахщи, ликащман, Лўв пелайэл пōтəртэс: "Нāҗ Христос ки, Нāҗен нōх пайты, пā мўҗев па!"

40 Киметэл пā, лўвел нōх вōлэтлэлы, йастыйэл: "Турэм элты мўй нāҗ āт пāллэн, хун нāҗ па щиты сўтэтман āт уллайэн?"

41 Мин хōты вешкката сутэтсаймэн, мин верлəмэн хўват мōщатсэмэн. Лўв пā нэмэлты атэм āт верэс".

42 Щāлта Иисуса йастэс: "Мāнэм нумэлмийэ, Турэм Куца, хун Нāҗ Хон Улəпсайэна йōхэтлэн!"

43 Иисус лүвела йастәс: "Йәна нәҗена йастәләм, тәмхәтәл ши Ма пиләмән йәһәң-щүһәң тәхайән* улты питлән".

44 Хәтәл хутмет щос† ләп ус, мўв лөватән йәрәһйәһ щос‡ унты пәтлама йис:

45 щинәһща най хурләс, пә Турәм Хот лыпийән йәртәп сөх күтләпәл элты кәтна төхнәмтәс.

46 Иисус, сыйәһ тўрән ўвалман, йастәс: "Ащи! Нәһ йошңилана Ма лыләм мәләм". Щинәһща, щит йастәман, лыләл әсәлсәлы.

47 Сот ләл йох өх ху пә, ши тыйәм вер пела ватмал элты, Турәм ишәксәлы пә йастәс: "Йәна пә тәм хөйат тўна-щира хөйат улмал".

48 Щит ватты йөхтәм мир хөлийә, тыйәм вер пела ватман, мевәләл элты лывилал лыв сәкман, йөхлы мәтсәт.

49 Хөлийә, Иисус уйтәм мөхет, пә Галилея элты Лўв йүпелән йүвәм нәһәт йәләншәк лойсәт пә щийәл ватсәт.

Христос ләщатты вер

50 Әктәщиты хөйатәт§ күтән Иосиф нәмпи ики ус. Лўв сәмәһ пә вәщкат ус.

51 Әктәщиты тәхайән хөйатәт пилән әт кашащәс, лыв верәл хөща әт ус; Лўв Иудеяйән улты Аримафея вошәһ ху, Турәм Хон Уләпса ищи лавәлман ус.

52 Пилат хөща йөхтәс пә Иисус мотавтәл вохсәлы;

53 щәлта перна элты лүвел ил уйман, ши кеша улты пулән щәшканән йөвәрмәслы пә кев пай лыпийән хот йәт лөват сәврәм тәхайа пөтсәлы. Ши тәхайа хөлна нәмәлт хөйат пөнман әт уса.

54 Щит шаббат* хәтлә ләщатыты пөра ус, пә ши хәтлә йиты ши питәс.

55 Иисус пилән Галилея элты йөхтәм нәһәт па Иосиф йүпийән шушсәт пә әпа пөнты кев хот ватсәл пә хөты Лўв мотавтәл пөнман уса ищи;

ләлтөт лыпийән

56 воша йөхәтмелән йәм әпләһ йик пә миро вөй ләщатсәт. Шаббат хәтәлән Турәм партәпса йасәһ щирән лыв щутщәман усәт.

24

Иисус нөх лыләнләты вер

1 Лапәт өх хәтәлән*, шек аләһ, нәһәт ләщатәм йәм әпләһ йикләл тўвман, Иисус пөнәм тәхайа мәтсәт; лыв пиләлән йәха тухәл мөхет па мәтсәт;

2 туп ов кев шупәл, пўңла хәтәлтәма уйәтсәл.

3 Щәлта, лыпийа лөңмелән, лыв Иисус, Турәм Куща, мотавтәл щита әт уйәтсәл.

4 Хун лыв щит элты шоптамәман лойтәл сәхат, и мөлтыйән, имет йәлпийән вөлиты сөхәһ кәт хуйңән әтсәһән.

5 Щәлта, хун лыв пәлтамәсәт пә шанша хөмта керәптысәт, лывилала йастәсәһ: "Мўйа нын лылән От пәрәм өтәт күтән кәшләлән?"

6 Лўв тәта әнтом: Лўв нөх лыләнләс; нумәлмәлән, хун Лўв хөлна Галилея мўвән улмәлән, нынана йастылыһәс:

7 "Хөйат Пөх кәрәкәһ хөйатәт йоша мәты вер ул, щәлта пернайа сәкты вер ул, пә хулмет хәтәлән нөх лыләнләты верәл ул".

8 Щәлта Лўв йастәм йасәңләл лыв нумәлмәсләл.

9 Пөнәм тәхайәл элты йөхлы йөхәтмелән, ихөщйәһ утәлтәты йохлала пә па хөйатәта вантәм вер элты пөтәртсәт.

* 23:43 23:43 в раю † 23:44 23:44 еврейәт щирән - щит 12 щос, хәтәл күтәп кем; ‡ 23:44 23:44 еврейәт щирән - щит 15 щос, йәтна пеләк; § 23:50 23:50 әктәщиты хөйатәт – синедрионән сүт верты мөхет; * 23:54 23:54 Еврейәт щутщәты хәтәл * 24:1 24:1 Еврейәт щирән щит шаббат йүпи хәтәл, хәнтәт щирән – щүтщәты хәтәл.

10 Щит Магдалинаа айэлтты Мария, Иоанна, пә Иаков аңҗи - Мария, пә лыв пилэлән па имет усэт, хойтат апостоллала щи олән элты йастәсәт.

11 Щәлта утәлтәты йохәта лыв йасәңлал әл мөлтыяа усәт, пә лыв нәңәта әт эвәлсәт.

12 Туп Петра, нөх лойәс пә пөнәм тәхайа хухәлмәс. Төхи йохәтмалән, лыпийа аңкәрмәс пә щита туп пулән щәщканәт олтал шийаләс. Лүв нөпсәлән пакнысыман, йохлы керләс.

Христос Эммаус пела мәнты йушән этльйәс

13 И щи хәтәлән лыв элтайәл кәт утәлтәты ху Эммаус курта шушсәңән. Щи курта Иерусалим воша элты кәт щос кем күрән шушты хува́т ус;

14 пә лын күтәнән иса щи верәт элты пөтәртсәңән.

15 Пә хун лын күтәнән пөтәртсәңән пә бшйашсәңән, пә Иисус Лүв лынан элт йохәтман, лын пиләнән йәллы мәнәс.

16 Туп лын сәмңилән катәлман усайтән, пә лын Лүвел әт уйәтсәлән.

17 Лүв пә лынан ищмәслы: "Мүй элты нын күтәнән шушман пөтәрләтән, мүй урәңән нын рүталһән?"

18 Итәл, Клеопа нәмпи хойатәл, Лүвела йастәс: "Пәрмөлтты Нәң туп утца, Иерусалим воша йохтәм хойатәт элты, әт уйәтлән тәм хәтләтән щита тыйәм вер элты?"

19 Щәлта Лүв лынан ищмәслы: "Мүй элты?" Лын Лүвела пөтәртсәлән: "Назарет элты улты Иисус пилән мүй ус, Турәм йасәң туты хойата ус, верән пә йасәңән Турәм хоща, аратәл мир хоща йурәң ус.

20 Турма йир верты хойатәт өх иклуван пә куцайлуван Лүв сөрма пайәтты мәсәл пә пернаа Лүвел сәксәл.

21 Мүң пә нөмәс пөнылысув, Лүв Щит, Хөй Израиль хөлт пайәтты верәл ул; туп щи ар вер тыймал, ин хулмет хәтләл.

22 Мүң нәлув элты тухәлал па мүңев пакнәптысәл: лыв пөнәм лотәлән аләң сәхат аләң усәт

23 пә Лүв мотавтәл щита әт уйәтсәл, йохлы йохәтсәт пә пөтәртсәт, мәтты лыв ангелңән этльйәм вер па ватмел пә щитңән пөтәртан, мәтты Лүв лыләң.

24 Щәлта мүң элтәв тухләт ищи пөнәм лотәла мәтсәт пә щиты уйәтсәл, хөты нәңәт йастылысәт, туп Лүвел әт ватсәл".

25 Щиңәңща Иисус лынаа йастәс: "Нын бшлы пә ром сәмпи өтәт, нынаа щи лавәрт Турәм йасәң туты икет аләм верәта эвәлты!

26 Христоса мүй аңта щиты шук туты мосәс пә Лүв хутләты-вөрләты щирәла лөңты?"

27 Щәлта, Моисей пә хөл Турәм йасәң туты икет элты питщәман, лынаа, мүй Лүв элтәл иса Йәмәң Нәпекән хашман улла, Лүв ләра верләлы.

28 Щиты лыв щи куртәла ванамаәсәт, хөлта шушсәт; щәлта Иисус йәллы мәнты ләңхаты щир верәс.

29 Туп лын Лүвел ил вөлрәтләлән, пөтәртман: "Мин пиләмән хәща, хәтәл йәтән пела мәнты питәс". Щәлта Лүв хота лөңәс пә лын пиләнән хәщәс.

30 Пә хун Лүв лын пиләнән пәсан сурыйән омәсмалән, һаң уйман, Турма пумащипа йасңәт йастәс, һаң морәтсәлы пә лынаа мәслы.

31 Щи пөрайән вельщи лын сәмңилән пелки пуншашсәңән, пә лын Лүвел мөштәслән. Туп Лүв лынаа әт ныты питса.

32 Лын күтәнән йастәсәңән: "Мин сәмләмән мүй әт щарисңән, хун Лүв йушән минәмәна пөтәртәс пә хун Йәмәң Нәпек йасңәт минәмәна ләра верәс?"

Лүв Нөх Лылләнләм верәл посәт

33 Ищи мөхты лын нөх лойсәңән пә Иерусалим воша йохлы керләсәңән, щита лын ихөщяң йәха әктәщәм апостол уйәтсәлән пә лыв пиллалән уләм мөхет па.

34 Лыв пөтәртсәт, мәтты Турәм Куца йәна нөх лыләңләс пә Симон хөща этәс.

35 Щәлта лын йушән тыйәм вер элты пөтәртсәңән, пә хөты лын Лүвел һаң морәтмал хува́т мөштәслән.

³⁶ Хун лын ши олэң элты пӧтэртсэт, Иисус Лӱв лыв кӱтэлэн этэс пӧ лывилала йастэс: "Йӱм улэпса нынана".

³⁷ Лыв, лывлэмэман пӧ пӧлтамэман, нумэссэт, илампа сэмсай ӧт ватлэт.

³⁸ Туп Лӱв лывилала йастэс: "Мӱйа нын щиты лывлэмэсты? Пӧ мӱй урэңэн нын сӧмлэна щимэщ нӧпсэт лӧңлэт?"

³⁹ Йошлам–кӱрлам пелла аңкэрматы; тӧм иса Ма. Ма хӧщайэма хӧнэмтыйаты пӧ вантыйалэн; сэмсай ӧт эл–нӧхи пӧ лӧв ӧт тайэл, хӧты нын Ма хӧщайэм ваттанэн".

⁴⁰ Щит йастэман, Лӱв йошнэлал пӧ кӱрнэлал лывилала этэлтэслы.

⁴¹ Хун лыв амэтмел рӱвэн хӧлна ӧт эвэлсэт пӧ ӧл пакнысысэт, Лӱв лывилал ищмэслы: "Мӧлты лэтэт нын тӧта ӧт тайлэты?"

⁴² Лыв Лӱвела сӧңхэртэм хӱл шуп пӧ мав мӧсэт.

⁴³ Щӧлта ӱслы пӧ, лыв ватман, лэслы.

Вӧлаң партэпса

⁴⁴ Пӧ лывилала йастэс: "Тӧм щит, мӱй элты Ма нынана пӧтэртисэм, хун нын пилэнэн улмемэн, иса щит питты верэл ул, мӱй Ма элтэм Моисей Закон йаснэт хӧща, Турэм йасэн тугы хӧйатэт хӧща пӧ Псалмэт хӧща хӧшман улла".

⁴⁵ Щиңэньща Лӱв, Йэмэң Нэпек йаснэт мӧштэты урэңэн, лыв ӧшлал пел пайэтсэлы.

⁴⁶ Щӧлта лывилала йастэс: "Щиты хӧшман улла, пӧ щиты Христоса шук тугы мосэс, пӧ пӧрэм элты хулмет хӧтэлэн нӧх лывлэңлэты мосэс,

⁴⁷ Лӱв нэмэлэн мирэта хӧл, Иерусалим вош элты питщэман, кӧрэк элты шӧшэн керлэты пӧ йӧрэмэты щир сыйэңа пӧтэртты мосэл.

⁴⁸ Нын пӧ иса ши верэт вантэм хӧйатэта улты питлэты.

Христос нӧх пайтэсты вер

⁴⁹ Щӧлта Ма Ащем алэм ӧт нынана китлэм; нын пӧ нумэлта йурэн йохэттан унты, Иерусалим вошэн хӧщаты.

⁵⁰ Иисус утэлтэты йохлал вош элты ким, Вифания унты туслы, щӧлта йошлал нӧх алэмман, лывилал йӧмэн мӧслы,

⁵¹ пӧ, хун лывилал йӧмэн миймал сыс ши кемэн лыв элтэл йэл мӧнты пӧ турма нӧх пайтэсты питэс.

⁵² Лыв, Лӱв йэлпелэн шашлал ил эсэлсэлал пӧ Иерусалима, ун амэтэн амэтман, йӧхлы керлэсэт.

⁵³ Пӧ иса Турэм Хотэн уллысэт, Турэм ишӧкман пӧ Лӱвела йӧм йасэн йастэман. Амиң.

Апостолэт Верэм Верэт

Йэмәң Лыл йӱхэтты вер элты аләм вер

¹ Оләң нәпекем ма нәңена, Феофил, иса щит элты хәшсәм, мүй Иисус верәс пә мүйа утәлтәслы олңәл элты

² щи хәтәл унты, хун Йэмәң Лыл сәхат Лүв пирыйәм апостоллала партәпсайәт* мийман, Лүв турма нӱх уйман уса.

³ Лүв шукәл йүпийән, ар тӱрлы улты послал пилән, щитлала щи Лүвел лылңат этәлтәслы, һәлйәң хәтәл хүват лыв хӱщайәл этылыиәс пә Турәм Хон Уләпса элты пӱтәртәс.

⁴ Щәлта, лывилал йәха әкәтман, Лүв лывилала партсәллы: «Иерусалим элты ал мәнаты, Ащәм аләм ӱт лавлаты, хӱты Ма элтәм хуллысты,

⁵ Иоанн йиңка лӱңәлтыйәс, нын пә, тәми йүпийән кәмәтса хәтәл кемән Йэмәң Лыла лӱңәлтты питлайты».

Иисус турма нӱх уты вер

⁶ Хун лыв йәха әктәщсәт, Лүвел иңщәссәл, пӱтәртман: «Турәм Куща, Израиль хон пеләк әнта мүй ин Нәң нӱх йәлпитлән?»

⁷ Иисус пә лывилала йастәс: «Ащәм Лүв йурәлән пӱнәм пӱрайәт мүй сысәт уйәтты, әнтом нын верән,

⁸ нын йур вана улты, хун нын хӱщайән Йэмәң Лыл ӱхәләл; пә Иерусалимән пә иса Иудея пә Самария лӱватән хӱлна пә мүв кимәл унты Мәнәм вантәм хӱйатәта улты питләты».

⁹ Щит йастәмал кемән, лыв ватман, Лүв нӱх эләтса, пә пәлңән лыв сәмлал элты ләп уса.

¹⁰ Щиңәңща, хун лыв турәм хәр пела ватмелән, Лүв нӱх элләмал пӱрайән, шәмкапан лыв йәлпиләлән нӱви лумтәмәң кәт ху этсәңән

¹¹ пә йастәсңән: «Галилея йох! Мүй нын лойләты пә турәм хәр пела ватләты? Тәм Иисус, нын элтан турма нӱх уйәм ӱт, тәм иты щи йӱхәтәл, хӱты нын Лүвел турма элләтәл ватсәлән».

Йәләп апостол Иуда йүкана пирыты вер

¹² Щиңәңща лыв Иерусалим воша, Элеона айәлты кев пай элты, йӱхлы йӱхәтсәт, лүв Иерусалим ләпән шаббат хәтәл шушты хүватән† ул.

¹³ Щәлта, йӱхлы йӱхәтмел йүпийән, нүм хот йәта, хӱта уллысәт, нӱх мәтсәт: Петр пә Иаков, Иоанн пә Андрей, Филипп пә Фома, Варфоломей пә Матфей, Иаков Алфей пӱх пә Симон Зилот, пә Иуда, Иаков пӱх усәт.

¹⁴ Хӱлыйә лыв и йәха пойәкщәман усәт нәңәт пә Мария, Иисус аңти пилән, пә Лүв ху апщилал пилән.

¹⁵ Пә щи хәтләтән Петр, утәлтәты йӱх күтән нӱх лойман, йастәс, –

¹⁶ сот хус кем хӱйат йәха әктәщиты щир ус: «Хәнам йох! Щита тыйты мосәс, мүй Йэмәң Нәпекән Йэмәң Лыл Давид уңәлән Иуда элты йастәс. Иисус һәрәмәм ӱтәт хӱща лүв ӱха ус;

¹⁷ Лүв мүй хӱщайәв лүңәтман ус пә тәм Турәм урәңән верты верәт пела пирыса»;

¹⁸ Туп атәм вермал сәхат уйәм ӱхләлән, мүй хәрән лутса, пә хун олңат ӱхән рәкәнмәлән, лүв пүтайәл пелки похәс, пә сәмлал-мӱхәллал ким әркәпсәт.

¹⁹ Щиңәңща щи вер Иерусалим хӱйатәтән хӱл уйәтты питса, щишән щи мүй лыв йасңелән Акелдама нәма пӱтсәл, щит «үр мәнәм мүй».

²⁰ «Псалмәт нәпекән‡ хәшман улла: 'Лүв хотәл тал ат ул, пә нәмәлты улты ӱт щита әт ат питәл'; пә: 'Лүв тайәм верәл па хӱйатән ат ула'.

²¹ Щишән мүйңев щи хӱйатәт элты ит пирыты мосәл, хӱй мүй пиләвән иса йәңхәс, хун Иисус Турәм Куща мүй күтәвән ус,

* **1:2** 1:2 Лүв партәпсайәл - ванта Лука 24:47-49 † **1:12** 1:12 шаббат хәтәл шушты хүват - словарьән ванты; ‡ **1:20** 1:20 Псалмәт нәпекән - словарьән ванты;

22 Иоанн ииңка лбңалтыты вер уш элты пә ши хәтәл унты, хун Лүв мўң элтәв нбх ўса. Лүв и щиты Иисус нбх лыләнләм вер хбща мўң пилэвән ватты бта ат ус».

23 Пә кәт хбйат аьса: Варсавайа айәлты Иосиф, Иуста нәмтәм бт, пә Матфий;

24 Щәлта пойәкшәсәт пә йастәсәт: «Нәң, Турәм Куща, кашәң хбйат сәм уйәтлән, тәм кәтңән элты итәл, Нәң пирийәм бтән, али,

25 тәм Турәм урәңән верты верәт пә апостола улты щир вана ўты кеша, хблща Иуда пўңла мәнәс, лүв тәхайәла мәнтал урәңән».

26 Щәлта лын элтан пос вбщкәсәт, пә Матфия пос питәс, пә лүв ихбщйаң апостоләт пела лўңәтты питса.

2

Йәмәң Лыл йбхәтты вер

1 Ветйаң хәтләп хәтәл* питмалән лыв хблыйә и нбмәсэн йәха усәт.

2 Щәлта шәмкапан турәм элты сый тыйәс, ищи мәтты такан пблты вот иты, пә хот, хбта лыв усәт, ләп ўса.

3 Пә лыв хбщайәл лакки ортәсты тўт һалмәт хбрпи бтәт әтсәт, пә лыв нўмпилала ләтәл щирән итән, итән вблылысәт.

4 Пә хблыйә Йәмәң Лылән тәкәтсайәт, щәлта па йасңәтән пбтәртты питсәт, хбты Лыл лывилала пбтәртты щир мәс.

5 Иерусалимән пә иудейәт усәт, Турма эвалты хбйатәт, ар сыр мир кўт элты турәм илпийән улты бтәт.

6 Хун ши сый тыйәс, мир әктәщәс пә нбмәслал лылләсәт, кашәң хбйат лывилал хуләс, хбты щитәт лыв ўңәл пўншәм йасәңлалән пбтәртсәт, щишән.

7 «Пә хблыйә әл пакнысысәт, лыв кўтәлән пбтәртман: 'Тәм пбтәртты бтәт мўй әнта хбл Галилея мбхәт?'

8 Мўй щирән мўң, кашәң хбйат лүв ўңәл пўншәм йасңәл, хуллүв.

9 Парфия пә Мидия хбйатәт, пә Элам хбйатәт, Месопотамияйән, Иудеяйән пә Каппадокияйән, Понтән пә Асияйән улты хбйатәт,

10 Фригияйән пә Памфилияйән, Египетән пә Кириная пўңәлән блты Ливия мўв иирәтән улты хбйатәт, пә Рим элты йбхтәм бтәт, иудейәт пә прозелитәт†,

11 Крит пә Аравия хбйатәт, лывилал мўң йасәңлүвән Турәм вблаң верәт элты пбтәрттәл хуллүв»?

12 Пә хбл әл пакнысысәт пә, ощатыман, кўтлалән иңщәссәт: «А мўй щит»?

13 Тухләт пә, һәха һәхман, пбтәрсәт: «Лыв эпләң ўна йищсәт».

Петра пбтәр

14 Петра пә, ихбщйаңәл пилән лойман, сыйәң тўрән лывилала йастәс: «Иудей йох, пә хбл Иерусалимән улты бтәт! Тәм вер нын ат уйәтләлән, пә ма йасәңлама хуләнтаты:

15 Лыв әнта кўтщәмәт, хбты нын нумәсләты, ин хәтәл хулмет щос әт ул;‡

16 туп тәми Турәм айкел туты хбйатән, Иоильән, йастәм айкел:

17 'Пә йухәт хәтләтән питәл, Турәм пбтәртәл, Ма Лыләм элты хбл хбйатәта шошәмләм, щәлта нын пбхлән нын эвилән Турәм айкел туты питләт; пә нын энәмты йохлән вантәпса ватты питләт, пә нын ун икилән улмәт ватты питләт.

18 Щәлта Мәнәма рупитты йохлама, пә Мәнәма рупитты нәлама ши хәтләтән Ма Лыләм элты шошәмләм, пә Турәм айкел туты питләт.

19 Щәлта вантыллаңәл верәт нумән турәм хәрийән пә йәмәң посәт илән мўвән, ўр пә тўт пә пусәң пблыйәпса әтәлтәләм.

20 Най пәтлама йил, пә тыләщ ўр иты йил, йәлпи хун Турәм Куща вблаң пә вбрләты хәтәл йбхәтәл.

* 2:1 2:1 Ветйаң хәтләп хәтәл - словарьән ванты; † 2:10 2:10 прозелитәт - словарьән ванты ‡ 2:15 2:15 хәтәл хулмет щос - щит еврей йох щирән йәртйаң щос; аләңсәхат ўна әт йищләт;

21 Щӓлта питӓл: кашӓн хӓй Турӓм Куща нӓм вохлӓллы, нӓх пайӓтла'.

22 Израиль йох! Тӓм йасӓт хулӓнталӓн: Иисус, Назарет вош хӓйат, Турӓм элты нынана йурӓн пӓ вантыллаӓнӓл верӓт пӓ йӓмӓн посӓт сӓхат ватӓлтӓм Ху, щитӓт Турӓм Лӓв мӓхтӓл нын кӓтӓнӓн верӓс, хӓты нын щи уйӓтлӓлӓн,

23 Тӓми, Турӓм нӓмӓс пӓ йӓлпи вантӓм вер хӓват мийӓм Ӑт, нын ӓслӓн пӓ, Турма ӓт эвӓлты хӓйатӓт йошӓн картлӓкӓн пернайа сӓкман, велсӓлӓн;

24 Туп Турӓм, сӓрӓм мухлӓт лакки мӓшман, Лӓвел нӓх лылӓнатсӓлы, сӓрӓм Лӓвел ил катӓлты ӓт верӓтсӓлы, щишӓн.

25 Давид Лӓв элтӓл пӓтӓртӓл: 'Ма Турӓм Куща ма йӓлпемӓн иса ватсӓм, Лӓв ма элтӓм йӓм пелӓк сӓхат ул, ма ӓт ат нӓмӓнлысӓм§.

26 Щит элты ма сӓмем амтӓс пӓ ӓалмем кашӓна йис; хӓлна пӓ эл ӓӓхем, щи пелӓ нӓмӓс пӓнман, улты питӓл:

27 Нӓн ма лылӓм хӓлайӓт кӓтӓн ӓт хӓйлӓн пӓ Нӓн йӓмӓн Ӑтӓна шимты вер шийӓлӓты ӓт мӓлӓн.

28 Нӓн мӓнӓм улӓпса йуш алсӓн, ма сӓмем амӓтӓн тӓкӓнӓл, хун Нӓн веншен шийӓлӓлӓм'.

29 Хӓнам йох! Нынана Давид опрацев элты тӓрлы йасӓтты эсӓлты ат питла, лӓв пӓрӓс пӓ ил лӓщӓтса, пӓ лӓв лӓлтӓтӓл мӓн хӓщайӓв тӓм хӓтӓл унты ул.

30 Турӓм айкел туты хӓйата улмӓлӓн пӓ уйӓтман, Турӓм так йасӓн мийман, лӓвела йасӓс, лӓв ӓрӓл-лантӓл элты Христос хӓйата тыйӓлтӓлӓлы пӓ лӓв хон омӓсты тӓхайӓла опсӓлтлӓлы,

31 лӓв Христос нӓх лылӓнлӓты вер элты йӓлпи йасӓс, мӓй Лӓв лылӓл хӓлайӓт кӓтӓн ӓт хӓйла, пӓ Лӓв мотавтӓл шимты щир ӓт ватӓл.

32 Турӓм Тӓм Иисус нӓх лылӓнатсӓлы, щит хӓща мӓн хӓл вантӓм хӓйатӓта усув.

33 Щиӓӓӓща, Лӓв, Турӓм йурӓн йошӓн турма нӓх пайӓтман уса пӓ Ащел элты алӓм Йӓмӓн Лыл вана уйман, щит шошемӓс, мӓй нын ин ватлӓты пӓ хуллӓты.

34 Давид опла нӓх ӓт мӓнӓс; туп лӓв пӓтӓртӓл: "Турӓм Куща ма Турӓм Кущайӓма йасӓс: Ма йӓм пелкема опса,

35 щи унты, хун Нӓн кӓрнатӓна нӓӓен нӓрмӓлтты ӓтлан ил ӓт пӓнлӓлам".

36 Щишӓн Израиль хот тӓл такан ат уйӓтлӓлы, Тӓм Иисус, Хӓй нын пернайа сӓксӓлӓн, Турӓм Лӓвел Турӓм Кущайа пӓ Христоса пӓтсӓлы!»

37 Щит хӓлмел кемӓн, лыв сӓмлӓлӓн ӓӓхлӓсӓт пӓ Петрайа пӓ па апостолӓта йасӓсӓт: «Хӓнам йох, мӓй мӓӓева верты?»

38 Петра пӓ лывилӓла йасӓс: «Кӓрӓклӓн элты шӓнша керлаты, пӓ нын элтан кашӓн ӓт Иисус Христос нӓм хӓватӓн йиӓка ат лӓӓлтыса кӓрӓкӓт йӓрӓмӓты урӓнӓн; пӓ Йӓмӓн Лыл мойлӓпсайа уйӓлӓн.

39 Алӓм вер нын йӓканӓна пӓ нын ӓаврӓмлӓн пӓ хӓл йӓлта мӓхет урӓнӓн ул, хӓй Турӓм Кущайӓн мӓн Турмевӓн вохла».

40 Пӓ ар па хӓрпи йасӓтӓн лӓв пӓтӓртӓс пӓ пойкӓс, йасӓман: «Тӓм атӓм хӓйат рут элты хӓлт пайтӓсаты».

41 Щиӓӓӓща, лӓв йасӓл вана уйӓм ӓтӓт йиӓка лӓӓлтысайӓт, пӓ щи хӓтӓл эвӓлты хӓйатӓт хӓща хулӓм щӓрӓс кем хӓйата арамӓс.

42 Щӓлта лыв ван кӓтлы апостолӓт утӓлтӓты вер хӓща хулӓтман, ӓӓӓ морӓтман*, пӓтрӓмӓман пӓ пойӓкӓмӓман йӓха уллысӓт.

43 Кашӓн сӓмӓн пӓльщӓм ус; щӓлта ар вантыллаӓнӓл верӓт пӓ йӓмӓн посӓт Иерусалимӓн апостолӓт мӓхты тыйсӓт.

44 Хӓл пӓ эвӓлты мӓхет йӓха усӓт пӓ мӓй иса и сура тӓйсӓл.

45 Пӓ хотлӓл пӓ ташлӓл-вещлӓл тыныллӓл, пӓ хӓйатӓта хӓл ортлыллӓл, ватман, хӓйа мӓй арат мосӓл.

46 Щӓлта кашӓн хӓтӓл, и нӓмӓсӓн улман, Турӓм Хотӓн уллысӓт пӓ, хотӓтӓн ӓӓӓ морӓтман, амтӓтлыман пӓ вещькат сӓмӓн улман, лӓсӓт,

§ 2:25 2:25 нӓмӓнлысӓм - кӓт нӓмӓс кӓтӓн улты; * 2:42 2:42 ӓӓӓ морӓтман - Словарӓн ванты;

⁴⁷ Турэм ишәкман пә мирән сәмәңа тайман. Турэм Куща пә кашәң хәтәл нӧх пайтәм мӧхет эвәлты хӧйатәт хӧща йӧхтәптислы.

3

Петра нохты хӧйат тӧмтака верләлы

¹ Петра пә Иоанн Турэм Хота йӧрәтйәңмет* пойәкшәты щосән йӧха шушсәңән.

² Сәма питәм тәлән улты нохты хӧйат әл алтлыса пә кашәң хәтәл Турэм Хот, Хӧрамәңа айәлтты, ов ләпа опсылыса. Турэм Хота лӧңты хӧйатәт элты меләщ вохты урәңән.

³ Лӧв, Петра пә Иоанн Турэм Хот ов йәлпийән кашәләмәл кемән, лын элтайән меләщ вохәс.

⁴ Петра Иоанн пилән, лӧв пелайәл тӧрлы ватман, йастәс: «Мин пелайәмән әңкәрма».

⁵ Щәлта лӧв лын пелайән хӧрат әңкәрмәс, лын элтайән мӧлты йоша пайәтты нумәсәс.

⁶ Туп Петра йастәс: «Щел ӧх пә сорњи ма әт тайләм; мӧй тайләм, щит нәңен мәләм: Назарет элты улты Исус Христос нәм хӧватән лойа пә шушилыйа».

⁷ Щәлта, лӧвел йӧм пеләк йошәл элты катәлман, нӧх лоцәлтәслы; пә ищи мӧхты лӧв кӧр пушәхлал пә шаншӧхлал такамәсәт,

⁸ Пә, нӧх лойәпман, лойәс пә шушилтыты питәс, пә лын пиләнән Турэм Хота лӧңәс, шушилыман пә наврәтлыман пә Турэм ишәкман.

⁹ Щәлта аратәл мир лӧвел шушилыман пә Турэм ишәкман ватсәлы;

¹⁰ Пә лӧвел уйәтсәл, тәм щит ус, хӧй Турәм Хот Хӧрамәң ов ләпән меләщ вохты урәңән опсәс; щәлта лӧв тӧмтака йӧвмал пәтйән, хӧйатәт шек пәлтәмәсәт пә пакнысысәт.

Петра Турәм Хотән пӧтәртты вер

¹¹ Пә тӧмтака йӧвәм нохәм ху Петра пә Иоанн элты пӧңла әт мәнылуйәл, щижән мир хӧл, шек пакәнман, лын хӧщайән Соломон хот йата хухәлсәт.

¹² Петра щит шийәләмәл кемән мир пелә йастәс: «Израиль йох! Мӧй тәми элты пакәнләты, мӧй мӧң пелайәв ватләты, ищи мәтты ки мин йурләмәнән мӧй пә йӧмләмәнән щиты версәмән, лӧв шушилыйәл?»

¹³ Авраам пә Исаак пә Иаков Турәм, мӧң ацилув Турәм, Лӧв Исус Пӧхәл вӧлаң щирәл этәлтәслы, Хӧй нын велты мәслән пә Хӧй элты, Пилат хуләтман, пӧңла ӧратсәты, хун щитән Лӧвел хӧлт эсәлты ӧтщислы.

¹⁴ Туп нын Йәмәң пә Вещкат Ӧт элты пӧңла ӧратсәты пә хӧйат велты хорахщи нынана хӧлт эсәлты ӧратсәты,

¹⁵ Уләпса Куща пә велсәлән. Тәми, Турәмән пӧрмәл элты нӧх лылңатса, мӧй хӧща мӧң вантәм ӧтәта уллув.

¹⁶ Пә Исус нәм хӧватән эвәлты урәңән, Лӧв нәмәлән тәмен такапса, хӧй пелә нын ватләты пә лӧвел уйәтләлән. Пә Исус элты улты эвәлты щир, хӧл нын ватман, тӧмтака йиты вер верәс.

¹⁷ Пә хӧты, ма уйәтләм, хәнам йохәт, нын пә куща йохлән иты, әт уйәтман, тәм версәлән;

¹⁸ Турәм пә хӧты Лӧв хӧлуйә Турәм айкел туты хӧйатлал уңәлән Христос шукащты вер йастәс, щиты пә щижәт версәлы.

¹⁹ Щижәңща, кӧрәклән элты шәнша керлаты пә Турәм пелә әңкәрматы, нын кӧрәклән нӧх ат ушисайәт,

²⁰ йӧлпиләты пӧрайәт Турәм Куща элты ат йӧхәтләт, пә нынана йӧкәнтәм Исус Христос Лӧв ат китәл.

²¹ Туп Исуса опәлән хәщты мосәл, щижәт пӧра унты хун Турәм иса хӧл йӧлпитләлы, щижәт пӧра элты Турәм хӧл Лӧв йәмәң Турәм айкел туты хӧйатлал уңәлән хӧвән йастылуйәс.

²² Моисей ацилува әт йастылуйәс: 'Нын хәнам йохлән кӧт элты Турәм Куща нын Турмән, ма итәма, Турәм айкел туты хӧйат нӧх этәлтәл; Лӧвелә мӧй хӧща иса хуләнтаты, мӧй Лӧв нынана пӧтәртты питәл;

²³ Щәлта кашәң ӧт, хӧй Турәм айкел туты хӧйата әт хултмәл, щит мир кӧт элты пәратла'.

* 3:1 3:1 йӧртйәңмет щос - щит мӧң щирәвән хәтәл хулмет щос;

²⁴ Щит элты пә хӧл Турэм айкел туты хӧйатэт пӧтэртисэт, Самуил элты уйман пә щитэт, хӧй лӱв йӱпелән ус, ищиты тәм хәтлэт алсэт.

²⁵ Нын – Турэм айкел туты хӧйатэт пә йастантэм вер пӧхэт, Турэм нын ащиләна йастантэм вер хӧйилыйәс, Авраама пӧтэртман: 'Пә нӧн Һаврәмен сӧхат мӱв лӧватән улты мир йӧмән мәла'.

²⁶ Турэм, Лӱв Иисус Пӧхәл лылҗатмал кемән, олҗа нын хӧщайәна Лӱвел китсәлы, нынана йӧм мәты урәҗән пә кашәҗ Ӧтән нын лыкәҗ верлән элты шӧшән керәтты урәҗән».

4

Петра пә Иоанн синедрион йәщәлт лойты вер

¹ Хун лын мир пәла пӧтэртсәтән, Турма йир верты йох пә Турэм Хот шавиты куща пә саддукейәт лын хӧщайән вана йисәт,

² щит пәла лыкихурыйа улман, мӱйа лын мир утәлтәлән пә пӧрәм элты Иисус иты нӧх лылҗәләты вер айәләтән;

³ Щәлта лын Һәрәмәсайтән пә аләҗсӧхат унты касна хот шавиты йоха мәсайҗән; йәтән ус, щишән.

⁴ Йасәҗ хуләнтәм мӧхет элты пә ар пәләк эвләс; пә эвләм хӧйат аратәл вет щӧрәс кем ус.

⁵ Кимет хәтәлән Иерусалимән лыв куща йохлал, пә уна улты икет, пә Закона утәлтәты икет әктәщсәт,

⁶ Пә Анна - Турма йир верты ӧх ики, пә Каиафа, пә Иоанн, пә Александр, пә па мӧхет лӱв рутәл элты;

⁷ Щәлта, лынан күтләпа лощәлтәман, иҗәссәл: «Мӱй йурән пә мӱй нәмән нын тәми версәтән?»

⁸ Щиҗәһәща Петра, Йәмәҗ Лылҗән тәкәнман, лывилала йастәс: «Мир кущайәт пә Израиль ун икет!

⁹ Тәм хәтәл мин элтәмән кәшаҗ хӧйат йәма вермемән урәҗән такан иҗәсәслаймән ки, хӧты лӱв тӱмтака верса,

¹⁰ нын хӧл пә хӧл Израиль мир уйталән: тәм хӧйат ин нын йәлпанән тӱмтака лойәл Назарет элты улты Иисус Христос нәм хӱват, Хӧй нын пернайа сәксәлән пә Хӧй пӧрәм элты Турәмән нӧх лылҗатса!

¹¹ Лӱв ул кев шуп, нынанән, кев хот омәсты хӧйатәтән, эртәм ӧт, туп шуҗ тӧйән мет мосты кева йис. Пә нәмәлтты па ӧт хӧща нӧх пайтәсты щир әнтом;

¹² Турэм илпийән хӧйатәта мийәм па нәм әнтом, мӱй щирән мӱҗ нӧх пайтәсты верәтсув лулән».

¹³ Петра пә Иоанн әт пәлты вер кашәләмел пә лын әнта утәлтыйәм пә ал хӧйата улты вер мӧштәмел кемән, лыв әл щи пакнысысәт. Щи күтән лын ӧша пайтылысайтән, лын Иисус пилән уллыстән;

¹⁴ Тӱмтака йӱвәм пә лын пиләнән лойәм хӧйат пәла ватман, нәмәлтты шӧппи йастәты әт верәтсәт.

¹⁵ Щәлта, синедрион* элты лывилал ким этты партман йӱпийән, лыв күтәлән нумәссәт,

¹⁶ пӧтэртман: «Мӱҗев тәм хӧйатҗән пилән а мӱй верты? Иерусалимән улты хӧйатәтән хӧл уйәтлә, лын йәна вантылҗәләл вер версәҗән, пә мӱҗ тәми хӧлт хуләтты әт верәтләв;

¹⁷ туп, тәми мир лӧвата лакки әт ат лӧрпиләс, пәлтаптәман, лывилала тәм нәм элты пӧтэртты нәмәлтты хӧйата әт әсәлләв».

¹⁸ Щәлта, лынан вана вохман, лынана нәмәлтты щирән әт пӧтэртты пә Иисус нәм элты утәлтәты такан әт әсәлсәл.

¹⁹ Туп Петра пә Иоанн лывилала йӧхлы йастәсҗән: «Нумәсаты, Турэм йәлпийән мӱй вәщкат - Турәм элты нынан аршәк хуләтты?

²⁰ Мин, мӱй ватсәмән пә мӱй хулсәмән, щит элты мин әт пӧтэртты әт верәтләмән».

* 4:15 4:15 синедрион - Словарьән ванты;

21 Лыв пӑ, лынан пӑлтаптаман эсӑлсӑл, ар хӑйат улӑм пӑтыйӑн, лынан йӑвӑртты щир ӑт уйӑтсӑт; тыйӑм вер урӑҗӑн хӑлыйӑ Турӑм ишӑксӑт, щисӑн.

22 Щи хӑйата ӗӑлйаҗ мӑлтас тӑл ус, хӑй хӑща щи тӑмтака йиты вантыллаҗӑл вер тыйӑс.

Эвалты йох пойӑкцӑты вер

23 Эсӑлман йӑпийӑн, лын пиллӑн хӑща йӑхӑтсӑтӑн пӑ пӑтӑртсӑлӑн, мӑй Турма йир верты ӑх икет пӑ уна улты икет лынана йастӑсӑт.

24 Лыв пӑ, хулӑтмел йӑпийӑн, и нӑмӑсэн Турӑм пела тӑрлал сыйӑҗа версӑлал пӑ йастӑсӑт: «Тӑйтаҗ Турӑм! Нӑҗ турӑм хӑр пӑ мӑв пӑ шарӑс пӑ мӑй щита ул иса хӑл тыйӑлтсӑн.

25 Нӑҗ мӑҗ Давид ащев, Нӑҗ митхуйӑн, ӑҗӑлӑн Йӑмӑҗ Лылӑнӑн йастӑсэн: 'Мӑй урӑҗӑн па мирӑт рома улты ӑт верӑтлӑт, пӑ лыв тал нӑмӑс туть ӑтцилӑт?

26 Мӑвӑҗ хонӑт нӑх элӑсӑт, пӑ вӑс йохӑт йӑха Турӑм Куца йӑщӑлт пӑ Лӑв Христосӑл† йӑщӑлт ӑктӑщсӑт'.

27 Йӑна там вошӑн Нӑҗ Йӑмӑҗ Пӑхен Иисус, Нӑҗ ӗӑсытӑм Ӑтӑн, йӑщӑлт, Ирод пӑ Понтий Пилат па мир йох пӑ Израиль йох пилӑн ӑктӑщсӑт,

28 лыв щит версӑт, мӑй Нӑҗ йурӑнӑн пӑ Нӑҗ партты щирӑнӑн улты верӑл ус.

29 Пӑ ин, йӑшӑк Турӑм Куца, лыв пӑлтаплал пела ӑҗкӑрма, пӑ Нӑҗена рупитты йохлана иса ӑт пӑлман, Нӑҗ йасҗен пӑтӑртты мийи,

30 Нӑҗ йошен йӑл ӗинши пӑ кӑшаҗ хӑйатӑт тӑмтака верӑлӑн, Нӑҗ Иисус Йӑмӑҗ Пӑхен нӑмӑн йӑмӑҗ посӑт пӑ вантыллаҗӑл верӑт вера».

31 Щӑлта, лыв пойӑкцӑмел йӑпийӑн, хӑта лыв ӑкӑтман усӑйӑт, щи тӑхайӑл ӗӑхлыйӑс, пӑ хӑлыйӑ Йӑмӑҗ Лылӑн тӑкӑтсайӑт, пӑ Турӑм йасӑҗ хурлы пӑтӑртсӑл.

Эвалты йох хӑща иса и сура тӑйты Ӑтӑта улты щир

32 Ар эвлӑм хӑйатӑт хӑща пӑ и сӑм и лыл ус; пӑ нӑмӑлты хӑйат тӑйӑм Ӑтлал элты лывилала ӑт айӑллӑлал, туп иса и сура тӑйты Ӑтлала усӑт.

33 Апостолӑт пӑ ун йурӑн Турӑм Куца Иисус Христос нӑх лылӑҗлӑм элты пӑтӑртсӑт; пӑ вӑлаҗ йӑм хӑлыйӑ лыв пиллалӑн ус.

34 Лыв кӑтӑлӑн и нӑша хӑйат ӑнтом ус; хӑл хӑй мӑвӑт мӑй хотӑт тӑйӑс, щитлал тынымел кемӑн, тынасӑм тынлал тутлысӑт,

35 пӑ апостолӑт кӑр шӑма пӑнылысӑт; пӑ кашӑҗ хӑйата, хӑй мӑй хӑща мосты вер тӑйӑл, мийлыса.

36 Щиты Иосий, апостолӑтӑн Варнавайа айӑлтӑм (щит: «торамтыты пӑх»), левит, рутӑл Кипр мӑв элты ул,

37 хӑй лӑв йӑра мӑв тӑйӑс, щитӑл тынымал йӑпийӑн, ӑхлал туслы пӑ апостолӑт кӑрӑт шӑма пӑтсӑлы.

5

Анания пӑ Сапфира

1 И ху пӑ, нӑмӑл Анания, лӑв Сапфира имел пилӑн мӑвӑл тынымал йӑпийӑн,

2 тынӑл элты и шӑкӑл, лӑв имел уйӑтман, хӑлт хӑҗатсӑлы, пӑ хӑцӑм шӑкӑл туслы пӑ апостолӑт кӑр шӑма пӑтсӑлы.

3 Туп Петра йастӑс: «Анания! Мӑй урӑҗӑн нӑҗ сӑмен хиҗа ӑты эсӑлсӑн. Мӑйа нӑҗ Йӑмӑҗ Лыла олмащисӑн пӑ мӑв тынӑн элты и шупӑл хӑҗатсӑн?

4 Мӑй нӑҗ тӑйсӑн, ӑнтом мӑй нӑҗен ус, пӑ тыныйӑм сӑхат мӑщӑтӑм Ӑтӑн ӑнта мӑй нӑҗ йурӑнӑн ус? Мӑй урӑҗӑн тамӑ нӑҗ сӑмена пӑтсӑн? Нӑҗ ӑнта хӑйатӑт, Турӑм лӑпӑлсӑн».

5 Щи йасҗӑт хулмал кемӑн, Анания щӑх рӑкнӑс; пӑ щит хулӑнтӑм Ӑтӑт хӑл ун пӑльцӑмӑн йӑхӑтсайӑт.

6 Щиҗӑҗа, ӑнӑмты йох лӑвел лоттӑты урӑҗӑн лӑщӑтсӑл ким ӑтӑлтӑсӑл пӑ ил лоттӑсӑл.

† 4:26 4:26 Христос - Словарьӑн ванты;

⁷ Тәм йүпийән хуләмләм щос хәщәс, тыйәм вер элты нәмәлты әт уйәтман, пә лүв имел йōхтәс.

⁸ Петра пә лүвел инщәссәлы: «Мәнәм йасты, тәм арат сәхат нын мүвән тыныслән?» Лүв йастәс: «Па хōты, тәм арат сәхат».

⁹ Туп Петра лүвела йастәс: «Мүйә нын Турәм Куща Лыл арталыты кашащәтән? Тәта щи, нәң икен лоттыйәм йох ова лōнләт. Нәң па ким тулайән».

¹⁰ Ищи мōхты лүв Петра күрнән шōма ил рәкнәс пә лыләл мәнәс. Пә энәмты йох, йōхи лōнман, лүвел пәрәма уйәтсәл пә, ким этәлтәмел йүпийән, лүв икел пүңла лоттәсәл.

¹¹ Щиңәңща хōл пойәкщәты мōхет пә хōл, хōй тәм хуләс, ун пәльщәмән йōхәтсайәт.

Апостоләт ар хōйат тўмтака верты верәт

¹² Апостоләт йошән мир хōща тәлуйә йәмәң посәт пә вантыллаңәл верәт тыйәлтисайәт; пә хōлуйә и нōмәсән Соломон хот йәтән уллысәт.

¹³ Пүңәл хōйатәт элты пә нәмәлты өт әт веритәл лыв хōщайәл пилтәщты, мир пә лывилал ишәкәл.

¹⁴ Турәм Кущайә эвәлты хōйат пә ара па ара йиты питәс, тәлуйә йох пә нәңәт,

¹⁵ щиты кәшаң хōйатлал вош хўлуйә ким тутлыслал пә олты сōхлала пә олтәхайлала пōнылыслал, кўш кәпа мōхты шушты Петра исхōрән лыв элтылал мәтты өт ат хойлыса лулән.

¹⁶ Иерусалима ищиты ванән улты вошәт элты ар хōйат, кәшаң өтлал пә кўль сōх тайты өтлал тўвман, әктәщисәт пә хōл щитәт тўмтака йүвәнтысәт.

Апостоләт нәрәмәты щирәт

¹⁷ Турма йир верты өх ики пә лүв пиләлән хōл, саддукейәт пәла улты мōхет, лоләмты нōмәсән тәкәтсайәт,

¹⁸ щәлта лыв апостоләт нәрәмәслал, пә лывилал вошәң касна хота ләп петсәлал.

¹⁹ Туп Турәм Куща ангел атәлән касна хот овәт пелки пүшсәлы пә, лывилал ким тўвман, йастәс:

²⁰ «Мәнаты пә, Турәм Хотән, мир пәла хōл тәм йәләп уләпса йасңәт пōтәртәлән».

²¹ Лыв хултмәсәт пә аләңсәхат Турәм Хота лōксәт пә хōйатәт утәлтәсәт. Щи күтән Турма йир верты өх ики пә лүв пиләлән уләм өтәт йōхәтмелән, синедрион пә Израиль пōхәт элты улты ун икет хōл вохсәлал пә касна хота апостоләт тугы хōйат китсәт.

²² Туп китылуйәм өтәт, йōхәтмелән, лывилал касна хотән әт уйәтсәләл пә, йōхлы йōхәтмелән, йастәсәт,

²³ пōтәртман: «Касна хот мўң ләп такан тухәрман уйәтсәв пә ов йәлпийән лойты касна хот шавиты йохлал пилән; туп, пел пүшмевән, лыпийән нәмәлты хōйат әт уйәтсүв».

²⁴ Хун тәм йасңәт хулсәт Турма йир верты өх ики, Турәм Хот шавиты йох куща пә па Турма йир верты өх икет, әл щи нумәссәт: «А мүй тәм».

²⁵ А хōй йōхтәс пә лывилала йастәс: «Щита щи, нын касна хота тухрылуйәм йохлән, Турәм Хотән улләт пә мир утәлтәләт».

²⁶ Щиңәңща Турәм Хот шавиты йох куща ләңкәр йохлал пилән лынан әнта йур-вевән тусәл, мир элты пәлсәт, кевән әт ат сәксайәт, щишән.

²⁷ Лывилал тўвмел йүпийән, синедрион хōща лощәлтәслал; пә Турма йир верты өх ики лывилал инщәссәлы, пōтәртман:

²⁸ «Нынан мўң такан тәм нәм элты утәлтәты әт ат эслылыслув? Тәта щи, нын Иерусалим нын утәлтәты щирләнән ләп тәкәптәман пә Щи Хōйат кәлы мўңева нўра пōнты ләңхалты».

²⁹ Петра пә па апостоләт йōхлы йастәсәт: «Хōйатәта пōнман, мўңев Турма аршәк хуләтты мосәл.

³⁰ Мўң ацилув Турәм Иисус нōх лылнәтәс, Хōй нын, акла нōх сәкман, пәратсәлән.

³¹ Лүвел Турәм Лүв йошәлән Кущайә пә Нōх пайәтты Ота пōтсәлы Израильә кәрәк элты шәнша керләты щир пә кәрәк йōрәмәты щир мәты урәңән.

³² Лүв хōщайәл иса тәм вантәм өтәт мўң пә Йәмәң Лыл, Хōйтал Турәм щитәта мәс, хōй Лүвела хуләтәл».

³³ Тәм хулман, лыв лйк элты пелки тохты уратлэт пә лывилал пәратты нумисысәт.

³⁴ Мәтты Гамалиил нәмпи фарисей, Закона утәлтәты ху, мирән хӊл сәмәңа тәйла, синедрионән нӊх лойман, апостолэт сора кеша ким тутлыты партсәлы,

³⁵ лывилала пә йастәс: «Израиль йох! Нын щирәнән тәм хӊятәт элты нумәсаты, мӱй нынан лыв пиллалән верты.

³⁶ Тәм йәлпийәншәк Февда, лӱвел лӱв а хӊй ләтәң хӊята, айәлтман, ус, пә лӱв хӊщайәл һәлсәт кем хӊят пилтәщәс; туп лӱв пәратса, пә хӊл, хӊй лӱвел хуләнтәс, лакки мәтсәт пә сәм ӱш элты петсәт.

³⁷ Лӱв йӱпелән хӊят лат щирән хәншәм пӊрайән Галилея элты улты Иуда этәс пә йәм арат мир лӱв йӱпела хӱщәс; туп лӱв пәрәс, пә хӊл, хӊй лӱвел хуләнтәс, лакки питсәт.

³⁸ Ин па, нынана пӊтәртләм, пӱңла мәнаты тәм хӊятәт элты пә лывилал хәйәлән; тәм вер – хӊятәт элты ки, лӱв лакки шӱкаләл,

³⁹ Турәм элты ки, нын лӱвел шӱкатты әт верәтләлән; шаващаты, нын Турәм йәщәлт улты алт пилләты».

⁴⁰ Лыв лӱвела хулмәсәт; пә, апостоләт йӊхлы вохмел йӱпийән, лывилал сәкты партсәлал пә, Иисус нәм элты пӊтәртты әт әсәлмел йӱпийән, лывилал әсәлсәлал.

⁴¹ Лыв пә синедрион элты мәтсәт, амәтман, Турәм Куща Иисус нәм урәңән нӱр туты ӱша питсәт.

⁴² Щәлта кашәң хәтәл Турәм Хотән пә хотәтән Иисус Христос элты утәлтәты пә йәм Айкел туты әт вӊлылсәт.

6

Лапәт нӊтәп ху пирыты вер

¹ Тәм хәтләтән, хун утәлтәты хӊят арамәс, грек йасәңән пӊтәртты иудейәт йәврей йасәңән пӊтәртты иудейәт пела айәлта ӱшмащты питсәт, щи урәңән, мӱйа лыв шукал имилал кашәң хәтәл ләтӊт орттыән мӊхты хәйләйәт.

² Щиңәңща кәтхӊщяң апостол, хӊл утәлтәты йох йәха әкәтман, йастәсәт: «Мӱңева йәм хун, Турәм йасәң хәйман, пәсанәт пела нумәсты.

³ Пә щәлта, хәнам йох, нын кӱтән элты ләрамтәм йәм, йәмәң Лылән пә ӊшән–щәщән тәкнәм, лапәт хӊят пирыяты: лывилал тәм вер верты лощәлтәлув.

⁴ Мӱң пә ивевән пойәк вер пә йасәң туты вер хӊща улты пиллув».

⁵ Пә тәм йастәм щир хӊл әктәщәм мӊхета рәхи ус; пә Стефан, әвәлты щирән пә йәмәң Лылән тәкнәм ху, пә Филипп, пә Прохор, пә Никанор, пә Тимон, пә Пармен, пә Антиохия вош элты улты Николай, прозелита* уләм ху, пирысайәт;

⁶ Лыв апостоләт йәщәлт лощәлтәсайәт, пә апостоләт пойәкщәсәт пә лыв нӱмпилала йошлал кәтәлсәлал.

⁷ Пә Турәм йасәң лакки ләрпиләс, пә утәлтәты хӊятәт Иерусалимән йәма арамәсәт; пә Турма йир верты икәт элты ар пеләк ӊтәт әвәлты вер пела пәйтәссәт.

Стефан нәрәмәты вер

⁸ Стефан пә, әвәлты верән пә йурән тәкәнман, вӊлаң вантыллаңәл верәт пә йәмәң посәт мир хӊща верәс.

⁹ Тухәл, щиты айәлты Либертинәт, пә Киринейәт, пә Александрийәт иудейәт пойәкщәты хот элты улты мӊхет, пә тухәл Киликия пә Асия элты улты мӊхет, Стефан пилән ӱра вортты питсәт;

¹⁰ туп лыв, Стефан йәмәң Лыл йурән ӊшәңа–щәщәңа пӊтәртәм щир йәщәлт, нәмәлты лощәлтәты әт верәтсәт.

¹¹ Щиңәңща лыв тухләт хәңәйән йастәты утәлтәслал: «Мӱң хуллсәв, хӊты лӱв нӱрмәлтты йасәңәт Моисей элты пә Турәм элты йастылыиәс».

¹² Щәлта мир пә уна улты икәт, пә Закона утәлтәты икәт хӱщсайәт пә, әратман, лӱвел нәрәмәсәл пә синедриона тусәл.

* 6:5 6:5 прозелит - словарьән ванты;

13 Ща́лта Һалмиты хойатэт этэлтэсэт, хойтат пӧтэртсэт: «Там хойат нұрасты йасңет Турэм Хот пӧ Закон пела йастэты ӧт вӧлуйӧл.

14 Мўн хуллысэв, хӧты лўв пӧтэртэс, мӧтты Назарет элты улты Исус там Турэм хот шўкатлӧлы пӧ мўнева Моисейӧн мийӧм улӧпса щирӧт па щира верлӧлы».

15 Пӧ хӧл, синедрионӧн опсӧм ӧтӧт, лўв пелайӧл ватман, лўв вешӧл ангел веш хӧрасӧн ватсӧл.

7

Стефан пӧтӧр

1 Щиңӧнща Турма йир верты ӧх ики Стефан иңщӧссӧлы: «Тӧми щиты а мўй?»

2 Туп лўв йастӧс: «Хӧнам йох пӧ ащӧт! Хулӧнтыйаты. Йӧмӧн нӧви Турэм мўн Авраам ащев хӧща Месопотамия мўвӧн этӧс, Харран воша касӧлмал йӧлпийӧн,

3 пӧ лўвела йастӧс: 'Нӧн мўвен элты пӧ нӧн рутӧн элты пӧ нӧн ащӧн хот элты эта пӧ мӧты мўв нӧнӧна аллӧм, щи мўва мӧна'.

4 Щиңӧнща лўв Халдей мўв элты этӧс пӧ Харран вошӧн улты хӧр лӧщатӧс; щилта пӧ, лўв ащел пӧрмал йўпийӧн, Турэм лўвел там мўва каслӧптӧслы, хӧта ин нын уллӧты.

5 Пӧ лўвела и кўр лоп арат йўкан там мўвӧн ӧт мӧс. Туп Турэм лўвела пӧ лўв Һавремлала там мўв тӧйты урӧнӧн мӧты йастӧслы, щи пӧрайӧн хӧлна Авраам и Һавремийӧ ӧт тӧйӧс.

6 Щӧлта Турэм лўвел йастӧс, лўв Һавремлал па мўвӧн каслӧм хӧйатӧта питлӧт пӧ па мўв хӧйатӧта тынлы-пеллы рупата Һўрты* питлӧт, щӧлта йӧрмӧлтты улӧпсайӧн Һӧлсӧт кем тӧл улты питлӧт.

7 'Туп Ма', - Турэм йастӧс, - 'щи мир хӧща сўт верлӧм, хӧй хӧща лыв тынлы-пеллы рупата Һўрлӧт; пӧ щи йўпийӧн лыв щилта этлӧт пӧ там улты тӧхайӧн Мӧнӧма йир туты питлӧт'.

8 Пӧ Турэм Авраама эвӧтты щир йастантӧпса† мӧс. Авраам Исаак сӧма пайтӧс пӧ Һийӧлмет хӧтӧлӧн эвӧтты верӧн версӧлы; Исаак Иаков сӧма пайтӧс, Иаков пӧ – кӧтхӧщиян опращ икет.

9 Ун лӧтӧн опращ икет, сӧмлал щариты пӧтыйӧн, Иосиф Египта тынысӧл; туп Турэм лўв пилӧлӧн ус,

10 пӧ лўвел иса кӧмӧн хӧрпи шук элты хӧлт павӧтсӧлы, пӧ ӧш-щӧщ пӧ фараон, Египет хон йӧм сӧм лўвела мойлӧслы, щи хонӧн лўв Египет хӧща пӧ лўв хон хотӧл хӧща иса кущӧйа пӧтса.

11 Щӧлта лӧллы пӧра пӧ ун шук Египет пӧ Ханаан мўвнӧн лӧвата иса йӧхтӧс, пӧ мўн ащилув лӧтӧт ӧт уйтылысӧт.

12 Иаков пӧ, Египетӧн Һӧн лат сӧм улты хулмал кемӧн, мўн ащилув олӧнмет пўш щи китсӧлы.

13 Хун кимет пўш [лыв тӧхи йӧхӧтсӧт], Иосиф лўв йӧйлала алӧсӧс, пӧ Иосиф рут фараон хонӧн уйӧтты питса.

14 Щи йўпийӧн Иосиф лўв Иаков ащел пӧ хӧл лўв рутлал вохты партсӧлы, Һийӧлйӧн пела вет арат хӧйат ус.

15 Иаков Египта ўншӧс, пӧ щита пӧрӧс пӧ мўн ащилув па;

16 Пӧ Сихем воша тўвман пӧ хӧшапӧн кев лыпийа‡ пӧнман усайӧт, щи тӧха Авраам щелӧхӧн Сихемӧн улты Еммор пӧхӧт элты лутсӧлы.

17 Щи мӧртӧн, хун алӧм вер тӧлаңа йиты пӧра ванамӧты питӧс, мўй элты Турэм Авраама так йасӧн мийлӧйӧс, мирӧл Египетӧн ӧнмӧлтӧйӧс пӧ арабийӧс,

18 щи унты, хун па хон питӧс, хӧй Иосиф ӧт уйӧтсӧлы.

19 Лўв, мўн рутӧв йӧщӧлт ӧщмарлыман, мўн ащилув йӧрмӧлттыслы, лывилала ай Һавремлал йовӧлты партсӧлы, лылңа ӧт ат хӧщӧт.

20 Там пӧрайӧн Моисей сӧма питӧс, Турэм йӧлпийӧн хӧрасӧн ус. Хулӧм тылӧщ лўв ащел хотӧн эсӧмӧн лӧпӧтман ус.

21 Хун вӧщкӧса, фараон ӧвийӧн ўса пӧ лўв хӧщӧйӧл, лўв пӧхӧл иты, ӧнмӧлтсӧлы.

* 7:6 7:6 рупата Һўрты - шек такан пӧ лавӧртан рупитты; † 7:8 7:8 эвӧтты щир йастантӧпса - словарьӧн ванты; ‡ 7:16 7:16 хӧшапӧн кев лыпийа - щит лӧлтӧт, хӧлта пӧрӧм хӧйат пӧнла;

22 Пă Моисей аратэл иса Египет Ӧша-щаша утэлтэма ус, йасэнлалэн пă верлалэн йӱрэн ус.

23 Хун пă лӱв ӧӧлйаӧ тăла йис, лӱв хăнам йохлал, Израиль пӧхэт, хӧща йăхты нӧмэсэн йӧхэтса.

24 Пă, лыв элтылал ит, атмащ йэшалэты кашчалэмал кемэн, элт питсэлы. Пă кетмэм ӧт урэнэн Египет ху пăратсэлы.

25 Моисей нумэсэс, лӱв хăнам йохлал Ӧша пайэтлэлал, лӱв йошэл сăхат лывилала Турэм нӧх пайтэсты щир мӧл; тӱп лыв ӧша ӧт пайэтсэл.

26 Кимет хăтэл, хун лыв элтылал кăтэн кӱтэрмэстэн, лӱв йӧхтэс пă лынан йăм щира улты пела хӱшилыслы, пӧтэртман: «Нын – хăнам йохнэн; мӱйа кӱтлэнэн йэшашлэтэн?»

27 Туп рутэл йэшалэты ӧт лӱвел йэл пӧткэслы, йастэман: 'Хӧйэн нăӧ мӱӧ нӱмпева кущайа пă сӱт икийа пӧтсайэн?

28 Нăӧ мосэӧ мăнэм па велты лăӧхалэн, хӧты мӧлхатэл Египет ху велсэн?'

29 Тăм йаснэт элты Моисей хӧнтас пă Мадиам мӱв хӧща йӧхтэм хӧйата йис, щита лӱв элтэл кăт пӧх сэма питэс.

30 ӧӧлйаӧ тăлэл тэкнэм йӱпийэн Синай кев тал хишэӧ мӱвэн тӱтэн лэты пелантыты варэс похэл кӱтэн Моисей йэшалт Турэм Куща ангел этэс.

31 Моисей, щит шийалэмал кемэн, щи ныты ӧт элты пакнысыйэс; хун йăма вантыты урэнэн, вана шушэс, лӱв Турэм Куща тӱр сый хулмэс:

32 'Ма нăӧ ацилан Турэм, Авраам Турэм пă Исаак Турэм пă Иаков Турэм'. Моисей, хӧрщэм элты тăрыман, йэшалт ватты ӧт веритэс.

33 Щăлта Турэм Куща лӱвела йастэс: 'Нăӧ кӱрлан элты лумтэмен хӧлт эӧхи, щи тăха, хӧта нăӧ лойлэн - щит йэмэӧ мӱв.

34 Ма Египетэн Ма мирэм шукатты вер ватлэм, пă лӱв эӧлты сыйэл хуллэм, пă лӱвел хӧлт пайэтты ил эслэщсэм: Щиӧӧща, мăна, Ма нăӧен Египта китлэм'.

35 Тăм Моисей, хӧй лыв вана ӧт ӱсэл, йастэман: 'Хӧйэн нăӧ мӱӧ нӱмпева кущайа пă сӱт икийа пӧтсайэн?' Турэм кущайа пă хӧлт пайэтты ӧта китсэлы ангелэл сăхат, хӧй лӱвела пелантыты варэс кӱтэн этлийэс.

36 Тăм Моисей Египет мӱвэн, пă ӱрты щарэсэн, пă тал мӱвэн вантыллаӧл верэт пă йэмэӧ посэт ӧӧлйаӧ тăл хӱват верман, лывилал Египет элты йэл туслы.

37 Тăми щи Моисей, хӧй Израиль пӧхэта йастэс: 'Турэм айкел туты хӧйат нынана Турэм Куща нын Турмэн нын хăнам йохлэн кӱт элты ма итэмэн мӧл; Лӱвел хулэнтаты'.

38 Тăми щит, хӧй тал мӱвэн ӧктэщэм Израиль мир хӧща ангел пилэн пă мӱӧ ацилув пилэн ус, ангел Синай кев лӧӧлэн лӱв пелайэл пӧтэртэс, пă лӱв лылэн йаснэт вана ӱслы, мӱӧева мăты урэнэн,

39 хӧй пела мӱӧ ацилув хулэтты ӧтэта улты ӧт лăӧхасэт, лӱвел пӱӧла хирэтсэл пă лӱв сăмлалэн Египет пела керлэсэт,

40 Аарона йастэман: 'Мӱӧева луӧхэт вера, хӧйтат мӱӧ йэлпевэн лулэн ат мăтсэт ; Моисей, мӱӧев Египет мӱв элты йэл тувэм ӧтэв, ӧт уйэтлэв, хӧты йис'.

41 Пă щи хăтлэтэн мис хӧр версэт, пă щи луӧха йир тусэт, пă лыв йошлалэн верэм вер йэлпийэн каш версэт.

42 Турэм пă шăшэн керлэс пă лывилал турэм хăр пӧрмасэт пела пойăкщэты хăйсэлы, хӧты Турэм айкел туты хӧйатэт нэпекэн хăшман улла: 'Израиль хот! Нын мӱй войэт пă йирэт ӧӧлйаӧ тăл сыс тал мӱв хӧща Мăнэма тутлысты?

43 Нын Молох лух хăшап пă Ремфан нэмпи хус луӧхэн§, нын верэм хӧрлэн, пăтэн ӱслэн, лывилала пойăкщэты урэнэн: пă Ма нынан Вавилон элты йэлшэк каслэптэллам'.

44 Вантэм ӧт Йэмэӧ Хăшап* мӱӧ ацилув хӧща тал мӱвэн ус, хӧты Пӧтэртэм ӧт Моисейа лӱвел верты партсэлы, щи лӱв вантэм ӧтэл хӧрпийа.

§ 7:43 7:43 Ремфан нэмпи хус лух - лӱв илампа Сатурн нэмпи хус хӧр тăйэс; * 7:44 7:44 Вантэм ӧт Йэмэӧ Хăшап - словарьн ванты;

⁴⁵ Щи Йэмәң Хашап, йоша пайәтмел йўпийән, мўң ащилув, Иисус Навин лыв хощайәл Ёха улман, мирәт тайты мўва лўңәлсәл, Турәм, лыв йәлпелән, мўвәң хўйатәт воштәслы. Тәмиты Давид хәтләт унты ус.

⁴⁶ Тәми Турәм хўща йәм мўщатәс пә пойәкщәс, Иаков Турма улты тәха ләщатты урәңән.

⁴⁷ Соломон пә Лўвела хот опсәс.

⁴⁸ Туп Нўм Ащи әнтом йошән опсәм хотәтән ул, хўты Турәм айкел туты хўйат пўтәртәл:

⁴⁹ 'Турәм хәр – ма хон омәсты тәхайәм, пә мўв – Ма кўр илпем. Мўй хўрпи хот Мәнәма верләты, Турәм Куща пўтәртәл, мўй хўрпи тәхайән Ма щўтщәты верем ул?

⁵⁰ Әнта мўй Ма йошем тәм иса тыйәлтәс?'

⁵¹ Нын - ўрайәң ۆтәт! Әт әвтәм сәмпи пә әт әвтәм пәлпи хўйатәт†! Нын иса Йәмәң Лыл йәщәлт улләты, хўты нын ащилән, щиты нын па.

⁵² Турәм айкел туты хўйатәт әлты нын ащиләнән хўй әт воштәса? Лыв Вещкат Өт йөхәтты айкел йәлпи йастәм ۆтәт велсәләл, Хўй хўща хўйат әлты пә велты ۆтәта ин нын верәссәты, –

⁵³ нынана ангеләт сәхат мийәм Закон вана ўйман йўпийән, нын әт шавислын».

Стефан пәратты вер

⁵⁴ Тәм хуләтман, лыв лйкән кавәрмәсайәт пә лўв пелайәл пекләлән йухрәлсәт.

⁵⁵ Стефан пә, Йәмәң Лылән тәкәнман улман, турәм хәр пела аңкәрмәс, Турәм хулләты-вўрләты щир пә Иисус, Турәм йәм пеләк сәхат лойтал шийәләс,

⁵⁶ пә йастәс: «Тәм, лоңхемәм опәл пә Хўйат Пўх, Турәм йәм пеләк сәхат лойтал ма ватләм».

⁵⁷ Туп лыв, сыйәң тўрән увалтман, пәлал ләп катәлсәләл, пә и сәмән лўв хощайәл әратсәт,

⁵⁸ пә, вош ким пелка тувман, кевән лўвел йовәлты питсәл. Вантәм хўйатәт пә лыв лумәтты сўхләл Савл нәмпи, айкама ху кўрнат шўма пўтсәләл,

⁵⁹ пә Стефан кевән йовәлсәл, лўв пойәкщәс пә пўтәртәс: «Турәм Куща Иисус! Ма лыләм ўйи».

⁶⁰ Пә, шашңәләл ил морәтман, сыйәң тўрән ўвалтәс: «Турәм Куща! Лывилала тәми кәрека ал нуми». Щәлта, щит йастәмал кемән, пәрәс.

8

Савл пойәкщәты хўйатәт нухәтлылы

¹ Савл пә Стефан пәратты вер пела такан ус. Щи хәтләтән Иерусалимән пойәкщәты хўйатәт әктәщиты вер пела вўлаң ун нухәтлыты щир тыйәс; пә хўл, апостоләт тўмпийән, Иудея пә Самария лўвата лакки мәтсәт.

² Стефан пә Турма эвәлты хўйатәтән ил лоттәса пә лўв урңәлән вўлаң ун холләп холләса.

³ Савл пә пойәкщәты хўйатәт йәшаләс, хотәта лўңтыман, йох пә нәңәт нәрәмәман, касна хота мийлыслы.

Йәм Айкел Самарияя туты вер

⁴ Щи кўтән лакки мәнәм ۆтәт йәңхилысәт пә Йәм Айкел тутлысәт.

⁵ Щиты, Филипп Самария мўв воша йөхтәс пә Христос әлты пўтәртәс.

⁶ Мир и сәмән хуләтсәт щит пела, мўй Филипп пўтәртәс, хулман пә ватман, мўй хўрпи вантыллаңәл верәт лўв верәс.

⁷ Катәлман уләм ар хўйат әлты кўль сўхәт такан щәлыман, ким әтылысәт, ар пеләк щәщлы питәм ۆтәт пә нохты хўйатәт тўмтака йўвилысәт.

⁸ Щәлта щи вошән вўлаң ун амәт ус.

⁹ Щи вошән ий ики ус, нәмәлән Симон, хўй щи йәлпийән щәртылыиәс, лўвел лўв ләтәң хўйата айәлман, Самария мир пакнәптийәс.

¹⁰ Лўвела айәл-унәлән хўл хуләтсәт, йастәман: «Тәм – Турәм вўлаң йур».

¹¹ Лўвела щи пәтыйән хуләтсәт, лўв лывилал щәртләлән мўлты хўват пакнәптыслы.

† 7:51 7:51 Әт әвтәм сәмпи пә әт әвтәм пәлпи хўйатәт - Турма әт хуләтты, әт эвәлты хўйатәт;

12 Туп хун Филиппа, Турэм Хон Улэпса пӓ Иисус Христос нэм элты Йӓм Айкел пӓтэртты ӓта, эвэлсэт, йох пӓ нэнэт кашащсэт, йиңка ат лӓңэлтысайэт.

13 Симон лӓв па эвлэс пӓ, йиңка лӓңэлтыйэм йӓпийэн, Филипп элты пӓңла ӓт мӓнылыйэс; пӓ, лӓтэн вантыллаңэл йурэт пӓ йэмэн посэт ватман, ӓл пакнысыйэс.

14 Иерусалимэн улты апостолэт, Самария хӓйатэт Турэм йасэң вана йӓм айкел хулмел кемэн, Петра пӓ Иоанн лыв хошайэл китсэт,

15 лын, йӓхэтман кемэн, лыв урэнлалэн пойӓкщэснэн, лыв Йэмэн Лыл лулэн вана ат ӓсэт.

16 Йэмэн Лыл хӓлна лыв элтылал ита нэш ӓт эслыщыйэс, туп лыв Турэм Куща Иисус нэм хӓватэн йиңка лӓңэлтыман усайэт.

17 Щишэн лыв элтылала йошлэн пӓтсэлэн, пӓ лыв Йэмэн Лыл вана ӓсэл.

18 Симон пӓ, Йэмэн Лыл апостолэт йош пӓнты сӓхат мӓты щир шийӓлэмал кемэн, лынана ӓх тус,

19 щиты пӓтэртман: «Мӓнэма па тӓм йур мийатэн, щи хӓйат, хӓй элты ма йошлам пӓнлэлам, Йэмэн Лыл ат ӓс».

20 Туп Петра лӓвела йастэс: «Нӓң шелӓхен нӓң пилэнэн сӓрма ат йил, нӓң Турэм мӓйлэпса ӓх сӓхат мӓщатты нумэссэн, щишэн.

21 Нӓңена тӓми хӓща нэмэлт шӓк пӓ пирыйэм вер ӓнтом, нӓң сӓмен Турэм пела ӓнта вещькат.

22 Щиңэньща, тӓм кӓрэкен элты шӓнша керла пӓ Турма пойӓкща: мосэң нӓң атэм нӓпсэн нӓңена хӓлт йӓрэмӓла;

23 Нӓңен вӓщрэм сыпэн тӓкэнман иты пӓ ӓнта вещькат щирэтэн йӓрман иты ватлэм».

24 Симон пӓ йӓхлы йастэс: «Ма урнема Турэм Кущайа пойӓкщаты, ма, нын йастэм ӓтлэн щира, нэмэлтыйэн ӓт ат хойсайэм».

25 Лын пӓ, вантэм ӓтэта улман пӓ Турэм Куща йасӓа утэлтэман, йӓхлы, Иерусалима, мӓтсэтэн пӓ ар Самария вошэтэн-куртэтэн Йӓм Айкел элты пӓтэртсэтэн.

Ефиопия нэ хон куща йиңка лӓңэлтыты вер

26 Турэм Куща ангел пӓ Филипп пела йастэс: «Лойа пӓ мӓна хӓтэл кутэп пӓра шӓма*, Иерусалим элты Газайа мӓнты тал йуш хӓща».

27 Лӓв лойэс пӓ мӓнэс. Щӓлта ин, Ефиоп мӓвэң евнух† ики, Ефиопия нэ хон Кандакия‡ куща, лӓв сорнӓлал шавиты куща ху, Иерусалима пойӓкщэты урэнэн йӓхтылыиэс,

28 йӓхлы мӓнмалэн пӓ, лӓв ухлӓлэн омэсман, Турэм айкел туты хӓйат Исаия хӓншэм нӓпек лӓңтэс.

29 Лыл Филиппа йастэс: «Тӓм ухэл лэпа вана мӓна пӓ лӓв пӓнлӓлэн шуша».

30 Филипп вана йӓхтэс пӓ, тӓмел Турэм айкел туты хӓйат Исаия хӓншэм нӓпек лӓңэтмал, хулмал кемэн, йастэс: «Нӓң мӓй уйӓтлэн, мӓй лӓңэтлэн?»

31 Лӓв йастэс: «Мӓй щирэн уйӓтлэм, мӓтты ӓтэн ӓт ӓллайэм ки?» Пӓ Филипп нӓх хухты пӓ лӓв пӓнлӓла омэсты партсӓлы.

32 Хӓншэм ӓт хӓща лӓңтэм тӓхайэл щит ус: «Ош иты Лӓв хӓртыяа тӓвман ус, пӓ, ош пӓшӓх иты лӓвел лӓртты ӓтэл йӓлпийэн тӓр сыйлы ул, щиты щи Лӓв ӓнлӓл пелки ӓт пӓшлӓлы.

33 Лӓв ил нӓрэм щирэн Лӓв сӓтэл йӓтшэс. Туп Лӓв рутэл хӓйэн элпа ӓлжа? Лӓв улӓпсайӓл мӓв элты нӓх лакӓптӓла».

34 Евнух пӓ Филипп пела йастэс: «Нӓң щи лӓват йӓм вера, йаста: хӓй элты Турэм айкел туты хӓйат тӓми пӓтэртэл? Лӓв элтэл мӓй пӓ па хӓйат элты?»

35 Филипп ӓнлӓл пел пӓшсӓлы пӓ, тӓм Хӓншэм ӓт элты уйман, лӓвела Иисус элты Йӓм Айкел тус.

36 Щи кӓтэн, йӓллы мӓнтан элты, лын йик лэпа йӓхэтсэтэн; пӓ евнух ики йастэс: «Тӓта щи йик; мӓнэма нӓң элтэн йиңка лӓңэлтыты мӓй тӓрас верӓл?»

* **8:26** 8:26 хӓтэл кутэп пӓра шӓма - нӓм вот пелӓк пела † **8:27** 8:27 евнух - Египетэн пӓ Ефиопияйэн тухэл йох хӓйатэт хӓща хоптыйэм ху ‡ **8:27** 8:27 "Кандакия" - щи нэмэн Эфиопия хон нэнэт ӓйӓлтсайэт, хӓты "фараон" нэмэн хӓл Египет хонэт ӓйӓлтсайэт.

³⁷ Филипп пә лүвела йастәс: «Сәмен ловатән эвәллән ки, рәхәл». Лүв йōхлы йастәс: «Эвәлләм, Иисус Христос – щит Турәм Пōх».

³⁸ Щәлта ухәл ил вōлыты партсәлы, пә , Филипп пә евнух ики кинәнҗтак йиңка ḡхәлсәтән; пә лүвел йиңка лōңәлтислы.

³⁹ Хун пә лын йик элты ким этсәтән, Йәмәң Лыл евнух ики элты эсләщәс, Филипп пә Турәм Куща ангелән аләмәса, пә евнух ики лүвел уш әт ватсәлы, пә, амәтман, йушәл йәллы мятсәлы.

⁴⁰ Филипп пә Азотән ликмантәс пә, мōхты шушман, вошәтән иса Йәм Айкел элты пōтәртәс, Кесарияя йōхәтмал унты.

9

Савл Иисуса эвалты питты щир

¹ Савл пә, Турәм Куща утәлтәты хōйатәт пелә ликән кавәрман пә велтатты номәсән тәкәнман, Турма йир верты ḡх ху хōщә йōхтәс

² пә лүв элтәл айкел нәпек Дамаск вош иудейәт пойәкщәты хотәт урәңән вохәс. Лүв хōй, тәм утәлтәты вер йūпи туты хōйат, уйәтәл, йохәт мүй пә нәңәт мōщатты пә Иерусалима йōхтәптәты ат верәтсәллы.

³ Хун йушән лүв Дамаск воша ванамәты питмалән, шәмкапан турәм хәр элты лүв нōвийән похәтса.

⁴ Лүв мўва ил рәкнәс пә тўр сый хултмәс, лүв пелайәл пōтәртты сый: «Савл, Савл! Мўйа Мәнәм нухәллән?»

⁵ Лүв йастәс: «Хōй Нәң, Турәм Куща?» Турәм Куща пә йастәс: «Ма Иисус, Хōйтән нәң нухәллән. Нәңен карты йущәң йўх йәщәлт мәнты лавәрт».

⁶ Лүв, тәрыман пә пәльщәмән иляпман, йастәс: «Турәм Куща! Мүй верты мәнәм партлән?» Щәлта Турәм Куща лүвела йастәс: «Нōх лойа пә воша мәнә; пә нәңәна йастәла, мүй нәңен верты мосәл».

⁷ Лүв пиләлән шушәм хōйатәт пә сәм мәнман лойсәт, тўр сый хулман, пә нәмәлты хōйат әт шийәләман.

⁸ Савл мўв элты нōх лойәс пә пелки сәмән лүвела нәмәлты әт ныса. Щәлта йош пелкәл элты катәлман туты питса, пә Дамаск воша йōхтәптәса.

⁹ Щәлта хуләм хәтәл лүвела нәмәлт әт ныса, пә әт ләс, пә әт йиңщәс.

¹⁰ Дамаскән и утәлтәты хōйат ус, нәмәлән Анания; пә Анания вантәм верәл хōщә Турәм Куща лүвела йастәс: «Анания!» Лүв йастәс: «Тәм Ма, Турәм Куща».

¹¹ Турәм Куща пә лүвела йастәс: «Лойа пә, щиты әйәлтты Тўн вош хўлыя, мәнә, пә Иуда хот хōщә Тарс вошәң ху иңщәсы, нәмәлән Савл; лүв ин пойәкщәл.

¹² Пә вантәм верәл хōщә Анания нәмпи ху вантәс, лүв хōйщайәл йōхәтәл пә лүв элтәл йошәл пōнләлы, лүв сәмәңә ат йис».

¹³ Анания йōхлы йастәс: «Турәм Куща! Ма ар хōйат элты тәм хōйат элты хуллысәм, мүй арат атәм лүв Нәң хōйәтләна Иерусалимән верәс;

¹⁴ Тәта па Турма йир верты ḡх икет элты хōл, Нәң нәмен вохты хōйатәт йәрты, йур тайәл».

¹⁵ Туп Турәм Куща лүвела йастәс: «Мәнә, лүв Ма пирийәм пўтәм, Ма нәмем мир пә хонәт пә Израиль пōхәт йәщәлт такан йастәты урәңән.

¹⁶ Пә Ма лүвела этәлтәләм, мүй арат Ма нәмем урәңән лүвела шукащты мосәл».

¹⁷ Анания мәнәс пә хота лōңәс, йошңиләл лүв элтәл пōнман, йастәс: «Савл хәнам ху! Йушән, хōлщә нәң шушәсән, нәң хōщайән этлыйәм Турәм Куща Иисус, мәнәм китсәлы, нәң сәмәңә ат йисән пә Йәмәң Лылән ат тәкәтсайән».

¹⁸ Пә щи пўлаң сәмңиләл элты ищи мятты сом хōлт рәкнәс, пә лүв шамкапан сәмәңә йис; нōх лойәс пә йиңка лōңәлтиса,

¹⁹ щәлта, ләтōт ләвмал йўпийән, такамәс.

Савл Дамаск вошән Иисус элты Йәм Айкел туты вер

Пә Савл кәмәтса хәтәл утәлтәты йох пилән Дамаскән ус.

20 Пă щи пўлаң иудейэт пойэкщэты хотэтэн Иисус элты айкел туты питэс, «Лўв – Турэм Пўх».

21 Щăлта хўл хулэнтэм хўйатэт ал пакнысысэт пă пўтэртсэт: «Тăм аңта мўй щит, хўй Иерусалимэн тăм нэм вохты ўтэт воштылўйэс? Йăна щи пă щи урэңэн ты йўхтэс, лывилал мўщатты пă Турма йир верты ўх икет хўща туты».

22 Савл пă щи киңща па такамтўйэс пă Дамаскэн улты иудей йох лыллэты унты йўхтэптэслы, такан альман, Тăми – Христос*.

23 Хун пă йăм арат хăтэл хăщэм йўпийэн, иудей йох лўвел пăратты нўмэс версэт.

24 Туп Савл лыв тăм нўпсэл мўштэслы. Лыв пă атаң хăтэл вош пушас ов хўща лавлэссэт, лўвел велты урэңэн.

25 Утэлтыты йох пă атэлэн, лўвел ўсэл пă вош кертэм пăл пушас элты кураңэк лыпийэн ил эсэлсэл.

Савл Иерусалимэн

26 Савл Иерусалима йўхтэс пă утэлтыты хўйатэт хўща лўнты ўратэс; туп хўл лўв элтайэл пăлсэт, лўв утэлтыты хўйата ултыя, ат эвэлла.

27 Варнава пă лўвел ўслы пă апостолэт хўща туслы пă лывилала пўтэртсэлы, хўты йуш хўща лўв Турэм Куща ватсэлы, пă мўй лўвела Турэм Куща пўтэртэс, пă хўты лўв Дамаскэн, ат пăлман, Иисус нэм урэңэн айкел тус.

28 Щăлта лўв лыв пиллалэн ус, лыпаша Иерусалим лўватэн йăңхилўйэс пă Турэм Куща Иисус нэм урэңэн ат пăлман айкел тус.

29 Ищиты грек йасэңэн пўтэрти иудейэт пилэн пўтэртэс пă ўра вортэс; лыв пă лўвел велты ўтщисэл.

30 Хăнам йохлал, тăми мўштэмел кемэн, Кесарияя лўвел тусэл пă Тарс воша китсэл.

31 Пўйэкщэты мўхет пă Иудея мўв лўватэн, Галилея пă Самария лўватэн рома усэт, утэлтыман пă Турэм Куща элты пăлман усэт; щăлта Йэмэң Лылэн такапман, арамысэт.

Петра Лиддайэн пă Иоппияйэн

32 Щиты тўйэс, Петра, хўл мўхет лăп йăхман, Лидда вошэн улты эвэлты мўхет хўща йўхтэс.

33 Щита лўв Энея нэмпи и хўйат уйтэс, хўй нийэл тăл ўлттăхайэлэн, щашлы питман, ўлэс.

34 Петра лўвел йастэс: «Эней! Нăң Иисус Христосэн тўмтака верлайэн; ўлттăхайэн элты нўх лойа». Пă лўв ищи мўхты нўх лойэс.

35 Пă лўв Лиддайэн пă Саронэн улты хўйатэтэн хўл ватса, пă Турэм Куща пела аңкэртсэт пă эвэлсэт.

36 Иоппия вошэн и утэлтэты нэ ус, нэмэл Тавифа - щит «газель†»; лўв сăмэң верэтэн тэкэнман уса пă ар йăм вер верэс.

37 Щи хăтлэтэн вер тўйэс, лўв кăшаңа йис пă пăрэс. Лўв лўхэтса пă нўм хот йăта пўтса.

38 Лидда пă Иоппия вош лэпэн ванэн ус, утэлтэты йох Петра щита улты хулмел кемэн, лўв хўщайэл кат хўйат китсайтэн, лўвел вохты, лыв хўщайэл йўхэтты лўв ат ат рўнэс.

39 Петра лойэс пă лын пиланэн мăнэс; пă хун лўв йўхтэс, нўм хот йăта лўвел тусэл, пă хўл шукалт нэңэт, холлэман, лўв йэлпала лойсэт, йэрнасэт альлыман, Тавифа лыв пиллалэн улмалэн верылўйэм ўтлал.

40 Петра мўхет хўл ким партсэлы пă, шанша ил эслэщман, пойэкщэс, пă, мотавтэл пела ватман, йастэс: «Тавифа! Нўх лойа». Щăлта лўв сэмңилал пел пўшсэлы пă, Петра шийалэмал кемэн, нўх опсэс.

41 Лўв, йошэл лўвела мийман, нўх лоцэлтэслы пă, эвэлты мўхет пă шукалт нэңэт, вана вохман, лыв йэщалтэл лўвел лылңат лоцэлтэслы.

42 Тăм вер Иоппия лўватэн иса уйэтты питса, пă ар хўйат Турэм Кущайа эвлэс.

43 Пă йăм арат хăтэл лўв Иоппия вошэн и мўлты Симон нўки верты ики хўща ус.

* 9:22 9:22 Христос -словарьэн ванты; † 9:36 9:36 газель - щит хошэм мўвэн улты ўлы;

10

Петра пӓ Корнилий

¹ Кесария вошӓн и ху ус, нӓмӓл Корнилий, Италийский когорта* кӓт элты улты сот лӓл йох куца,

² хот тӓлӓл пилӓн Турма эвӓлты хӓйат пӓ Турӓм элты пӓлты хӓйат, мира ар йӓм верылыӓйс пӓ иса Турӓм пела пойӓкщӓс.

³ Лӓв вантӓм щирӓлӓн хӓтлӓлӓн йӓрӓтйаӓ щос кемӓн Турӓм ангел тӓрлы ватсӓллы, лӓв хӓщайӓл лӓӓс пӓ лӓвела йаастӓс: «Корнилий!»

⁴ Корнилий пӓ, лӓв пелайӓл аӓкӓрмӓмал пӓ хӓлт пӓлтамӓмал кемӓн, йаастӓс: «Мӓй, куца?» Ангел лӓвела йӓхлы йаастӓс: «Нӓӓ пойӓклан пӓ нӓӓ мелашцлан Турӓм хӓща нӓпса питсӓт.

⁵ Щӓлта, хӓйатӓт Иоппия воша кита пӓ, Петраӓа айӓлты, Симон вохи.

⁶ Лӓв Симон ӓӓки лӓщатты ху хӓща мойлӓл, лӓв хотӓл шарӓс питарӓн ул; лӓв нӓӓен щи йасӓт йаастӓл, мӓй йурӓн нӓӓ нӓх пайӓтлайӓн пӓ нӓӓ хот тӓлӓн па».

⁷ Хун, Корнилий пилӓн пӓтӓртӓм, ангел йӓл мӓнӓс, лӓв митйохлал элты кӓтӓн пӓ лӓв пӓӓлӓлӓн улӓм Турма эвӓлты лӓл ху вохсӓлы

⁸ пӓ лывилала иса хӓл пӓтӓрмал йӓпийӓн, лывилал Иоппияа китсӓлы.

⁹ Кимет хӓтӓл, хун лыв шушсӓт пӓ воша ванамӓты питсӓт, Петра хут щос кемӓн хот лӓӓла нӓх хуӓхӓс, пойӓкщӓты урӓӓн.

¹⁰ Щӓлта лӓв сӓмӓл вохты питса, пӓ лӓты лӓӓхаса. Щи кӓтӓн, лӓтот лӓщатты элты, лӓвела ватты щир ус

¹¹ пӓ ватталӓн пел пӓншаӓщӓм турӓм хӓр пӓ лӓв хӓщайӓл ил эслӓщты мӓлты пӓт, ищи мӓтты ун сӓх, ӓӓл шуӓл сӓхат йӓрман улла пӓ мӓва ил эсӓлла;

¹² щи лыпийӓн кӓмӓн хӓрпи ӓӓл йоши-кӓрпи войӓт, илӓн мӓв пӓлатӓн ушилтыты войӓт пӓ турӓм хӓрӓн йӓхты тӓхлӓӓн войӓт.

¹³ Пӓ лӓвела тӓр сӓй ус: «Петра лойа, вела пӓ лӓва».

¹⁴ Петра пӓ йаастӓс: «Антӓм, Турӓм Куца, ма нӓмӓлты пӓрайӓн нӓмӓлты атӓм мӓй пӓ анта сыстам ӓт ӓт лавӓнтысӓм».

¹⁵ Щиӓӓща кимет пӓш лӓвела тӓр сӓй ус: «Мӓй Турӓм сыстапсӓлы, щит атма мӓй пӓ анта сыстама нӓӓ ал лӓӓнты».

¹⁶ Щит хулӓм пӓш ус, – щӓлта пӓт турма па нӓх элӓтса.

¹⁷ Хун пӓ Петра лӓв турмӓлӓн ошатӓмалӓн, лӓв вантӓм щирӓл, щит а мӓй, – Корнилийӓн китӓм йохӓт, Симон хӓт элты иӓщӓсман, вана йӓхӓтсӓт пӓ пушас овӓн ил лойсӓт.

¹⁸ Ёвалман, ищмӓсӓл: «Петраӓа айӓлтты Симон мӓй тӓта?»

¹⁹ Петра вантӓм ӓтӓл элты нумисытал кӓтӓн, Йӓмӓӓ Лыл лӓвела йаастӓс: «Тӓм, хулӓм хӓйат нӓӓен кӓшлӓт;

²⁰ лойа, ил ӓхла пӓ лӓв пиллӓлӓн, йӓша нӓш ӓт нӓмӓнлыман, мӓна; лывилал Ма китсӓлам».

²¹ Петра, Корнилия элты лӓв хӓщайӓл китӓм хӓйатӓт хӓща ил ӓхлӓс пӓ йаастӓс: «Ма щит, хӓй нын кӓшлӓты; мӓй вер урӓӓн нын йӓхӓтсӓты?»

²² Лыв пӓ йаастӓсӓт: «Корнилий сот лӓл йох куца, йӓм сӓмпи пӓ Турӓм элты пӓлты ху, иудея мирӓн хӓл йӓма нумман тӓйла, йӓмӓӓ ангел элты лӓв хотӓла нӓӓен вохты партӓпса йӓхтӓс пӓ нӓӓ пӓтӓрлан хулӓтты».

²³ Щиӓӓща Петра, лывилал йӓхи вохмал йӓпийӓн, лапӓтсӓлы. Кимет хӓтӓл пӓ нӓх килмал кемӓн, лыв пиллӓлӓн мӓнӓс, тухӓл Иоппия хӓнам йох па лӓв пилӓлӓн мӓтсӓт.

²⁴ Йухӓт хӓтӓл лыв Кесарияа йӓхӓтсӓт. Корнилий пӓ, лӓв рутлал пӓ ван пил йохлал и йӓха вохман, лывилал лавӓлсӓлы.

²⁵ Хун Петра йӓхи лӓӓнты ӓтщийӓс, Корнилий лӓв хӓщайӓл йӓщалт ӓтӓс пӓ лӓв кӓрлал шӓма шанша керӓптыман, ил ӓӓрӓс.

²⁶ Петра пӓ лӓвел нӓх лӓщӓлтӓслы, пӓтӓрман: «Нӓх лойа; ма ищи хӓйат».

²⁷ Пӓ, лӓв пилӓлӓн пӓтрӓмӓман, хота йӓхи лӓӓс пӓ ар ӓктӓщӓм хӓйат уйтӓс.

* **10:1** 10:1 когорта (италийский) - щит хутсот арат лӓл йох;

28 Щалта лывилала йастэс: «Нын уйэтлэлэн, иудея хойата па сыр хойат пилэн пöтрэмэты пā вана рāхилыты āт рāхэл; туп мāнэма Турэм альэс, ма и хойат нэш атма мүй пā āнта сыстама āт ат лўнэтсэм.

29 Щишэн ма, хун вохсайэм, пā йōхи āт нōсэршэман йōхэтсэм. Щалта, иңщаслэм: Мүй вер урэнэн нын мāнэм вохсэлэн?»

30 Корнилий йастэс: «Нāлмет хātэлэн ма тām щос унты вўщлэсэм пā йāрēтйāн щос пела мāнэмэн йōлэн хотэмэн пойэкщэсэм; щалта щи, ма йэлпемэн нōвийэн ворлэты лумтāнэн ики этэс

31 пā пōтэртэл: 'Корнилий! Нāн пойкен хулса пā мелашлан Турэм хōща нумэлмасайэт'.

32 Щиңēнща, Иоппияа кита пā Петрайа айэлты Симон вохи: лўв нўки верты ху Симон хотэн шарэс питарэн мойлэл; лўв йōхэтэл пā нāнэна йастэл'.

33 Ищи кумат ма нāн хōщайэн китсэм, пā нāн йāма версэн, йōхэтсэн. Ин мўн хōл Турэм йэлпийэн лойлув, мүй нāнэна Турэм элты партман ул, иса хōл хулэтты урэнэн».

Петра Корнилий хотэн пōтэртты вер

34 Петра ўнлэл пўшсэлы пā йастэс: «Йāна мōштэлэм, Турэм веш пела āт ватэл,

35 туп кашэн мир хōща Лўв элтэл пāлты ōт пā тўна–щира улты ōт Лўвела рāхи.

36 Лўв Израиль пōхэта йасэн китэс, пайлы улэпса Иисус Христос сāхат альэс; Тām хōл хōйатэта улты Турэм Куща.

37 Нын Иудея лōватэн, Галилея элты ўйман, Иоаннэн утэлтыйэм йиңка лōнэлтыты вер йўпийэн, улэм верэт уйэтлэлэн:

38 Хōты Турэм Назарет элты улты Иисус Йэмэн Лылэн пā йурэн нōсэтсэлы. Пā Лўв йām верман пā хōл хōйатэт, хōй хиңэн катэлман усайэт, тўмтака верман, йāнхэс, Турэм Лўв пилэлэн ус, щишэн.

39 Мўн пā щит хōща иса вантэм ōтэт, мүй Лўв Иудея мўвэн пā Иерусалимэн верэс, пā мет йухэт Лўв, акла нōх сэкман, пāратса.

40 Турэм хулмет хātэлэн Тāмен нōх лылнātсэлы, пā Лўвела этлыты щир мāс

41 āнта хōл мира, туп вантэм ōтэта, Турэм элты пирийэм хōйатэта, мўнева, пā мўн Лўв пилэлэн лэсув пā йищсув, щи йўпийэн, хун Лўв пāрмал элты нōх лылэнлэс.

42 Щалта Лўв мўнева мира пōтэртты пā вантэм ōтэта улты партсэлы, Лўв Турэм элты лылэн пā пāрэм хōйатэта Сўта улты пōнэм ōт.

43 Лўв элтэл хōл Турэм айкел туты хōйатэт аллэт, кашэн Лўвела эвалты ōт Лўв нэмэлэн кāрэк йōрэмэты щир мōщатэл».

44 Хун Петра хōлна щи пōтрэл йэллы туслы, Йэмэн Лыл кашэн йасэн хулэнтэм хōйата эслэщэс.

45 Пā Петра пилэн йōхтэм, иудейэт элты эвалты ōтэт āл пакнысысэт, Йэмэн Лыл мойлэпса па рут йоха па эсэлман уса;

46 лыв хулсэт, хōты щитэт па йаснэтэн пōтэртсэт пā Турэм вōлаңа айэлтсэт, щишэн. Щиңēнща Петра йастэс:

47 «Хōй щитэта йиңка лōнэлтыты āт эсэлты верэтэл, хōйтат, мўн итэвэн Йэмэн Лылэн мойлысайэт?»

48 Щалта лывилал Иисус Христос нэм хўватэн йиңка лōнэлтыты партсэлы. Щи йўпийэн лыв лўвела кāmэтса хātэл лыв хōщайэл улты вохсэл.

11

Петра йāнхāпсайэл элты Иерусалим пойэкщэты хōйатэта пōтэртты вер

1 Иудеяйэн улэм апостолэт пā хāнам йох хулсэл, мātты па рут йох ищи Турэм йасэн вана ўсэл.

2 Щалта хун Петра Иерусалима йōхтэс, иудейэт элты улты хāнам йохлалэн лўв йэщалт нўрыса,

3 пōтэртман: «Нāн āт эвтэм мōхет хōща йāхсэн пā лыв пиллалэн лэсэн».

⁴ Петра пӑ хӑты вер ус, щиты лывилала пӑтэртты питсӑллы, йастыйӑл:

⁵ «Иоппия вошӑн ма пойӑкщӑсӑм пӑ щи пӑльӑн вантӑпса ватсӑм: и мӑлтты пӑт ил эслӑщӑс, ищи мӑтты ун сӑх лопӑс, ӑӑл щунӑл сӑхат турӑм хӑр элты ил эсӑлты ӑт, пӑ ма хӑщайӑм ил эслӑщӑс.

⁶ Ма пӑт лыпела ӑӑкӑрмӑсӑм пӑ, вантыман, ӑӑл йоши-кӑрпи войӑт, илӑн мӑв пӑлатӑн ущилыты войӑт пӑ турӑм хӑрӑн йӑхты тӑхлӑн войӑт шийӑлӑсӑм.

⁷ Щӑлта ма тӑр сый хултмӑсӑм, ма пелайӑм пӑтэртӑл: 'Петра, нӑх лойа, велӑ пӑ лӑва'.

⁸ Ма пӑ йастӑсӑм: 'Ӑнта, Турӑм Куща, нӑмӑлты атӑм мӑй пӑ ӑнта сыстам ӑт нӑмӑлт пӑрайӑн ма ӑӑлӑма ӑт питылыӑйӑс'.

⁹ Пӑ турӑм хӑр элты кимет пӑш тӑр сый мӑнӑма йӑхлы йастӑс: 'Турӑм мӑй сыстапсӑлы, щит ӑнта сыстама нӑӑ ал лӑӑнты'.

¹⁰ Щит хулӑм пӑш ус, пӑ па хӑл иса турӑм хӑра нӑх элӑтса.

¹¹ Щӑлта ин, щи пӑльӑн Кесария элты, ма хӑщайӑм китӑм хулӑм хӑйат, хотӑм лӑпа, хӑта ма усӑм, лойсӑт.

¹² Йӑмӑн Лыл мӑнӑма йастӑс, ма лыв пиллӑлӑн, йӑша нӑш ӑт нӑмӑнлыман, ат мӑтсӑм. Ма пилӑмӑн щи хут хӑнам йох па мӑтсӑт, пӑ мӑӑ тӑм хӑйатӑн хота йӑхӑтсув.

¹³ Лӑв мӑӑева пӑтэртсӑлы, хӑты лӑв йӑлӑн хотӑлӑн [йӑмӑн] ангел ватсӑлы, пӑ ангел лӑвелӑ йастӑс: 'Хӑйатӑт Иоппияӑа кита пӑ Петрайӑа айӑлты Симон вохи;

¹⁴ Лӑв нӑӑена йасӑт йастӑл, щи йасӑт йурӑн нӑӑ нӑх пайӑтлайӑн пӑ нӑӑ хот тӑлӑн па'.

¹⁵ Хун пӑ ма пӑтэртты питсӑм, лыв элтылала Йӑмӑн Лыл ил эслӑщӑс, олӑӑн хӑты мӑӑ элӑтӑва эслӑщӑс.

¹⁶ Щи пӑрайӑн ма Турӑм Куща йасӑӑ нумӑлмӑсӑм, хӑты Лӑв пӑтэртӑс: 'Иоанн йиӑка лӑӑлтыӑйӑс, нын пӑ Йӑмӑн Лыла лӑӑлтыты питлайты'.

¹⁷ Щиӑӑӑща, Турӑм лывилала ищимӑщ мойлӑпса мӑс ки, мӑй хӑрпи мӑӑева, Турӑм Куща Иисус Христоса эвлӑм ӑтӑта мӑс, ма пӑ хӑй, Турма йӑртлыты ат верӑтсӑм?»

¹⁸ Щит хулӑтмел йӑпийӑн, лыв ил ромӑпсӑт пӑ Турӑм ишӑксӑл, пӑтэртман: «Таӑха, па рут хӑйатӑта па Турӑм кӑрӑк элты улӑпса пела керлӑты щир мӑс».

Пойӑкщӑты хӑйатӑт ӑктӑщиты щир Антиохия вошӑн

¹⁹ Щи кӑтӑн Стефан йӑпийӑн улӑм ӑӑхӑтлыты вер элты лакки мӑнӑм ӑтӑт, туп иудейӑта йасӑӑ тӑвман, Финикия унты пӑ Кипр пӑ Антиохия унты мӑтсӑт.

²⁰ Лыв элтылал тухлӑт Кипр хӑйатӑт, тухлӑт пӑ Кириная хӑйатӑт усӑт, хӑй Антиохияӑа йӑхӑтман, Турӑм Куща Иисус элты Йӑм Айкел грек йохӑта пӑтэртсӑт.

²¹ Пӑ Турӑм Куща йош лыв пиллӑлӑн ус, пӑ йӑм арат ар хӑйат, эвлӑман, Турӑм Куща пела керлӑсӑт.

²² Щит элты Иерусалимӑн ӑктӑщиты хӑйатӑт унты сый йӑхтӑс, пӑ Варнава Антиохияӑа мӑнты партса.

²³ Лӑв йӑхӑтмал пӑ Турӑм йӑм кашӑлӑмал кемӑн, нӑх амтӑс пӑ хӑл мӑхет Турӑм Куща хӑща вешкӑт сӑмӑн катлӑсты партсӑлы;

²⁴ Лӑв йӑм сӑмпи ху ус пӑ Йӑмӑн Лылӑн пӑ эвлӑты щирӑн тӑкӑнман уса, щишӑн. Щиӑӑӑща йӑм арат мир Турӑм Куща пела керлӑс.

²⁵ Йухӑт Варнава Савл кӑшты урӑӑн Тарса мӑнӑс пӑ, лӑвел уйӑтмал кемӑн, Антиохияӑа туслы.

²⁶ Тӑлаӑ тӑл-лӑӑн лын пойӑкщӑты хӑйатӑт ӑктӑщиты тӑхайӑн йӑм арат хӑйат утӑлтӑсӑн, пӑ утӑлтыты йох Антиохияӑен велщи щи христианӑта айӑлты питсайӑт.

²⁷ Щи хӑтлӑтӑн Иерусалим элты Антиохияӑа Турӑм айкел туты хӑйатӑт йӑхӑтсӑт.

²⁸ Пӑ лыв элтылал и ху, нӑмӑлӑн Агав, нӑх лоймал кемӑн, Йӑмӑн Лылӑн альман, йастӑс, мӑтты иса мӑв лӑватӑн ун лӑллы щир питӑл, Клавдия кесарь пӑрайӑн щи улӑм щир.

²⁹ Щиӑӑӑща утӑлтӑты йох, кашӑн лӑв тайтӑтӑл элты Иудейӑн улты хӑнам йохлала, ӑотӑпса китты пӑтсӑт,

³⁰ щиты щи версӑл, ӑктӑм ӑхлал Варнава па Савл мӑхты эвлӑты хӑйатӑт ун икета китсӑлал.

12

Иаков алтты кешийэн пәратты пә Петра касна хота омәсты вернән

¹ Щи пöрайән Ирод хон щи әктәщиты хöйатәт элты тухәл хöйатлал пела йошлал нöх аләпсәлы, лывилала атәм верты урәңән,

² пә Иаков, Иоанн йай, алтты кешийән пәратты партсәлы.

³ Ватталән, щит иудейәта йәм, щи йүпийән Петра па үслы, – щи пöрайән түтәң һаһ йәмәң хәтләт усәт, –

⁴ пә, лүвөл ил катәлмал йүпийән, пәтлам хота омәссәлы, пә һәл ләл йохпи һәл похла лүвөл шавиты партсәлы, Пасха йүпийән мир хöщә лүвөл этәлтәты нумәсыйәс.

⁵ Петра пәтлам хотән элт лавәлтса, щи күтән әктәщиты хöйатәт лүв урнәлән түңа-щира Турма пойәкщәсәт.

Ангел Петра касна хот элты ким этәлтәты щир

⁶ Хун пә Ирод лүвөл ким этәлтәты утщислы, щи ат Петра кәт ләл йöхнән күтән öләс, кәт карты келән пöнман уса, пә ләл йохән ов пүңәлән пәтлам хот шависа.

⁷ Щәлта ин, Турәм Куща ангел лүв йәщәлтәл лойәс, пә нöвийән пәтлам хот нöх хутләптәса. Ангел, Петра пүңләл элты пöткәман, лүвөл нöх күрәтсәлы пә йәстәс: «Сора лойа». Щәлта карты келлал лүв йошлал элты ил рәкәтсәт.

⁸ Пә ангел лүвела йәстәс: «Атпен йәры пә күр лумтәмлән лумталән». Лүв щиты версәлы. Щәлта лүвела йәстәл: «Нәң элты лумтәмен лумты пә ма йүпемән йүва».

⁹ Петра ким этәс пә лүв йүпелән шушәс, әт уйәтман, ангелән верты вер йәна щиты ус, нумәсман, лүв вантәпса ватәл.

¹⁰ Оләң лавәлты ләл йох пә кимет лавәлты ләл йох мöхты мәнман, лын вош пела мәнты карты пушас ова йöхәтсәтән. Щи ов лын урнәнән лүв сәхатәл пелки пүншантәс; лын ким этсәңән пә и вош хулы мәтсәлән, щәлта шамкап ангел лүв пүңләл элты хöлт пентәс.

¹¹ Щиңәһәща Петра, сәмәл әтмалән, йәстәс: «Ин манәма йәна щи ныла, Турәм Куща Лүв ангеләл китмал пә мәнәм хöлт пайәтсәлы Ирод йош элты пә иса щит элты, мүй иудей мир лавләс».

¹² Щәлта, тыйәл–тохәл вантымал йүпийән, Мария, Марка айәлтты Иоанн аһти, хот ләпа йохтәс, хöта ар хöйат әктәщсәт пә пойәкщәсәт.

¹³ Хун пә Петра пушас овән хöпләмәс, Рода нәмпи митнә хуләтты ким этәс.

¹⁴ Щәлта, Петра түр сый мöштымал кемән, амәтмал рүвән пушас ов әт пүшсәлы, йöхи хухәлмәман, такан йәстәс, мәтты Петра пушас овән лойәл.

¹⁵ Түмет пә лүвела йәстәсәт: «Нәң мүй öшенән уллән?» Туп лүв и йәллы үра верәл. Лыв пә пöтәртсәт: «Щит Лүв ангеләл».

¹⁶ Щи күтән Петра пушас ов сәкты йәллы питәс. Хун пә ов пүшсәл, лүвөл кашаләсәт пә әл пакәтсәт.

¹⁷ Лүв пә, йошәлән пос верман, мәшйәйән ат усәт, лывилала пöтәртсәлы, хöты Турәм Куща лүвөл пәтлам хот элты ким этәлтәслы, пә йәстәс: «Тәм вер элты Иаков пә хәнам йохәт айкелән вералән». Йухәт, ким әтмалән, па тәха пела мәнәс.

¹⁸ Хәтла йүвмал йүпийән, ләл йох күтән ун хурәп тыйәс, хöты Петра йис.

¹⁹ Ирод пә, лүвөл кәшмал пә әт уйәтмал йүпийән, лавләм ләл йох сүтәтсәлы пә лывилал пәрәтты партсәлы. Йухәт лүв Иудея элты Кесарияя мәнәс пә щита хәщилыйәс.

Ирод хон пәрты вер

²⁰ Ирод Тир пә Сидон хöйатәт пела лики хуры ус; лыв пә, лыв күтәлән йәстатман, лүв хöщәйәл йöхәтсәт пә хон хот куща, Власт, лыв пеләйәл керәтман, пайлы уләпса вохсәт, лыв мүйвөл хон мүй элты ләс, щишән.

²¹ Йәстәм хәтәлән Ирод, хон лумтәма лумәтлыман, пәл тәхайа опсәс пә лыв пеләйәл пöтәртәс.

²² Мир такан һухмийәл: «Щит әнта хöйат, Турәм түр сый».

²³ Туп шамкапан Турэм Куща ангел лувел мушэҗа версэлы, ши урэҗэн, муйа лув Турма ишэк йасэҗ ат йастэс; щалта Ирод ики, сул войэтэн шайпиман, пярэс.

²⁴ Турэм йасэҗ пә арамэс пә лакки лярпилэс.

²⁵ Варнава пә Савл, партэм верэн тәлаҗа верман йүпийэн, Марк нэма пөнэм, Иоанн пәтэн уйман, Иерусалим элты [Антиохияя] йохлы йохэтсәтэн.

13

Варнава пә Савл Йам Айкел туты урэҗэн китты вер

¹ Антиохия вошэн, щита улты пойэкщэты хойатэт актэщиты вер хоща тухэл Турэм айкел туты хойатэт пә утэлтэты йох усэт: Варнава, пә Нигера айэлтты Симеон, пә Луций, Кириная ху, пә Манаил, Ирод һәлмет мув шуҗ куща пилэн энмэм ху, пә Савл.

² Хун лыв Турэм Кущайа верэт версэт пә вүщлэсэт, Йэмәҗ Лыл йастэс: «Варнава пә Савл Мәнэма ши вер пела мийалэн, муй урэҗэн Ма лынан вохсэлам».

³ Щиҗэҗа лыв, үщлэмел пә пойэкщэмел йүпийэн пә йошлал лын элтылэн понылымел йүпийэн, лынан эсэлсэл.

Варнава пә Савл Кипр пухэрэн

⁴ Щитҗэн, Йэмәҗ Лылэн китман улман, Селевкияя йохэтсәтэн, щилта пә Кипр пухра хөпән мәтсәҗэн;

⁵ Щалта Саламинэн улман, иудейэт пойэкщэты хотэтэн Турэм йасэҗ пөтэртсәтэн; лын лэпәнэн Иоанн па ус, лына һотты урэҗэн.

⁶ Пухэр мув лөватэлэн Паф унты мәнман, лыв и мөлты иудей ху, нэмәлэн Вариисус, уйэтсәтэн. Лув щартәҗ пә һәлмәҗ ики ус, Турэм айкел туты икиа верэсэс.

⁷ Лув проконсул Сергий Павел, ошәҗ ху, пилэн ус. Проконсул Турэм йасэҗ хулты ләҗхас, шишән Варнава пә Савл вана вохсэлы.

⁸ Елима, щартәҗ ики, пә (лув кимет нэмәл щит айәлләл) лыв пиллалән ат кашашәл, эвэлты вер элты проконсул пүнла лавәлләлы.

⁹ Туп Савл, лув хөлна Павел, Йэмәҗ Лылэн тәкәнман пә сәмңилал лув пелайәл пайәтман,

¹⁰ йастэс: «Йәэй, кәмән ошмарән пә кәмән атәмән тәкнәм от, хиң пөх, кашәҗ вешкат вер пела лик туты от! Нәҗ Турэм Куща түҗ йушәт элты йөвра хүщты а муй вөлылән пела?»

¹¹ Ин тәм, Турэм Куща йош нәҗ пелайән нөх алләмман ул: нәҗ сәмлы питлән пә пөра унты хәтәл ат ватлән». Щалта шамкап лув элтәл түрма пә пәтлам лаҗкәнтәс, пә лув, сәм мәнман, тыйәл-тохәл шушилыйәс, ватәлтэты хойат кәншәс.

¹² Щиҗэҗа проконсул тыйәм вер кашәләмәл кемән, Турэм Куща утәлтәпса элты, ошатыман, эвләс.

Павел пә Варнава Писидия лэпән улты Антиохия вошән

¹³ Паф элты нык хүвләмел кемән, Павел пә лув пүнләлән уләм отҗән Памфилия мувән улты Пергияя йохэтсәт. Туп Иоанн, лын элтылән пүнла йирләман, Иерусалима йохлы мәнәс.

¹⁴ Лын пә, Пергия элты мәнман, Писидия лэпән улты Антиохияя йохэтсәтән пә, иудейэт пойэкщэты хота шаббат хәтәлән лөҗман итән, ил омәссәтән.

¹⁵ Закон пә Турэм айкел туты хойатэт нәпекәт лүҗтәм йүпийән иудейэт пойэкщэты хот кущайәт лына йастэты китсәт: «Хәнам йохәҗән! Нын мир пела нөмәс такапты йасәҗ тайләтән ки, пөтәртәтән».

¹⁶ Павел, нөх лойман пә йошәлән пос верман, йастэс: «Израиль йох пә Турэм элты пәлты мөхет! Хуләнтаты.

¹⁷ Тәм мир Турэм мүн ацилув пирыслы пә тәм рут мир Египет мув хоща улмал пөрайән ләтәҗа версэлы, пә йурәҗ йошәлән щилта йәл туслы,

¹⁸ пә һәлйәҗ тәл кем лывилал тал мув хоща лапәтсәлы.

¹⁹ Щалта, лапәт сыр мир Ханаан мувән пәратмал йүпийән, щитлал мув лывилала йәллы тайты ортсәлы.

20 Пă щи йўпийән, һәлсот ветйаң кем тәл лывилала сүт йохәт мийльийәс Турәм айкел туты хōйат Самуил унты».

21 Йухәт лыв хон вохсәт, пă Турәм лывилала Саул мās. Кис пōх, Вениамин рут элты улты ху. Щиты һәлйяң тәл хәщәс.

22 Лўвел пўңла пайәтмал йўпийән, лывилала хона Давид пōтсәлы. Турәм лўв элтәл йастәс: 'Давид, Иессей пōх, Ма сәмема рәхты ху, Ма уйәтсәм щит, хōй Ма ләңхаты өтлам хōл тәлаңа верләлы'.

23 Лўв һаврәмлал элты Турәм алыльийәм верәл хўват Израиль мира Нōх пайәтты Öт мās - Иисус.

24 Лўв йәмәс эттал йәлпийән Иоанн хōл Израиль мира щит элты пōтәртәс: йиңка лōңәлтыты вер верты урәңән, кәрәк элты шәшән керләты мосәл.

25 Иоанн, лўв верәл йәтшәты питмалән, пōтәртәс: 'Хōй йўкана мәнәм нын тәйләлән? Ма әнта щит; туп ин, ма йўпемән йил щит, Хōй хōща кўр лумтәмәл әхты ма әт рәхләм'.

26 Хәнам йох, Авраам рут һаврәмәт, пă нын күтәнән Турәм элты пәлты өтәт! Нынана тәм нōх пайтәсты йасәң китман ул.

27 Иерусалимән улты мōхет пă лыв кушайлал, Иисус әт мōштәсәл пă сүтәтсәл, пă щишән Турәм айкел туты хōйатәт йасңәт тәлаңа версәлал, щи йасңәт кашәң шаббат хәтәлән лўңәтләйәт.

28 Лыв Лўв хōщайәл нәмәлты нўр әт уйәтсәт, мўй урәңән Лўв сōрма ат пайәтса, пă ищипа Пилат элты Лўвел паратты щир вохсәт.

29 Хун пă хōл Лўв элтәл хәншәм Öт тәлаңа версәл, йўх элты ил уймел йўпийән, хōшәпәң кев лыпийа Лўвел пōтсәл.

30 Туп Турәм пәрәм элты Лўвел нōх лылңатсәлы.

31 Лўв ар хәтәл хўват щитәта әтльийәс, хōй Лўв пиләлән Галилей элты Иерусалима әтәс пă хōй ин мир йәлпийән Лўвел вантәм Öтәта улләт.

32 Пă мўң нынана йәм Айкел йастәлув: ацилува альәм вер, Турәм мўңева тәлаңа версәлы, лыв һаврәмлала, Иисус нōх лылңатман,

33 хōты пă кимет псаломән* хәшман улла: 'Нәң Ма Пōхем: Ма ин Нәңен сәма пайәтсәм'.

34 Лўвел пәрәм элты нōх лылңатмал йўпийән, щишән Лўв шимты әт питәл, тәм элты щиты йастәс: 'Ма нынана, Давида альәм йәмлам мәләм, йәна'.

35 Щишән па тәхайән па пōтәртәл: 'Йәмәң Нәң Öтәна шимты щир шийәләты әт мәлән'.

36 Давид, лўв пōрайәлән Турәм ләңхаты щир хўват вермал йўпийән, пәрәс, пă лўв ацилал хōща пōтса, пă шимты вер шийәләс;

37 Тўми, Хōй Турәмән нōх лылңатса, шимты вер әт шийәләс.

38 Щишән, хәнам йох, ма ләңхаләм, нын ат уйәтсәлән, Лўв урңәлән нынана кәрәк йōрәмәты щир такан аляла;

39 пă мўй хōща иса, нын Моисей законән вешкат щира пайтәсты әт верәтсәты, щит хōща кашәң әвәлты Öт Лўв хўватәлән вешката пайтәсәл.

40 Шаващаты малы, Турәм айкел туты хōйатәт хōща йастәм Öт нынана алт хойәл:

41 'Вантаты, укщәпләты өтәт, ощатыйаты пă хōлт пела ушаты; Ма нын хәтәлләнын щимәщ вер верләм, щит мātты хōйатән нынана пōтәртса ки, нын әт әвәлсәты лулән'».

42 Лын иудейәт пойәкщәты хот элты ким этман пōрайән па рут йохәтән па шаббат хәтәлән щит элты пōтәртты партсайңән.

43 Хун пă әктәщийәм хōйатәт лакки әсәлсайәт, ар пеләк иудей йох пă па рут элты иудейәт щира әвләптәм Турәм пела сәмәң Öтәт Павел пă Варнава йўпи туләт. Лын, лыв пиллалән пōтрәмәман, лывилал Турәм йәм хōща улты нōмәс такапсәтән.

44 Па шаббат хәтәлән вош тәл мир Турәм йасәң хуләтты хōл әктәщәс.

45 Туп иудейәт, мир шийәләмел кемән, лоләмты нōмәсән тәкәтсайәт пă, кәткүтән улман пă уңращтыман, Павел пōтәртты верәт пела ўра вортты питсәт.

* 13:33 13:33 псалом - йәмәң ар Библияйән;

46 Щиңеңша Павел пә Варнава такан йастәсчән: «Нынана оләңән Турәм йасәң пөтәртты мосәс, туп хөты нын Турәм йасәң пүнла ушиллән пә нынан нын и пүша уләпсайа әт рәхтыйа верләлән, щишән, мўн па рут йох пела йастәлув».

47 Тәмиты Турәм Куща мўнева йасәң хәйәс, щишән: 'Ма Нәңен па рут йоха нөви кеша пөтсәм, Нәң, нөх пайтәсты щир урәңән, мўв сөхәнты унты ат усән'.

48 Па рут мир, щит хулман, амтәтлысәт пә Турәм Куща йасәң ишәксәл, пә хөлыиә, хөй и пүша улты уләпсайа пирысайәт, эвәлсәт.

49 Щәлта Турәм Куща йасәң щи мўв лөватән лакки ләрпиләс.

50 Туп иудейәт, Турәм пела сәмәң, ләтәң нәңәт пә вошән Өха улты хөйатәт хүщмәмел йүпийән, Павел пә Варнава пела воштәты нөмәс версәт пә улты тәхайән элты лынан воштәсәл.

51 Лын пә, кўрлын элты хиш лывилала пәркатман,† Икония воша мәтсәңән.

52 Утәлтәты йох пә амәтән пә Йәмәң Лылән тәкәнман усайәт.

14

Павел пә Варнава Икония вошән

1 Иконияйән лын и йәха иудейәт пойәкщәты хота лөксәңән пә щиты пөтәртсәңән пә щи арат ар иудейәт пә грекәт эвәлсәт.

2 Лын айкеләна әт эвәлты иудейәт пә хәнам йохәт йәщалт па рут йох сәмлал йөвра хүщсәл пә ликмәлтсәл.

3 Пә хөты, лын щита йәм хүват усәң. Лын Турәм Куща элты хәрщийа пөтәртсәңән, Хөй Лүв йәмәл йасәң ныты урәңән, лын йошләнән йәмәң посәт пә вантыллаңәл верәт верәс.

4 Щи күтән вошән мир кәтна ортәсәс: итлал иудейәт пела усәт, киметлал пә – апостоләт пела.

5 Хун пә па рут йох пә иудейәт лыв кущайлал пилән лын пелайән әратсәт, лынан йәлапты пә кевән йовәлты урәңән,

6 лын, щит элты хулман, Ликаония мўв вошәна, Листрайа пә Дервияя, пә щи ләпән улты куртәта мәтсәңән,

7 пә щита Йәм Айкел тутлысчән.

Павел пә Варнава Листра вошән

8 Листрайән и мөлты, вевтам кўрпи ху опсәс, пәтлам хот уш элты кўрлы питман ус, пә нәмәлты пөрайән әт шушилыйәс.

9 Лүв Павел пөтрәпса хуләнтәс. Павел лүв пелайәл аңкәрмал йүпийән, кашаләслы, лүв тўмтака йиты кеша эвәлты щир тайәл,

10 сыйәң тўрән йастәс: «Нәңена йастәләм Турәм Куща Иисус Христос нәм урәңән: нәң кўрңилана тўна нөх лойа». Щәлта лүв и щишән нөх лойәмтәс пә шушилыты питәс.

11 Мир пә, щит шийаләмал кемән, мүй Павел верәс, лүв тўр сыйәл сыйәңа версәлы, Ликаония йасәңән пөтәрман: «Луңхәт хөйат хөрасән мўн хөщайәв ил эсләщсәт».

12 Щәлта Варнава Зевса айәлтса, Павел пә Ермийа* айәлтса, лүв йасәң хөщә кущайа ус.

13 Вошел йәлпийән Зевс лух хот ус, пә лүвела йир верты ху, пушас ова хор мисәт пә сәвәм хөрамәң лыптәт тўвман, мир пилән йирасты үтщийәс.

14 Туп апостолңән Варнава пә Павел, щит хулман кемән, лын сөхлән лакки мәншислән пә, мир хөщә әратман, такан сыйәң тўрән пөтәртсәңән:

15 «Йох! Мүй нын верләты? Мин па – нын хөрпан хөйатңән, пә нынана Йәм Айкел пөтәртләмән, нын тәм йурлы луңхәт элты Лыләң Турәм пела ат керләсты, Хөй турәм хәр пә мўв, пә шарәс, пә хөл щит, мүй лыпилалән ул тыйәлтәс,

16 Хөй хәщәм ишән мирәта иса лыв йушлалән йәхты эслыйәс,

17 Лүв элтайәл йәм верәтән айкел мәты щикүш әт вөлылыйәс, турәм хәр элты мўнева йәрт пә ләвмаң пөра мийлыман, щәлта ләтөтән пә кашән мўң сәмлүв вөләтман, ус».

† 13:51 13:51 кўрлын элты хиш лывилала пәркатман - щит лывилал атма айәлты пос; * 14:12 14:12 Ермий - лүв Гермес па, иис грек мир хөщә мет ун Зевс нәмпи лух айкел туты өт;

18 Циңэньща, щит пӧтэртман, лын ўрайэн мир хӧща щимэщ нӧмэс такапсэтэн: лынана йир а́т ат версэт пӧ кашэң хӧйат йӧхи ат мӧнэс. Щи кӱтэн лын щита улман, хӧйатэт утэлтэсэңэн,

19 Антиохия пӧ Икония элты тухэл иудейэт йӧхэтсэт пӧ, хун апостолнэн хӧрщия пӧтэртсэңэн, лыв мира лын элтан пӱңла мӧнты номэс такапсэт, пӧтэртман: «Лын нэмэлтты тӱңа–щира йасэң а́т пӧтэртлэңэн, туп иса олмашилнэн». Щӧлта, мир хушмел йӱпийэн, Павел кевэн щӧх йовэлтса пӧ вош ким пелка талса, лӱвел пӧрэма нумэссэл, щисэн.

20 Хун пӧ утэлтэты йохэт лӱв пӱңлэлэн а́ктэщсэт, лӱв нӧх лойэс пӧ воша мӧнэс, кимет хӧтэлэн пӧ Варнава пилэн Дервияя мӧнэс.

Павел пӧ Варнава Сирияйэн улты Антиохияя йӧхлы керлэты вер

21 Йӧм Айкел тӧм вошэн пӧтэртман пӧ йӧм арат утэлтэты хӧйат Турэм Куща урэңэн мӧщатман йӱпийэн, лын йӧхлы Листра, Икония пӧ Антиохия вошэт мӧхты мӧтсэңэн,

22 утэлтэты йох сӧм такапман, эвэлты щирэн улты таңман пӧ утэлтэман, ар шук тӱвман, мӱңева Турэм Хон Улэпсайа лӧңты мосэл.

23 Павел пӧ Варнава кашэң пойэкщэты хӧйатэт а́ктэщиты щир кеша уна улты йох пӧтсэңэн пӧ, вӱщлыман пойэкщэсэңэн пӧ Турэм Кущайа мӧслэн, Хойа лыв эвэлсэт.

24 Йухэт, Писидия мӧхты мӧнман, Памфилияя йӧхэтсэтэн,

25 пӧ, Турэм Куща йасэң Пергияйэн пӧтэртман йӱпийэн, Атталияя охэлсэңэн;

26 Щилта пӧ Антиохияя хопэн мӧтсэңэн, хӧта Турэм йӧма щи вер пела эвлэптыман усайнэн, мӱй тӧлаңа версэңэн.

27 Щи йӧхэтман пӧ пойэкщэты мӧхет йӧха а́кэтман йӱпийэн, лын хӧл иса пӧтэртсэлэн, мӱй лын пилэнэн Турэм верэс пӧ мӱй щирэн лӱв эвэлты вер ов па рут мира пел пӱшсэлы.

28 Пӧ щита утэлтэты йохэт пилэн йӧм арат сыс усэңэн.

15

Апостолэт Иерусалимэн а́ктэщиты вер

1 Тухлэт, Иудея элты йӧхтэм ӧтэт, хӧнам йох утэлтэсэт: «Моисей щирэн а́т эвтэслэты ки, нӧх пайтэсты а́т верэглэты».

2 Хун пӧ нӧмэс ар щира пӧ мӧлты кем ўра ворты вер лыв пиллалэн Павел пӧ Варнава хӧща тыйэс, Павела пӧ Варнавайа пӧ лыв кӱтэл элты па тухэл йохэта Иерусалима мӧнты пӧтсайэт пӧ апостолэт пӧ уна улты икет пилэн тӧм вер элты пӧтрэмэты.

3 Циңэньща, пойэкщэты мӧхэтэн мӧнты нӧтэм йӱпийэн, лыв Финикия пӧ Самария мӧхты мӧтсэт, па рут мир Турэм пела керлэты вер элты пӧтэртман, пӧ хӧл хӧнам йох хӧща ун амэт версэт.

4 Иерусалима йӧхэтмел кемэн, лыв пойэкщэты мӧхэтэн, апостолэтэн пӧ ун икетэн вана ўсайэт, пӧ Павел пӧ Варнава такан иса хӧлыйэ йастэслэн, Турэм мӱй лын пиланэн верэс пӧ хӧты па рут йоха эвэлты вер ов пел пӱншэс.

5 Циңэньща тухэл фарисейэт элты эвлэм мӧхет ўшмащты питсэт пӧ пӧтэртсэт, па рут йох эвтэптэты пӧ Моисей закон нӧх катэлты партты мосэл.

6 Апостолэт пӧ ун икет щи вер ватты урэңэн а́ктэщсэт.

7 Хув нумэсмел йӱпийэн Петра, нӧх лойман, лывилала йастэс: «Хӧнам йох! Нын уйэтлэты, Турэм олэң хӧтлэт элты мӱң элтэв мӧнэм пирыслы, ма ўңлэм элты па рут мир Йӧм Айкел йасэң ат хулсэт пӧ ат эвэлсэт;

8 пӧ Сӧм Уйэтты Турэм лывилала ныты пос мӧс, лывилала Йэмэң Лыл мӱң итэва мойлэс.

9 Щӧлта мӱң пӧ лыв кӱтэла нэмэлтты кӧт сыра вантэсты щир а́т пӧнэс, эвэлты верэн лыв сӧмлал сыстапсэлы.

10 Мӱйа пӧ нын ин Турэм хӱщлэлэн, утэлтэты хӧйатэт сапла лавэрт пӧнман, мӱй а́нта мӱң ащилув, а́нта мӱң туты а́т верэтсэв?

11 Туп мӱң эвллув, Турэм Куща Исус Христос мӧты йӧмэн, лыв итэлэн, нӧх пайэтлайув».

12 Ши йўпийән актәшәм мōхет хōл мǎшйаа йисәт пǎ Варнава пǎ Павел хуләтсәт. Лын пōтәртсәтән, мўй хōрпи йэмән посәт пǎ вантылланәл верәт Турәм лын мōхтан па рут мир кўтән верәс.

13 Ши йўпийән, хун лын мǎшйаа йистән, Иаков пōтәр ўс пǎ йастәс: «Хāнам йох! Мāнәм хуләнтаты.

14 Симон альилыслы, хōты Турәм оләнән па рут мир пела аңкәрмәс, щитлал элты Лўв нәмәл урәнән мир āкәтты.

15 Тām элты Турәм айкел туты хōйатәт ищи пōтәртысәт, хōты хāшман улла:

16 'Йухәт йōхәтләм пǎ Давид ил питәм хот нōх верләм, пǎ щита мўй шўкатман улла, нōх верләм пǎ лўвел па йǎлпа ләщатләм,

17 па хōйатәт пǎ хōл мирәт Турәм Куща ат кāшсәт, хōйтат кўтән Ма нәмем йастәла. Щиты Турәм Куща, тām мўй иса верты От, пōтәртәл'.

18 Турма хōл Лўв верлал йис элты ләрәт.

19 Щишән ма нумәстәмән па рут мир элты Турәм пела керләты отәт уләпсайәл лавәрта верты āт мосәл,

20 лывилала хāшты мосәл, лыв лўнхәтән шāкатәм ләтōт элты, пакрасләты вер элты, шакәптәм вой нōхи пǎ ўр элты йōхи ат лавләссәт, пǎ па хōйатәта щит āт ат версәт, мўй лывилала āт лāнхасәт.

21 Моисей закон йис тәлән вошәтән иса пōтәртлә пǎ кашән шаббат хәтәлән иудейәт пойәкщәты хотәтән лўнәтлә».

Апостоләт хāнишәм айкел па рут мир элты улты эвләм йохәта китләт

22 Щиңәңща апостоләт пǎ ун икет аратәл пойәкщәты хōйатлал пилән, лыв кўтлал элты йох пирыман, Антиохияа Павел пǎ Варнава пилән китты нōмәс версәт, щи мōхет: Варсавайа айәлтты Иуда, пǎ Сила, хāнам йох кўтән кущайа улты кātңән.

23 Лыв пиллалән щимәщ хāншәм айкел мāsәт: «Апостоләт пǎ ун икет пǎ хāнам йохәт Антиохияйән, Сирияйән пǎ Киликияйән улты па рут мир элты улты хāнам йохәта: ўща улты.

24 Мўн хултмәсәв, мātты тухәл, мўн элтәв ким этәм отәт, лыв пōтәрлалән нынан лыләтсәлал пǎ нын сāmлән йәша мāнәлтсәлал, пōтәртман, мātты эвтәсты мосәл пǎ закон хўват улты мосәл. Щит мўн лывилала āт партылысув,

25 мўн, йāха актәщман, йох пирыман, сāmлува мосты мўн Варнавайәв пǎ Павеләв пилән нын хōщайән китты и нōмәсән арталәсәв,

26 лын мўн Турәм Кущайәв Иисус Христос нәм урәнән сāmлән мийәм хōйатңән.

27 Щиңәңща, мўн Иуда пǎ Сила китсув, нынана лын йасәңән щит па ләра верләлән.

28 Йэмән Лыл пǎ мўн тām мосты вер тўмпийән нынан нәмәлтты па вер верты āт мālув:

29 лух йир, пǎ ўр, пǎ шакәптәм нōхи, пǎ пакрасләты элты йōхи лавләсты, пǎ па хōйатәта щит āт верты, мўй нынана āт лāнхалты. Тām элт тāйман, йāма верләты. Тўмтака улты».

30 Щālта, китәм отәт Антиохияа йōхәтсәт пǎ, хōйатәт āкәтмел кемән, хāншәм нәпек мāsәл.

31 Лыв пǎ, лўнәтмел кемән, щи утәлтәпса элты нōх амәтсәт.

32 Иуда пǎ Сила, Турәм айкел туты хōйатңәна улман, хāнам йоха йām арат йасәң утәлтәты щира йастәсңән пǎ лывилал такапсәлән.

33 Мōлкем щита улман йўпийән, лын хāнам йохән апостоләт хōща йām нōмәсән эсәлсайңән.

34 Туп Сила щита хāщты нōмәсән йōхәтса. [Иуда пǎ Иерусалима йōхлы йōхтәс.]

35 Павел пǎ щālта Варнава Антиохияйән усңән. Щита лын утәлтәсңән пǎ Турәм Куща йасәң Йām Айкелә па мōхет пилән тутлысңән.

Павел Йām Айкел туты кимет пўш мāнәл

36 Мōлты кем пōра хāщмал йўпийән Павел Варнавайа йастәс: «Па мāнләмән, мин хāнам йохләмән хōща йāхләмән, кашәң вошән, хōта мин Турәм Куща йасәң тутлысмән, ватләмән, хōты лыв улләт».

³⁷ Варнава, Марка айэлты, Иоанн пātэн ўты ўтщислы.

³⁸ Туп Павел щит пātэн ўты ат лāнхас, хōй Памфилияйэн лынан хайсэлы пā лынан мийэм вер тāлаңа верты ат нотэс.

³⁹ Тām элты нōпса ат лэщалэты вер тыйэс, щишэн лын кўтанэн кātна мātсэңэн; щāлта Варнава, Марк ўйман, Кипр пела нык хўвлэс;

⁴⁰ Павел пā, лўвела Сила пирымал йўпийэн, хāнам йохэтэн Турэм йāма эвлэптыман, мāнэс,

⁴¹ пā Сирия пā Киликия сāхат, пойэкщэты мир такапман, йāнхас.

16

Тимофей Павел хōща пилтэщты вер

¹ Лўв Дервия пā Листра вошңэн унты йōхтэс. Пā щита и мōлты утэлтыты ху ус, нэмэлэн Тимофей. Лўв аңтэл эвлэм иудей нэ, ащел пā – грек ху,

² пā лўв элтэл Листрайэн пā Иконияйэн улэм хāнам йох йāма йастылысэт.

³ Павел лўвел пātэн ўты нōмэс верэс; пā, ўймал кемэн, щи тāхайэтэн улэм иудейэт урэңэн, эвэтты верэн версэлы; лўв ащел грека улты вер хōлыйэ хōйатэтэн уйэтса, щишэн.

⁴ Вошэт сāхат мāнман, лыв эвэлты мōхет апостолэтэн пā ун икетэн Иерусалимэн лэщатэм мōрт щирэт хўват улты партсэт.

⁵ Пā пойэкщэты актэщэм мōхет кашэң тāхайэн эвэлты верэн такамтылэт пā кашэң хātэл арамлэт.

Павел атэлэн ватты щирэл хōща Македония мўвэн ху этэл

⁶ Фригия пā Галатия мўв сāхат мāнман, Йэмэң Лылэн Асия мўвэн лыв йāм айкел туты ат эсэлсайэт.

⁷ Мисия мўв унты йōхэтмел йўпийэн, Вифиния мўва мāнты ўтщилысэт; туп Йэмэң Лыл лывилал тōхи ат эсэлсэлы.

⁸ Мисия хайман, пā лыв Троада воша охэлсэт.

⁹ Щāлта атэлэн Павела ватты щир ус: и мōлтты ху, Македония мўвэн ху, этэс. Лўв лойэс пā лўвел вохлэлы: «Македонияйа йōхта пā мўнева ноты».

¹⁰ Щи вантэпса йўпийэн ищи пўлаң мўң Македонияйа мāнты нōмэс версув, нумэсман, Турэм Куща мўнев щита йāм Айкел тутлыты вохсэлы.

Павел Филиппы воша йохэтты вер

¹¹ Щиңэңща, Троада вош элты нык хўвлэмел йўпийэн, мўң тōрлы Самофракия пухэр мўва йōхэтсув, кимет хātэл пā Неаполь воша,

¹² щилта пā Филиппы воша йōхэтсув: Македония мўв щуңэн мет олэң вош, Рим пела питэм вош. Тām вошэн мўң кāmэтса хātэл усув.

¹³ Шаббат хātэлэн пā мўң вош шāнша йōхан пела этсув, хōта, ултыйэн, пойэкщэты тāха ус, пā, ил омэсман, щита актэщэм имет пилэн пōтэртсув.

¹⁴ Лыв кўтэлэн Фиатир вош элты Лидия нэмпи и нэ ус, лўв тынэң питы ўрты щāшканэт тыныйэс. Лидия Турэм пела сāmэңа ус, пā Павел мўй пōтэртэс, Турэм Кущайэн лўв сāmэл щи пела пел пўшса.

¹⁵ Хун пā лўв йиңка лōңэлтыса пā лўв йōлэн улты мōхилал па, мўнев лўв хōщайэл вохсэлы, пōтэртман: «Нын мāнэм Турэм Куща пела тōрлы улты верэм йāнайа лўңэтсэллэн ки, ма хотэма лōңаты пā ма хōщайэм улаты». Пā мўнев эвлэптэслы.

Павел пā Сила касна хота вōцкиты вер

¹⁶ Щиты ус, хун мўң пойэкщэты тāхайа мāнмевэн, и митнэ пилэн уйтатсув, лўв кўль сōхэн катэлман уса, алысыты щирэл хўват лўв кущайлала ар ох йōхтэптыйэс.

¹⁷ Павел йўпийэн пā мўң йўпевэн шушман, лўв ўвэс, пōтэртман: «Тām хōйатэт – Нўм Турма рупитты йохэт, мўнева нōх пайтэсты йуш альлэт».

¹⁸ Щиты лўв ар хātэл верылуйэс. Павел, лыкащман, кўль сōх пела карэмэс пā йастэс: «Иисус Христос нэмэн нāңен лўв лыпел элты ким этты партлэм». Пā атэм лыл ищи кумат ким этэс.

19 Шиңеңша лув куцайлал, ваттэлэн, лыв ӧх йиты тахайэл хӧлас, Павел пӧ Сила ӧӧрэмесайӧн пӧ мир куцайӧт хӧща вош хӧрыа хӧрӧлтсайӧн.

20 Щӧлта, лынан рим куцайӧн хӧща тувман, йастӧсӧт: «Тӧм хӧйатӧн, иудейӧта улман, мун вошев улӧпса лыллӧты щир этӧлтӧлтӧн

21 пӧ щимӧщ щирӧт элты пӧтӧртлӧтӧн, муй мунева, Рим хӧйатӧта, вана уты пӧ верты ӧт мосӧл».

22 Мир ищиты лын пелайӧн эллӧс, рим куцайӧн пӧ лын элтайӧн сӧхлӧн хӧлт мӧшман йупийӧн, лынан йухӧн сӧкты партсӧлӧн

23 пӧ лын, артан йухӧн кутӧртыӧмӧн йупийӧн, касна хота вӧщкисайӧн, касна хот шавиты хӧйата такан шавиты партсайӧн.

24 Щимӧщ партӧпса йоша павӧтмал йупийӧн, лув лынан лыпи касна хот йӧта вӧщкӧслы пӧ лын курлӧн йух сӧсыа сӧксӧлы.

25 Ат кутӧп кемӧн Павел пӧ Сила, пойӧкцӧман, Турӧм, арыман, ишӧксӧлӧн; касна хота питӧм ӧтӧт пӧ лынан хулӧтсӧт.

26 Шӧмкап мув такан тӧриты питӧс, шиңеңша касна хот пӧты ӧӧхлӧс; и щисӧн овӧт хӧлыӧ пелки пуншатсӧт, пӧ хӧлыӧ хӧйатӧт хӧща сӧсӧт лыӧа йисӧт.

27 Касна хот шавиты хӧйат пӧ, нӧх верлӧмалӧн, касна хот овӧт пелки пуншӧм шийӧлӧмал кемӧн, алты кешел ким лакемӧслы пӧ лувел лув пӧратты утщислы, лув нумӧсӧл, опсӧм хӧйатӧт хӧнтасӧт.

28 Туп Павел сыйӧн тӧрӧн такан йастӧс, пӧтӧртман: «Нӧӧена нӧмӧлтты атӧм ал вера, мун хӧл тӧта уллув».

29 Лув тут такан вохӧс, касна хот лыпийа хухӧлмӧс пӧ тӧриман Павел пӧ Сила хӧща керӧптийӧс,

30 пӧ, лынан ким этӧлтӧман, йастӧс: «Ма куцайӧнлам! Муй мӧнӧм верты мосӧл, нӧх пайтӧсты урӧн?»

31 Лын пӧ йастӧсӧн: «Турӧм Куца Исус Христоса эвла, пӧ нӧн нӧх пайӧтлайӧн, нӧн хот тӧлӧн па».

32 Щӧлта Турӧм Куца йасӧн лувела пӧ хӧл, лув хотӧлӧн улӧм ӧтӧта, пӧтӧртса.

33 Пӧ лув, лынан атӧлӧн йимал кемӧн, лын ӧулӧмлӧн нӧх лӧхӧтсӧлы пӧ ищи мӧхты лув йиӧка лӧнӧлтыса пӧ лув хотӧн мӧхилал па.

34 Щӧлта, лынан йӧхи хотӧла тувмал йупийӧн, лӧты пӧсана вохсӧлы пӧ хӧт тӧлӧл пилӧн амтӧс, Турма эвалмал урӧн.

35 Хун пӧ хӧтла йис, рим куцайӧн вошӧн мит йохӧн йастӧты китсӧтӧн: «Щи хӧйатӧн эслӧлӧн».

36 Касна хот шавиты хӧйат щит элты Павела такан йастӧс: «Рим куцайӧн нынан эсӧлты партсӧтӧн; шиңеңша, ин ким этӧтӧн пӧ йӧм нӧмӧсӧн мӧнатӧн».

37 Туп Павел лын пелайӧна йастӧс: «Минӧмӧн, Рим хӧйатӧн, сӧт таклы хӧл мир сурӧн сӧксӧлӧн пӧ касна хота вӧщкӧслӧн, ин пӧ хӧнайӧн эсӧллӧймӧн? Ӧнта, ты ат йӧхӧтлӧтӧн пӧ минӧмӧн лын ким ат этӧлтӧлӧн».

38 Вошӧн мит йохӧн щи йасӧт рим куцайӧна йастӧслӧн, пӧ щитӧн, Рим йӧха улты вер хулман кемӧн, хӧлт пӧлтӧмӧсӧн.

39 Щӧлта, щи йӧхӧтсӧтӧн, лын пелайӧн пойкащсӧтӧн пӧ, ким этӧлтӧман йупийӧн, вош элты ким мӧнты партсӧлӧн.

40 Лын пӧ, касна хот элты ким этман йупийӧн, Лидия хӧща йӧхӧтсӧн пӧ, хӧнам йохлӧн шийӧлӧман кемӧн, лывилал утӧлтӧслӧн, пӧ йӧллы мӧтсӧн.

17

Павел пӧ Сила Фессалоника вошӧн

1 Амфиполь пӧ Аполлония мӧхты мӧнман, лын Фессалоника воша йӧхӧтсӧтӧн, хӧта иудейӧт пойӧкцӧты хот ус.

² Павел, лүв уллытал ширэлэн, лыв хощайэла лӧңэс пӧ хулэм шаббат хӧтэл и йӱпийэн Йэмэн Нэпек элты лыв пиллалэн пӧтэртэс,

³ лывилала алыман пӧ тӧрлы йастэман, Христоса сӧрма питты пӧ нӧх лылӧнлӧты мосэс, пӧ йастэс: «Тӧм Христос - щит Исус, Хӧй элты ма нынана пӧтэртлэм».

⁴ Щӧлта лыв элтылал тухӧллал эвӧлсэт пӧ Павел пӧ Сила пела пайтэссэт, хӧты грекэт элты, Турэм пела сӧмӧн хӧйат щи арат ар, и щиты пӧ лӧтӧна улты нӧнӧт элты йӧм арат.

⁵ Туп ӧт эвлӧм иудейӧт, шек нӧмӧсэн лыкащман пӧ вош хӧри элты тухӧл ӧт рӧхты хӧйатӧт йӱман, похла ӧктӧщсэт пӧ вош нӧх нӧхалтты питсӧл пӧ, Иасон хот лӧпа ӧратмел кемӧн, лынан, мир хӧща ким туты урӧнӧн, кӧшсӧл.

⁶ Лынан ӧт уйӧтмел йӱпийӧн, лыв Иасон пӧ па эвӧлты хӧнам йох вош кущайӧт хӧща хиплӧлтсӧлал, увман: «Тӧм мӱв лӧватӧн улӧпса шӱкатты ӧтӧт ты па йӧхӧтсӧт,

⁷ Иасон пӧ лывилал вана уӧслы, пӧ хӧлбийӧ лыв, па Ӧт, Исус, хона тӧйман, кесарь партты щира ӧт уллӧт».

⁸ Щиӧнӧща щит хулэм мир пӧ вошӧн кущайӧт хурӧпа пайӧтсӧлал.

⁹ Туп тӧмет, Иасон пӧ па ӧтӧт элты тын йӱман, лывилал эсӧлсӧлал.

Павел пӧ Сила Верия вошӧн

¹⁰ Хӧнам йохӧт пӧ ищи мӧхты атӧлӧн Павел пӧ Сила Верия воша китсӧл, хӧлта лын йӧхӧтман кемӧн, иудейӧт пойӧкщӧты хота мӧтсӧнӧн.

¹¹ Тӧта улты ӧтӧт Фессалоника мӧхет элты йӧм нӧпсӧншӧкӧт: лыв йасӧн хӧл сӧмӧна вана уӧсӧл, кашӧн хӧтӧл Йэмэн Нэпек лӧрапман, тӧми а мӱй тӧрлы щиты.

¹² Щӧлта лыв элтылал ар хӧйат эвлӧс, пӧ грек лӧтӧн нӧнӧт элты пӧ йох элты йӧм арат.

¹³ Туп хун Фессалоника иудейӧт мӧштӧсӧл, Верия хӧща па Павелӧн Турэм йасӧн туса, лыв щи па йӧхӧтсӧт пӧ мир нӧх кӱрӧтты пӧ нӧх нӧхалты питсӧл.

¹⁴ Щишӧн хӧнам йох ищи мӧхты Павел китсӧл, щарӧс пела шушты щира; Сила пӧ Тимофей щи вошӧн хӧщсӧтӧн.

¹⁵ Павела мӧнты нӧтӧм ӧтӧт лӱвел Афины вош унты нӧтсӧл. Лыв, Силая пӧ Тимофейа мийӧм партӧпса йоша павӧтмел кемӧн, мӧтты лын сорашӧк лӱв хощайӧл ат йӧхӧтсӧнӧн, йӧхлы мӧтсӧт.

Павел Афины вошӧн

¹⁶ Павел мӧнты пилӧнлал лавӧлтал элты Афины вош хуват шушилыйӧс пӧ, тӧм вош тӧлбийӧ лух тӧйтал урӧнӧн, лӱв нӧпсӧл ушмашӧс.

¹⁷ Щиӧнӧща, лӱв иудейӧт пойӧкщӧты хотӧн иудейӧт пилӧн пӧ Турэм сӧмӧна тӧйты грек йох пилӧн, пӧ кашӧн хӧтӧл вош хӧрийӧн уйтантылыты хӧйатӧт пилӧн нумӧссӧс.

¹⁸ Лӱв пилӧлӧн тухӧл эпикур пӧ стоик ашкуллайӧт элты улты нӧпсӧн йох пӧтрӧмӧты питылысӧт. Итлал инӧщӧссӧт: «Мӱй пӧ щи авашты ӧт йастӧты лӧнхал?»; па ӧтӧт пӧ: «Илампа, лӱв па мӱв хӧйатӧт луӧхӧт элты утӧлтӧл», лӱв лывилала Исус пӧ нӧх лылӧнлӧты вер элты Йӧм Айкел тус, щишӧн.

¹⁹ Щӧлта, лӱвел пӧтӧн йӱман, Ареопаг нӧмпи тӧхайа* тусӧл пӧ йастӧлӧт: «Мӱн а мӱй верӧтлӧв уйӧтты, мӱй щит щимӧщ йӧлӧп утӧлтӧпса, мӱй элты нӧн пӧтӧртсӧн?»

²⁰ Нӧн мӧлты ӧшлы-уйтлы ӧт мӱн паллува хулмӧлтлӧн. Щишӧн мӱн уйӧтты лӧнхалув, мӱй щит?»

²¹ Афины мӧхет пӧ хӧл пӧ лӱв хощайӧл улты па мӱв хӧйатӧт нӧмӧлты щирӧн пӧрайӧл ӧт хӧщӧптылысӧт, туп щиты, мӧлты йӧлӧп вер элты ат хулӧтса пӧ ат пӧтӧртса.

²² Щӧлта, Павел Ареопаг кӱтпа лойман, йастӧс: «Афины хӧйатӧт! Ма иса ваттӧмӧн, нын лӱнхӧт элты нумӧсты вер шек такан тӧйлӧлӧн.

²³ Нын йӧмӧн лотлӧн вантыман йӧхман, ма и йирасты лот уйӧтсӧм, хӧта хӧшман уса: 'ӧт уйӧтты Турма'. Тӧман-щи, Хӧйтан нын, ӧт уйӧтман, такан нумлӧлӧн, ма нынана такан айӧллӧм.

* 17:19 17:19 Ареопаг нӧмпи тӧха - словарьӧн ванты;

24 Турэм, улты-омэсты мир тыйэлтэм Өт, Лүв, опэлэн пә мўвэн Турэм Кущайа улман, анта йошән верэм хотэтән ул

25 пә хойат йошән верты верэт ат вохэл, ищи мятты Лүвел мОлты мосэл, Лүв кашәң Өта улпса пә лыл, пә мўй иса мāj.

26 И кәлы элты Лүв аратэл хойат рут тыйэлтәс, иса мўв лОбатән улты урәңән, хОта Лүв хОл хойат рутәта мОрт пОра пә мОрт улты тәха ләщатәс.

27 Лыв Турэм ат кәшсәт, Лүв улты щәщәл ат мОштәсәт пә Лүвел ат уйәтсәл - щи кўш Лүв кашәң Өтлув пўңәлән ванән ул,

28 щиты ат ул, мўң Лүвелән уллув пә ҺОхалув, хОты тухәл нын арәт верты мОхилән пӨтәртисәт: 'Мўң Лүв пиләлән и рут'.

29 Щиңәңща, Турэм рута улман, мўңев щиты нумәсты ат мосәл, мятты Турэм сорњи, мўй пә щелОх, мўй пә хойат нОмәс хўват хОрасән верәм кев хОрпи.

30 Щиңәңща, Турэм йәна вер ат уйтәм пОра хайман, Турэм ин хойатәта хОл кашәң тәхайән кәрәк элты шәнша керләты партәл,

31 Лүв хәтәл ләщатәс, щишән, хун улты-омэсты турәм вещката сүтәтты питләлы, Лүв щи кеша пОнәм Хойатәл сәхат, пәрәм элты Лүвел нОх лылнәтман, мира иса, уйәтты урәңән, ваттәлтәслы».

32 Пәрәм элты нОх лылнәтәм вер хулмел кемән, итлал әл хўләщсәт, киметлал пә йастәсәт: «Тәм элты нәңен па ишән хуләтләв».

33 Щиңәңща, Павел лыв элтылал мәнәс.

34 Тухәл йох пә, лүв хОщайәла рәхәлтысәт пә эвәлсәт; лыв күтәлән Дионисий Ареопаг ху†, Дамарь нәмпи нә пә лыв пиллалән па мОхет усәт.

18

Павел Коринф вошән

1 Тәм йўпийән Павел, Афины вош хаймал йупийән, Коринф воша йОхтәс;

2 Щита лүв и иудей ху уйтәс, нәмәлән Акила, Понт мўв элты улты ху. Акила тәм ванән Италия элты Прискилла имәл пилән йОхтәс, - Клавдий нәмпи кесарь иудейәта хОл Рим элты мәнты партсәлы, - пә Павел лын хОщайән йОхтәс;

3 Лын и хОрпи верты Өт тайсәңән: лын пирщин хотәт ләщатсәңән, пә щишән Павел лын пиләнән рупитты хәщәс.

4 Кашәң шаббат хәтәлән лүв иудейәт пойәкщәты хотән иудейәт пә грекәт пилән пӨтәртәс пә лывилал таңилыслы*.

5 Хун пә Македония элты Сила пә Тимофей йОхәтсәңән, Павел иудейәта пӨтәртты лыләлән иляпса, мятты Иисус - щит Христос.

6 Хун пә лыв лүвел йәртлыты пә лүвела атма йастәты питсәт, лүв лумтәмлал ил пәркатмал кемән, лывилала йастәс: «Нын кәлылән нын Ох пәтләнән;† ма сыстам; тәлта йәллы па рут мир хОща мәнләм».

7 Павел иудейәт пойәкщәты хот элты ким этәс пә ванән улты хота лОңәс, хОта Иуст нәмпи ху, Турәм пела сәмәң Өт, ус.

8 иудейәт пойәкщәты хот куща Крисп пә хОл лүв йОлән тайты мОхилал пилән Турәм Кущайа эвләс, пә Коринф мОхәт элты ар хойат, хуләтман, эвәлсәт пә йиңка лОңәлтылысайәт.

9 Турәм Куща пә атәлән Павел вантәпсайәл хОща йастәс: «Ал пәла, туп пӨтәрта пә щитама ал йўва,

10 Ма нәң пиләнән улләм, пә нәмәлты Өт нәңена атәм ат верәл, Ма тәм вошән ар хойат тайләм, щишән».

11 Пә лүв щита, лывилал Турәм йасәна утәлтыман, тәл-лўң пә хут тыләщ арата хәщилыйәс.

† 17:34 17:34 Ареопаг ху - сут йохәт элты ит; * 18:4 18:4 таңилыты - ар пуш такан мОлты элты йастәты, нОпса йәма ат питәс; † 18:6 18:6 Нын кәлылән нын Охпәтләнән - тәм йасәт щит алыәт: нынәлән нын Турәм йәлпийән наклата пайәтсәлән;

12 Ши күтэн, Ахаия мўвэн Галлион проконсул уләм пўрайэн, иудейэт и нўмэсэн Павел йэщалт эллэсэт пә сўт верты тәхайа тусэл,

13 пўтэрман, мятты лўв хўйатэт, Турэм пела сәмәңа улты, аңтом Закон щирэн утэлтэллы.

14 Хун пә Павел уңлэл пел пўшты ўтщислы, Галлион иудейэта йастэс: «Иудейэт! Мўлты атэм вер мўй пә лолмасты, велтатты вер верэс ки, ма лулэн нынан хулэтты щир тайсэм,

15 туп хун утэлтэты вер элты, пә нэмэт элты, пә нын законэн элты ўра вортла, нын щирэнэн арталыйалэн; ма щита сўта улты ат ләңхаләм».

16 Щәлта сўт верты тәха элты лывилал воштэслы.

17 Грекет хўлыйэ иудейэт пойәкщэты хот куца Сосфен нәрэмэсэл пә лўвел сўт верты хот йәлпийэн сәксэл; туп Галлион щит элты йәша нәш ат нумисыйэс.

Павел Антиохияя йўхлы керләты вер

18 Павел йам арат хәтэл Коринф вошән ус. Ши йўпийән лўв хәнам йох пилән пайәм уләм верэс пә Акила пә Прискилла пилән Сирия мўва хўпән мәнэс. Мәнтал йәлпийән Павел Кенхрей вошән ўхәл лўртсәлы, Турма альәм вер тайэс, щишән.

19 Ефеса йўхәтмел йўпийән лынан щита хайсәлы, лўв пә иудейэт пойәкщэты хота лўңэс пә иудейэт пилән нумэсман пўтрэмэс.

20 Хун пә лыв ўратсәт, лўв хўвшәк лыв хўщайәл ат ус, лўв ат кашащәс,

21 туп лыв пиллалән пайәмуләм верэс, йастәман: «Мәнэм йиты йәмәң хәтәлән мет шопән Йерусалимән улты мосәл; нын хўщайән пә, Турма рәхты ки питәл, па йўхлы йўхәтләм». Щәлта Ефес вош элты хопән мәнэс. [Акила пә Прискилла Ефесән хәщсәтән.]

22 Хоп элты Кесария воша ўхәлмал йўпийән, лўв Йерусалима нўх йўхтәс, щита пойәкщэты әктәщиты мўхет йәм йасәңән йастәслы пә Антиохия воша мәнэс.

23 Щәлта щита мўлты кем сыс хайман, этәс, пә и олтман Галатия пә Фригия мўвнән мўхты мәнэс, утәлтэты йўх такапман.

Аполлос Ефесән пә Коринфән

24 И мятты иудей, нәмәлән Аполлос, Александрия† вошәң ху, туса пўтәртты пә Йәмең Нәпек уйәтты ху, Ефеса йўхтәс.

25 Лўв Турэм Куца Йуш пела утәлтәман ус пә шек такан пә эвәлты щира пўтәртәс, тўңа-щира Турэм Куца элты утәлтәс, кўш туп лўв Иоанн йиңка лўңәлтыйәпса уйтәс.

26 Лўв, ат пәлман, иудейэт пойәкщэты хотән пўтәртты питәс. Лўвел хулмал кемән Акила пә Прискилла лўвел вана ўслән пә тўңашәк Турэм Куца Йуш лўвела таңсәлән.

27 Хун пә лўв Ахаия мўва мәнты утщийәс, хәнам йох щита улты утәлтэты йохәта нәпек хәшсәт, лыв лўвел вана ўты партсәл; лўв тўхи йўхәтмал йўпийән, ар нотәп щи хўйатәта верэс, хўй Турэм йәм хўватән эвәлман ус.

28 Лўв мир йәлпийән иудейэт лөмтәтлыты вер шек элпа алылыслы, Йәмең Нәпек хўват әтәлтыман, мятты Исус ул Христос.

19

Павел Ефесән

1 Аполлос Коринфән улмал сыс, Павел нўхлы улты мўвәт мўхты мәнман, Ефеса йўхтәс пә щита тухәл утәлтэты йох уйәтмал кемән,

2 лывилала йастәс: «Йәмең Лыл нын, эвәлман йўпийән, вана ўслән амўй?» Лыв пә лўвела йастәсәт: «Мўң хўлна пә ат хуллысәв, Йәмең Лыл амўй щит».

3 Лўв лывилала йастәс: «Мўй пела нын йиңка лўңәлтыйәпса пела?» Лыв йўхлы йастәсәт: «Иоанн йиңка лўңәлтыйәпса пела».

4 Павел йастәс: «Иоанн йиңка лўңәлтыйәпса ус кәрәк элты шәшән керләты йиңка лўңәлтыйәпса, хўйатәта пўтәртман, лўв йўпелән Йиты Ыта, Христоса Исуса*, ат эвәлсәт».

5 Щит хулмел кемән, лыв Турэм Куца Исус нәм урәңән йиңка лўңәлтыйәпса,

† 18:24 18:24 Александрия - Египет вош; * 19:4 19:4 Христос Исус - щит Мессия Исус;

⁶ пә, хун Павел лыв ӧхпәтлал элты йошңилал пӧтсәлы, лыв элтылала Йэмәң Лыл ил ӧхләс, пә лыв па йасңәтән пӧтәрти пә Турәм элты айкел туты питсәт.

⁷ Лыв аратәлән кәтхӧщяң кем хӧйат ус.

⁸ Иудейәт пойәкщәты хота йӧхәтмәлән, лүв, әт хурыман, хуләм тыләщ утәлтәс, Турәм Хон Уләпса элты пӧтрәмәман пә эвләптәман.

⁹ Туп лыв элтылал тухләт сәмлал така версәлал пә эвәлты әт ләңхасәт, Турәм Куща Йуш мир йәлпийән ликәң йасәңән йастәман. Щиңәңща Павел лывилал хәймәл кемән, утәлтәты йӧх утща щира әкәтсәлы пә и мӧлты Тиранн ху утәлтәты хотән кашәң хәтәл хӧйатәт утәлтәслы.

¹⁰ Кәт тәл-лүң кем хүват щиты ус, Асия мүвән улты хӧйатәт, иудейәт мүй пә грекәт, Турәм Куща Исус элты улты утәлтәпса хӧллийә хулсәл.

¹¹ Турәм пә Павел йош мӧхты мӧлты арат вантыллаңәл вер верәс,

¹² кашәң хӧйатәт ләңла лүв тайты ӧхшамлал пә әнтәп сӧхлал пӧнылысайәт пә лыв мушлал нӧх вӧлысәт, пә лыв элтылал күль сӧхәт ким этсәт.

¹³ Хӧлна пә ульһайа йәхты, йасәңән күль сӧх воштәты иудей йох элты, тухләт күль сӧхәң хӧйатәт хӧща Турәм Куща Исус нәм йастәты питсәт, пӧтәртман: «Нынан Исус нәмән воштәләв, Хӧй элты Павел такан йастәл».

¹⁴ Щит мәтты мӧлты Скева нәмпи, иудей Турма йир верты ӧх ики, лапәт пӧх версәт.

¹⁵ Туп күль сӧх йӧхлы йастәс: «Исус уйәтләм, пә Павел ищи мәнәма ләр, нын пә хӧйтат?»

¹⁶ Щәлта лыв хӧщайәла щи күль сӧхәң хӧйат щи лӧват ун йурән әратәс пә лывилал ил пайәтсәлы, лыв һара питман пә һүлмәңа йүвман, щи хӧт элты ким хӧнтасәт.

¹⁷ Щит хӧл Ефесән улты иудейәта пә грекәта уйәтты щира питәс, пә хӧл лыв пәльщәмән йӧхәтсайәт, пә Турәм Куща Исус нәм ләтәңа әйәлтты питсәл.

¹⁸ Эвләм ӧтәт элты ар хӧйат йӧхтылыһәс, вешкат щирән верлал элпа әлсәлал.

¹⁹ Мүтра верылыһәм мӧхет элты йәм ар хӧйат, мүтра верты нәпеклал йәха әкәтман, хӧйатәт йәлпийән нӧх үщәтсәлал, пә тынлал йәха пӧтсәлал пә ветһаң щӧрәс щел ӧх арата хойәс.

²⁰ Щиты такан Турәм Куща йасәң лакки ләрпиләс пә йурамәс.

²¹ Хун пә щит йәтшәс, Павел, Лылән түвман, Македония пә Ахаия мүв сәхат Иерусалима мәнты нӧмәс верәс, йастәс: «Щи йӧхтылытәм йүпийән, мә Рим ватты верәм ул».

²² Щәлта, кәт лүвел һотты хӧйатңәлал, Тимофей пә Ераст, Македония мұва китмал йүпийән, лүв Асия мүвән мӧлты сыс кема хәщилыйәс.

Йәшацты вер Ефесән

²³ Щи пүләң Турәм Куща Йуш урәңән ун йәшацты вер тыйәс,

²⁴ и хӧйат, нәмәлән Димитрий, щелӧх верән тус ху, щелӧх элты Артемида лух ими хӧрамәң хот хӧр верылыһәс пә вератты тус йохәта ӧх шитты щир мийилыйәс.

²⁵ Лывилал пә па вератты йохәт йәха әкәтман, йастәс: «Мӧхет! Нын уйәтләты, тәм вератты вер элты мүй тайтаң щирәв ул;

²⁶ щи күтән нын ватләты пә хулләты, әнта туп Ефесән, иса хәщ Асия лӧватән щи Павел ар хӧйат лүв эвләптәты верәлән йӧвра хүщәс, пӧтәртман, мәтты хӧйат йошән верты ӧт - щит әнта луңхәт.

²⁷ Щит пә мүйева атәм верәл әнта туп вератты верәв атма әйәлтты щирән, Артемида лух ими йәмәң хот па нәмәлтты йүкана әт тайты питла. Лух ими хӧлна лүв Асия мүв лӧватән пә мирән иса ләтәңа тайла, лух ләтәң верәл хӧлт павәтла!»

²⁸ Щит хуләтмел кемән, лыв ликән йӧхәтсайәт пә үвты питсәт, пӧтәртман: «Ефес вош Артемида ләтәң!»

²⁹ Щәлта вош лӧватәлән нӧх һӧхләс. Лыв Павел пилән йәңхәм Македония кәтңән, Гаий пә Аристарх, һәрәмәман, и йәха каш ватты тәхайа һӧхтәсәл.

³⁰ Хун пә Павел мир хӧща әтты үтщийәс, утәлтәты йохәтән лүв әт эсәлса.

³¹ И щиты тухәл Асия кущайәт элты па, лүвела лухса улман, лүв хӧщайәл айкел китсәт, каш ватты тәхайа әт ат йис.

32 Ши күтэн итлал ит үвлэт, киметлал пә кимет Өт үвлэт, пӨтэртты äктэщэм щир и нулама ус, пә ар пеләк йәха äктэщэм Өтэт äт уйәтлэт, мүй урәңән äктэщсәт.

33 Иудейәт йастәм щирән, мир күт элты Александр ким вохса. Йошән пос верман, Александр мир пела пӨтэртты үтщийәс.

34 Хун Өша пайәтсәл, лүв иудей ху, хөл и турән үвалтсәт пә кәт щос кем увсәт: «Ефес вош Артемида ләтәң!»

35 Вошән хәншатты куца пә, хөйатәт ил роммәлтмал кемән, йастәс: «Ефес йох! Мәты хөйат әт уйәтәл, Ефес - щит ләтәң лух ими Артемида пә турәм элты ил рәкнәм хөрәл шавиты вош?»

36 Щит хөща ўра ворты вер әнтом ки, нынан рома улты мосәл пә, әт нумәсман, вер верты әт мосәл.

37 Нын тәм икеңән ты туслән, лын әнта Артемида йэмәң хот лыпи лоләпсәтән, әнта нын лух имана атәм версәтән.

38 Димитрий пә па вератты йох лүв пилләлән мәтты хөйат пела пөләщ тайләт ки, щи кеша сүт верты урәңән äктәщиты щир ул пә сүт кушайәт улләт: күтлалән поләщ ат тутлыләт.

39 Нын мөлтты па Өт кәшләты ки, щит закон щирән äктәщиты тәхайән ватты питла.

40 Мүң вевтам щира питсув - ин тәм тыйәм вер урәңән, йәшәщты щира пөнлайув, щи урәңән нәмәлты сөнтәң әнтом, мүң äктәщәм верәв лулән нөх пайәтты». Щит йастәмал йүпийән, лүв äктәщәм мөхет лакки эсәлсәлы.

20

Павел Македонияя пә Грецияя мәнты вер

1 Йәшәщты вер вөльйәм йүпийән, Павел утәлтәты йох вана вохмал пә лыв номәслал такапмал йүпийән, лыв пилләлән пайәмуләм верәс, ким этәс пә Македония мұва мәнәс.

2 Ши тәхайәт сәхат мәнман пә эвәлты хөйатәт йәм артан утәлтәслы. Еллада* мұва йөхәтмалән,

3 щита лүв хуләм тыләщ ус. Хун лүв Сирия мұва хопән мәнты äктәщәс, иудейәт лүвел пәратты вер ләщатәм хулмал кемән, Македония сәхат йөхлы мәнты нөмәс верәс.

4 Лүв пилләлән Асия унты Сосипатр, Верия вошәң ху, Пирр пөх, Фессалоника элты улты Аристарх пә Секунд, щәлта Гаий - Дервия вошәң ху пә Тимофей, щәлта пә Асия элты улты Тихик пә Трофим йәхсәт.

5 Лыв, йәллы мәнман, мүңев Троада вошән лавәлсәл.

6 Мүң пә, түтәң һаң хәтләт йүпийән, Филиппы элты хопән мәтсув пә ветмет хәтәлән Троадайән лыв хөщайәл йөхәтсув, щита лапәт хәтәл усув.

Пәрәм Евтих нөх лылңатәм вер

7 Лапәт оләң хәтәлән†, хун утәлтәты йох һаң морәтты урәңән йәха äктәщсәт, Павел лыв пилләлән пөтрәмәс пә, кимет хәтәл мәнты нумәсмал хүват, лүв пөтрәл ат күтәп унты туслы.

8 Нүм хот йәтән, хөта мүң äктәщсув, йәм ар тüt хөшам ус.

9 Павел хув пөтрәмәмал элты, и энәмты пөх, нәмәлән Евтих, ишњи хопән опсәс, такан ил вөйәпса пә һөхләмал сәхат, хулмет хот пәлат элты ил рәкнәс, пә нөх аләмәмән, пәрмал.

10 Павел, ил эсләщәс, энәмты пөх элт өлсәлы пә лүвел әпәлтман, йастәс: «Ал хурыйаты, лүв лылңәң».

11 Павел нүм хөт йәта лөңмал кемән пә һаң морәтмал пә ләвмал йүпийән, йәм хүват, хөлна пә хутләты унты, пөтрәмәс, пә йухәт ким этәс.

12 Ши күтән энәмты һаврәм лылңат йөхи туса пә щит элты хөл шек амәтсәт.

Троада элты Милита мәнты вер

13 Мүң паршәң ун хопа ләлсув пә йәллы Асс вош пела мәтсув, щилта Павел ўты урәңән; лүв мүңева щиты партсәлы, лүв күрән шушты үтщийәл.

* 20:2 20:2 Еллада - щит Греция; † 20:7 20:7 Лапәт оләң хәтәл - еврейәт щирән щит шаббат йүпи хәтәл, хәнтәт щирән - щүтцәты хәтәл;

14 Хун пӓ лӳв мӳн пилэвэн Асс вошэн уйтантэс, лӳвел пӓтэн паршэң ун хопа уймев кемэн, мӳн Митилина воша мӓтсув.

15 Щӓлта, щи мӓнман, кимет хӓтэл мӳн Хиос пухэр шӓма ил лойсув, хӓтэл хӓйман пӓ Самос пухра хойсув пӓ, Трогиллия воша йӓхтылымев йӓппийэн, кимет хӓтэл Милит воша йӓхэтсув,

16 Павел Ефес хӓйман мӓнты нӓмэс верэс, Асияйэн ӓт ат рӓнты, щишэн, лӳв тэрматыйэс, Ветйаң хӓтлэп йэмэң хӓтэл кеша Иерусалимэн улты лӓңхас.

Павел Ефес пӓйӓкцӓты хӓйатӓт ун икет пилэн пӓтӓртты вер

17 Милит элты Ефеса китэсэс, Турма пӓйӓкцӓты хӓйатӓт ун икет лӳв хӓщайӓла вохсӓлы,

18 пӓ, хун лыв лӳв хӓщайӓла йӓхэтсӓт, лывилала йастӓс: «Нын уйӓтлӓлэн, хӓты ма мет олӓң хӓтэл элты, хун Асияйа йӓхэтсӓм, ивевэн нын пиланэн усэм,

19 ма Турэм Куща пела рома улман пӓ ар сэмйик мӓнӓлтман верӓт версӓм, иудейӓт верэм лыкӓң нӓпсӓт пӓтыйӓн кӓмэн кем шук мӓнэм тӓты вера йис;

20 Ма нэмӓлтты щит элты ӓт хӓйсӓм, мӳй элты нынан пӓтӓртты мосӓс лулӓн, мӳйа нынан утӓлтӓты мосӓс лулӓн, мир ватман пӓ хотлӓн лыппийӓн.

21 Ма иудейӓта па, грекӓта па такан йастылысӓм, лыв кӓрӓк элты шӓшӓн керлӓман, Турэм пела ат керлӓсӓт пӓ мӳн Турэм Кущайӓва Исуса Христоса ат эвӓлсӓт.

22 Пӓ тата щи, ин ма, Лылӓн хӓщман, Иерусалима мӓнлӓм, ӓт уйӓтлӓм, мӓнӓма щита мӳй питӓл;

23 Туп Йэмӓң Лыл кашӓң вошэн ӓлӓл, пӓтӓртман, касна хот пӓ шукӓң щирӓт мӓнэм лавӓллӓт.

24 Туп ма нэмӓлты пела ӓт ӓңкӓртылӓм пӓ ма лылӓм ӓт шавилӓм, туп, амӓтман, лӳлӓн мӓ йушем мӓнты пӓ Турэм Кущайӓн Исусӓн мийӓм ма верэм йӓтшӓптӓты ат верӓтсӓм, Йӓм Айкел Турэм йӓм элты пӓтӓртты.

25 Пӓ ин, тӓм, ма уйӓтлӓм, хӓл нын, хӓй кӓтӓн, Турэм Хон Улӓпса элты пӓтӓртман, ма йӓхсӓм, мӓнэм па ӓт ватлӓлӓн.

26 Щишӓн нынана тӓм хӓтӓл ма такан йастӓлӓм: «Нэмӓлты пӓрӓм хӓйат хӓща унавот ӓт тӓйлӓм,

27 ма Турэм лӓңхаты вер аратӓл нынана такан йастӓты ӓт хӓӓатысӓм.

28 Щиӓӓӓща, нынан ватман тӓйӓлӓн пӓ хӓйат тащ аратӓлӓн па, хӓта Йэмӓң Лыл нынан ӓха пӓтсӓлы, Турэм Куща пӓ Турэм ӓктӓщиты мӓхилӓл нын такан ат шавислӓн, Лӳв кӓлӓл сӓхат мӓщӓтӓм пӓйӓкцӓты мӓхилӓл.

29 Ма уйӓтлӓм, хун ма мӓнлӓм, нын хӓщайӓн лыкӓң йӓврӓт лӓӓлӓт, лыв пӓ тащ ӓт щӓлӓтлӓл.

30 Щӓлта нын элтылӓн хӓлна хӓйатӓт нӓх лойлӓт, хӓй пӓтӓртӓлӓн вещкӓт вер йӓвра талты питлӓлы, утӓлтӓты йох лыв йӓпилӓлӓн туты урӓӓн.

31 Щишӓн нумӓсман улӓты! Нумӓлӓн, ма нынан тӓлаң хулӓм тӓл-луӓн атӓл-хӓтӓл ивевэн сэмйик сурӓн нын элтайӓн кашӓң ӓт утӓлтысӓм.

32 Пӓ ин нынан, хӓнам йох, Турма пӓ Лӳв йӓмӓл элты улты йасӓа эвлӓптӓлӓм, хӓй нынан утӓлтӓты пӓ нынана Лӳв йэмӓң мирӓл кӓтӓн ӓх вӓл мӓты верӓтӓл.

33 Ӑнта щелӓх, ӓнта сорӓи, ӓнта лумтӓм нэмӓлты хӓйат элты ма ӓт лӓӓхасӓм:

34 нын уйӓтлӓлӓн, мӓнэм мосты ӓт пӓ ма пӓӓлӓмэн улӓм хӓйатлӓма мосты ӓт тӓм ма йошӓиламэн шитӓптӓсӓм.

35 Кашӓң верӓн ма нынана этӓлтысӓлам, щиты рупитман, вевлы хӓйатӓта ӓӓтты мосӓл пӓ Турэм Куща Исус йасӓӓт нумты мосӓл, Лӳв йастӓс: 'ӓты элты, мӓты йӓмшӓк'».

36 Щит йастӓмӓл кемӓн, лӳв шашӓнилӓл ил эсӓлсӓлы пӓ хӓл лыв пиллӓлӓн пӓйӓкцӓс.

37 Щи пӓрайӓн хӓлбийӓ холлӓсӓт пӓ, Павел ӓпӓлтыман, лӳвел мосӓлтӓсӓл.

38 Мет шопӓң лӳв йастӓм йасӓӓлӓл элты хошсӓт, мӓтты лыв па нэмӓлты пӓрайӓн лӳв вешӓл ӓт ватлӓл. Щӓлта лӳв пилӓлӓн паршӓң хоп унты мӓтсӓт.

21

Иерусалима мӓнты вер

¹ Хун пә мүн лыв пиллалән кәтна мәнмев йүпийән, нык хүвләсув, тӱрлы Кос воша йӱхәтсув, кимет хәтәл Родос пухра, щилта пә Патара воша,

² щәлта Финикия пелә мәнты паршән ун хоп уйәтмев кемән, нӱх хухсув пә нык хүвләсув.

³ Мүн Кипр пухәр мұв ныты ўшән усув пә лүвел веш пеләк сәхат хайман, Сирия мұва мәтсув пә Тир вош хӱща ўты кәтәлсув, тәта хоп әлты пӱрмасәт хайты моссәт.

⁴ Щәлта, утәлтәты хӱйәтәт мӱщәтмев кемән, щита лапәт хәтәл усув. Лыв, Йәмән Лылән альман, Павел пелә пӱтәртләт, лүв Иерусалима әт ат мәнәл.

⁵ Щи хәтләт хайман, мүн әтсув пә мәтсув, пә лыв хӱлыйә имилал пә һаврәмлал пилән мүнәв вош кимпи унты хӱлна тусәл; намән питарән па, шаш ил әсәлман, пӱйәкщәсув.

⁶ Пә, күтлүвән пайәмуләм вермев йүпийән, мүн паршән ун хопа ләлсув, лыв пә йӱхи мәтсәт.

⁷ Мүн пә, мәнты верев йәллы түвман, Тир әлты Птолемаида воша йӱхәтсув, хӱта хәнам йохлүв ўщайән версәлүв пә лыв хӱщайәл и хәтәл усув.

⁸ Кимет хәтәл Павел пә мүн, лүв пиләлән уләм ӱтәт, йәллы мәтсув пә Кесарияа йӱхәтсув пә, Филипп хӱта лӱнман, лүв Йәм Айкел тутлыты ху, лапәт һотәп ху* әлты ит, лүв хӱщайәл хәщсув.

⁹ Лүв һәл икилы әви тәйәс, Турәм айкел туты нәңәт.

¹⁰ Щи күтән хӱты мүн лыв хӱщайәл ар хәтәл усув, Иудея әлты Агав нәмпи Турәм айкел туты ики йӱхтәс.

¹¹ Щәлта, мүн хӱщайәв лӱнман, Павел әнтәп кел ўслы пә лүв йошлал-курлал йәха йәрман, йәстәс: «Щиты Йәмән Лыл пӱтәртәл: 'Тәм әнтәп келән ики тәмиты Иерусалимән иудейәтән йәрла пә па рут мир йоша мәла'».

¹² Хун пә мүн щит хултмәсув, мүн па, щита улты ӱтәт па пӱйәкщәсәт, лүв Иерусалима әт ат мәнәс.

¹³ Туп Павел йӱхлы йәстәс: «Мүй нын верләты? Мүйә холләлты пә ма сәмем мәшләлән? Ма әнта туп йәрәм ӱта улты ләңхаләм, Иерусалимән Турәм Куща Исус нәм урәңән пәрты таща улләм».

¹⁴ Хун пә мүн лүвел вӱләтты әт верәтсәв, ромәпсув, йәстәман: «Турәм Куща партәпса щирән ат питәл!»

Павел Иерусалима йӱхәтты вер

¹⁵ Тәм хәтләт йүпийән, ләщәтыман, Иерусалима мүн мәтсув.

¹⁶ Мүн пиләвән тухәл утәлтәты йох Кесария әлты па шушсәт. Лыв мүнәв Мнасон Кипр ху, хүв тәлән утәлтәты ху, хӱта тусәл, хӱ хӱща мүнәв лулән улты рәхәс.

¹⁷ Хун мүн Иерусалима йӱхәтсув, хәнам йохән, амәтман, мүн вана ўсайув.

¹⁸ Кимет хәтәл Павел мүн пиләвән Иаков хӱща йӱхтәс; ун икет па хӱл йӱхәтсәт.

¹⁹ Лывилал ўщайән верман, Павел ләтйән-карийән пӱтәртсәлы, лүв верәм верлал мӱхты әт әвәлты па рут мир күтән Турәм мүй верәс.

²⁰ Лыв па, хуләтмел йүпийән, Турәм ләтәңә әйәлтсәл пә лүвела йәстәсәт: «Хәнам ху, вәтлән мүй арат щӱрәс әвләм иудей йох, пә лыв хӱл Закон такан тәйты ӱтәт.

²¹ Нәң әлтән пә йәма хуллысәт, мәтты нәң хӱл па рут мир күтән улты иудейәт Моисей әлты пүңла хәтты утәлтәллән, пӱтәртман, мәтты лыв йох һаврәмлал хӱща әвәтты вер әт ат версәт пә лыв щирлал щирән әт ат усәт.

²² Щиңәңща, мүй пә? Йәна, мир әктәщәл; хулләл, нәң йӱхәтсән, щишән.

²³ Вера са, мүй мүн нәңен йәстәлүв: мүн һәл хӱйәт, йәстантәм вер тәйты ӱтәт, тәйлув.

²⁴ Лывилал уйман, лыв пиллалән сыстамтыяа пә лыв йүкан йирлал тын нәң сӱхәпты, лыв ӱхлал лӱртты ат верәтсәт. Пә хӱл кашаләләт, нәң әлтайән хуллыйәм пӱлщәт әнтоу вәщкәтәт, нәң па Закон хуват уллән.

²⁵ Әвләм па рут йоха мүн верәм нӱпсәв әлты хәшсәв: лыв нәмәлты щимәщ әт ат версәт, туп луңха порылуйәм ләтӱт әлты, вой ўр пә шакәптәм вой һӱхи әлты, пә пакрасләты вер әлты лывилал ат шавислал».

* **21:8** 21:8 лапәт һотәп ху - щит ләты пасанәт ләщәтты йох;

26 Щишэн Павел, щи йох уйман пӓ лыв пиллалэн сыстамтыман, йухэт хӓтӓл Турэм Хота лӓҗӓс пӓ сыстамтыйӓм хӓтлӓт хӓлам вер такан йастӓс, хун кашӓҗ ху урӓҗӓн йир туты вер ул.

Павел нӓрӓматы вер

27 Хун пӓ лапӓт хӓтӓл хӓлаты ванамӓс, щи пӓрайӓн Асия элты улты иудейӓт лӓвӓл Турэм Хотӓн шийӓлӓмел кемӓн, мир хӓл йӓшӓщты хӓщсӓл пӓ лӓвӓл катӓлсӓл,

28 уӓман: «Израиль йох, нӓотаты! Тӓм хӓйат арат тӓхайӓн мӓхет мирӓва пӓ Закона пӓ тӓм тӓхайа ӓт рӓхты щирӓн утӓлтӓл; Щи тӓмпийӓн грекӓт Турэм Хота тус пӓ тӓм йӓмӓҗ тӓха щопитсӓлы».

29 Щи йӓлпийӓн вошӓн лыв Трофим, Ефес ху, лӓв пиллӓлӓн ватсӓт пӓ нумӓссӓт, Павел лӓвӓл Турэм Хота лӓҗӓлтсӓлы.

30 Вош лӓватӓлӓн нӓх нӓхлӓс, пӓ мир тӓхи хухӓлмӓс. Павел, нӓрӓмӓм йӓпийӓн, Турэм Хот элты ким хиплӓлтса, пӓ овӓт ищи кӓрӓмӓн лӓп петсайӓт.

31 Хун пӓ лыв лӓвӓл пӓратты утщисӓл, щӓрӓс лӓл йох куща унты айкел йӓхтӓс, Иерусалим ловатӓлӓн ушмӓщты питӓс.

32 Лӓв ищи кӓрӓмӓн лӓл йох пӓ сот лӓл йох кушайӓт уйман, лыв хӓщайӓл ӓратсӓт. Лыв пӓ, щӓрӓс лӓл йох куща пӓ лӓл йохӓт кашӓлӓмел кемӓн, Павел сӓкты вӓлӓтсӓл.

33 Щиҗӓҗӓ щӓрӓс лӓл йох куща, вана йӓхӓтмал кемӓн, лӓвӓл услы пӓ кӓт карты келӓн ил йӓрты партсӓлы, пӓ иҗӓсӓс: «Хӓй лӓв пӓ мӓй верӓс».

34 Мир хӓща итӓт ит уӓсӓт, па ӓтӓт па ӓт уӓсӓт. Щишӓн щимӓщ сый кӓтӓн лӓв нӓмӓлты лӓр вер ӓша пайӓтты ӓт веритмал урӓҗӓн, Павел лӓл йох улты тӓхайа туты партсӓлы.

35 Хун пӓ лӓв ов нухлӓт хӓща улмӓлӓн, мир похӓл щиты хӓтӓл пӓ, лӓл йохӓта, нӓх алӓмман, лӓвӓл туты вера йис,

36 мир аратӓлӓн лыв йӓпелӓн шушӓс пӓ уӓс: «Лӓвӓла сӓрӓм ат ул!»

Павел, лӓвӓл ӓратыман, мир пела пӓтӓртӓл

37 Лӓл йӓхӓт хота лӓҗты тӓхайӓн Павел щӓрӓс лӓл йох кушайа йастӓс: «Мӓнӓма наҗӓн мӓлты йастӓты рӓхӓл амӓй?» Щит пӓ йщмӓс: «Нӓҗ грек йасӓҗ уйӓтлӓн?»

38 Щишӓн ки, наҗ ӓнта щи Египет хӓйат, хӓй мӓлхашӓк йӓшӓщты щир верылыӓс пӓ тал тӓхайа нӓл щӓрӓс велтатты хӓйат тус?»

39 Павел пӓ йастӓс: «Ма Киликия йӓн улты Тарс ун вошӓҗ иудей ху. Нӓҗӓн пойӓклӓм, мӓнӓм мир пела йастӓты эслы».

40 Хун пӓ щитӓн эсӓлса, Павел, ов нухӓлӓн лӓйман, йошӓлӓн мира пос мӓс. Щӓлта, хун шек шитама йис, еврей йасӓҗӓн щиты пӓтӓртты питӓс:

22

1 «Хӓнам йохӓт пӓ ащӓт! Манӓм нын йӓлпанӓн ӓратыты урӓҗӓн, мӓнӓм пӓтӓрты эслӓлӓн».

2 Лӓв пӓ лыв пиллӓлӓн еврей йасӓҗӓн пӓтӓртты хулмел кемӓн, мет шитама йисӓт. Лӓв йастӓс:

3 «Ма иудей ху, Киликия йӓн улты Тарс вошӓн сӓма питӓм ӓт, тӓм вошӓн Гамалиил утӓлтӓты ху хӓща энмӓлтӓм ӓт, ащилув Закон щирӓн шек йӓма утӓлтӓм ӓт, Турэм вер пела такан улты ӓт, хӓты нын хӓл ин уллӓты.

4 Ма хӓлна сӓрӓм унты тӓм утӓлтӓпса йӓпи тӓвӓм хӓйатӓт нухӓтлыслам, ил йӓрман йохӓт пӓ нӓҗӓт касна хота мийлыслам.

5 Щит вантӓм ӓтӓт - Турма йир верты ӓх ху пӓ йӓха актӓщиты ун икет аратӓлӓн. Ма хӓлна лыв элтылал Дамаск вошӓҗ хӓнам йохӓта хӓншӓм айкел нӓпекӓт уӓсӓм пӓ щи мӓтсӓм, христианӓт элты хӓй щита ус пӓ щитӓт катӓлты, пӓ лывилал Иерусалима сӓкты урӓҗӓн туты.

6 Хун пӓ ма йушӓн улмемӓн пӓ Дамаск воша ванамӓсӓм, хӓтӓл кӓтӓп кемӓн шӓмкап турӓм хӓр элты щи хӓрпи нӓвийӓн похӓтсайӓм, пӓ сӓм хӓлна нӓх ӓт эллӓл.

7 Ма мӓва ил рӓкӓтсӓм пӓ мӓ пелӓйӓм пӓтӓртӓм тур сый хулмӓсӓм: "Савл, Савл! Мӓйа наҗ Мӓнӓм нухӓлӓн?"

⁸ Ма йӱхлы йастӱлэм: "Хӱй Нӱн, Турэм Куща?" Лӱв мӱнэма йастӱс: "Ма Назарет элты улты Иисус, Хӱй нӱн ӱхӱлӱлэн".

⁹ Ма пилэмэн улэм ӱтӱт нӱви ватсӱл пӱ пӱлцӱмэн йӱхӱтсайӱт; туп ма пелайӱма Пӱтӱртӱм ӱт тӱр сый ӱт хулсӱл.

¹⁰ Щиӱнӱща ма йастӱсэм: "Турэм Куща! Мӱнэм мӱй верты?" Турэм Куща пӱ мӱнэма йастӱс: "Нӱх лойа пӱ Дамаска мӱна, пӱ щита нӱӱена иса йастӱла, мӱй нӱӱена верты постӱса".

¹¹ Хӱты ма вӱлӱты нӱви элты сӱмлы питсӱм, ма пилэмэн йӱвӱм мӱхет йош пелкем элты Дамаска ватӱлтӱсайӱм.

¹² А-хой Анания, Закон хӱват улты Турма ӱвӱлты хӱйат, Дамаскӱн улты иудейӱтӱн хӱл йӱма айӱлтса,

¹³ ма хӱщайӱм йӱхӱтӱс пӱ, вана шушман, мӱнэма йастӱс: "Савл хӱнам ху, сӱмӱжа йӱва!" Пӱ ма ищи кумат лӱвӱл шийӱлӱсӱм.

¹⁴ Лӱв пӱ мӱнэм йастӱс: "Мӱн ащилув Турэм нӱӱен пирыӱс, нӱн Лӱв лӱнхаты щирӱл ӱша ат пайӱтсӱн, Вещкат ӱт ат шийӱлӱсӱн пӱ тӱр сый Лӱв ӱнлӱл элты ат хулсӱн.

¹⁵ Нӱн Лӱвела хӱл хӱйатӱт йӱлпийӱн вантӱм ӱта питлӱн, щит элты, мӱй ватсӱн пӱ хулсӱн.

¹⁶ Щиӱнӱща, мӱй нӱн айӱлта уллӱн? Нӱх лойа, Турэм Куща Иисус пела пойӱкща, йиӱка ат лӱнӱлтылайӱн пӱ, кӱрӱклан хӱлт ат лӱхӱтлайӱт".

¹⁷ Хун пӱ ма Иерусалима йӱхлы йӱхӱтсӱм пӱ Турэм Хотӱн пойӱкщӱсӱм, мӱ вантӱпса ватсӱм

¹⁸ пӱ Лӱвӱл шийӱлӱсӱм, пӱ Лӱв мӱнэма йастӱс: "Тӱрматыӱа пӱ Иерусалим элты ким ӱта, тӱта нӱн Ма элтайӱм пӱтӱртгты щирӱн вана ӱт ӱла".

¹⁹ Ма йастӱсэм: "Турэм Куща! Лӱв уйӱтлӱл, ма Нӱӱена ӱвӱлты хӱйатӱт касна хота тухрылыслам пӱ иудейӱт пойӱкщӱты хотӱтӱн сӱнкилыслам,

²⁰ пӱ хун Стефан, Нӱӱен вантӱм ӱтӱн, кӱлӱл щӱрӱлӱтӱм пӱрайӱн, ма щита лойсӱм, лӱв паратты верӱл ӱлт тӱйсӱм, лӱвӱл паратты ӱтӱт лумтӱмӱт ма шависӱм".

²¹ Щӱлта лӱв мӱнэма йастӱс: "Мӱна, Ма нӱӱен хӱва Турма ӱт ӱвӱлты па рут мир хӱща китлӱм"».

²² Тӱм йасӱн унты лӱв хулӱтса; щи йӱпийӱн ӱвты питсӱт, пӱтӱртман: «Мӱв сӱх элты лӱвӱл нӱх ушийи! Лӱвела улты ӱт рӱхӱл».

²³ Щи лӱв ӱвмел кӱтӱн, лумтӱмлал йовӱлсӱт пӱ кӱрпӱт хиш нӱх йовӱлсӱт,

²⁴ щӱрӱс лӱл йох куща лӱвӱл лӱл йӱх улты тӱхайа туты партсӱлы. Лӱвӱл хомщийӱн сӱкты пӱ такан иӱщӱсты партсӱлы, мӱй урӱнӱн лӱв пелайӱл мир щиты ӱвӱс.

²⁵ Туп хун лӱв лаккелӱтӱн йӱртсӱлӱса, Павел лойӱм сот лӱл йох кущайа йастӱс: «Нынан мӱй Рим ху сӱкты рӱхӱл, хӱлна пӱ сӱт таклы?»

²⁶ Щит хулмал кемӱн, сот лӱл йох куща мӱнӱс пӱ щӱрӱс лӱл йох кущайа щит туслы, пӱтӱртман: «Ванта, мӱй нӱн верты ӱтщилӱн? Тӱм хӱйат - Рим ху».

²⁷ Щиӱнӱща щӱрӱс лӱл йох куща, лӱв хӱщайӱл вана шушман, иӱщӱсӱл: «Йаста мӱнэма, нӱн Рим ху?» Лӱв йастӱс: «Па хӱты».

²⁸ Щӱрӱс лӱл йох куща йӱхлы йастӱс: «Ма ун ӱх сӱхат щи Рим хӱйата улты вер лутсӱм». Павел пӱ йастӱс: «Ма пӱ щита сӱма питсӱм».

²⁹ Щиӱнӱща ищи кумат лӱвӱл шукатты утщийӱм ӱтӱт лӱв элтайӱл пӱнӱла хӱтӱмӱсӱт. Щӱрӱс лӱл йох куща пӱ, лӱв Рим хӱйата улты верӱл мӱштӱмал кемӱн, хӱлт пӱлтамӱс, лӱвӱл йӱрсӱламал урӱнӱн.

Павел синедрион йӱщӱлт лойты вер

³⁰ Кимет хӱтӱл, тӱрлы уйӱтты лӱнхаман, мӱй хӱща лӱв иудейӱтӱн ӱнавота пайӱтса, лӱвӱл келлал элты хӱлт пайӱтсӱлы пӱ Турма йир верты ӱх икета пӱ синедриона хӱл ӱктӱщты партсӱлы пӱ, Павел ким ӱтӱлтӱслы пӱ лӱв йӱлпилала лощӱлтӱслы.

23

¹ Павел синедрион пела ӱнӱкӱрмӱс пӱ йастӱс: «Хӱнам йох! Ма вещкат сӱмӱн иса тӱм хӱтӱл унты Турэм йӱщӱлт усӱм».

² Турма йир верты օх ху Ананий пә Павел ләпән лойты օтәта лүвел тօрәп элты сәкты партсәлы.

³ Цишән Павел лүвела йастәс: «Турәм нәңен секты питләлы, нօвийа нәрәм хот питар! Нәң, Закон щирән сүтәтты урәңән омәслән, пә Закон шօппи ўшман, мәнәм сәкты партлән».

⁴ Ванән лойәм օтәт пә йастәсәт: «Хօты сәхат нәң Турма йир верты օх ху накәлты верәтлән?»

⁵ Павел йастәс: «Хәнам йох, ма әт уйәтсәм, лүв Турма йир верты օх икийа улты верәл; хәшман әт улла: 'Нәң мирән хօща кущайа улты хօйат элты атма ал йаста'».

⁶ Павел уйәтсәллы, итәт саддукейа усәт, киметәт пә - фарисейа, цишән лүв синедрион йох пела такан йастәс: «Хәнам йох, ма фарисей, фарисей пօх, пә ма пәрәм օтәт нօх лыләнләты щир пела нօмәс пօнмем урәңән сүтәтлайәм».

⁷ Хун пә лүв щит йастәс, фарисейәт пә саддукейәт күтлалән ўра ворты питсәт, пә әктәщәм мօхет кәтна ортәссәт.

⁸ Саддукейәт пօтәртләт: әнта нօх лыләнләты щир, әнта ангел, әнта лыл әнтом; фарисейәт пә түмел па, тәмел па ванән тәйлылал.

⁹ Ци лօват ун ўв сый тыйәс; щәлта тухәл фарисейәт элты улты Закона утәлтәты икет, нօх лойман, ўра ворләт, йастәман: «Нәмәлты атәм օт мүн тәм хօйат хօща әт уйәтлув; лыл мүй пә ангел лүв пелайәл пօтәртыйәс ки, Турәм йәщәлт улты мүн әт питлув».

¹⁰ Туп ўра ворты верәл уна йис, щօрәс ләл йох куща пәлман, Павел лыв лакки ал мәшләл, ләл йохәта ил օхәлты пә лыв күтәл элты Павел ўты партсәлы пә ләл йօх улты хота тугы партсәлы.

¹¹ Кимет ат Турәм Куща, лүв хօщайәл этман, йастәс: «Павел, ал пәла; хօты нәң Иерусалимән Ма элтәм пօтәртсән, щиты Рим хօща пօтәртты па мосәл».

Иудейәт Павел пәрәтты нօмәс верләт

¹² Аләңсәхата йүвмал кемән тухәл иудейәт нօмәс версәт пә, Павел пәрәттәл унты, әт ләты, әт йищты йастәтсәт.

¹³ Йастантәм хօйат нәлйәң мօлтас ус.

¹⁴ Лыв Турма йир верты օх икет пә уна улты икет хօща йօхәтсәт пә йастәсәт: «Мүн, Павел пәрәттәв унты, нәмәлты әт ләты йастәтсүв».

¹⁵ Щиңәңща, ин щи нын синедрион пилән щօрәс ләл йох кущайа хәләвәт Павел нын хօщайән тугы парталән, ищи мәтты нын лүв верәл йәмәшәк ватты верән ул. Мүн пә, ләщатыман уллув пә лүвел хօлна щи тәхайа йօхәттәл унты, пәрәттләв».

¹⁶ Ци йастантәм вер элты Павел ләхуйәл, опел пօх, хуләс. Лүв ләл йох улты хота йօхтәс пә Павела йастәслы.

¹⁷ Павел пә, сот ләл йох куща элты ит вана вохсәлы пә йастәс: «Тәм пօх щօрәс ләл йох куща хօща түви, лүв щи кущайа мօлтты йастәты օт тәйәл».

¹⁸ Щитән лүвел щօрәс ләл йох куща хօща туслы пә йастәс: «Касна хота опсәм Павел, мәнәм вана вохман, тәм пօх нәң хօщайән тугы партсәлы, лүв нәңена мօлтты йастәты օт тәйәл».

¹⁹ Щօрәс ләл йох куща, лүвел йошәл элты кәтәлман пә лүв пиләлән пүнла йирләман, иңщәссәлы: «Мәнәм йастәты нәң мүй тәйлән?»

²⁰ Лүв йօхлы йастәс: «Иудейәт нәңен партты нօмәс версәт, нәң хәләвәт Павел синедрион хօща ким ат әтәлтәсэн, ищи мәтты лыв йәмәшәк лүв элтәл ләрапты верәл ул».

²¹ Туп нәң лывилал ал хуләнәт; лүвел нәлйәң мօлтас хօйат лыв элтылал ломиләт, хօй әт ләты пә әт йищты йастәтсәт, лүвел әт велтәл унты; пә лыв, нәң йасңен лавәлман, ин ләщатыман улләт».

²² Щиңәңща щօрәс ләл йох куща энмәм пօх эсәлсәлы, йастәман: «Нәмәлты хօйата ал йасты, мәнәм мүй йастәсэн».

Павел Кесарияя китәм вер

23 Ща́лта, кáт сот лalь йох кушайнэн вана вохман, йастэс: «Кáт сот кýрэн шушты, лапэтиаң ловэң лalь йох пá кáтсот нoлэң-йухлэң лalь ху лэщататы, атэлэн хулэм щос кемэн * Кесария воша ат мáтсэт.

24 Ловэт и щиты лэщаталэн, Павел щи опсэлман, Феликс нэмпи куша хóща лýвел йáма тугу урэңэн».

25 Нэпека па щимэщ айкел хánшэс:

26 «Клавдий Лисий элты лáтэң куша Феликс икийа. Ёща ула.

27 Иудейэт тáм хóйат нáрэмэсэл пá велты ўтщисэл; ма лalь йохлам пилэн йóхэтсэм пá лýвел нóх áратысэм, лýв Рим хóйата улты верэл мóштэмэм пáтыйэн.

28 Йухэт, лэрапты лáңхатэм урэңэн, мýй хóща лýв нýрэңа айэлса, лýвел лыв синедрионэла тусэм.

29 Ма óша пайэтсэм, лыв законэл хóща ўрайа хойэм нóпсэт урэңэн лýв нýрэңа айэлла, туп нэмэлтты нýр сóрэм пá касна хот кеша лýв хóщайэл áт уйэтсэм.

30 Туп ма хóщайэм иудейэт тáм хóйат пела атэм нóмэс верты айкелэл йóхтэс, ма лýвел мóхты нáң хóщайэн китсэм, нýр тугу óтэта па лýв пелайэла нáң хóщайэн пóтэртты партсэлам. Тýмтака ула».

31 Щиңэньща, лalь йохэт, тáм лýв партэм щирэл хýватэн, Павел ўйман, атэлэн Антипатрида воша тусэл.

32 Кимет хáтэл пá, ловэң лalь йохэта лýв пилэлэн мánты миймел кемэн, лalь йох улты хотэла йóхлы керлэсэт.

33 Лalь йох пá, Кесария воша йóхэтмел пá айкелэң нэпек куша икийа миймел кемэн, Павел па лýвела мáсэл.

34 Куша ики, айкелэң нэпек луңэтмал йўпийэн, иңщэссэлы, мáты мýв шуң элты лýв ул. Павел Киликия элты улты мóштэмал кемэн, йастэс:

35 «Ма нáңен щи пóрайэн хулэтлэм, хун нýр тугу óтлан йóхэтлэт». Пá лýвел Ирод хóт шикийэн, лalь йохэн элт тáйман, улты партсэлы.

24

Павел Феликс куша хóща лýвел лýв áратылы

1 Вет хáтэл хáщэм йўпийэн, Турма иир верты óх ху Анания ун икет пилэн пá Тертулл, законэт уйэтты ху*, пилэн Кесарияя йóхтэс. Лыв куша икийа йастэсэт, мýй урэңэн Павел нýрмэлтты питлэл.

2 Хун пá Павел тóхи лóңэлтса, Тертулл лýв нýрэл алты питсэлы, пóтэртман:

3 «Иса пá кашэң тáхайэн кáмэн хóрпи йáм щирэн мýң вана ўлэв, мýң пайлы улэпсайэв урэңэн нáңена, лáтэң куша Феликс, пумашипа йастэты мýң верэв ул, пá тáм мир йáм, так улэпса нáң óшэңа парттэн хýватэн ул.

4 Туп, нáңен шек áт ат тóрастэты урэңэн, ма нáңен сáмэң вер хýватэнэн мýңев йэша тáхты хулэтты пóйэклэм.

5 Мýң тáм хóйат рома улты щир лылэтты óта лýңэтлэв, лýв - иудейэт кýтэн керэтман мýв лóватэн йэшащты вер пела óх ху. Лýв Назарет элты улты Иисус áт рáхты утэлтэпса пела улты óх ху,

6 хóй хóлна Турэм Хот щопитты ўтщислы, мýң лýвел катэлсэв пá мýң Законэв хýватэн сýтэтты ўтщисэв.

7 Туп щóрэс лalь йох куша Лисий, йóхтэс пá йур вевэн лýвел мýң йошев элты ўслы пá нáң хóщайэн китсэлы,

8 мýңева, лýвел нýрэңа айэлтты óтэта, па нáң хóщайэн мánты партсэлы. Хун нáң лýвел иңщэслэн, нáң щи мýй элты иса уйэтлэн, мýй хóща мýң лýвел нýрэңа тáйлэв».

9 Щáлта иудейэт па йастэсэт, мáтты щит щиты.

* 23:23 23:23 атэлэн хулэм щос кемэн - щит мýң щирэвэн 9 щос йэтэн; * 24:1 24:1 законэт уйэтты ху - щит Рим хóйатэт хóща улэпса мóрт (закон) уйэтты хóйат, сýт вертыйэн вер áратыты мýй пá вер кáшты, туса пóтэртты ху;

10 Павел пә, хун куща ики лүвелла пөтэртты щира пос альэс, йохлы йастэс: «Уйэтлэм, нәң ар тәл-лүң вешкат щирән тәм мир сүтэтлән, ма лярпайа ма верэм аратыты питлэм.

11 Нәң лэрапты верэтлән, ма Иерусалима Турэм ишәкты урәңән йохәтмем, кәтхөщйаң кем хәтла йис.

12 Анта Турэм Хотән, анта иудейәт пойәкщәты хотән, анта вош лөватән лыв мәнәм ўра ворман мүй пә мир йәшашты пелла хушман, әт уйтылысәл,

13 пә щит алты әт верәтләт, мүй хөщә мәнәм ин нүрмәлләт.

14 Туп щи хөщә нәңен элпа йастәләм, утәлтәпса хүват, мүй лыв әт рәхты щира айәлләл, йәна ма ацилжам Турма верәт верләм, иса щитәта эвәлман, мүй Законән пә Турэм айкел туты хөйәтәт нәпекәт хөщә хәшман улла,

15 Турма нөмәс пөнман тәйләм, пәрәм өтәт, вешкат пә анта вешкат өтәт нөх лыләнләты вер питәл, мүй лыв па лавәлләт.

16 Щишән ма па ўратләм, Турэм пә хөйәтәт хөщә ма лыпем иса сыстам ат ус.

17 Ар тәл хәщәм йүпийән, ма мирәма меләщ мәты пә Турма йир туты урәңән, ма Иерусалима йохәтсәм.

18 Ма Турэм Хотән уйәтсайәм, хун ма сыстамтыты верәт версәм, пә щита нәмәлты мир пә йәшашты сый улмал антом.

19 Щит тухәл Асия мүвәң иудейәт усәт, хөйтата нәң йәщәлтән лойты пә мәнәм нүрмәлтты мосәс, ма пелайәм мөлтты тәйләт ки.

20 Мүй пә щитәт ат йастәләт, хун ма синедрион йәщәлт лоймемән, мүй хөрпи нүр лыв ма хөщайәм уйәтсәт,

21 мосәң, ма туп щита нүр тәйләм, синедрион хөщә ўвалтсәм: 'Ма тәм хәтәл нын йәщәлтән, пәрәм өтәт нөх лыләнләты вер пелла нөмәс пөнтәм урәңән, сүтәтлайәм?'

22 Щит хуләтмал йүпийән, Феликс, щи Йуш элты төрлы уйәтман, лыв верәл йәлшәк хәтәлтәслы, йастәс: «Нын верән ватләм, хун щөрәс ләл йох куща Лисий йохәтәл».

23 Лүв сот ләл йох кушайа Павел элт тәйты партсәлы, туп лүвелла йәрмат щир верты пә лухәсләла лүвелла мосты верәт верты мүй пә йохтылыты, йәртлыты әт эсәлсәлы.

Павел касна хотән

24 Кәмәтса хәтәл йүпийән Феликс, Друзилла ийимел, иудей нә, пилән йохәтмал кемән, Павел вохсәлы, пә Иисуса Христоса эвәлты вер элты хуләнтәс.

25 Пә хун лүв вешкат вер элты, йөхи шаващты вер элты пә йиты Турэм сүт элты пөтәртәс, Феликс пәлщәмән йохәтса пә йастәс: «Ин мәнә, хун пә кум шитләм, нәңен вохләм».

26 Лүв ищи күт нумәсәс, эсәлты урәңән, Павел лүвелла өх мәл: щишән ван күтлы лүвел вана туты партылыслы пә лүв пиләлән пөтрәмәс.

27 Туп кәт тәл хәщәм кемән, Феликс рупитәм тәхайа Порций Фест йохтәс, иудейәта йәм верты урәңән, Феликс Павел касна хотән хәйсәлы.

25

Павел кесарь сүт вохәл

1 Фест, щи мүй шуңа йохәтмал кемән, нәлмет хәтәлән Кесария элты Иерусалима мәнәс.

2 Щәлта Турма йир верты өх ху пә иудейәт элты ләтәңа улты йох лүв хөщайәл Павел элты нүр кәшты йохәтсәт пә лүв пелайәл эвәл-йөла пөтәртсәт,

3 щит вохман, Фест лывиләла йәм ат верәс, Павел Иерусалима ат вохсәлы; пә йуш хөщә лүвел велты нөмәс версәт.

4 Туп Фест йохлы йастәс, мәтты Павел Кесарийән ләл йөхән элт тәйла пә йәшавәл лүв төхи мәнәл.

5 «Щиңәңща,» лүв йастәс, «нын кушайлән, ма пиләмән ат мәнләт, пә мөлтты вер тәм хөйәт хөщә ул ки, лүвел ат нүрмәлтләл».

6 Лыв хөщайәл нийәл мүй йаң хәтәл кем улмал йүпийән, Кесарийа йохлы йохтәс, пә кимет хәтәл, сүт ху омәсты тәхайа омәсәл кемән, Павел туты партсәлы.

⁷ Хун лүв этэс, Иерусалим элты йӱхтэм иудейэт керэтман лойсэт, Павел артан пӱ лавэртан нүрмэлтты питсэл, туп лыв ши нүрэт тӱрлы алты ӱт верэтсэлал.

⁸ Лүв пӱ, лүвел ӱратыман, йастэс: «Ма нэмэлты атэм ӱнта иудейэт Закона, ӱнта Турэм Хота, ӱнта кесарья ӱт версэм».

⁹ Фест, иудейэта йӱм верты лӱнхаман, Павел пела йӱхлы йастэс: «Иерусалима мүй мӱнты лӱнхалэн, тӱм верэт урӱнэн, щита ма улман, нӱн ат сүтэтсайэн?»

¹⁰ Павел йастэс: «Ма кесарь сүт йӱшалт лойлӱм, хӱта мӱ сүтэтты верэм ул. Иудейэта ма нэмэлтты атэм ӱт версэм, хӱты нӱн па йӱма уйӱтлэн.

¹¹ Ма закон шӱппи ӱшсэм ки пӱ сӱрэм лӱта мӱлтты версэм ки, пӱрты элты шӱшӱн ӱт ӱратлӱм; нэмэлты ки щит ӱнтом, мүй урӱнэн тӱметӱн мӱ нүрмэлтлайӱм, нэмэлты хӱйат мӱнэм лывилала мӱты ӱт верӱтӱл. Кесарь сүт такан вохлӱм».

¹² Шишӱн Фест, нӱмӱс мӱты хӱйатӱт пилӱн пӱтремӱмал йӱпийӱн, йастэс: «Нӱн кесарь сүт вӱхсэн, кесарь хӱща ши мӱнлӱн».

Павел Агриппа хон пӱ Вереника хӱща тула

¹³ Кӱмӱтса хӱтӱл хӱщӱм йӱпийӱн, Агриппа хон Вереника пилӱн Кесария воша Фест кущайа мойлӱпса йасӱн йастӱты йӱхтӱс.

¹⁴ Лын ар хӱтӱл щита хӱйсӱтӱн, пӱ Фест хон пилӱн Павел вер элты пӱтӱртӱс: «Тӱта, касна хотӱн, Феликсӱн хӱйӱм хӱйат ул.

¹⁵ Хун ма Иерусалимӱн улмемӱн, иудейӱт Турма йир верты ӱх икет пӱ уна улты икет лүвел нүра павӱтты йӱхӱтсӱт. Лыв лүвел сүтӱтты партсӱл.

¹⁶ Ма лывилала йастӱсӱм, Рим хӱйатӱт ӱл ишӱн мӱтты хӱйат сӱрма павӱтты вер ӱт тӱйлӱт, ши унты хун лүвела нүрмэлтты ӱтлӱл пилӱн уйтӱнтыты пӱ лүвел ӱратыты щирӱн мӱла.

¹⁷ Хун пӱ лыв ты йӱхӱтсӱт, кимет хӱтӱл мӱхты ма сүт ху омӱсты тӱхай омӱсӱм пӱ ши хӱйат ты туты партсӱм.

¹⁸ Лүвел лӱп нӱпӱтман, нүрмэлтты ӱтӱт и нүр ӱт альсӱт, мүй хӱрпи нүрӱт улты ма нумӱссӱм;

¹⁹ Туп лыв лүв пилӱлӱн иудейӱт Турма эвалты верӱл элты пӱ а хӱй пӱрӱм Исус элты ӱра вортсӱт, Хӱй элты Павел такан пӱтӱртӱс, мӱтты Лүв лывлӱн.

²⁰ Ма ӱт уйӱтсӱм, хӱты мӱнэм ши вер лӱрапты, пӱ лүвел иньщӱссӱм, лүв лӱнхал мүй ӱнтом Иерусалима мӱнты пӱ щита сүт йӱшалт лойты.

²¹ Туп Павел такан партсӱлы, лүв кесарьӱн ватты кеша ат хӱйса, ма пӱ лүвел кесарь киттӱм унты лӱль йохӱта элт тӱйты партсӱм».

²² Агриппа пӱ Фест пела йастӱс: «Ма па ши хӱйат хулӱтты кашем ус». «Хӱлӱвӱт ши хуллӱн» - Фест йӱхлы йастӱс.

²³ Кимет хӱтӱл, хун Агриппа пӱ Вереника ун лӱтӱн щирӱн йӱхӱтсӱтӱн пӱ сүт верты тӱхайа щӱрӱс лӱль йӱх кущайӱт пӱ лӱтӱнӱа улты вошӱн хӱйатӱт пилӱн лӱксӱтӱн, Фест партӱм хӱватӱн Павел туса.

²⁴ Щӱлта Фест йастӱс: «Агриппа хон пӱ хӱл тӱта улты йох! Нынӱн тӱм хӱйат ныла, хӱй элты аратӱл хӱл иудейӱт мӱ хӱщайӱм Иерусалимӱн пӱ тӱта, полӱщ тӱвман пӱ нүр кӱшман, йӱхтылысӱт пӱ ӱвсӱт, лүвела йӱллы улты ӱт мосӱл.

²⁵ Туп ма уйӱтсӱм, сӱрӱм лӱта лүв немӱлты ӱт верӱс; пӱ хӱты лүв Август элты сүт вер такан вохӱс, ма лүв хӱщайӱла лүвел китты нӱмӱс версӱм.

²⁶ Ма лүв элтӱл нэмӱлты тӱрлы вер кущайӱма хӱшты ӱт тӱйлӱм; щисӱн лүвел нын хӱщайӱн, мет шопӱн Агриппа хон, нӱн хӱщайӱна тусӱм, ватты йӱпийӱн, мӱнэм мӱлтты хӱшты урӱнӱн.

²⁷ Ма нумӱстӱмӱн, ӱшлы щир щит, касна хота опсӱм ӱт, лүв нүрӱл ӱт альман, хон хӱща китты».

26

Павел Агриппа хон хӱща лүвел лүв ӱратыллы

¹ Агриппа Павела йастӱс: «Нӱнӱна нӱн элтайӱн пӱтӱртты рӱхӱл». Щиӱнӱнӱща Павел, йошӱл йӱл нӱштӱман, лүвел ӱратыты щира пӱтӱртты питӱс:

² «Агриппа хон! Мәнэм ма ӱй тайтыя айәлләм, тәм хәтәл нәң йәшалтән кашәң вер әлты мәнэм ма әратыты верәтләм, мүй хӱща ма иудейәтән нүрмәлләйм,

³ хӱлна мет, нәң иудейәт уләпса щирәт пә ұрайа питты нӱпсәт уйәтләлан. Щишән нәңен тӯна-щира мәнэм хуләтты пойәкләм.

⁴ Мет оләңән ма мирәм күтән уләм верәм, Иерусалимән энәмты пӱх лӱватән уләм уләпсайәм иудейәта иса ләр.

⁵ Лыв хӯв тәлән ма әлтәм уйәтләт, туп уйәтты вер алыты ләңхамәләт ки, ма фарисейа усәм. Щит мүй әвәлты верәв хӱща мет так утәлтәпса.

⁶ Ин ма сӯт йәшалт лойләм Турәм аләм вер пела пӱнәм нӱмәс урәңән, мүй мүй ацилува мәса,

⁷ щи аләм вер тәлаңа йиты вер кәтхӱщяң сыр рут мүй мирәв шийаләты нумәсләт, атәл пә хәтәл сәмәңа Турма верәт верман. Щи пӱнәм нӱмәс урәңән, Агриппа хон, ма иудейәтән нүрмәлләйм.

⁸ Мүйа пә нын әт рәхты щира лүңәтләлән щит, мүй Турәм пәрәм ӱтәт нӱх лылңатәл?

⁹ Йәна, ма ищи нумәссәм, мәнэм Назарет әлты улты Исус нәм йәшалт йәшащты ар мосәл.

¹⁰ Щит ма щи Иерусалимән версәм: Турма йир верты ӱх икет әлты йур уйман, ма ар Турәм хӱйатәт касна хотәта тухрылысәм, пә, хун лыв пәратысайәт, ма щийәл кашащисәм;

¹¹ Пә хӱл иудейәт пойәкщәты хотәтән ма ар пӯш лывилал шукатыслам пә Исус атма әйәлты иләмтыслам пә, лыв пеләйәл шек лыкащман, хӱлна пә па мүй вошәтән нухәтлыслам.

¹² Тәм урәңән, йур пә Турма йир верты ӱх икет әлты партәм вер тайман, Дамаска мәнты питсәм,

¹³ хәтәл күтәпән йушән, йәшәк хон, ма турәм хәр әлты щимәщ нӱви шийаләсәм, хәтәл әлты артан нӱвийа пӱңхәртәс. Лүв мәнэм пә ма пиләмән йүвәм мӱхет нӱх хутләптәслы.

¹⁴ Мүй хӱл мӯва ил рәкәтсув, пә ма тӯр сый хулмәсәм, мәнәма еврейәт йасәңән пӱтәртәм тӯр сый: 'Савл, Савл! Мүйа нәң Мәнэм нухәллән? Нәңен карты йүщәң йүх пела мәнты лавәрт'.

¹⁵ Ма йастәсәм: 'Хӱй Нәң, Турәм Куща?' Лүв йастәс: 'Ма - Исус, Хӱйтән нәң нухәллән.

¹⁶ Щәлта нәң күрлана нӱх лойа; Ма щи урәңән нәң хӱщайәна әтсәм, нәңен Ма верлам верты хӱйата пә щит вантәм ӱта пӱнты, мүй нәң ватсән пә мүй Ма нәңена ватәлтәләм.

¹⁷ Ма нәңен иудей мирән әлты хӱлт пайәтләм пә па рут мир әлты, хӱйтат хӱща Ма нәңен ин китләм,

¹⁸ лывилала сәмлал пел пӯшты, лыв пәтләм әлты нӱви пела ат әңкәрмәсәт пә хиң йур әлты Турәм пела, пә Мәнәма әвәлты верән кәрәк йӱрәмәты щир пә йәмәңа пайтәм мӱхет күтән улты щир ат мӱщатсәт'.

¹⁹ Щишән, Агриппа хон, ма турәм хәр вантәпса әлты йӱвра әт керләсәм,

²⁰ туп оләңән Дамаск пә Иерусалимән улты мӱхета, йухәт Иудея лӱватән улты мӱхета пә па рут мира пӱтәртсәм, лыв кәрәк әлты шәшән ат керләсәт пә Турәм пела ат керләсәт, кәрәк әлты шәшән керләты арат ләт тайты верәт верман.

²¹ Щи урәңән иудейәт мәнэм Турәм Хотән нәрәмәсәл пә лакки мәншиты үтщисәл.

²² Туп, Турәмән нӱтәпән миймем кемән, ма тәм хәтәл унты лойләм, әйәта пә унәта вантәм ӱта улман, нәмәлты әт пӱтәртман, щи тӯмпийән мүй әлты Турәм айкел туты хӱйатәт пә Моисей пӱтәртисәт, мятты щит питәл,

²³ тӱрлы ки, мятты Христоса шук туты мосәс пә, мет олңа парәм әлты нӱх лылңләмәл йүпийән, мүй мирәва пә па рут мира нӱви такан әйәлтты мосәс».

²⁴ Хун лүв щиты лүвел әратыслы, Фест сыйәң тӯрән йастәс: «Павел, нәң ӱхен атма йис! Ун утәлтәпса нәңен ӱх атма йиты унты йӱхтәптәслы».

²⁵ «Анто́м, йәшәк ләтәң Фест», - лүв йастәс, - «Ма ӱхем атәм анто́м, туп тӱрлы пә ошәң йасәт пӱтәрләм.

²⁶ Хон щи верәт әлты уйәтләлы, хӱй йәшалт ма тӱрлы пӱтәртләм. Ма йәша нәш әт әвәлләм, лүв әлтәл мӱлты иса тәм әлты сайләман ат уса, тәм анта щуңән ус.

²⁷ Агриппа хон, Турәм айкел туты хӱйатәта әвәллән амүй? Уйәтләм, әвәллән».

²⁸ Агриппа Павела йастәс: «Нәң мәнэм йәша нәш әт әвләптәлән, Христиана йиты урәңән».

²⁹ Павел йастэс: «Ма Турэм пойэксэм лүлэн, шимэл мүй, ар мүй, антом туп нәң, пә хӧл тәм хәтәл мәнәм хуләтты ӧтәт, тәмиты ат йисәт мүй хӧрпи ма, туп йәрәм карты кел таклы».

³⁰ Хун лүв щит йастэс, хон пә куща ики, Вереника пә лыв пиллалән опсэм ӧтәт нӧх лойсәт;

³¹ пә пүңла йирлэман, лыв күтәлән пӧтәртсәт: «Тәм хӧйат сӧрәм кеша пә касна хот кеша нәмәлты атәм әт верәл».

³² Пә Агриппа Фест пела йастэс: «Тәм хӧйат эсәлты күш рәхәс, кесарь элты сүт әт вохәс ки». Шишән куща лүвел кесарь хӧща китты нӧмәс верәс.

27

Павел Рим воша мәнәл

¹ Хун мүйева Италия мұва хопән мәнты нӧмәс верса, Павел пә тухәл па опсәм ӧтәт Август когорта элты Юлий нәмпи сот ләл йох кущайа мәсайәт.

² Мүң, Асия вошәт сәхат мәнты, Адрамит вош паршәң ун хопа ләлтсүв пә мәтсүв. Мүң пилэвән Аристарх, Македония ху, Фессалоника вош элты ус.

³ Кимет хәтәл Сидон хӧща хойсүв. Юлий, Павел пилән йәм щира ус, лухәсләл хӧща лүвел йәхты эсәлсәлы пә лыв лүв верләл элты ат нумәссәт.

⁴ Щилта этман, йәщәлт вот элты хӧнтаман, мүң Кипр пухәр вот сай пелкел сәхат мәтсәв,

⁵ пә, Киликия пә Памфилия шӧма щарәс шӧппи үшмев йүпийән, Ликия мұвән Миры воша йӧхәтсүв.

⁶ Щита сот ләл йӧх куща Александрия вош элты улты, Италия мұва мәнты, паршәң ун хоп уйтәс пә мүйев щи ләлтсәлы.

⁷ Ар хәтәл сыс мүң айәлта йәллы мәтсүв пә мет йухәт, үрайән Книд вош шӧма йӧхәтсүв. Пә вот мүйев мосты тәха пела мәнты кумән әт мийлыслы, мүң Крит пухәр сайа Салмона нәмпи нӧл пеләк сәхат ванама сүв.

⁸ Лүв мӧхтәл үрайән үратмев йүпийән, и тәхайа йӧхәтсүв, Йәм Калтнаңәта айәлтла, щи ләпән Ласея вош ус.

⁹ Мүң щи арат ар сыс уштәмев урәңән пә мәнты вер пәльщәма йиты питәс, иудейәт сүс вүщләты пӧра үш хәщәс, Павел лывилала йастэс:

¹⁰ «Ма ваттәмән, мүң мәнәпсайәв шек лавәрт питәл пә ун атәм тайты питәл анта туп пӧрмасәта пә хопа, мүң уләпсайәва па».

¹¹ Туп сот ләл йох куща Павел йасәң элты сәвәс тайты хӧйата пә хопән кущайа аршәк әвләс.

¹² Щи лух тәл улты щирән атәм ус, пә ар хӧйат щилта йәл мәнты нӧмәс мийлысәт, верәтты кемән Финик вош унты мәнты пә щита тәл хәщәптәты мосәл. Финик - щит Крит лух, нүм кев оләң пә ным кев оләң вот йәщәлт ус.

Щарәсән так вот

¹³ Нүм вот пӧлты питәс, пә лыв нумәссәт мосты щир мӧщәтсәт, хопән рупитты мӧхет йакарәл нӧх аләпсәт пә Крит ләп элты мәтсәт.

¹⁴ Туп йәшавул пухәр элты ӧвәс пела улты хәлзәвәт пеләк так вотшики пӧлты питәс, эвроклидона айәлтты вот.

¹⁵ Паршәң ун хоп щиты аләмәса пә лүв вот йәщәлт мәнты әт веритәс, пә мүң, хумпәта мийәсман, тыйәл-тӧхәл тутлысайув.

¹⁶ Мүң айшәк Клавда нәмпи пухәр вот сай пелкәла питсүв. Щита мүң үрайән ай хопев катәлты верәтсәв.

¹⁷ Ай хопев нӧх алләммев йүпийән, паршәң хопән рупитты хӧйатәт щевма келәт паршәң хоп илта талсәлал пә лүвел ләп йәрсәләсәл. Сәй хишәң пана әт опсәтты урәңән, парәш ил эсәлсәл пә щиты щи вотән тутлысайув.

¹⁸ Кимет хәтәлән, вотән паршәң хоп щиты йовәлты питса пә ләлтәм пормасәт лыв йиңка ил йовәлты питсәлал.

¹⁹ Хулмет хәтәлән пә мүң йоша-күра хоп келәт-нүрәт ил йовәлты питсүв.

²⁰ Ар хәтәл анта най, анта хусәт әт нысайәт пә так вот щиты пӧләс, мет йухәт хӧлна мүң нӧх питты щира улты нӧпсәв лүттәсәв.

21 Хōйатэт хув нэмэлтты āт лэсэт. Павел, лыв кўтэла лоймал кемэн, йастэс: «Йох! Мāнэм хулэтты мосэс пā Крит элты пўнла мāнты āт мосэс, тāmэщ шук пā наклат нын лулэн āт ватсэты.

22 Ин пā нынан такан йастэлэм, нōх тўнмэлтыйаты, нын элтан нэмэлты хōйат āт посалэл, туп паршэң хопев шўкалэл.

23 Хāщэм атэн мāнэма Турэм ангел этэс, Хōй пела ма уллэм пā Хōйа ма пойэкщэлэм

24 пā йастэс: 'Павел, ал пāла! Нāңена кесарь йэщалт лойты мосэл, пā Турэм Лўв Йāmэлэн нāңен щи лōват йām верэс, хōл нāң пилэнэн улэм ѳтэта улэпса мойлэс'.

25 Щишэн йох, нōх тўнмэлтыйаты, ма Турма эвэллэм, щиты питэл, хōты мāнэма йастаман ус:

26 Мўн мātты пўхра ўты йўвэтты верэв ул».

Паршэң ун хоп хумпэтэн шўкатты вер

27 Нāлхōщйаңмет атэн, хōты мўн Адриа шарэс хўват тутлысайув, ат кўтэп кемэн хопэн рупитты йох мўв ший мōштэты питсэт, илампа мātты мўва ванаматы питсув,

28 пā, лыв йик мāлат арталэсэл, пā хус лāл ус, щāлта йэша ус мāлатэл па арталэсэл, пā ветхōщйаң лāл арат ус.

29 Кевэң тāхайа питты элты пāлман, нāл йакар сэвэс элты ил вōщкэсэт пā хātла йиты лавэлсэт.

30 Хун пā хопэң мōхет хопел элты хōнтаты ўтщисэт пā шарса ай хоп ил эсэлсэт, щимэщ хōрас верман, мātты хоп нōл элты йакарэт ил эсэллэт,

31 Павел сот лāль йох куцайа пā лāль йохэта йастэс: «Лыв паршэң хопэн āт хāщлэт ки, нын лыллэн этэлтэты āт верэтлэты».

32 Щиңэңща лāль йохэт ай хоп келэт шōппи сэвэртсэлал, пā хоп ил рākнэс.

33 Хātла йиты йэлпийэн Павел мōхет хōл лэты пойэксэлы, йастэман: «Тām хātэл нāлхōщйаңмет хатэл, хōты нын, лавлэсман, нэмэлты āт лэвман, лэтōтлы уллэты.

34 Щишэн нынан лэтыяа пойэклылам: щиты нын улэпсайлын шавиты тулт; нэмэлты ѳтлэн хōща и ѳхсōх нын ѳхлэн элты ил āт рākэнэл».

35 Щит йастэмал кемэн пā нāн ўймал йўпийэн, лўв, хōйатэт ватман, Турма пўмащипа йастэс пā, кātна мōртмал кемэн, лэты питэс.

36 Щиңэңща хōлыйэ каркама йисэт пā хōлыйэ лэты питсэт.

37 Паршэң хопэн мўн аратэвэн кātсот лапэтйаң хут хōйат усув.

38 Хун хōйатэт тārэмтыйа лэсэт, нāн лат сэми хирэт шарса йōвэлман, хоп кенапты питсэл.

39 Хун хātла йис, лыв этэм мўв āт мōштэсэл, туп мōлтты пан тāйты йик лух шийалэсэт, щи хойты нōмэс версэт, хойты верэтла ки.

40 Щāлта, йакарэт нōх ўйэм йўпийэн, шарэс хўват мātсэт пā, сэвэс луплал хōлт эхмел кемэн пā ай паршэл вот хўват нōх алэммел йўпийэн, мўв питар пела нōхтэсэл.

41 Пан ѳха хойсэт, пā хопел сорэм тāхайа опсэс. Нōлэл ил лōңэс пā āт нōхлыйэл, сэвсэл пā хўмпэтэн пелки сэкла.

42 Лāль йохэт касна хота омэсты ѳтэт велты кашащсэт, мātты ѳт ўты ущман āт ат хōнтас.

43 Туп сот лāль йох куца, Павел āратыман, лывилал щи верэл элты ил вōлэтсэлы пā ущты хошты ѳтэта олна ил навэрматы пā мўва ўты ущты партсэлы,

44 па ѳтэта пā хōйа сохэл сурэн, хōйа пā мōлтты паршэң хоп пелкэт сурэн ўты йōхтэптэты партсэлы; щиты хōлыйэ йāма питара ўшсэт.

28

Павел Мальта пухэрэн

1 ўты пайтэсмел йўпийэн, Павел пилэн улэм ѳтэт ѳша пайэтсэл, пухэр нэмэл Мальта.

2 Пухэрэн шōшияа улэм па сыр хōйатэт мўңева йām арат нōтэп версэт. Йэрт пā ищки улэм пāтыйэн, лыв тўт пōтсэт пā хōлыйэ мўңев вана вохсэлал.

3 Хун пā Павел варэс алтэл āктэс пā тўта пōнылыйэс, ѳхты вой, тўт рўв элты хōнтаман, лўв йошэла, пōрэмэман, иллы лўңиты питэс.

⁴ Хун пухрэн хойатэт, Павел йош элты Өхты вой иллы лүниты шийалэсэт, лыв күтлалэн пöтэртты питсэт: «Уйэтман, тэм хойат велтатты Өт: лүв щарэс элты нöх питэс, туп вешкат лух сүт лүвел лылна улты ат хайлэлы».

⁵ Туп лүв, Өхты вой түта раңкэмал йүпийэн, нэмэлты атма ат хойэс.

⁶ Лыв лүвел нöх пүвлэты мүй пэ, шамкапан пэрман, ил рэкэнты лавэлсэл; туп, хүв лавлэсман пэ ваттэлэн, нэмэлт атэм сörта ат питэс, па щира нумэсты питсэт пэ йастэлэт, лүв илампа лух.

⁷ Щи тэха лэпэн Публий нэмпи пухэр куща хотэт усэт. Лүв мүңев вана үслы пэ хулэм хэтэл мойлэптисув.

⁸ Публий ики ащи каврэма пэ хөнэл кэшийа йүвман öлтэхайэлэн öлэс. Павел лүв хöщайэла лöңэс, пойэкшэс пэ, лүв элтэл йошлал пöнмал кемэн, лүвел түмтака версэлы.

⁹ Тэм вер йүпийэн пухэрэн улты, муш тайты па мöхет йöхтылысэт пэ түмтака верылысайэт,

¹⁰ лыв мүңева ар йам вер версэт пэ мэнты питмевэн мöсты öтэтэн мäsайув.

Павел Рим воша йохэтты вер

¹¹ Хулэм тылэщ хэщэм йүпийэн мүн Александрия элты улты, Диоскуры нэмпи паршэн хопэн мятсув, щи пухэр хöща тэл хэщэптэс,

¹² щэлта Сиракузы воша йöхэтмев йүпийэн, щита хулэм хэтэл усув.

¹³ Щилта мэнмев йүпийэн, Ригия воша йöхэтсув. Йухэт хэтэл нүм вот пöлты питэс пэ кимет хэтэлэн мүн ПUTEол воша йöхэтсув,

¹⁴ хöта ханам йохлув уйэтсув, пэ лыв хöщайэл лапэт кем хэтэл улты вохсайув, йухэт Рим воша мятсув.

¹⁵ Щита улэм ханам йох, мүн элтэв хулмел кемэн, мүн йэщалтэв Аппий вош хэр лот пэ Хулэм Холты Хот унты этсэт. Павел лывилал шийалэмал кемэн, Турма пумащипа йаснэт йастэс пэ нöпсэл такамэс.

¹⁶ Хун пэ мүн Рим воша йöхэтсув, сот лаль йох куща йэрэм öтэт лаль йох ун кущайа мäsлы, Павел пэ атэл щира лүвел лавэлты и лаль ху пилэн улты эсэлса.

Павел Рим вошэн

¹⁷ Хулэм хэтэл хэщэм кемэн, Павел иудейэт элты лятэн йöх йаха вохсэлы пэ, хун лыв йаха йöхэтсэт, лывилала пöтэртэс: «Ханам йох! Мирэма мүй пэ ащилув щирэта нэмэлты атэм ат күш версэм, ма йэрман Йерусалим элты Рим мöхета мäsайэм.

¹⁸ Лыв, мэнэм сүт вермел йүпийэн, эсэлты үтщисэл, ма хöщайэм сörэм лята нэмэлты нүр антом;

¹⁹ туп иудейэт йасэнлал катна мэнман уллэт, мэнэм кесарь элты сүт вохты вера йис, туп антом ма мирэм мöлты хöща нүрэңа верты урэңэн.

²⁰ Щи пэтыйэн ма нынан вохсэлам, уйтантыты пэ нын пилэнэн пöтрэмэты урэңэн, Израиль нöмэс йэл пöнты урэңэн, ма тамиты йэрсайэм».

²¹ Лыв пэ лүвела йастэсэт: «Мүн нэн элтэн анта нэпек Иудея мүв элты йоша үйлысув, анта йöхтылыты ханам йохэт элты нэмэлты хойат нэн элтэн айкел ат китылыйэс пэ мöлты атэм йасэн ат йастылыйэс.

²² Туп мүңева нэн элтэн хулты мосэл, хöты нэн нумэслэн. Мүн уйэтлэв, тэм утэлтэты вер элты кашэн тэхайэн ўра ворлэт».

²³ Щэлта, лүвела алэм хэтэлэн, йам ар хойат лүв хöщайэл холты хотэла йöхтэс; пэ лүв алэнсэхат элты йэтэн унты лывилала Турэм Хон Улэпса элты пöтэртэс. Вантэм верэт этэлтыйэс пэ лывилал эвлэптэман, Моисей Закон пэ Турэм айкел туты хойатэт нэпекэт элты уйман, Иисус элты пöтэртэс.

²⁴ Тухлэт лүв эвлэптэслы, па öтэт пэ ат эвэлсэт.

²⁵ Күтлалэн ўра ворты питсэт, пэ хун лыв мэнты питсэт, Павел щимэщ йаснэт йастэс: «Йэмэн Лыл Турэм айкел туты хойат Исаия сэхат мүн ащилува йама йастэс:

²⁶ Тэм мир хöща мэна пэ йасты: пэллэнэн хуллэлэн пэ ат мöштэллэн, пэ сэмлэнэн ватты питлэты пэ ат шийалэллэн.

²⁷ Тәм мōхет сām вōйән лāп талса, пā пāллалән ўрайән хуллэт, пā сэмлал лап хātщәслал, сэмән āт шийаләты щира, пā пāллалән āт хулты щира, пā сāmлалән āт мōштәты щира, пā Ма пелайәм āт керләты щира, Ма лывилал тўмтака āт ат версәлам'.

²⁸ Щиңәңща, нынана ләр ат питәл, Турәм нōх пайәтты щир па рут мира китса: лыв щи хулләл».

²⁹ Хун лўв тām йастәс, иудей йох, лыв кўтәлән такан ўра ворман, мātсәт.

³⁰ Щāлта Павел тāлаң кāt тāл сōхәптәм хотәлән ус пā хōй лўв хōщайәл йōхтылыиәс, хōл вана ўйлыслы,

³¹ лўв, āт пāлман пā āт йәртлыман, Турәм Хон Уләпса элты пōтәртәс пā Турәм Куща Иисус Христос элты утәлтәс.